कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका

२०८०/८१

नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र

सानोठिमी, भक्तपुर

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत मिति २०८०।०५।०५ गते (माननीय मन्त्रीस्तरबाट स्वीकृत)

स्थानीय र प्रदेश तहमा ससर्त अनुदान एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट
कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर
२०८०

प्रकाशक : नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर

प्रकाशन : २०८० भाद्र

वेबसाइट : www.cehrd.gov.np

हाम्रो भनाइ

नेपालको विद्यमान शिक्षा नीति तथा कार्यक्रमहरू विद्यालय शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्ने, शिक्षालाई रोजगारी उन्मुख बनाउने, गुणस्तरमा सुधार एवम् व्यवस्थापकीय क्षमतामा अभिवृद्धि गरी आर्थिक सामाजिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्नेतर्फ लक्षित छन् । नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिक अधिकारका रूपमा स्थापित गर्दै आधारभूत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क हुने तथा माध्यमिक शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ । सबैका लागि गुणस्तरीय आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि नेपालले राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रतिबद्धतासमेत जनाएको छ ।

नेपालले वि. सं. २०८३ सम्ममा अति कम विकसितबाट विकासशील देशमा पुग्ने तथा सन् २०३० सम्ममा दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न सघाउ पुग्ने गरी शैक्षिक कार्यक्रम तथा नीतिहरू तय भएका छन् । नेपालको संविधानको मार्गदर्शन, परिवर्तित सङ्घीय संरचनाको आवश्यकता र उल्लिखित नीतिगत प्राथमिकताअनुकूल विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको विकासलाई दिशानिर्देश गर्न नेपालको विद्यालय तहको शिक्षाको विकासका लागि नेपाल सरकार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले १० वर्षे (२०७९-२०८९) विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको योजना (School Education Sector Plan-SESP) कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस योजनामा शिक्षा विकासको १० वर्षे दृष्टिकोणसहित पहिलो पाँच वर्षका लागि आवश्यक स्रोतको आँकलन गरी कार्यान्वयनको खाका तयार गरिएको छ । विद्यालय शिक्षाका योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न विगतका वर्षहरूका उपलब्धिहरू र कार्यान्वयनमा देखिएका चुनौतीहरूबाट सिकिएका पाठका आधारमा स्वीकृत कार्यक्रमका निर्दिष्ट लक्ष्यहरूलाई समयमै प्राप्त गर्न तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपता कायम गर्न आ.व. २०६१ देखि नै कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका स्वीकृत गरी कार्यान्वयन हुँदै आएको छ । प्रदेश सरकार, स्थानीय तह एवम् सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषणसमेतका आधारमा परिष्कृत र सरलीकृत गरी यस पुस्तिकालाई सङ्घीय संरचना अनुरूप जिल्लास्थित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न तथा कार्यान्वयनमा एकरूपता ल्याउन सहजताका लागि यो रूपमा तयार गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेट वक्तव्यमा विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित कार्यक्रम तथा प्रथामिकताहरूमा उल्लिखित पक्षहरूको कार्यान्वयन तथा प्रदेश स्थानीय तह एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरू स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारीको तलबभत्ता, पाठ्यपुस्तक, विद्यालय सञ्चालन मसलन्द, प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान, छात्रवृत्ति, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमसहितका भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम, सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण, माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहमा शिक्षक अभाव परिपूर्ति गर्न शिक्षण सहयोग अनुदान, कोभिड-१९ लगायतका विपद्बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको आपूरण तथा अन्य विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरता, शिक्षक तालिम, ठुला विद्यालय विकास, परिवर्तित पाठ्यक्रमको प्रबोधीकरण कार्यक्रम लगायतका शैक्षिक कार्यक्रमहरू रहेका छन् । कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ससर्त अनुदानको रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न शिक्षासँग सम्बद्ध संरचनाहरू स्थानीय तह, प्रदेशस्तरीय निकाय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र विद्यालय तहसम्म कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवधारणा, कार्यान्वयन प्रक्रिया, खर्च गर्ने आधार र कार्यान्वयनमा एकरुपता कायम गरी प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयनमा ल्याउने अभिप्रायले यो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तयार पारिएको हो ।

यस पुस्तिकाबाट वित्तीय अनुशासन कायम राखी सम्बद्ध निकायहरूबाट पारदर्शी रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । विशेष गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले यस पुस्तिकाका अतिरिक्त प्रचलित ऐन कानुनको परिधिभित्र रही औचित्यता, नियमितता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र पारदर्शिताको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयनका साथै अनुगमनमा सम्बद्ध सबैलाई यस पुस्तिकाको प्रयोग गरी कार्यक्रमका उद्देश्यहरू समय सीमाभित्रै हासिल गर्न ठोस सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

अन्त्यमा यस पुस्तिकाको विषयमा प्राप्त हुने सुझावहरूले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रलाई आगामी दिनका लागि थप पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने हुनाले सरोकारवालाहरूबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा राख्दै पुस्तिका तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने सम्बद्ध सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौँ ।

भाद्र, २०८०

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र

सङ्क्षिप्त शब्दावली

च.न.	:	चलानी नम्बर
आ. व.	:	आर्थिक वर्ष
उपु	:	उत्तर पुस्तिका
खशीन	:	खर्च शीर्षक नम्बर
गापा	:	गाउँपालिका
नपा	:	नगरपालिका
पापु	:	पाठ्यपुस्तक
प्रअ	:	प्रधानाध्यापक
प्रावि	:	प्राथमिक विद्यालय
मावि	:	माध्यमिक विद्यालय
बाविके	:	बालविकास केन्द्र
मलेप	:	महालेखा परीक्षक
वउशीन	:	बजेट उपशीर्षक नम्वर
विव्यस	:	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
शिताके	:	शिक्षा तालिम केन्द्र
शिअस	:	शिक्षक अभिभावक सङ्घ
शैस	:	शैक्षिक सत्र
सासिके	:	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
ASIP	:	Annual Strategic Implementation Plan
AWPB	:	Annual Work Plan and Budget
CBO	:	Community Based Organization
CLC	:	Community Learning Centre
DLI	:	Disbursement Linked Indicator
DPR	:	Detail Project Report
ELDS	:	Early Learning Development Standards
ECD	:	Early Childhood Development
EMIS	:	Educational Management Information System
FMIS	:	Financial Management Information System
FMR	:	Financial Monitoring Report
FTP	:	File Transfer Protocol
GMU	:	Grant Management Unit
GPA	:	Grade Point Average

ICT	:	Information and Communication Technology
IEMIS	:	Integrated Educational Management Information System
INGO	:	International Non-Government Organization
LMBIS	:	Line Ministry Budget Information System
MGML	:	Multi Grade Multi Level
MB	:	Measurement Book
NASA	:	National Assessment for student Achievement
PCF	:	Per Capita Funding
PMEC	:	Prioritized Minimum Enabling Condition
PPP	:	Public Private Partnership
PPTS	:	Pro-Poor Targeted scholarship
PRC	:	Print Ready Copy
ReAL	:	Recovery and Accelerated Learning
SIP	:	School Improvement Plan
SESP	:	School Education Sector Plan
VEP	:	Village Education Plan

विषय सूची

१. कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी सङ्क्षिप्त पृष्ठभूमि-- २

१.१ पुस्तिकाको उद्देश्य:--- २

१.२ कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन :-- २

१.३ आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय प्रतिवेदन --- ६

१.४ स्थानीय तह, प्रदेश सरकार तथा इकाइबाट पेस गर्नुपर्ने प्रतिवेदनहरू--- ८

१.५ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका परिमार्जन/संसोधन--- ८

२ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सब बजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड---१०

२.१ शिक्षकको तलब भत्ता: सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह एवम् माध्यमिक तह ------------------------------------१०

२.१.१ क्रियाकलाप न.. १.१.३.३. आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)--१०

२.१.२ क्रियाकलाप न.. १.१.३.४. माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकसमेत)----११

२.२ शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण ---१३

२.३ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना --१३

२.४ दीर्घकालीन सोच (Vision) : --१३

२.५ ध्येय (Mission) :---१३

२.६ उद्देश्य --१३

२.७ कार्यक्रमका क्षेत्रगत उद्देश्यहरू : --१३

२.७.१ प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा ---१३

२.७.२ आधारभूत शिक्षा--१३

२.७.३ माध्यमिक शिक्षा--१३

२.७.४ अनौपचारिक शिक्षा तथा आजीवन सिकाइ---१४

२.७.५ अन्तरसम्बन्धित विषयहरू---१४

२.८ कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रियाः --१६

२.८.१ क्रियाकलाप १.१.४.१ प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान ----१६

२.८.२ क्रियाकलाप न २.७.१३.५० प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान---१७

२.८.३ क्रियाकलाप न. २.४.६.१ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान --------------१९

२.८.४ क्रियाकलाप न.. ७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)..२१

२.८.५ क्रियाकलाप न. २.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान-------------------------------------२६

२.८.६ क्रियाकलाप न. २.७.१३.११ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम -----------------३१

२.८.७ क्रियाकलाप न. २.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान -----------------------३५

२.८.७ क्रियाकलाप न. ११.१.२.२५०० केन्द्रबाट छनौट भएका नमुना विद्यालय तथा विशेष विद्यालयको भवन निर्माण तथा पूर्वाधार व्यवस्थापन अनुदान ---३६

२.८.९ क्रियाकलाप न. २.७.१३.१३ विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान---- ४१

२.८.१० क्रियाकलाप २.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान ..४६

२.८.११ क्रियाकलाप २.७.१३.३०० भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान --- ४६

२.८.१२ क्रियाकलाप २.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान ४७

२.८.१३ क्रियाकलाप २.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान--४७

२.८.१४ क्रियाकलाप २.७.१३.४९ कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद् समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम तथा २.७.१३.४९ ३०१. ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम ---४८

२.८.१५ क्रियाकलाप न २.७.१३.३०२ शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण ---५१
क्रियाकलाप न. २.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत् सञ्चालन हुने) बउशीन. (३५०००१०५)---५५

३ प्रदेश सरकारबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरू---५७

३.१ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम---५७
३.१.१ क्रियाकलाप न. ११.१.२.१२६. बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन---५७
३.१.२ क्रियाकलाप २.७.१३.३१ प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन ---५७
३.१.३ क्रियाकलाप २.७.१३.१२ वार्षिक, त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन ---५८
३.१.४ क्रियाकलाप २.७.१३.४ शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण ---५८
३.१.५ क्रियाकलाप २.७.१३.१० विद्यालयहरूलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि अनुदान---५८
३.१.६ क्रियाकलाप ११.१.२.३१५ स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भइ DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान ---५९
३.१.७ क्रियाकलाप २.७.१३.३५. शिक्षा तालिम केन्द्रको Digital Learning Centre को विकास तथा सुदृढीकरण------------------ ६०
३.१.८ क्रियाकलाप २.७.१३.३६ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक ---------- ६१

३.२ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (ब.उ.शी.न.. ३५०३१०११) ---६१
३.२.१ क्रियाकलाप २.७.१३.२१ कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन ---६१

४ प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम---६२

४.१ क्रियाकलाप न.. २.६.१.१० शिक्षक तालिम ---६२

५ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत) (व.उ.शी.न.. ३५०४१०११)----------७१

६ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम ---७१

६.१ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ ---७१

अनुसूची १ : तहगत शिक्षकको वार्षिक तलब र भत्ता नपुग माग फाराम---७९

अनुसूची २ : विशेष शिक्षा परिषद् अनुदानबाट सञ्चालनमा रहेका विशेष विद्यालयहरूका लागि शैक्षिक सामग्री र मसलन्द (इन्धन खर्च) वितरणका आधारहरू---८१

अनुसूची ३ : विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान बिनियोजित स्थानीय तहहरू ---८२

अनुसूची ४ : दिवा खाजाको मापदण्ड,गुणस्तरर व्यवस्थापनका नमुना ---८४

अनुसूची ५ : विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड ---८६

अनुसूची ६ : कार्यसम्पादन प्रतिवेदन---८७

अनुसूची ७ : स्थानीय तह र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट हुने निर्माण कार्यको अनुगमनसँग सम्बन्धित रूजुसूची---८९

अनुसूची ८ : विद्यालय निर्माण समय तालिका ---९२

अनुसूची ९ : विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी रूजुसूची---९३

अनुसूची १० : नमुना विद्यालयको नामावली---९६

अनुसूची ११ : प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयको नामावली--- १०७

अनुसूची १२ : आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सङ्घ,प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि बजेट कार्यावयनसम्बन्धी मार्गदर्शन---------------------- १२३

अनुसूची १३ : नमुना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका न्यूतमम आधारहरू--- १३८

अनुसूची १४ : स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि कार्यक्रमका क्रियाकलापगत उपक्रियाकलापहरूको इकाइ लागत --- १३९

अनुसूची १५ : शिक्षा तालिम केन्द्रको वार्षिक कार्याक्रम, २०८०/८१ --- १४४

अनुसूची १६ : सघन कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि छनौट भएका स्थानीय तहको विवरण --- १४७

अनुसूची १७ : शिक्षकको तलबमान, आव २०८०/८१ --- १५७

खण्ड १

कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन

१. कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी सङ्क्षिप्त पृष्ठभूमि

शिक्षा क्षेत्रका समग्र योजना र कार्यक्रमहरूलाई नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हकसम्बन्धी व्यवस्था, राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्व, शिक्षा ऐन तथा नियमावली लगायतका सम्बन्धित कानुन, मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा तथा नेपाल पक्ष भएर गरिएका अभिसन्धिहरू र दिगो विकासका लक्ष्य लगायतका अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालले गरेका प्रतिबद्धताहरू, राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ तथा पन्ध्रौँ योजना तथा कार्यान्वयनमा रहेको विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (आ.व. २०७९/८०- २०८८/८९)समेतले समष्टिगत रूपमा मार्गदर्शन गरेका छन् ।

आ.व. २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा "ल्याउने, सिकाउने र टिकाउने" कार्यलाई प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रमसहित अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने, पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमलाई पढ्दै कमाउँदै, कमाउँदै पढ्दै कार्यक्रमका रूपमा सञ्चालन गर्ने, छात्रवृत्तिहरूलाई एकद्वार प्रणालीमार्फत वितरण गर्ने, सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थानीय तहबाट विषयगत दक्ष शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था मिलाईने, सामुदायिक विद्यालयहरूलाई शैक्षिक नतिजाका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने जस्ता पक्षमा जोड दिएको छ। यसै गरी बजेट वक्तव्यले प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको नक्साङ्कन गरी पुनर्वितरण गर्ने, खुल्ला प्रतियोगिताबाट प्रधानाध्यापक छनौट गर्न स्थानीय तहहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने जस्ता नीतिगत व्यवस्था भएकाले स्थानीय एवम् प्रदेश तहमा सोबमोजिमका कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने छ।

प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपता र प्रभावकारिता कायम गर्न, स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानलाई तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गर्ने गरी परिचालन गर्न, तोकिएको शीर्षक तथा क्रियाकलापमा खर्च गर्ने वातावरण सुनिश्चित गरी स्रोतको अधिकतम उपयोगका लागि सहजीकरण गर्न, आर्थिक अनुशासन कायम गरी तोकिएका शीर्षकहरूमा नियमानुसार खर्च गर्न, स्वीकृत कार्यक्रमका अवधारणा, उद्देश्य, प्रक्रिया तथा रणनीतिहरूका सम्बन्धमा प्रदेश र स्थानीय तह तथा विद्यालय तहसम्मका सबै सरोकारवालाहरूलाई परिचित गराई कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुऱ्याउन यो पुस्तिका तयार गरिएको छ। विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका लागि प्राप्त हुने वैदेशिक सहायता पनि नतिजामा आधारित रहेकाले तोकिएको नतिजामा आधारित सूचक (Disbursement Linked Indicater- DLI) प्राप्तिको सुनिश्चितता र कार्यक्रमको नतिजा ढाँचा (Programme Result Framework- PRF) प्राप्तिको सुनिश्चितताका लागि यस पुस्तिकाले सहयोग पुर्‍याउने छ।

१.१ पुस्तिकाको उद्देश्य:

१) प्रदेश, स्थानीय तह र इकाइ एवम् विद्यालयस्तरमा सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढीकरण गरी शैक्षिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गर्नु,

२) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट बालबालिकामा न्यूनतम सिकाइ सुनिश्चित गरी समग्र विद्यालय शिक्षाको पहुँच, गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्न सहजीकरण गर्नु

३) प्रदेश तथा स्थानीय तह र इकाइबाट सञ्चालन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा एकरूपता कायम गरी प्रभावकारी शैक्षिक व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुर्‍याउनु ,

४) वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सम्बन्धित तह/ निकायको भूमिका स्पष्ट गरी अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउनु,

५) वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन र स्रोत परिचालन एवम् प्रतिवेदन पद्धतिलाई दिशानिर्देश गर्नु/ गराउनु,

६) नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको माध्यमबाट कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी लक्षित नतिजा सुनिश्चित गर्नु,

७) तेस्रो पक्षबाट हुने कार्यक्रमको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन, सामाजिक तथा लेखापरीक्षण लगायतका कार्यलाई आवश्यकताअनुसार सहजीकरण गर्नु।

१.२ कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन :

कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ससर्त अनुदानअन्तर्गत प्रदेश, स्थानीय तह जिल्ला एवम् विद्यालयलाई उपलब्ध गराईएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्दा देहायका बुँदाहरूलाई विशेष ध्यान दिनुपर्ने छ :

१) कार्यक्रम तथा बजेटको प्रभावकारी एवम् नतिजामूलक रूपमा कार्यान्वयन गर्न विनियोजन ऐन, २०८०, आव २०८०/८१ को बजेट कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन, कार्यक्रम खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउनेसम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ मा उल्लिखित विषयहरूको पालना गर्ने /गराउने,

२) चालु आर्थिक वर्षका लागि स्वीकृत नर्म्स, प्राप्त निर्देशन र त्यससम्बन्धी अन्य निर्देशनसमेतलाई ध्यानमा राखी यस कार्यान्वयन पुस्तिकाको आधारमा तोकिएको कार्यक्रम र बजेट निर्धारित समय सीमाभित्रै सम्पन्न हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने,

३) स्थानीय तहले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद १० दफा ७३ को उपदफा (१) र (२) मा उल्लेख भएबमोजिम खर्च गर्न अख्तियारी हुने व्यवस्था मिलाउने,

४) सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा स्थानीय तह/प्रदेशमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनका लागि योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सम्प्रेषण गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी बुदाँ न २अनुसार अख्तियारी प्राप्त अधिकारी वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत/ प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयको सचिवको हुने,

५) गुणस्तरीय शिक्षा, प्राविधिक शिक्षा, पूर्वाधार, प्रविधिको समुचित प्रयोग गरी शिक्षा क्षेत्रको गुणात्मक विकास गर्न भूगोल एवम् विद्यार्थी सङ्ख्यासमेतका आधारमा प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षादेखि माध्यमिक शिक्षासम्मको नक्साङ्कन तयार पारी कार्यान्वयन गर्ने । विद्यालयको अनुमति दिँदा विद्यालय नक्साङ्कन तथा थप हुने आर्थिक दायित्वसमेतलाई आधार बनाउने । यसरी नयाँ अनुमति दिनुपर्ने विद्यालयमा नेपाल सरकारको संघीय अनुदान आवश्यकपर्ने भएमा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको पूर्वस्वीकृतिपश्चात मात्र अनुमतिको प्रकिया अगाडि बढाउने ।

६) स्थानीय तहले ससर्त अनुदानबाट विद्यालयमा हुने क्रियाकलापगत बजेट विद्यालयबाट आवश्यक विवरण लिई खातामा निकासा दिने । सोको खर्चको फाँटवारी/बिल भरपाइ विद्यालयमा प्रमाणित गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउने,

७) कम्तीमा ६ महिना करार सेवा गरेका कर्मचारीलाई सालवसाली रूपमा १ महिना बराबरको आधारभूत पारिश्रमिक बराबरको चाडपर्व खर्च र तोकिएको पोशाक खर्च उपलब्ध गराउने,

८) स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारलाई उपलब्ध ससर्त अनुदान बजेट उपशीर्षकभित्र रहेका क्रियाकलापलाई यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा मूल क्रियाकलापका रूपमा राखी सोअन्तरगत कार्यान्वयन हुने क्रियाकलापहरूलाई उपक्रियाकलापमा उल्लेख गरिएको छ । अद्यावधिक शैक्षिक तथ्याङ्कलाई आधार मानी त्रैमासिक रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने छ । विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रमका लागि स्वीकृत क्रियाकलाप तथा सोअन्तर्गतका उपक्रियाकलापका लागि तोकिएको भौतिक तथा वित्तीय लक्ष्य पूरा भई रकम बचत हुने र सोही बजेट उपशीर्षकअन्तरगत निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्राका लागि सेनिटरी प्याड, दिवा खाजा कार्यक्रमका लागि स्वीकृत रकम अपुग हुने भएमा अद्यावधिक/प्रमाणित शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा स्थानीय तहको निर्णयअनुसार आन्तरिक बजेट हिसाब मिलान गर्न सकिने छ,

९) सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकसँग स्थानीय तहले कार्यसम्पादन करार गरी कार्यसम्पादन स्तरलाई वृति विकाससँग आबद्ध गने व्यवस्था गर्ने,

१०) विषयगत र विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गर्ने,

११) हरेक स्थानीय तहमा कम्तीमा एक विद्यालयलाई स्मार्ट विद्यालय बनाई प्रविधिको माध्यमबाट पठनपाठन हुने व्यवस्था मिलाउने,

१२) स्थानीय तहले विद्यालयमा स्वास्थ्य चेतना अभिवृद्धि गर्न स्वास्थ्य संस्थासँगको समन्वय र सहयोगमा प्रत्येक शैक्षिक सत्रको सुरुमा सबै विद्यार्थीको अनिवार्य रूपमा आँखा, कान लगायतका आधारभूत स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाउने । प्रदेश तहबाट सञ्चालित यससम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न स्वास्थ्य संस्थाबिच सहकार्य गर्ने प्रबन्ध मिलाउनुका साथै विद्यार्थी विद्यालय भर्ना हुनुपूर्व बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक लेखाजोखा गर्ने प्रबन्धसमेत मिलाउने,

१३) स्थानीय तथा प्रदेश सरकारले ससर्त अनुदानमा हस्तान्तरित कार्यक्रम र बजेटलाई आफ्नो नीति.कार्यक्रम एवम् बजेटमा अनिवार्य रूपले समावेश गर्ने । उक्त कार्यक्रमहरू भुक्तानीमा दोहोरोपन नहुने गरी आवश्यकताअनुसार आफ्नो स्रोतबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिने,

१४) स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा रहेको च. न. १६५ मिति २०८०।०३।०५ को पत्रमा उल्लेख भएअनुसारको भौतिक लक्ष्य तथा बजेटलाई आधार मानी कार्यान्वयन गर्ने ।

१५) स्थानीय तहसँग प्रभावकारी समन्वय एवम् कार्यसम्पादनमा सहजीकरण गर्नका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका शिक्षा शाखा प्रमुखहरू वा प्रमुखले तोकेको पदाधिकारीसहितको संयन्त्र निर्माण गर्ने । संयन्त्रका पदाधिकारीसँग मासिक, त्रैमासिक रूपमा बैठक, छलफल, अन्तरक्रिया आयोजना गर्ने,

१६) स्थानीय तहले साक्षर एवम् अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षा सुनिश्चितताको घोषणा गर्न विशेष कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,

१७) स्थानीय तहका लागि निर्धारण हुने अनुदान विद्यालयबाट भरिने शैक्षिक तथ्याङ्क (IEMIS) मा आधारित हुने र विद्यालयले तथ्याङ्क नभरेका/अद्यावधिक नगरेका कारणबाट स्थानीय तहले पाउने अनुदानमा फरक पर्न जाने भएकाले आफ्नो मातहतका सवै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूलाई IEMIS अनिवार्य रूपले भर्न/अद्यावधिक गर्न लगाउने । स्थानीय तहले विद्यालयबाट अद्यावधिक गरिएको शैक्षिक शत्र २०८० को तथ्याङ्कको सत्यापन गर्ने र सत्यापन भएको तथ्याङ्कका आधारमा अनुदान निकासा दिने ,

१८) एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणाली सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका,२०७८बमोजिम तोकिएका कार्यहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने/गराउने,

१९) स्थानीय तहले विद्यालयमा विभिन्न शीर्षकहरूमा गरिएको निकासा कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन गर्न सम्बन्धित विषयगत/ प्राविधिक/ सरोकारवालाहरूको सहभागितामा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

२०) आवासीय शैक्षिक सुविधा सञ्चालन गर्ने विद्यालयले खानाको साप्ताहिक मेनु तयार गरी मेनुबमोजिम खाना खुवाउने प्रबन्ध मिलाउने । दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालित सबै सार्वजनिक विद्यालयले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले सार्वजनिक गरेको मापदण्डबमोजिम हुने गरी दिवा खाजाको प्रबन्ध मिलाउने । स्वीकृत साप्ताहिक खाना/खाजाको मेनु सबैले देख्ने गरी टाँस्ने व्यवस्था गर्ने ।

२१) स्वीकृति/अनुमति प्राप्त विशेष/एकीकृत शिक्षा कार्यक्रम (नेपाल सरकारबाट सालवसाली अनुदान प्राप्त गर्ने विशेष विद्यालयसमेत) सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयलाई अन्य सामुदायिक विद्यालयले प्राप्त गर्ने विद्यालय सञ्चालन खर्च, छात्रवृत्ति, दिवा खाजा, सेनिटरी प्याड जस्ता अनुदान दोहोरो नपर्ने गरी उपलब्ध गराउने ।

२२) अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि अभिभावकहरूको संस्थाबाट सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रममा सहभागी विद्यार्थीहरूका लागि दोहोरो नपर्ने गरी पाठ्यपुस्तक छात्रवृत्ति, दिवा खाजा, सेनिटरी प्याड अनुदान उपलब्ध गराउने । यसका लागि त्यस प्रकृतिका कार्यक्रमहरूको नजिकको सामुदायिक विद्यालयसँग आबद्धता गराउने व्यवस्था मिलाउने । यसरी आबद्ध भएका कार्यक्रमका बालबालिकाहरूको विवरण आबद्धता कायम भएका विद्यालयले IEMIS अनिवार्य भर्ने र सोका आधारमा स्थानीय तहले उल्लिखित विषयका अनुदान विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने ।

२३) आधारभूत तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि विद्यालयले छात्रवृत्ति रकम उपलब्ध गराउँदा छात्रवृत्ति रकम सम्भव भए सम्म बैङ्कमार्फत उपलब्ध गराउने सो नभएमा भरपाइ गरी रकम उपलब्ध गराउने । माध्यमिक तहको हकमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्ड, २०७८बमोजिम गर्ने । आवासीय शैक्षिक छात्रवृत्तिको हकमा विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४बमोजिम गर्ने,

२४) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त ससर्त अनुदानको कार्यक्रम र बजेटको अख्तियारी प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र आफ्नो मातहतका निकायहरूको कार्य जिम्मेवारीअनुसार कार्यान्वयन गर्न अख्तियारी उपलब्ध गराउने,

२५) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक शैक्षिक तथ्याङ्क र अभिलेखको उपलब्धता, क्षमता विकासमा सहजीकरण लगायतका प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

२६) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाका सम्बन्धमा जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका सम्बन्धित विषय क्षेत्रका पदाधिकारीलाई तथा स्थानीय तहले स्थानीय तहभित्रका विद्यालय एवम् अन्य सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने,

२७) स्थानीय तहमा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा/महाशाखा प्रमुखको संयोजकत्वमा स्थानीय तहको कार्यक्षेत्रभित्र क्रियाशील गैह सरकारी सङ्घसंस्थासमेतको प्रतिनिधित्व रहने गरी स्थानीयस्तरको शिक्षा समूह (Education Cluster) गठन गर्ने । यसरी गठन भएको स्थानीयस्तरको शिक्षा समूहले जिल्ला/प्रदेश/सङ्घीय तहको शिक्षा समूहसँग समन्वय गरी कार्यसम्पादन गर्ने,

२८) प्रदेश र स्थानीय तहमा बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन, क्षमता विकास र विस्तार गर्ने तथा सोसँग सम्बन्धित कार्यमा विकास साझेदार सङ्घसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,

२९) स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र शैक्षिक क्षेत्रमा क्रियाशील गैर सरकारी संस्था/समुदायमा आधारित संस्था/सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरू (I/NGOs/CBOs/CLCs) सँगको समन्वयमा कार्यक्रमको प्रकृतिअनुसार साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तयार गरी स्थानीयस्तरको शिक्षा समूह (Education Cluster) समेतको समन्वयमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,

प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको अनुगमनको दायित्व सम्बन्धित तहको हुने छ । संङ्घीय निकाय र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ एवम् प्रदेश सरकारबाट अनुगमन गर्दा स्थानीय तहबाट आवश्यक सहयोग,समन्वय र सहजीकरण गर्नुपर्ने,

३०) तोकिएको समयमा तथ्याङ्क नभर्ने र झुठो विवरण दिने प्र.अ. र त्यस्तो विवरण प्रमाणित गर्ने पदाधिकारीसमेतलाई कानुनअनुसार कारवाही हुने भएकाले यथार्थ विवरण भएको यकिन गरी प्रमाणीकरण गर्ने गराउने,

३१) विद्यालयले यस पुस्तिकामा उल्लेख भएका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट त्रैमासिक रूपमा स्थानीय तहमा माग गर्ने । स्थानीय तहले प्राप्त माग फारामलाई अद्यावधिक तथ्याङ्कसँग रूजु गरी यथाशीघ्र छिटो अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने । विद्यालयबाट वितरण गरिने प्रति विद्यार्थी लागतको आधारमा खर्च गरिने छात्रवृत्ति, नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक लगायतका कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने । नि:शुल्क पाठ्यपुस्तकको रकम विद्यालयमा निकासा दिँदा स्वीकृत मूल्यसूचीका आधारमा विद्यार्थीलाई सेटमा नै उपलब्ध गराउनुपर्ने छ र सोको जानकारी शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई दिनुपर्ने,

३२) स्थानीय तहबाट विद्यालयमा रकम निकासा दिँदा अनुदान शीर्षक, गर्नुपर्ने काम र बजेट उल्लेख भएको अनुदान निकासा पत्र विद्यालयलाई उपलब्ध गराई सोको समष्टिगत विवरण स्थानीय तहको वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्थासमेत मिलाउने,

३३) ससर्त अनुदानअन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरण भई स्थानीय तहमार्फत सोझै विद्यालयमा अनुदान जाने र विद्यालयबाटै कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको अनुदान रकममा कन्टिनजेन्सी वापतको रकम कट्टा नगरी तोकिएको रकम सम्बन्धित विद्यालयको खातामा उपलब्ध गराउनुपर्ने,

३४) भौतिक सुविधा विस्तारका लागि तोकिएको ससर्त अनुदान रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले स्वीकृत लागत अनुमानका आधारमा आफ्नो स्रोतबाट थप गर्न सक्ने छ । निर्माण कार्यको प्राविधिक सुपरिवेक्षण एवम् प्रशासनिक अनुगमन गर्नु स्थानीय सरकारको दायित्व हुने,

३५) प्रत्येक विद्यालयले IEMIS बाट विद्यार्थी परिचय पत्र विकास गरी वितरण गर्ने । विद्यार्थीले प्राप्त गर्ने सबै किसिमका सुविधाका लागि परिचय पत्र अनिवार्य गर्ने । IEMIS बाट प्राप्त School Report Card प्रिन्ट गरी सार्वजनिक गर्नुका साथै सामाजिक परीक्षणमा उपयोग गर्ने,

३६) विद्यालय सामाजिक परीक्षण मापदण्ड, २०७८ अनुसार सबै विद्यालयहरूलाई अनिवार्य रूपमा सामाजिक परीक्षण गर्ने लगाउने । मापदण्डबमोजिम विद्यालयको प्राप्ताङ्कका आधारमा उच्चदेखि न्यून अङ्क प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामावली प्रकाशन गर्ने र सुधारका लागि योजनाबद्ध रूपमा कार्य गर्ने,

३७) यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका क्रियाकलापहरूहरूलाई कार्यसम्पादन सूचकको रूपमा तयार गर्ने र सो सूचकका आधारमा सबै तह तथा निकायमा अनुगमन गरी कार्यसम्पादन नतिजाप्रति सम्बन्धित व्यक्ति/पदाधिकारीलाई जवाफदेही बनाउने व्यवस्था गर्ने । विद्यालयबाट सञ्चालन हुने क्रियाकलाप कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवारी प्रधानाध्यापकको हुने गरी स्थानीय तहले अनुगमन सूचक निर्माण गरी अनुगमन गर्ने/ गराउने,

३८) राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६अनुसार कक्षा ११ र १२ मा विषयगत पाठ्यक्रम कार्यान्वयन भएको सन्दर्भमा स्थानीय तहले कक्षा ११ र १२ सञ्चालन भएका विद्यालयका प्रधानाध्यापकको बैठक राखी विद्यालयगत रूपमा पठनपाठन गर्ने विषय पहिचान गर्ने । स्थानीय तहभित्र जीव विज्ञान, भौतिक विज्ञान तथा रसायन विज्ञान विषय पठनपाठनको आवश्यकता र सम्भाव्यताको पहिचान गर्ने । यसरी पहिचान भएका विद्यालयमा आधारमा उक्त विषयहरूको पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यस प्रकारका विद्यालयको पूर्वाधार विकासलाई पठनपाठन हुने विषयसँग आबद्ध गर्ने, स्रोत व्यवस्थापन र शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने/गराउने,

३९) विद्यालय शिक्षामा हाल भइरहेको लगानीका आधारमा स्थानीय तहभित्र विद्यालयगत र स्थानीय तहको प्रति विद्यार्थी लागत

निकाल्ने र हाल भइरहेका विद्यालयको भौगोलिक अवस्था, जनघनत्व लगायतका आधारमा विद्यालयको तह थपघट, समायोजन/एकीकरण तथा बन्द गर्ने । अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन, २०७५ एवम् नियमावली २०७७ का आधारमा सबै बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षामा भर्नाको सुनिश्चितता गर्न वैकल्पिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने लगायतका आधारमा विद्यालय नक्साङ्कन गर्ने र र सोको प्रतिवेदन यस केन्द्रमा पठाउने,

४०) यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लिखित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा पुस्तिकामा रहेका प्रावधानका साथै प्रचलित ऐन,कानुनको प्रतिकूल नहुने गरी प्रदेश र स्थानीय तहबाट कार्य प्रक्रिया वा कार्यान्वयन मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने,

४१) यस पुस्तिकावमोजिम कार्यान्वयन हुने तथा प्रदेश एवम् स्थानीय तहबाट आन्तरिक स्रोतबाट तय भएका कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन सहजीकरण गर्न एकीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने छ ।

१.३ आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय प्रतिवेदन

१) एक बजेट उपशीर्षकमा विनियोजन भएको रकम अर्को सब-बजेट उपशीर्षकमा खर्च नगर्ने, स्वीकृत नर्म्सको परिधिभित्र रहेर कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका आधार र प्रक्रिया अनुरूप खर्च लेख्ने व्यवस्था मिलाउने,

२) वैदेशिक स्रोत समावेश भएको बजेट उपशीर्षकअन्तर्गतका क्रियाकलापहरूमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा मूल क्रियाकलापमा विनियोजित कुल रकमलाई दातृ निकायगत स्रोत अनुपात यकिन गरेर मात्र सोही अनुपातमा वैदेशिक स्रोतको रकमसमेत खर्च गर्ने,

३) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका संयुकृत वित्तीय साझेदार (Joint Financing Partners) सँग नेपाल सरकारले गरेको सम्झौतामा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने (Implementing Agency) निकायले प्रत्येक त्रैमासिक सकिएको ४५ दिनभित्र वित्तीय अनुगमन प्रतिवेदन (Financial Monitoring Report - FMR) पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न प्रत्येक स्थानीय तहले त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय (कोलेनिका) मा "मलेप फाराम न.. २७५ को अनुसूची ७ र ८ (ख)" बमोजिम प्रतिवेदन गर्ने र सोको एक/ एक प्रति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (योजना तथा अनुगमन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा) तथा सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाउनुपर्ने छ । प्रतिवेदन पेस नभएसम्म कोलेनिकाले त्रैमासिक निकासा रोक्का राख्न सक्ने छ । (प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची १४ मा समावेश छ ।)

४) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लास्थित स्थानीय तहहरू तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयसँग समन्वय गरी सबै स्थानीय तहको एकीकृत त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको २५ दिनभित्र केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने,

५) सबै प्रदेश सरकार/स्थानीय तहले वित्तीय हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानका कार्यक्रमहरूको महालेखा परीक्षक कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने छ । साथै लेखा परीक्षणबाट औँल्याइएका बेरूजुको समयमै फछ्र्यौट तथा सम्परीक्षण गराउने दायित्व सम्बन्धित प्रदेश सरकार/स्थानीय तहको हुने । बेरुजु सम्परीक्षण तथा फर्स्यौटको विवरण त्रैमासिक रूपमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र(आर्थिक प्रशासन शाखा) मा पठाउने,

६) माथि "ग" तथा "घ"बमोजिमको कार्य नगरेका कारण वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको सोधभर्ना हुन नसकेमा वा दातृ-निकायलाई अनियमित खर्च (In-eligible Expenditure) फिर्ता गर्नुपरेमा सम्बन्धित प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको आगामी आ.व.को वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कट्टा गर्न शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गरी पठाउन सक्ने छ ।

७) सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्य सञ्चालन निर्देशिकामा उल्लिखित खर्च गर्ने मापदण्ड (Norms) का आधारमा मात्र गर्ने,

८) विद्यालयमा हुने खरिद कार्य प्रचलित आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा नियमावली तथा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, विद्यालय खरिद दिग्दर्शन र विद्यालय लेखाङ्कन दिग्दर्शनका आधारमा गर्ने । सो कार्यको अनुगमन स्थानीय तहले गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ । (विद्यालय खरिद दिग्दर्शन, विद्यालय लेखाङ्कन दिग्दर्शन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) बाट प्राप्त गर्न सकिने,

९) ससर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने विद्यालयका शैक्षिक कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेका व्यवस्थासमेतको आधारमा हुने भएकाले लेखा परीक्षणबाट कायम भएको बेरूजु फछ्र्यौट गर्ने जिम्मा सम्बन्धित स्थानीय तहको हुने छ। बेरुजु फस्यौटका लागि आवश्यक प्रमाण कागजात र विवरणहरू पेस गर्ने दायित्व सम्बन्धित विद्यालयको हुने छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयको नाममा कायम भएका बेरूजु फस्यौट तथा सम्परीक्षण गराउने कार्य हालको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको हुने छ। बेरुजु फछ्र्यौटका लागि आवश्यक कागजातसहित विद्यालयले प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा अनुरोध गर्नुपर्ने छ। बेरुजु फस्यौटको कार्यका लागि इकाइ तथा विद्यालयले मागेको प्राविधिक सहयोग स्थानीय तहले उपलब्ध गराउनुपर्ने,

१०) स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन योजना, खरिद योजना र अनुगमन योजनाबमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको त्रैमासिक रूपमा स्थानीय/ प्रदेश तहमा प्रगति समीक्षा गरी तोकिएको ढाँचामा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र स्थानीय तहले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत तथा प्रदेशले सोझै शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा प्रतिवेदन पठाउने,

११) स्थानीय तहले बेरूजु फस्यौट कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने । म.ले.प. प्रतिवेदनमा औंल्याएका बढी अनुदान, दोहोरो अनुदानका सन्दर्भमा विद्यालयबाट सो रकम फिर्ता गराउने काम चालु आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिकभित्रै गरिसक्नुपर्ने छ। यसरी वढी वा दोहोरो अनुदान गएका विद्यालयले रकम फिर्ता नगरेमा ती विद्यालयहरूको अनुदान रोक्का गर्ने। विद्यालयबाट फिर्ता गराएको अनुदान रकमको बैङ्क भौचरसहितको विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेस गरी बेरूजु फछर्यौटको व्यवस्था मिलाउने र सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने,

१२) महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सार्वजनिक प्रतिवेदनमा औंल्याइएका बेरुजुहरूलाई प्राथमिकता साथ फस्यौट गर्नुपर्ने,

१३) राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमअन्तरगत कार्यक्रम तथा बजेट प्राप्त गर्ने विद्यालयले राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि तथा केन्द्रबाट प्राप्त हुने कार्यप्रक्रियाअनुसार कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने,

१४) विद्यालयको आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गर्दा सक्कल बिल भरपाई लगायत आवश्यक कागजात संलग्न राखी अभिलेखन गर्ने व्यवस्था मिलाउने। विद्यालयको भौतिक निर्माणसम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएपश्चात कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी लेखा परीक्षणको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने। महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट डोर खटिई आएका बखत स्थानीय तहले आवश्यक प्रमाण जुटाई सम्परीक्षण गराउने,

१५) स्थानीय तहले विद्यालयमा जाने सबै प्रकारका अनुदानहरूलाई प्रभावकारी तथा सक्षमरूपमा कार्यान्वयन गर्न अनुदान व्यवस्थापन प्रणाली (Grant Management System)बमोजिम देहायअनुसार अनुदान निकासा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने :

   क) विद्यालयलाई अनुदान निकासा गर्दा यस पुस्तिकामा उल्लेख भएका मापदण्ड तथा प्रक्रिया अनिवार्य रूपमा परिपालना गर्ने,

   ख) प्रत्येक विद्यालयले बजेट निकासा माग गर्दा अघिल्लो आ.व. वा त्रैमासिकमा निकासा भएको बजेटको प्रगति विवरण, अनुदान मागको विवरण, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय र शैक्षिक तथ्याङ्कसहित स्थानीय तहमा अनिवार्य रूपमा पेस गर्नुपर्ने,

   ग) स्थानीय तहले विद्यालयमा बजेट निकासा दिंदा विद्यालयबाट पेस हुने प्रगति विवरणलाई आधार बनाउनुपर्ने छ।

१६) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानको वित्तीय हस्तान्तरण तथा सोसम्बन्धी अन्य व्यवस्था अनुसूची १२ मा रहेको अर्थ मन्त्रालयको मार्गदर्शनबमोजिम हुने छ। शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले केन्द्रबाट प्राप्त मार्गदर्शनअनुसार खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने गरी सहजीकरण गर्नुपर्ने छ।

१७) यो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका कार्यसञ्चालन निर्देशिका २०७७, सार्वजिनक खर्चलाई मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड २०७८ र मौजुदा अन्य कानूनसँग बाझिएमा यो पुस्तिकामा उल्लिखित विषयहरू बाझिएको हदसम्म अमान्य हुने छ।

१.४ स्थानीय तह, प्रदेश सरकार तथा इकाइबाट पेस गर्नुपर्ने प्रतिवेदनहरू

१) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलाप तथा उपक्रियाकलापसहितको त्रैमासिक तथा वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति विवरण शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट विकास भएको अनलाइनमा आधारित सफ्टवेयरमा प्रविष्टि गर्ने ।

२) प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीय तहले ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको त्रैमासिक रूपमा अनुसूची ११ को क्रियाकलापगत प्रगति प्रतिवेदनका अतिरिक्त तपसिलअनुसारका विषयको प्रगति विवरणको Hard Copy तथा Soft Copy केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउनुपर्ने छ । यस कार्यमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले विशेष समन्वय र सहजीकरण गर्नुपर्ने छ ।

३) ससर्त अनुदानका अतिरिक्त प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट चालु आवका लागि तय भएका कार्यक्रम (प्रदेश तथा स्थानीय तह)

४) प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन भएका तालिमका सम्पन्न गर्ने शिक्षक/कर्मचारीको तह, विद्यालय/कार्यालय र विषय खुल्ने नामनामेसी विवरण (प्रदेश तह)

५) शिक्षक दरबन्दी मिलानको प्रगति विवरण (प्रदेश तह, जिल्ला तथा स्थानीय तह)

६) विद्यालय लेखा प्रणाली (School Accounting System-SAS) कार्यान्वयन गर्ने विद्यालयको नाम नामेसी विवरण (इकाइ)

७) तोकिएको सूचकाङ्कका आधारमा कार्यसम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance Based Grants) प्राप्त गर्ने विद्यालयको नाम तथा ठेगाना (स्थानीय तह)

८) शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नाम तथा ठेगाना (स्थानीय तह)

९) ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापअन्तर्गतका उपक्रियाकलापगतरूपमा विद्यालयमा भएको निकासा खुल्ने बुलेटिन, निकासा सिट वा निकासा पत्र (स्थानीय तह)

१०) पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका विद्यालयको कार्यप्रगति (स्थानीय तह)

११) राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमअन्तरगतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने विद्यालयको कार्य प्रगति (इकाइ र स्थानीय तह)

१२) नमुना विद्यालय विकासका लागि छनोट भएका विद्यालयहरूको भौतिक निर्माण एवम् शैक्षिक कार्यक्रमको प्रगति (इकाइ र स्थानीय तह)

१३) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) र आधारभूत तह (कक्षा ६-८) तर्फ अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामावली (स्थानीय तह)

१४) विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय अनुदान प्राप्त विद्यालयको नामावली (स्थानीय तह)

१५) स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा/महाशाखा प्रमुखको अद्यावधिक नामनामेसी, सम्पर्क नम्बर र इमेल ठेगानासहितको विवरण (शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ)

१.५ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका परिमार्जन/संसोधन

१) यस पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका प्रावधानहरूका सम्बन्धमा कुनै द्विविधा भएमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले प्रष्ट पार्न सक्ने छ । यस पुस्तिकामा कुनै संशोधन/परिमार्जन गर्नुपरेमा औचित्यका आधारमा केन्द्रले गर्न सक्ने छ । सोको जानकारी शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा दिनुपर्ने छ ।

खण्ड २

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सब बजेट उपशीर्षकहरूको कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

२. स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सब बजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

यस खण्डमा सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह (ब.उ.शी.न..३५००००१४), माध्यमिक तह (ब.उ.शी.न. ३५००००१५), विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि) (ब.उ.शी.न.. ३५००१८०१), प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत) (ब.उ.शी.न.. ३५०४१०११) द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत सञ्चालन हुने) (ब.उ.शी.न.. ३५०००१०५) बाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भई गएका ससर्त अनुदानका शैक्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन प्रक्रिया निम्नानुसार हुने छ :

२.१ शिक्षकको तलब भत्ता: सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह एवम् माध्यमिक तह

२.१.१ **क्रियाकलाप न.. १.१.३.३. आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)**

२.१.२ **क्रियाकलाप न.. १.१.३.४. माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकसमेत)**

क) स्थानीय तहले कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता निर्धारण गर्दा केन्द्रको च.न. १८९ मिति २०७६।११।१२ को पत्र र केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा प्रकाशित विवरणअनुसार यकिन भएको दरबन्दीलाई "शिक्षक दरबन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि २०७६"अनुसार मिलान/व्यवस्थापन अद्यावधिक गर्ने कार्य आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासिकभित्र अनिवार्य सम्पन्न गर्ने । यसरी कायम भएका विद्यालयगत/विषयगत दरबन्दी, शिक्षक अनुदान कोटा (राहतसमेत), प्राविधिक धारतर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षक, विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको विवरण प्रमाणित गरी राख्ने व्यवस्था मिलाउने । सोका आधारमा विद्यालयबाट प्राप्त माग फाराम रूजु गरी स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानका शिक्षकका लागि तलबभत्ता अनुदान उपलब्ध गराउने । राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट तोकिएको ढाँचामा तयार पारिएको स्थायी शिक्षकको तलबी प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट पारित गराई सो आधारमा र विद्यालयको माग फाराम बिच भिडान गराई अनुदान निकासा दिने व्यवस्था मिलाउने । शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गर्दा अनुसूची १८ मा रहेको तलबमानका आधारमा गर्ने । यस क्रियाकलापमा देहायका शिक्षकको तलबभत्ता समावेश गरिएको छ:

१) आधारभूत तह कक्षा १-५ (प्राथमिक तह) र कक्षा ६-८ (निम्नमाध्यमिक तह) मा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

२) माध्यमिक तहको कक्षा ९-१० मा कार्यरत शिक्षक (माध्यमिक शिक्षक) को तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण (राहत) अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

३) माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) मा दरबन्दी र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

४) प्राविधिक धारअन्तर्गत कक्षा ९-१० एवम् कक्षा ११-१२ मा प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षक र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

५) लेखाजोखा संयोजकका रूपमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

६) **विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबभत्ता :** विशेष शिक्षातर्फ विगतमा संस्था वा विद्यालयबाट स्थायी नियुक्ति पाएका शिक्षक र कर्मचारीका लागि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकले तपसिलअनुसारका तलब भत्ता लगायतका सुविधा प्राप्त गर्ने गरी प्रति व्यक्ति तहगत तथा श्रेणीगत शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गरी विद्यालय खातामा उपलब्ध गराउने ।

७) नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७६।०५।०४ को निर्णयको आधारमा शिक्षा,विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट पुनर्वितरित शिक्षक दरबन्दी विवरणअनुसार खुद पुलमा रहेका दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका शिक्षकको तलब भत्ता स्थानीय तहमा विनियोजन नगरिएकोले शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका स्थानीय तहले आव २०८०।८१ को प्रथम त्रैमासिकभित्र मिलान कार्यसम्पन्न गरी सोको प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाएपछि मात्र सो रकम निकास गरिने,

८) चालु आवमा शिक्षक दरबन्दी मिलानपश्चात कायम भएको स्थानीय तहगत स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानका शिक्षकका लागि नियमानुसार भुक्तानी दिनुपर्ने तलब भत्ता हिसाब गरी वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ । यस अनुदानमा नपुग भएमा आधार र औचित्यसमेत उल्लेख गरी अनुसूची १अनुसारको फाराम भरी प्रमाणित गराई २०८० माघ मसान्तसम्म शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाउने र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लाका लागि स्वीकृत दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटासँग भिडान गरी यकिन गर्ने । यकिन भएको विवरणअनुसार तलब भत्ता अपर्याप्त हुने देखिएमा सिफारिस साथ २०८० फाल्गुण महिनाको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखा (planning.cehrd@gmail.com) मा आइपुग्ने गरी पठाउने ।

२.२ शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी/करार शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल तलबअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब (माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी सरहको)	प्रशिक्षकले अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल साविकको माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी सरह र सहायक प्रशिक्षकले साविकको निम्न माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी १२ महिनाको सुरु स्केलअनुसारको तलब	माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी सरह १२ महिनाको सुरु स्केलअनुसारको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब
ग्रेड	नियमानुसारको ग्रेड रकम	-	-	-	-	-	संस्थाबाट स्थायी नियुक्ति पाएका
सञ्चय कोष थप	सञ्चय कोष थप	-	-	-	-	-	सञ्चय कोष थप मासिक)
बीमा कोष थप	बीमा कोष थप	-	-	-	-	-	-
चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च
महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता	तोकिएअनुसारको महँगी भत्ता
पोसाक सुविधा	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च
स्थानीय भत्ता	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	-	-	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	-

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी/करार शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
प्राविधिक भत्ता	-	-	-	-	प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	-
प्र.अ. भत्ता	प्राथमिक : मासिक रू २००।, निम्नमाध्यमिक तह: मासिक रू ३००, माध्यमिक : मासिक रू ५००)						

द्रष्टव्य :

१) उल्लिखित क्रियाकलाप न.. १.१.३.३ र क्रियाकलाप न.. १.१.३.४ को शीर्षक ससर्त अनुदानका रूपमा आएको हुनाले उक्त रकमबाट तलब भत्ता बाहेक अन्य शीर्षक (जस्तै शिक्षक सञ्चित बिदा, औषधी उपचार खर्चको भुक्तानी र अन्य प्रयोजन) मा अनुदान तथा खर्च लेख्न पाइने छैन।

२) बउशीन. ३५०००१४ र ३५०००१५ बाट पोसाक खर्च उपलब्ध गराउँदा तोकिएको उच्च हिमाली जिल्लामा (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ, मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) कार्यरतका लागि वार्षिक रू १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक रू १० हजार पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने।

३) शिक्षक कर्मचारीको पोसाक भत्ता चैत्र महिनाको तलबसँगै उपलब्ध गराउनुपर्ने छ। यस आ.व. २०८० चैत्रमा दिइने पोसाक सुविधा आगामी शैक्षिक सत्र २०८१ मा विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि भएकाले दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने।

४) स्थानीय तहका लागि आधारभूत तथा माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलबभत्ता निकासा गर्दा सबैका लागि शिक्षा -आधारभूत तह र माध्यमिक तह उपशीर्षकमध्ये कुनै एक बजेट उपशीर्षकमा बचत र अर्को उपशीर्षकमा अपुग भए बचत हुने उपशीर्षकबाट प्रक्रियागत रूपमा निर्णय गरी शिक्षकको तलब भत्ता निकासा दिन सकिने छ।

५) विद्यालयले शिक्षक र कर्मचारीको तलब भत्ता बैङ्कमार्फत् भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। विद्यालयले त्रैमासिकको पहिलो महिनामा ३ महिनाका लागि नियमानुसार आवश्यक तलब भत्ता स्थानीय तहमा माग गर्ने सोका आधारमा स्थानीय तहले विद्यालयलाई निकासा दिई विद्यालयले शिक्षकलाई नियमानुसार मासिक रूपमा तलब भत्ता भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउने।

६) प्राविधिक ग्रेडको रकम सम्बन्धमा केन्द्रको च.न. २०० मिति २०७८।२।०९ मा भएको परिपत्रअनुसार गर्ने।

२.३ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (ब.उ.शी.न.. ३५०००१८०१)

२.४ *दीर्घकालीन सोच (Vision) :*

सक्षम, सिर्जनशील र मूल्यउन्मुख नागरिक तयार गरी नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणका माध्यमबाट "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को आकाङ्क्षा पूरा गर्ने ।

२.५ *ध्येय (Mission) :*

अन्तर्राष्ट्रिय स्तरसँग तुलनायोग्य गुणस्तरयुक्त तथा सान्दर्भिक शिक्षा प्राप्त गर्ने नागरिकको हक सुनिश्चित गर्न सक्षम, सुशासित, उत्तरदायी र प्रतिस्पर्धी सार्वजनिक विद्यालय शिक्षा पद्धति ।

२.६ *उद्देश्य :*

१) विद्यालय शिक्षामा विशेषतः आर्थिक तथा सामाजिक लगायतका कारणले सुविधाविहीन, सीमान्तकृत तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु ।

२) प्रत्येक बालबालिकामा न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि सुनिश्चित गर्दै समग्र विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्नु ।

३) सबै नागरिकलाई आधारभूत कार्यमूलक सिपसहित साक्षर बनाउनु र निरन्तर शिक्षा तथा आजीवन सिकाइको अवसर विस्तार गर्नु ।

४) विद्यालय तथा शिक्षाका सबै निकायमा सुशासन प्रबर्द्धन गर्नु र तीनओटै तहका सरकारबिच समन्वय र सहकार्य सुदृढ बनाई शैक्षिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनु ।

२.७ *कार्यक्रमका क्षेत्रगत उद्देश्यहरू :*

२.७.१ प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा

क) चार वर्ष उमेरका सबै बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकास गरी आधारभूत शिक्षाको तयारीका लागिसमेत सहयोग गर्न गुणस्तरीय प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा सबैको सहज पहुँच तथा सहभागिता सुनिश्चित गर्नु,

ख) सबै प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरू मापदण्डअनुसार सञ्चालन गरी प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाका सेवाहरूलाई गुणस्तरीय बनाउनु ।

२.७.२ आधारभूत शिक्षा

क) अनिवार्य तथा नि:शुल्क आधारभूत शिक्षाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी यस तहको शिक्षामा सबैको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु,

ख) आधारभूत विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकालाई आधारभूत तहको शिक्षाको सुनिश्चितता गर्न विद्यालय नक्साङ्कन गरी वैकल्पिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु,

ग) आधारभूत शिक्षा पूरा गरेका सबै बालबालिकाहरूको सिकाइ उपलब्धि सुधार गर्नु,

घ) विद्यालय शिक्षाको शासकीय तथा व्यवस्थापकीय प्रबन्धमा सुधार गर्नु र विद्यालय पद्धतिलाई विविधता अनुकूल, उत्थानशील (Resilient) र जवाफदेही बनाउनु ।

२.७.३ माध्यमिक शिक्षा

क) माध्यमिक तहको शिक्षामा सबैको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु र माध्यमिक विद्यालयमा भर्ना तथा टिकाउ दर बढाउनु,

ख) माध्यमिक तहको शिक्षाको गुणस्तर र सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गरी विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि सुधार गर्नु,

ग) विद्यालय शिक्षाको शासकीय तथा व्यवस्थापकीय प्रबन्धमा सुधार गर्नु र विद्यालय पद्धतिलाई विविधता अनुकूल, उत्थानशील र जवाफदेही बनाउनु,

घ) माध्यमिक तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा संरचना तथा पाठ्यक्रममा सुधार गर्नु ।

२.७.४ अनौपचारिक शिक्षा तथा आजीवन सिकाइ

क) नेपालका सबै युवा तथा प्रौढहरूलाई साक्षरताको सिप प्रदान गर्नु,

ख) कार्यमूलक साक्षरता, खुला तथा आजीवन सिकाइका अवसर विस्तार तथा विविधीकरण गर्नु,

ग) आजीवन सिकाइ संस्कृति सापेक्ष अनौपचारिक शिक्षा, आजीवन तथा खुला सिकाइका लागि संस्थागत सुदृढीकरण गर्नु।

२.७.५ अन्तरसम्बन्धित विषयहरू

क) पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन

१. पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्रीलाई गुस्तरीय, सान्दर्भिक, समय सापेक्ष र अद्यावधिक बनाउनु,

२. प्रत्येक विद्यालयमा पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्यनका लागि आवश्यक संरचना, क्षमता तथा स्रोत साधन विकास गर्नु,

३. विद्यार्थी निरन्तर मूल्याङ्कन र सार्वजनिक परीक्षा प्रणालीमा सुधार ल्याउन विभिन्न तहमा आवश्यक संरचनाको विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्नु ।

ख) शिक्षक व्यवस्थापन र विकास

१. शिक्षक तयारीको वर्तमान स्वरूप तथा प्रक्रियामा पुनरावलोकन गरी सक्षम शिक्षक आपूर्तिलाई सहयोग हुने गरी परिमार्जन गर्नु,

२. शिक्षक तालिम र शिक्षक सक्षमता प्रारूपको पुनरावलोकन गरी सान्दर्भिक र प्रभावकारी बनाउनु,

३. शिक्षकको छनोट, नियुक्ति र पुनर्वितरणलाई सुदृढ बनाउनु,

४. शिक्षक विकास तथा निरन्तर पेसागत सहायता प्रणाली स्थापना गर्नु,

५. शिक्षकलाई आवश्यक प्रोत्साहन तथा वृत्ति विकासका अवसर तथा विद्यार्थीको सिकाइप्रति जवाफदेही पद्धतिको विकास गरी सक्षम, प्रतिबद्ध र अभिप्रेरित शिक्षकको प्रबन्ध गर्नु।

ग) शैक्षिक समता र समावेशीकरण

१. लक्षित समूह (दलित, जनजाति, लोपोन्मुख समुदाय, कठिन भौगोलिक अवस्थामा रहेका, जोखिममा परेका, अपाङ्गता भएकाहरू, आर्थिक रूपले विपन्न, द्वन्द्व प्रभावित, अल्पसङ्ख्यक समुदायका बालबालिकाहरू, सामाजिक तथा आर्थिक कारणले बञ्चितीमा परेका र बालिकाहरू) का व्यक्तिहरूको शिक्षामा सहज पहुँच पुर्‍याउनु,

२. लक्षित समूहका बालबालिकाहरूको सिकाइमा सहभागिता वृद्धि तथा सिकाइ उपलब्धि सुधार गर्नु,

३. विविधता, समता एवम् समावेशी मूल्य, मान्यतामा आधारित भएर विद्यालय शिक्षा प्रणालीलाई सुदृढ़ गरी गुणस्तरीय शैक्षिक सेवा प्रवाह गर्नु,

४. विद्यालयमा कुनै पनि प्रकारको विभेद, दुर्व्यवहार, हेपाई नहुने सुनिश्चितता गरी बालबालिकाको नियमित उपस्थिति, सहभागिता र सिकाइ सहज हुने वातावरण सिर्जना गर्ने ।

घ) दिवा खाजासहित स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम

१. विद्यालय खाजासँग सम्बन्धित सेवाहरूमा सुधार गरी प्रत्येक विद्यालयमा बालबालिकालाई स्थानीय उत्पादनमा आधारित स्वस्थकर तथा पौष्टिक खाना प्राप्ति सुनिश्चित गर्नु,

२. दिवा खाजालगायत अन्य स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमका लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार तथा क्षमता विकास गर्नु,

३. अभिभावक, स्थानीय सरकार तथा अन्य सरोकारवालाहरूको समन्वय तथा सहभागिता सुदृढ बनाउँदै ४. स्वास्थ्य, पोषण र सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी सेवाको गुणस्तर वृद्धि गरी बालबालिकाको पोषण, स्वास्थ्य र सिकाइ उपलब्धिमा सुधार गर्नु,

४. संस्थागत समन्वय एवम् साझेदारीका माध्यमबाट दिवा खाजासहित विद्यालय स्वास्थ्य, पोषण र सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण गर्नु,

५. समुदायमा खाद्य सुरक्षा तथा व्यवहार र स्थानीय अर्थतन्त्रमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने दिवा खाजालाई चाहिने खाद्य सामग्रीहरू कृषि क्षेत्रसहितको सहकार्यमा स्थानीय उत्पादन हुने गरी व्यवस्था गर्नु।

ङ) शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

१. सिकाइलाई प्रभावकारी, गुणस्तरीय र सान्दर्भिक बनाउन सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग विस्तार गर्ने,

२. विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलगायत सबैमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षामा पहुँच पुर्‍याउने,

३. शिक्षासम्बन्धी विभिन्न सेवामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि प्रयोग वृद्धि गरी सेवाहरूलाई सहज र छिटो छरितो र सर्वसुलभ बनाउने,

४. शिक्षाको समग्र व्यवस्थापनलाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गरी प्रभावकारी, कार्यकुशल, पारदर्शी र समतामूलक बनाउने।

च) विद्यालय शिक्षामा विपद व्यवस्थापन र सुरक्षित विद्यालय आपतकालीन तथा सङ्कटपूर्ण अवस्थामा शिक्षा

१. विद्यालय तथा बालबालिकाहरूलाई सङ्कटको सम्भावित जोखिम कम गर्न औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षाको माध्यमबाट पूर्व सावधानी र तयारीको वातावरण तयार गर्नु,

२. सम्भावित सङ्कटको सामना गर्ने अर्थात् उत्थानशील (resilient) प्रणालीका लागि विद्यालयमा भौतिक, मानवीय र आर्थिक स्रोतको तयारी गर्नु (preparedness) र विद्यालयमा हुनसक्ने सङ्कटको प्रतिकार्य (response) को संयन्त्र र कार्यढाँचा तयार गरी अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन पुनर्स्थापन (recovery) गरी बालबालिकाको सुरक्षा. स्वास्थ्य र सिकाइ सुनिश्चित गरी क्षतिको न्यूनीकरण गर्नु,

३. बालबालिकाको सिकाइमा कोभिड-१९ लगायत अन्य विपदको नकारात्मक प्रभाव कम गरी क्षतिको आपूरण गर्नु।

४. विद्यालय शिक्षामा विपद व्यवस्थापन र सुरक्षित विद्यालयका प्रावधान अनुकूल हुने भौतिक संरचना निर्माण सम्बन्धी जनशक्ति विकास गर्नु ।

छ) विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास

- विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार मापदण्ड कार्यान्वयन गरी सुरक्षित विद्यालय पूर्वाधार विकास गर्नु,
- गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास एवम् विस्तारका लागि पारदर्शी एवम् जवाफदेही प्रणालीको विकास गर्नु,
- सबै विद्यालयमा सिकाइका लागि आवश्यक भौतिक सुनिश्चित गर्न पूर्वाधार विकास, मर्मत सम्भार तथा सबलीकरण गर्नु।

२.८. *कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया:*

२.८.१ क्रियाकलाप १.१.४.१ प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१.१ **प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक :** प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक वितरण गर्नुपूर्व स्थानीय तहका लागि स्वीकृत कोटा र स्थानीय तहको आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालनको अनुमति प्राप्त बालविकास केन्द्रको छुट्टाछुट्टै अभिलेख तयार गरी यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकमबाट सङ्घीय सरकारबाट स्रोत व्यवस्थापन हुने विद्यालयगत बालविकास केन्द्र सङ्ख्या यकिन गरी स्थानीय तहले विद्यालय र विद्यालयसँग मातृसम्बन्ध स्थापना गरी सञ्चालनमा रहेका प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक प्रति महिना रू १०,०००। का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित विद्यालयले प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस पेस गर्नुपर्ने । सम्बन्धित विद्यालयहरूले शैक्षिक तथ्याङ्क (IEMIS) भर्दा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रसम्बन्धी तथ्याङ्क अनिवार्य रूपमा भर्ने व्यवस्था मिलाउने । समुदायमा सञ्चालित प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित संस्थाले शैक्षिक तथ्याङ्क २०८० भरी प्रमाणित भएको यकिन गरेर अनुदान दिने । स्थानीय तहबाट आफ्नो स्रोतले खर्च व्यहोर्ने गरी अनुमति दिएका बालविकास केन्द्रलाई Flash फाराम भर्दा स्थानीय स्रोतबाट सञ्चालित उल्लेख गर्ने । यस प्रकारका प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकको पारिश्रमिक ससर्त अनुदानमा समावेश गरिएको छैन । **१.२ विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान**: आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन भएका विद्यालयहरूमा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी र विद्यालय सहायक कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि यस क्रियाकलापबाट देहायअनुसारको रकम पारिश्रमिकका रूपमा अनुदान दिने : क) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रू ८०००। का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने, क) प्रत्येक सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा थप एक जना विद्यालय सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रू १३,५००। का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने । १.३. स्थानीय तहले प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिक व्यवस्था गर्दा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेबमोजिमको मासिक न्यूनतम पारिश्रमिकमा उल्लिखित रकममा नपुग हुने रकम थप गर्नुपर्ने छ । यसरी पारिश्रमिक निर्धारण गर्दा स्थानीय तहले विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई उल्लिखित न्यूनतम पारिश्रमिकभन्दा बढी हुने व्यवस्था मिलाउने, **१.४.** प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक, **विद्यालय सहयोगी एवम् विद्यालय कर्मचारीलाई तोकिएको उच्च हिमाली जिल्ला (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ, मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) मा कार्यरतका लागि वार्षिक रू १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक रु १० हजार अरू शिक्षकले पाए सरह पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने,** **१.५.** विद्यालय कर्मचारीका लागि अनुदान दिनुअगाडि नै सबै विद्यालयले कर्मचारीको विवरण IEMIS मा अद्यावधिक गर्नुपर्ने र सोको अभिलेख स्थानीय तहमा पनि राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	**<u>मुख्य जिम्मेवार</u>** • गाँउपालिका/नगरपालिका • बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समिति • विद्यालयहरू **<u>सहजीकरण/समन्वय</u>** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• पारिश्रमिक अनुदान आदेश • हाजिरी प्रतिवेदन • विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क • अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • पारिश्रमिक बुझेको भरपाइ

२.८.२ क्रियाकलाप न २.७.१३.५० प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>

२.१. यस शीर्षकमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापको बजेट समावेश गरिएको छ । विद्यालयबाट भरिएको IEMIS प्रतिवेदनमा उल्लिखित विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा स्थानीय तहले बजेट बाँडफाँड गरी विद्यालय (विशेष र एकीकृत विद्यालयसमेत) लाई अनुदान दिने :

<table>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्रीका लागि प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बालविकास / पूर्व प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००</td></tr>
<tr><td>सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन,आवश्यक सामग्री तथा सुधारात्मक शिक्षण अनुदान</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १००</td></tr>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा १-५)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. १५०</td></tr>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ६-८)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. २००</td></tr>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ९-१०)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. २००</td></tr>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ११-१२)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. २५०</td></tr>
<tr><td>शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab Assistant, equipments and Practical material, OJT, Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२ (Digital Materials समेत)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. १५ हजार</td></tr>
</table>

२.२. शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान: प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयको बालविकास कक्षा,कक्षा १-५, कक्षा ६-८, कक्षा ९-१० र कक्षा ११-१२ का विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गर्ने । यकिन गरिएको प्रत्येक तहगत विद्यार्थी सङ्ख्याले उल्लिखित तालिकाबमोजिम तहअनुसार निर्धारण गरिएको प्रति विद्यार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको अङ्क बराबरको रकम विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान दिने ।

२.३. विद्यालय व्यवस्थापन समितिले प्राप्त अनुदान रकमको परिधिभित्र रहेर यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा तोकिएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्दा सघन कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि तोकिएका स्थानीय तहमार्फत विद्यालयका लागि निर्धारण गरिएका क्रियाकलापमा विनियोजित रकम अपुग भएमा सो विषयसमेतलाई आधार मानी विद्यालयले आवश्यकताको प्राथमिकीकरण गरी विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयन गर्न देहायका क्षेत्रमा निर्णय गरी अनुदान उपयोग गर्ने गरी स्थानीय तहले विद्यालयलाई कार्यान्वयन गर्न लगाउनेः

२.३.१ विद्यालयमा आधारभूत सिकाइ वातावरणको प्रबन्ध गर्न आधारभूत शिक्षा (कक्षा १-५) मा बुक कर्नरको व्यवस्था गर्ने । यसरी बुक कर्नरको व्यवस्था गर्दा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत भएका गणित र पढाइ सीपसँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामग्री प्रति कक्षा कम्तीमा १ सेट राख्ने ।

</td><td>

मुख्य जिम्मेवार

- गाँउपालिका/नगरपालिका
- विद्यालय

सहजीकरण/समन्वय

- शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ

</td><td>

- निकासा आदेश
- अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय/विद्यार्थी सख्या
- निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका लागि तयार भएको पोर्टफोलियो
- OJT गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या
- प्रगति प्रतिवेदन
- विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क

</td></tr>
</table>

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
२.३.२ प्रविधिमैत्री वैकल्पिक सिकाइका लागि आवश्यक पूर्वाधार, सामग्री र प्रविधिको प्रयोग (इन्टरनेट र विद्युत- जडान र महसुल, डिजिटल सिकाइ सामग्रीको व्यवस्था र उपयोग) गर्ने । २.३.३. विद्यालयमा सामान्य मर्मत सम्भार र दैनिक अत्यावश्यकीय सेवा/वस्तुको व्यवस्था (पिउने पानी, टेलिफोन, कम्प्युटर, इ-हाजिरी, सोलार, ल्याब, मेसिनरी सामान मर्मत, फर्निचर लगायत विद्यालयको सामान्य खालका मर्मत सम्भार आदि) २.४ प्रारम्भिक बालविकास कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन तथा बालबालिकाको पोर्टफोलियो निर्माण गर्नका लागि शैक्षिक तथ्याङ्क २०८० भरेका विद्यार्थीका लागि प्रति विद्यार्थी ५०० का दरले हिसाब गरी प्रत्येक प्रारम्भिक बालविकास कक्षालाई एकमुष्ठ अनुदान दिने । प्राप्त अनुदान रकमबाट विद्यालय/बालविकास केन्द्रले प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाका लागि मात्र खर्च गर्ने गरी बालविकास शिक्षकको राय सुझाव लिई प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्रीहरू तथा बालविकास केन्द्रका लागि तय भएका ६ वटा सिकाइ क्षेत्र (भाषा,गणित,विज्ञान, सिर्जनात्मक कला, निर्माण र भूमिका अभिनय) का लागि कम्तीमा १०/१० सेट सामग्रीको व्यवस्था गर्ने ।बालविकास केन्द्रले यस्ता सामग्री प्रत्येक वर्ष थप्दै जाने र प्रत्येक वर्ष खरिद एवम् सङ्कलन गरिएका सामग्रीहरूको अभिलेख राखी प्रधानाध्यापकले प्रमाणित गरी राख्ने व्यवस्था मिलाउने । वालविकास केन्द्रका लागि निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त न्यूनतम मापदण्ड (Prioritorised Minimum Enabling Condition-PMEC) : योग्यता एवम् तालिम प्राप्त शिक्षक, बालमैत्री धारा तथा साबुन पानीसहितको शौचालय, छुट्टै कक्षाकोठा, चिसो र धुलोरहित बसाइ व्यवस्थापन पूरा गर्नका लागि विद्यालयलाई अभिप्रेरित गर्ने र यसका लागि स्थानीय तहबाटसमेत बजेट व्यवस्थापन गर्न सक्ने । यसअनुसारका मापदण्ड पूरा गरेका बालविकास केन्द्रको विवरण IEMIS मा अध्यावधिक गर्न लागाउने । **२.५.सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन, आवश्यक सामग्री तथा सुधारात्मक शिक्षण अनुदान:** स्थानीय तहले कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्यालाई आधार मानी प्रति विद्यार्थी रू.१०० का दरले विद्यालयलाई रकम उपलब्ध गराउने । सो रकमबाट विद्यालयले कक्षा १ देखि ३ सम्म अध्ययनरत प्रत्येक विद्यार्थीको पाठ्यक्रममा तोकिएबमोजिमको पोर्टफोलियो तयार गर्ने, कक्षा ४ देखि ८ सम्मका विद्यार्थीहरूका हकमा यस अघिदेखि नै पोर्टफोलियो तयार भएको पोर्टफोलियोलाई नै अद्यावधिक गरी निरन्तर उपयोग गर्ने । कक्षा १-८ का विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने । तोकिएका सिकाइ उपलब्धि र विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजनाअनुसार सिकाइ सुनिश्चितता गर्न सिकाइ लेखाजोखा र उपचारात्मक शिक्षण गर्ने । विद्यार्थीको फाइलमा आवश्यकताअनुसार विद्यार्थीका सिर्जनात्मक कार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, कक्षा सहभागिता, हाजिरी जस्ता विभिन्न अभिलेखसमेत राखी तिनीहरूको आधारमा मूल्याङ्कन गर्ने र उक्त फाइल माथिल्लो कक्षामासमेत उपयोग गर्ने । निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन अभिलेख फाराम पाठ्यक्रममा उपलब्ध छ । **२.६. शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab Assistant, Equipments and Practical materials) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२ :** स्थानीय तहले अनुदान वितरण गर्नुपूर्व साविकको शिक्षा विभाग तथा हालको शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने निर्णय भएका अनुसूची ११ मा उल्लिखित विद्यालयहरू तोकिएको मापदण्डअनुसार सञ्चालन भए नभएको अनुगमन गर्ने । यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ९-१२ सम्मका विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याब असिष्टेण्टका लागि पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्री व्यवस्थापन तथा व्यवहारिक अभ्यासका लागि प्रति विद्यार्थी रू.१५,०००।– का दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने ।		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकम विद्यालयले प्राथमिकताका आधारमा निम्नानुसार गर्ने : क) प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीका शिक्षक सरहको १ जना ल्याब असिष्टेण्टका लागि पारिश्रमिकको व्यवस्था गर्ने । ख) प्राविधिक धारअन्तर्गत अध्ययनरत विद्यार्थीले तोकिएको कक्षामा व्यावहारिक अभ्यास गर्न व्यावहारिक अभ्यास कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७३, प्राविधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षामा गरिएको दुबै ढाँचा अर्थात् कक्षा १० पछि ३ महिना, कक्षा ११ पछि ३ महिना, कक्षा १२ पछि ६ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास वा कक्षा १२ पछि १२ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास गराउने । यसको व्यवस्थापन तपसिलअनुसार गर्नेः १. **विद्यार्थी निर्वाह खर्च :** व्यावहारिक अभ्यास (OJT) मा सहभागी हुने विद्यार्थीका लागि प्रति महिना १ हजारका दरले रकम सम्बन्धित विद्यार्थीको बैङ्क खातामा उपलब्ध गराउने, २. **आन्तरिक अनुगमन सहजीकरण :** सम्बन्धित विद्यालयका प्रशिक्षकबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने । सहजीकरण बढीमा ३ महिनाका लागि १ पटक, ६ महिनाका लागि ३ पटक गर्ने । अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराउने, ३. **वाह्य अनुगमन मूल्याङ्कन :** व्यावहारिक अभ्यासका लागि निर्धारित ढाँचाअनुसार वर्षमा एकपटक गर्ने । यसका लागि अनुगमन मूल्याङ्कन निर्देशिकामा उल्लेख भएको आधार लिई जिल्लाभित्रकै रोस्टर प्रशिक्षकलाई परीक्षा बोर्डले तोक्नेछ । जिल्लाभित्र प्रशिक्षक नपाइएमा नजिकको जिल्लाबाट पठाइने छ । अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता विद्यालयले प्राप्त रकमबाट उपलब्ध गराउने । ग) बचत रकमबाट ल्याबमा प्रयोग हुने दैनिक सामग्रीका अतिरिक्त विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक/पाठ्यसामग्री लगायतका शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने ।		

२.८.३ क्रियाकलाप न. २.४.६.१ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
३.१. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान : यस शीर्षकमा रहेको अनुदान रकम निम्नानुसार व्यवस्थापन गर्ने : **क) स्थानीय तह :** १. IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई स्थानीय तहअन्तरगत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा १-१२ सम्मका विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई सत्यापित विवरण शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्यपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गर्ने, २. यकिन भएका विद्यार्थी सङ्ख्याका लागि स्वीकृत दररेटका आधारमा हिसाब गरी अनुदान उपलब्ध गराउने (स्वीकृत दररेटको सूची	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• निःशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने माध्यमिक (कक्षा ११-१२) विद्यालय सङ्ख्या

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइटबाट प्राप्त गर्न सकिने छ), ३. अनुदान उपलब्ध गराउँदा परम्परागत विद्यालयका रूपमा सञ्चालित मदरसा, गुम्बा एवम् गुरूकूलमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागिसमेत विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा उपलब्ध गराउने, ४. प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका अनिवार्य विषयका लागि अन्य विद्यार्थी सरह निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने। पाठ्यपुस्तक विकास नभएका विषयहरूको हकमा पाठ्यसामग्रीहरू पुस्तकालयमा व्यवस्था गर्ने। उक्त सामग्रीहरूलाई विद्यार्थीले घरमा लगि अध्यययन गर्न चाहेमा विद्यालयले आलोपालो लैजाने प्रबन्ध मिलाउने, ५. विद्यालयलाई पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि कक्षा ११-१२ का लागि आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासिक तथा कक्षा १-१० का लागि तेस्रो त्रैमासिकभित्र अनुदान दिने। यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई मात्र अनुदान दिने। शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र दोस्रो पटक अनुदान दिने व्यवस्था गर्ने, ६. विद्यार्थीले शैक्षिक सत्रको सुरुआत मै पूरा सेटमा नयाँ पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको अनुगमन गरी उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने कार्य स्थानीय तहको हुने, ७. पाठ्यपुस्तक वितरण व्यवस्थापन : स्थानीय तहले शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता र वितरणको सम्बन्धमा बिक्रेता र विद्यालयबिच समन्वय गर्ने । सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको पाठ्यक्रम तथा सामग्री शाखामा जेठको पहिलो हप्ताभित्र अनिवार्य रूपमा पठाउने, ८. पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य "पाठ्यक्रम तथा पाठ्य सामग्री विकास तथा वितरण निर्देशिका, २०७९"बमोजिम गर्ने गराउने, ९. जिल्ला तथा स्थानीय तहले पाठ्यपुस्तक समयमा उपलब्ध भए नभएको, अनुदानबाट नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थीलाई वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा संयन्त्र बनाई आवश्यक अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने। **ख) विद्यालयस्तर** १. विद्यालयले आवश्यक नयाँ पाठ्यपुस्तकको कक्षागत र विषयगत यकिन विवरण स्थानीय तहमा समयमा नै उपलब्ध गराउने, २. स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थी भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने, ३. विद्यालयले विद्यार्थीहरूका लागि हरेक कक्षामा ऐच्छिक विषयसमेत सेटमा नै नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी वितरण गर्ने, ४. विद्यार्थीले पाठ्यपुस्तक बुझेको भरपाई स्थानीय तहमा पेस गर्ने, ५. निःशुल्क पाठ्यपुस्तकअन्तरगत अनुदान प्राप्त रकमबाट अनिवार्य रूपमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रकाशित पाठ्यपुस्तक मात्र खरिद गर्ने, ६. कक्षा ११ र १२ का ऐच्छिक विषयका पाठ्यपुस्तकहरू विद्यालयको पुस्तकालयमा व्यवस्था गरी विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।		• अनुगमन प्रतिदेदन

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
३.२. स्थानीय तहले आर्थिक वर्षभित्र विभिन्न चरणमा कक्षा १-१२ मा नि:शुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयलाई निकासा दिइएको विद्यार्थी सङ्ख्या तथा अनुदानको एकीकृत अभिलेख तयार गरी प्रमाणित गर्ने र अभिलेखीकरण गर्ने, **३.३. नि:शुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि अनुदानबाट विद्यालयले समयमा नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद नगरेमा, पुराना पाठ्यपुस्तक प्रयोग गरी अनुदान रकम अन्य शीर्षकमा खर्च गरेमा, स्वीकृत बाहेकका पाठ्यसामग्री खरिद गरेमा, अनुमति प्राप्त नगरेको संस्थाबाट छपाइ भएको पाठ्यपुस्तक खरिद गरी प्रयोग गरेमा कानुनबमोजिम कारबाही हुने छ।**		

२.८.४ क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) बालबालिकाको विद्यालय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न, गुणस्तर सुधार तथा सिकाइ निरन्तरताका लागि छात्रवृत्तिको प्रबन्ध गरिएको छ। यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको रकम समावेश गरिएको छ। स्थानीय तहका कार्यक्रममा स्वीकृत रकमको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने। स्थानीय तहले विगतदेखि आवासीय छात्रावास सञ्चालनमा रहेका तपसिलअनुसारको प्रकृति पहिचान गरी सञ्चालनको अवस्था एवम् विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गर्ने। छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध गराउँदा आवासमा बस्ने विद्यार्थीलाई प्राथमिकता दिई त्रैमासिक रूपमा उपलब्ध गराउने। अन्य गैह आवासीय प्रकृतिका छात्रवृत्ति विद्यालयको मागका आधारमा तेस्रो त्रैमासिकमा विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने। विद्यालयले शैक्षिक सत्र सुरु भएको दुई महिनाभित्र विद्यार्थीलाई वितरण गरिसक्नुपर्ने छ। स्थानीय तहले विद्याललयले छात्रवृत्ति वितरण गरेको भरपाई तथा समग्र कार्यक्रमको प्रभावकारिता अनुगमन गर्ने। ख) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रमअन्तर्गत विद्यालय तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि मात्र छात्रवृत्ति उपलब्ध हुने भएकाले उच्च शिक्षा तर्फ मुक्त कमलहरी, द्वन्द पीडित, शहिदका छोराछोरी र अपाङ्गता भएका विद्यार्थी लगायतको छात्रवृत्तिका लागि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट व्यवस्था हुने छ।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ • छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको नामनामेसीसहितको विवरण

४.१. आवासीय छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२)

छात्रवृत्ति	दर
मुक्त कमलहरी छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार
अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार
फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार
सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार
हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>
<table>
<tr><td>विद्यालयमा अध्ययनरत अति सीमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय छात्रवृत्ति</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार</td></tr>
<tr><td>सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्धका लागि छात्रवृत्ति</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार</td></tr>
<tr><td>HIV प्रभावित बालवलिका तथा वादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय प्रबन्ध</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४० हजार</td></tr>
</table>
४.१.१ सबै प्रकारका आवासीय छात्रवृत्तिका लागि विद्यालय छात्रावास व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१ तथा विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४अनुसार हुने गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको बसाइलाई व्यवस्थित गर्न रकम खर्च गर्ने।
४.१.२ आवासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति विद्यार्थी प्रति महिना ४ हजारको दरले हिसाब गरी दश महिनाको रू. ४०,००० (चालिस हजार) सम्मको रकम अनुदान दिने।
४.१.३ आवासीय विद्यालयको छात्रावास व्यवस्थापन खर्च क्रियाकलाप न. २.७.१३.१० मा विनियोजन भएको छ।
४.१.४ अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति वितरणका आधारहरूः
क) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको अध्ययन अवसरमा अभिवृद्धि र सिकाइमा गुणस्तर कायम गर्नका लागि आवासीय शैक्षिक सेवा, सहयोगी सहायता सेवा, यातायात सेवा र शैक्षिक सामग्री एवम् प्रोत्साहन गरी चार प्रकारको छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ। विद्यालयमा रहेका अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई अपाङ्गताको अवस्थाअनुसार पहुँचका आधारमा छात्रवृत्तिको प्रकार निर्धारण गरी विद्यालयगत छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाई विद्यार्थीले पाउने गरी विद्यालयमा अनुदानको व्यवस्था गर्ने,
ख) विगतदेखि स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा प्राप्त रकम उपयोग गरी विद्यालयबाटै आवास सञ्चालन भएको भए विद्यालयले साविकबमोजिम आवासीय शैक्षिक सुविधा व्यवस्थापन खर्चमा प्रयोग गर्ने र अभिभावकबाट आवास सञ्चालन गरेको भए अभिभावकको रोहवरमा विद्यार्थीलाई बुझाउने। कुनै संस्थासँग सम्झौता भई आवास व्यवस्थापन गरेको भए उक्त संस्था र आवास व्यवस्थापन नभएको अवस्थामा विद्यार्थी डेरा लिई बसेको भएमासमेत विद्यालयमार्फत तोकिएको रकम दिने,
ग) स्रोत कक्षामा आवासीय रूपमा नबस्ने वा स्रोत कक्षा नभएको अन्य विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका भएका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति रकम सम्बन्धित अभिभावकको रोहवरमा विद्यालयले वितरण गर्ने,
घ) अपाङ्ता भएका बालबालिकाको सामाजिकीकरणको उद्देश्यले समुदायमा स्थापित भई सहज जीवनयापनमा मद्दत पुग्ने गरी समुदाय/परिवारमा बस्ने व्यवस्था गर्न प्रोत्साहन गर्ने।
ङ) छात्रवृत्तिको प्रकार, विभाजनका आधारहरू र विद्यार्थीले पाउने छात्रवृत्ति देहायबमोजिम रहेका छन्ः
१. आवासीय छात्रवत्ति: स्थानीय तहले भौगोलिक अवस्था, विद्यालय र घरको दुरी, अपाङ्गताको गम्भीरता र समुदायमा उनीहरूलाई अध्ययनका लागि अनुकूल विद्यालय/सिकाइ केन्द्र नभएको कारणले घरबाट दैनिक रूपमा विद्यालयमा आउन जान नसक्ने एवम् अध्ययनका लागि डेरा गरी वा विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवास तथा सङ्घ संस्था वा अभिभावकले सञ्चालन गरेको होस्टेलमा बस्ने
</td><td></td><td></td></tr>
</table>

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
अपाङ्गता भएका बालबालिकाको सङ्ख्याको आधारमा प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू. ४,०००।- का दरले १० महिनाका लागि जम्मा रू. ४०,०००।– रकम विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले यस प्रकारको छात्रवृत्ति रकमबाट छात्रावास वा विद्यालय आसपासमा डेरा गरी बस्ने छात्र छात्राहरूका लागि खाना तथा खाजा, आवास व्यवस्थापन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने । सोमध्ये व्यक्तिगत सरसफाइका लागि आवश्यकपर्ने सामग्रीहरू (जस्तैः साबुन, काइयो, दन्त मञ्जन, बुरूस, नेलकटर, कोल्डक्रिम, स्याम्पु, रूमाल आदि) खरिद गर्न प्रति विद्यार्थी मासिक रू. ५००/- का दरले १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।- सम्बन्धित छात्र छात्रालाई भरपाइ गराई नगद नै अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने र बाँकी रकमबाट आवास व्यवस्थापन गर्ने, (पूर्ण श्रवणदृष्टि विहीनता भई चौबिसै घण्टा अभिभावकको सहयोग चाहिने क श्रेणीका गैरआवासीय बालबालिकाहरूसमेतका लागि यो सुविधा उपलब्ध गराउने) २. **सहयोगी सहायता सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय)**: घरबाट आउँदा जाँदा र विद्यालयमा रहँदा निरन्तर रूपमा अरूको सहयोग र साधन आवश्यकपर्ने अपाङ्गता भएकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.५००।- का दरले १० महिनाको लागि रू.५,०००।-, ३. **यातायात सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय)**: घरबाट आउँदा जाँदा यातायातका साधन वा अन्य उपकरण प्रयोग गर्नुपर्ने अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.३००।- का दरले १० महिनाका लागि रू.३,०००।- ४. **शैक्षिक सामग्री छात्रवृत्ति (गैर आवासीय):** घरबाट विद्यालयसम्म आउन जान सक्ने अवस्थाको अपाङ्गता भएकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.१००।- का दरले १० महिनाको रू.१,०००।- पुनश्च: कुनै सङ्घ/ संस्था/ तह/ व्यक्तिले सम्झौता गरी अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि आवास व्यवस्थापन गर्न रकम उपलब्ध गराएको भएमा सोही प्रयोजनका लागि दोहोरो नपर्ने गरी आवासीय छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने, च) कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्नुपर्ने छ । छात्रवृत्ति वितरण गर्दा अपाङ्गता परिचय पत्र अनिवार्य रूपमा पेस भएको हुनुपर्ने, छ) अपाङ्गता भएका विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्तिको निर्धारण गर्नका लागि स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने प्रमुखको संयोजकत्वमा अपाङ्गता क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ संस्थाका प्रतिनिधि, स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखाको प्रतिनिधि, स्रोत शिक्षक र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ प्रतिनिधिहरू र जिल्लाको लेखाजोखा केन्द्रको संयोजकसमेतको सहभागिता रहने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समिति गठन गर्ने, ज) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको शैक्षिक सहुलियत तथा सुविधाहरूको उपलब्धताको सुनिश्चितता र प्रभावकारिताको विषयमा अनुगमन र निरीक्षण गर्ने र सुधारका लागि आवश्यक कार्य गर्ने दायित्व र जिम्मेवारी विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समितिको हुने, झ) अपाङ्गता भएका बालबालिकाको सामाजिक समावेशीकरणमासमेत मद्दत पुग्ने गरी बालबालिकालाई दैनिक रूपमा घरबाट आवतजावत गर्न प्रोत्साहित गर्ने र सोका लागि साधन (साइकल, ट्राइसाइकल, रिक्सा, ह्विलचियर वा अन्य आवश्यक सहायता सामग्री) खरिदमा आवश्यक परे निजले सो आर्थिक वर्षभरिमा पाउन सक्ने गैरआवासीय छात्रवृत्ति रकमबाट एकमुष्ट अग्रिम उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउन सकिने । ञ) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षामा विद्यार्थी घटेर वा विद्यार्थी नभएको कारण बन्द हुने अवस्थामा रहेमा स्थानीय तहले विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा आफ्नो स्थानीय तहभित्र सोही प्रकृतिको अपाङ्गता		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
भएको स्रोत कक्षामा गाभ्नु, सार्नु, बन्द गर्न वा अर्को प्रकारको अपाङ्गता भएको स्रोत कक्षामा परिवर्तन गर्न सकिने छ । तर एक स्थानीय तहबाट अर्को स्थानीय तहमा गाभ्नु सार्न वा परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा दुबै स्थानीय तहको सहमतिमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले गर्न सक्ने छन् । यसको जानकारी अविलम्ब केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखालाई गराउने । ट) हाल सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षाहरूमध्ये विद्यार्थी सङ्ख्या ५ जनाभन्दा कम भएका स्रोत कक्षामा तोकिएको बजेट निकासा नगरी त्यस्ता स्रोत कक्षालाई अपाङ्गताको क्षेत्र मिल्ने अर्को विद्यालयको सम्बन्धित अपाङ्गता क्षेत्रको स्रोत कक्षामा गाभ्ने । सोको जानकारी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा पठाउने । तर उस्तै प्रकारको अपाङ्गताको स्रोत कक्षा नभएको अवस्थामा र विद्यार्थी सङ्ख्या ५ जनाभन्दा कम भएता पनि विद्यार्थीहरूको अध्ययनको वैकल्पिक व्यवस्था नभएसम्म अनुदानको निरन्तरता दिने । ४.१.५ **सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्ध** : बजेट प्राप्त भएका महानगरपालिकाहरूले विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका सडक बालबालिका तथा बालश्रमिक पहिचान गरी उनीहरूको पढाइ सुनिश्चितताका लागि शिक्षाका क्षेत्रमा क्रियाशील सङ्घसंस्थासँग सहकार्य गरी आवासको प्रबन्ध मिलाउन नजिकको विद्यालयसँग सहकार्य गर्न गत आर्थिक वर्षबाट सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई निरन्तरतता दिने । ४.१.६. फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई आवासीय छात्रवृत्ति, सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्ययनरत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति, हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति, विद्यालयमा अध्ययनरत अति सीमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय छात्रवृत्तिको अनुदान उपलब्ध गराउँदा स्वीकृत कोटा तथा विद्यालय सञ्चालनको स्थलगत निरीक्षण अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा यकिन गरी निकासा दिनुपर्ने छ । स्थानीय तहले HIV प्रभावित बालबालिका तथा वादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्ध गर्दा यस प्रकृतिका बालबालिकाको यकिन गरी सम्बन्धित विद्यालयमा रकम निकासा दिने । यस्ता विद्यार्थी अध्ययनका लागि डेरा गरी वा विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवासमा वस्न चाहेमा अन्य आवासीय विद्यार्थी सरहको छात्रवृत्ति अनुदान उपलब्ध गराउने । ४.१.७.HIV प्रभावित बालबालिका तथा वादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय प्रबन्ध वापतको छात्रवृत्ति विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउँदा देहायबमोजिमको प्रक्रिया अबलम्बन गर्नुपर्नेः क. HIV संक्रमित वा प्रभावित बालबालिकाका लागि छात्रवृत्तिको रकम निकासा भएको स्थानीय तहले आफ्नो स्थानीय तह वा सोभन्दा बाहिर स्थानीय तह वा जिल्लाका विद्यार्थीहरू त्यस स्थानीय तहअन्तरगतका विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको अवस्थामा त्यस्ता प्रकृतिका विद्यार्थीहरू विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको सुनिश्चितता हुने आधार प्रमाण राखेर छात्रवृत्ति वापतको रकम निकासा गर्ने, ख. सम्बन्धित विद्यार्थीहरूको जन्मदर्ता, विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको व्यहोरा खुल्ने सम्बन्धित विद्यालयको पत्र, अभिभावकको स्थायी र अस्थायी ठेगानासहितको विवरण – HIV संक्रमित पुष्टि भएको अस्पताल/ चिकित्सकको प्रमाणित विवरणसमेतको अभिलेख राख्ने, ग. यस प्रकृतिका बालबालिकाहरूलाई आवासीय सुविधासमेत उपलब्ध गराउने गरी प्रत्यक्ष निगरानीसमेत गर्ने कार्य गर्ने सङ्घ संस्थाहरूबाट आवश्यक विवरणसहित छात्रवृत्ति वापतको रकम माग भई आएमा स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही छात्रवृत्ति वापतको रकम उपलब्ध गराउन सकिने, घ. यस प्रकृतिका बालबालिकाहरूको विवरणको गोपनीयता कायम हुने गरी विवरण सङ्कलन गर्ने र गोप्य रूपमा राख्ने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने ।		

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>
४.१.८. फिडर छात्रवासमा तोकिएको कोटाबमोजिम विद्यार्थी छनोट गर्दा मौजुदा व्यवस्थामा उल्लेख भएका विषयका अतिरिक्त अभिभावक विहीन, अनाथ बालिका तथा अति विपन्न छात्रालाई छनोट गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
४.२ गैरआवासीय छात्रवृत्ति : IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरूलाई तपसिलअनुसार छात्रवृत्ति रकम अनुदान दिने :
<table>
<tr><th>छात्रवृत्ति</th><th>दर</th></tr>
<tr><td>छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेजसमेत (गैर आवासीय)</td><td>क) मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाको हकमा १-५ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१०००। (एक हजार) र कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१५००। (एक हजार पाँच सय) का दरले ।
ख) अन्य जिल्लाको हकमा प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४००।- का दरले ।</td></tr>
<tr><td>दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८ (गैर आवासीय)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४०० ।</td></tr>
<tr><td>आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ५०० ।</td></tr>
<tr><td>मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर आवासीय</td><td>४.२.१अनुसार</td></tr>
<tr><td>अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय</td><td>४.१.४अनुसार</td></tr>
</table>
४.२.१ मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति :
क) विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४बमोजिम घरबाट आवतजावत गर्ने मुक्त कम्लहरीहरूलाई स्पष्ट पहिचान गरी देहायबमोजिम छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने :

आधारभूत तह (कक्षा १-८) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १५०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,५००/-
माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १८०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,८००/-
माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ११-१२) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू ५००/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू ५,०००/-

४.२.२ अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) : आवासीय छात्रवृत्तिमा उल्लिखित छात्रवृत्ति वितरणका आधारमा अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई (आवासीय बाहेक)पहुँचका आधारमा विद्यार्थी वर्गीकरणको दररेटअनुसार यस शीर्षकबाट छात्रवृत्ति वितरण गर्ने । छात्रवृत्ति व्यवस्थापन गर्दा विद्यालयले :
क) यस शीर्षकमा उल्लिखित आवासीय एवम् गैर आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने सङ्ख्या यकिन गरी तोकिएको दरअनुसारको शीर्षक खोली स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने,
</td><td></td><td></td></tr>
</table>

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) छात्रवृत्ति अनुदान प्राप्त विद्यालयको विव्यसले स्थानीय तहको निर्देशन एवम् आधारहरूलाई ध्यानमा राखी शिक्षक, शिक्षक अभिभावक सङ्घसमेतको सहभागितामा विद्यालयमा उपलब्ध अनुदान (छात्रवृत्ति)मध्येबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले थप आधारहरू तय गरी छात्रवृत्ति पाउने छात्रछात्राहरूको नामावलीसहितको विवरण अद्यावधिक गर्ने । सो नामावली विद्यालयको सूचना पाटीमा अनिवार्य रूपमा टाँस्न लगाउने, **४.२.३ आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति** : नेपाल सरकारद्वारा घोषित अति सीमान्तकृत, लोपोन्मुख जातजाति **तथा सीमान्तकृत समूह लगायत** मुसहर, चेपाङ, राउटे, डोम, दुसाद, बनकरिया, कुसुन्डा, हायु, किसान, कुसबाडिया, लेप्चा, मेचे, राजी, सुरेल, बरामु, बोटे, दनुवार, धानुक, झाँगड, लोहमी, माझी, सतार/सन्थाल, सियार, थामी, थुडाम, बादी एवम् मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरूवा तथा कोभिड-१९ को सङ्क्रमणबाट मृत्यु भएका परिवारका छात्रछात्राका लागि आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ५ सयका दरले विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयले अन्य छात्रवृत्तिमा दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध गराउने सोको जानकारी स्थानीय तहको शिक्षा शाखामा गराउने । **४.२.४ विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (PPTS)** : माध्यमिक तहमा आवासीय र अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी बाहेकका अन्य विद्यार्थीहरूलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन मापदण्डमा उल्लिखित आधार र प्रक्रियाबमोजिम छात्रवृत्ति वितरण गरिने छ । यससम्बन्धी सूचना र कार्यविधि केन्द्रले प्रकाशन गर्नेछ । **४.२.५** आवासीय छात्रवृत्ति आवासमा निरन्तर रहेर अध्ययनरत विद्यार्थीलाई आधार मानी खर्च गर्ने तथा गैर आवासीय छात्रवृत्ति (अपाङ्गता भएका बालबालिका बाहेकको हकमा) विद्यार्थीहरूका लागि शैक्षिक सत्र सुरु भएको २ महिनाभित्र वितरण गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था मिलाउने ।		

२.८.५ *क्रियाकलाप न. २.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान*

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
५.१ यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ । स्थानीय तहले विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरी तपसिलका कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने:	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • विद्यालयमा उपलब्ध शैक्षिक सामग्री र प्रयोगको अवस्था • विद्यालयमा दिएको निकासा पत्र • निर्माण तथा अद्यावधिक भएका विद्यालय सुधार योजना सङ्ख्या • विद्यालयको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन •

विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १५ हजार
विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. २० हजार
विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. २५ हजार
विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ३० हजार
आधारभूत विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, अभिभावक शिक्षा एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १५ हजार
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी परिचय पत्र व्यवस्थापन, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १० हजार

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
माध्यमिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, अभिभावक शिक्षा एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. २० हजार		• सञ्चालनमा रहेका MGML तथा वहुभाषिक विद्यालय सङ्ख्या • इन्टरनेट प्रयोग गर्ने विद्यालय सङ्ख्या
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी परिचय पत्र व्यवस्थापन , विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १५ हजार		
विद्यालयमा इन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १२ हजार		
आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकालाई आवास सञ्चालन गर्न विद्यालयलाई अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. २ लाख ५० हजार		
स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक रू. २ लाख २५ हजार		
अपाङ्गता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीनका लागि विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय) :	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. ४ हजार		
विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	निर्देशिकाअनुसार अनुसूची २ मा उल्लेख भएअनुसार		
प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याब सामग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. २ लाख		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा बहुस्तर (MGML) सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ५० हजार		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक शिक्षा विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ५० हजार		

५.२. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन :

यस उपक्रियाकलापमा विनियोजित बजेटबाट विद्यालयका लागि आवश्यक मसलन्द सामग्री व्यवस्थाका लागि उल्लिखित दरमा विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने । यस क्रियाकलापबाट विद्यालयले अनुदान प्राप्त गरेपश्चात तोकिएका कार्यका अतिरिक्त सबै विद्यालयले कालोपाटी तथा चकको सट्टा White Board/Green Board मा मार्कर प्रयोग गरी धुलोरहित शिक्षण सिकाइको प्रबन्ध गर्ने । यसका लागि रकम नपुग भएमा प्रतिविद्यार्थी लागत वापत प्राप्त हुने रकमसमेत प्रयोग गर्न सकिने छ ।

५.३. आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, अभिभावक शिक्षा एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान :

क) विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका, २०७४बमोजिम विद्यालय सुधार योजना (SIP) निर्माण तथा अद्यावधिक गरी IEMIS को विवरण प्रविष्ट गरेका विद्यालयहरूलाई मात्र उपलब्ध गराउने । विद्यालय सुधार योजना निर्माण/ अद्यावधिक गर्दा अनिवार्य रूपमा विद्यालयस्तरीय कार्यशाला सञ्चालन गरी प्राप्त सुझावअनुसार निर्माण/अद्यावधिक गर्नुपर्ने । विद्यालयले यस क्रियाकलापअन्तर्गत प्राप्त रकमबाट सरोकारवालाहरूको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा तयार गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाअनुसारको प्रगति त्रैमासिक रूपमा समीक्षा गर्ने । विद्यालय सुधार योजनामा विद्यालय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एवम् शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई निरन्तरता दिने आपतकालीन योजना खण्डसमेत समावेश गरी योजना निर्माण/अद्यावधिक गर्नुपर्ने छ । यसै गरी विद्यार्थीहरूको प्रतिभा विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) कक्षा ९-१२ सञ्चालित माध्यमिक विद्यालयले विद्यालय भौतिक सुधार निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड, २०८०अनुसार विद्यालय भौतिक सुधारको गुरुयोजनामा लैङ्गिक सवाल, जलवायु परिवर्तन, विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यक्रम तथा विज्ञान विषय अध्यापन हुने विद्यालयले विद्यालयमा भौतिक विज्ञान, रसायन विज्ञान तथा जीव विज्ञानको छुट्टाछुटै प्रयोगशाला तथा प्रयोगशालामा सामग्री व्यवस्था गर्ने तथा विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन गर्नेसहितको विद्यालय विकास योजना निर्माण गरी स्वीकृत गर्ने । स्वीकृत विद्यालय विकास योजना विद्यालयको वेबसाइटमार्फत प्रकाशन गर्ने । ग) एक स्थानीय तहभित्र कक्षा ९-१२ सञ्चालन भएका विद्यालयहरूमध्ये कुनै पनि विद्यालयमा हालसम्म भौतिक, रसायन तथा जीव विज्ञान एवम् प्राविधिक विषयका पठनपाठन नभएका र देहायका आधार पुगेका स्थानीय तहले २०८० असोज मसान्तसम्म सङ्क्षिप्त प्रस्तावना तयार गरी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पठाउने । (अ) शैक्षिक सत्र २०८० मा स्थानीय तहभित्र कक्षा १० को कुल विद्यार्थी सङ्ख्या कम्तीमा २५० भएका (आ) प्रस्तावित विद्यालयको कक्षा १०मा कम्तीमा ५० जना विद्यार्थी अध्ययनरत भएका र (इ) भौतिक, रसायन तथा जीव विज्ञान विषय पठनपाठनका लागि स्थानीय तहबाट लागत साझेदारी गर्ने प्रतिबद्धता रहेको । घ) बुँदा गअनुसार सङ्क्षिप्त प्रस्तावनाका आधारमा छनोट भएका विद्यालयहरूले भौतिक, रसायन तथा जीव विज्ञानको छुट्टाछुटै प्रयोगशाखा तथा प्रयोगशालामा सामग्री व्यवस्था गर्ने तथा विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने गुरुयोजना निर्माण गरी स्वीकृत गर्ने । स्वीकृत गुरुयोजना विद्यालय तथा स्थानीय तहको वेबसाइटमार्फत प्रकाशन गर्ने । **५.४. आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी परिचय पत्र , विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान :** प्रत्येक विद्यालयले विद्यालय सामाजिक परीक्षण मापदण्ड, २०७८अनुसार अनिवार्य रूपमा सामाजिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यसरी सामाजिक परीक्षण गरिएको मिति IEMIS मा अध्यावधिक गर्न लगाउने । सामाजिक परीक्षण गर्दा विद्यालयले IEMIS बाट विद्यालय रिपोर्ट कार्ड प्रिन्ट गरी सोको विवरण अभिभावकहरूलाई जानकारी गराउने । सो कार्य नगर्ने विद्यालयहरूलाई यस क्रियाकलाप वापतको रकम उपलब्ध नगराउने । यसका साथै विद्यालयले हासिल गरेका मुख्य मुख्य सूचकसहितका उपलब्धिहरू बुलेटिनमार्फत सार्वजनिक गर्ने । सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गर्दा उक्त विद्यालय रिपोर्ट कार्डसमेत संलग्न राखी पेस गर्ने । विद्यालयले आर्थिक लेखा परीक्षण स्थानीय तहको अन्तिम लेखपरीक्षण हुनु अगावै गराउने सोको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पठाउने । संस्थागत विद्यालयको हकमा सम्बन्धित विद्यालयहरूले आफ्नो स्रोतबाट लेखा परीक्षण गरी गराई पारदर्शिता, जवाफदेहिता र विद्यालयमा हुनुपर्ने सबै प्रकारका तथ्याङ्क एवम् सूचनाहरूको व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गराउने । **५.५. विद्यालयमा इन्टरनेट व्यवस्थापन अनुदान :** सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन गर्ने सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने र जडित इन्टरनेट शुल्क भुक्तानी गर्ने प्रयोजनले प्रति विद्यालय वार्षिक रू.१२ हजारका दरले अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था तथा प्रयोगको नियमित अनुगमन गर्ने । विद्यालयको इन्टरनेट क्षमता विस्तारका लागि स्थानीय तहले थप अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने छन् । इन्टरनेटको प्रयोग गरेका विद्यालयको विवरण IEMIS मा अनिवार्य अध्यावधिक गर्न लगाउने ।		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
५.६. स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि अनुदान : स्रोत कक्षाहरूको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्रोत कक्षा सन्चालन गर्ने विद्यालयले प्राप्त रकम व्यवस्थापन गर्दा तपसिलअनुसार खर्च गर्ने : क) स्रोत शिक्षक वा घुम्ती शिक्षकले अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि बिहान साँझसमेत अतिरिक्त सहयोग गरेवापत विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार थप सुविधा मासिक रू.५००।– का दरले वार्षिक रू ६,०००।– ख) स्रोत कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यार्थीद्वारा निर्मित सामग्री प्रदर्शनी आदिका लागि प्रति स्रोत कक्षा वार्षिक रू. १०,०००।– ग) आयाको पारिश्रमिकका लागि मासिक रू. १५,००० ।- का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि वार्षिक रू.१९५०००।०० प्रदान गर्ने । नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकमा नपुग हुने रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्ने छन् । घ) स्रोत कक्षाका लागि व्यवस्थापन सामग्री अनुदान (लुगाफाटा, भाँडाकुडा, औषधी आदि) का लागि रू. १०,०००।- ङ) अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि सामग्री खरिद र पुरस्कार वितरण गर्न वार्षिक रू. ४०००।– **५.७ आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरूलाई आवास सञ्चालन अनुदान** : छात्रावास सञ्चालन खर्च न्यूनतम २० जना आवासीय विद्यार्थी भएका माथि उल्लिखित प्रकृतिका छात्रावासमा सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विशेष प्रकृतिका विद्यालय (अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि) बाहेकका आवासीय छात्रवास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले २५ जना बराबरको १ समूह मानी प्रति समूह रू.२ लाख ५० हजार रकम हिसाब गरी विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने । छात्रावास व्यवस्थापन/ सञ्चालनका लागि विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सञ्चालन अनुदान शीर्षकबाट एकमुष्ठ अनुदान दिने । उक्त रकम देहायअनुसार विद्यालयले खर्च गर्ने : क) प्रत्येक छात्राबासका लागि प्रति समूह प्रति महिना वार्डेनका लागि रू. ३,०००।–, भान्सेका लागि रू. ६,०००।– र पालेका लागि रू.३०००।– का दरले १२ महिनाको रकम उपलब्ध गराउने । ख) विषय शिक्षक, प्रअ तथा वार्डेनको सहभागितामा विषयगत तालिका बनाई विद्यालय समयका अतिरिक्त समयमा अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान विषयमा कोचिङ कक्षा सञ्चालन गर्न प्रति दिन प्रति विषय १ घण्टाका दरले हप्तामा कम्तीमा ४ दिन अध्यापन गर्ने गरी प्रति महिना प्रति शिक्षक रू. २,५००। का दरले ६ महिनाका लागि रू. ४५,०००।– ग) विव्यसको निर्णयानुसार सञ्चालन हुने अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू. ५,०००।– घ) धारा पानी, बिजुली बत्ती, मर्मत सम्भार र प्राथमिक उपचार लगायतका खर्चका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू.१६,०००।– ङ) सम्बन्धित विद्यालयमा विव्यसको निर्णयअनुसार सिकाइ सुधारमा टेवा पुऱ्याउने सन्दर्भ सामग्रीहरू, श्रव्यदृश्य सामग्री, पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक निर्देशिका लगायतका सामग्रीसहितको पुस्तकालय सुदृढीकरणका लागि रू. १५,०००।– च) छात्राहरूका लागि सिप तालिम सञ्चालन एवम् सामग्री खरिद गर्न एकमुष्ठ रूपमा रू. २०,०००।–		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
छ) छात्रावास व्यवस्थापन समितिको बैठक खर्च (बढीमा वार्षिक ६ ओटा) रू. ५,०००।– ज) नयाँ छनोट भई आएका विद्यार्थीका लागि पलङ, सिरक, डसना लगायतका बसाइ व्यवस्थापन गर्न एक पटकका लागि प्रति विद्यार्थी एकमुष्ठ रू. ६ हजार विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने। **५.८ अपाङ्गता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीनका लागि विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय) :** यस शीर्षकबाट प्राप्त अनुदान बाँडफाँड गर्दा यस प्रकृतिको केन्द्रबाट स्वीकृत भई सञ्चालन भएको यकिन गर्ने। विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाई उल्लिखित नर्म्सका आधारमा बजेट हिसाब गरी विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। सोअनुसार विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानबाट स्वीकृत तलबमानको परिधिभित्र रहेर शिक्षक तलब तथा अन्य क्षेत्र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट तोकिएको नर्मस्अनुसार दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिमा खर्च गर्न सकिने छ। **५.९ विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च अनुदान :** यस प्रकृतिका विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरी अनुसूची २ मा उल्लिखित अनुदान वितरणका आधारमा रकम उपलब्ध गराउने। **५.१० बहुकक्षा बहुस्तर (MGML Methodology) विद्यालयलाई सामग्री अनुदान :** विगतदेखि नै बहुकक्षा बहुस्तर शिक्षण विधिबाट पठन पाठन गरी कार्यक्रम सञ्चालनको निरन्तरता पाएको सुनिश्चित गरी त्यस्ता विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। स्थानीय तहले विद्यालयलाई अनुदान माग गर्न लगाउने। कुनै विद्यालयलाई अन्य सङ्घ/संस्थाबाट अनुदान प्राप्त भएको भए दोहोरो नपर्ने गरी अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयहरूले सो रकमबाट सिकाइका सामग्रीहरू मुख्यतया कार्यपुस्तिका (Work Book) को व्यवस्था गर्ने। सिकाइका लागि अन्य सामग्रीहरू नपुग भएमा वा च्यातिएमा सो सामग्रीको व्यवस्था गर्ने। यसका लागि फोटोकपी, लेमिनेसन आदि जस्ता व्यवस्थापन लगायत सिकाइ सामग्री निर्माण कार्यशालामासमेत खर्च गर्न सकिने गरी निर्देशन दिने। **५.११, बहुभाषिक शिक्षा अभ्यासरत विद्यालयलाई शिक्षण सामग्री अनुदान :** स्थानीय तहले मातृभाषामा आधारित बहुभाषिक शिक्षा विगतदेखि सञ्चालन गरिरहेको यकिन गरी सञ्चालनमा रहेका विद्यालय भएमा सो विद्यालयहरूलाई नै निरन्तरता दिने गरी विद्यालयबाट माग गर्न लगाई अनुदान दिने। अनुदानका लागि तोकिएको सङ्ख्याभन्दा यदि विद्यालय बढी भएमा उत्कृष्ट तवरमा सञ्चालन गरेका विद्यालयलाई प्राथमिकता दिई तोकिएको रकम अनुदान दिने। ससर्त अनुदानको रकम अपुग भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट पनि अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने छ। विद्यालयहरूले कक्षाकोठामा मातृभाषालाई माध्यमका रूपमा प्रयोग गरी पठनपाठन गराउनका लागि बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६६अनुसार विषय विज्ञको सहभागितामा थप सामग्री विकास गरी प्रयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउने। विस्तृत विवरणसहितको प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने। **५.१२ प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याब सामग्री सहयोग अनुदान :** स्थानीय तहले शैक्षिक सत्र २०८० बाट कक्षा ९ मा प्राविधिक धार सञ्चालित यस केन्द्रबाट अनुदान प्राप्त गर्ने गरी छनोट भएका विद्यालय बाहेक साविकको शिक्षा विभाग तथा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट बाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने गरी निर्णय भई		

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयहरूका लागि प्रयोगशालाको स्तरोन्नति गर्न प्रति विद्यालय २ लाख रकम उपलब्ध गराउने। विद्यालयले नियमित रूपमा ल्याब सञ्चालन गर्न मर्मत, सम्भार एवम् सामग्रीको व्यवस्था गरी शिक्षक एवम् विद्यार्थीको प्रयोगको व्यवस्था मिलाउने।</td><td></td><td></td></tr>
</table>

२.८.६ क्रियाकलाप न. २.७.१३.११ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>६.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ। कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेट बाँडफाँड गरी विद्यालयहरूमा अनुदान उपलब्ध गराउने। प्रत्येक स्थानीय तहले तपसिलअनुसारका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन रहेका विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था यकिन गर्ने। संस्थाबाट रकम माग गर्न लगाई विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने :
<table>
<tr><th>कार्यक्रम</th><th>दर</th></tr>
<tr><td>परम्परागत विद्यालय अनुदान</td><td>कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि वार्षिक एकमुष्ठ :रू. २ लाख ४१ हजार
कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. ५ लाख
कक्षा १-१२ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. १० लाख</td></tr>
<tr><td>अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ती विद्यालय अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ३ लाख ५० हजार</td></tr>
<tr><td>खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १ लाख १० हजार</td></tr>
<tr><td>अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान</td><td>कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. २ लाख ४१ हजार
कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. ५ लाख
कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : रू. १० लाख</td></tr>
<tr><td>खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०) सञ्चालन अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १ लाख ५२ हजार</td></tr>
<tr><td>विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना र सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान</td><td>तोकिएका स्थानीय तहमा विद्यार्थी सङ्ख्याअनुसार</td></tr>
<tr><td>सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान</td><td>प्रति केन्द्र वार्षिक २ लाख ५० हजार</td></tr>
</table>
६.२. परम्परागत विद्यालयलाई अनुदान :
क) अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र हरेक वर्ष विद्यालयस्तरीय शैक्षिक तथ्याङ्क भरेका परम्परागत विद्यालयहरू (गुरूकुल/आश्रम,गुम्बा/बिहार, मदरसा) को विवरण यकिन गरी शैक्षिक तथ्याङ्कअनुसार विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी पाठ्यपुस्तक,छात्रवृत्ति, सेनिटरी प्याड एवम् दिवा खाजा वापतको रकम सम्बन्धित शीर्षकहरूबाट अनुदान दिने । दरबन्दी वा राहत अनुदान कोटा प्राप्त गरेका विद्यालयले सोहीबमोजिम र शिक्षक दरबन्दी/कोटा प्राप्त नगरेका विद्यालयहरूलाई उल्लिखित एकमुष्ट</td>
<td><u>मुख्य जिम्मेवार</u>
• गाँउपालिका/नगरपालिका
• विद्यालय
• विद्यालय व्यवस्थापन समिति
• सामुदायिक सिकाइ केन्द्र

<u>सहजीकरण/समन्वय</u>
• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ</td>
<td>• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय
• भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्या
• सञ्चालन भएका साक्षरता कक्षा
• साक्षर भएको जनसङ्ख्या
• अनुदान प्राप्त गर्ने सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
• कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन</td></tr>
</table>

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
अनुदान उपलब्ध गराउने । स्थानीय तहले अनुदान रकम कुन कुन विद्यालयहरूलाई निकासा दिएको हो ? सोको विवरण र विद्यार्थी सङ्ख्यासमेत अनिवार्य रूपमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा पठाउने । अन्य व्यवस्थापकीय कार्य परम्परागत शिक्षण संस्था (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) मापदण्ड २०७९ वमोजिम गर्ने । **६.३. घुम्ती विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुदान :** अति दुर्गम क्षेत्र र विकट हिमाली क्षेत्रमा सञ्चालित विद्यालयका बालबालिकाका लागि उनीहरूलाई पायकपर्ने स्थानमा निश्चित समयका लागि अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउन विद्यालयलाई एकमुष्ट रू. ३ लाख ५० हजार रकम अनुदान दिने । **६.४. अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय लागि अनुदान :** स्थानीय तहले प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक वा वैकल्पिक विद्यालयहरूको विवरण (स्थापना मिति,सञ्चालन मिति, सञ्चालित कक्षा, विद्यार्थी सङ्ख्या र सञ्चालनको अवस्थासहितको) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाटसमेत यकिन भई आएपछि मात्र सम्बन्धित विद्यालयको मागका आधारमा सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा शिक्षण सिकाइका लागि आवश्यक जनशक्तिका लागि एकमुष्ट विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । स्थानीय तहद्वारा सामुदायिक रूपमा सञ्चालन गर्न अनुमति पाएका प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक विद्यालयहरूले IEMIS अनिवार्य रूपले भर्न लगाउने । विद्यालयले प्राप्त रकमबाट लघु पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने । **६.५. खुला विद्यालय** (कक्षा ९-१०) **सञ्चालन अनुदान :** स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०)को अनुगमन गरी स्वीकृत विद्यालयहरूलाई मागको आधारमा तोकिएअनुसार एकमुष्ट रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रियाका सम्बन्धमा "दूर शिक्षा तथा खुला सिकाइ निर्देशिका, २०६३ र खुला विद्यालय सञ्चालन कार्यान्वयन पुस्तिकाअनुसार गर्ने । विद्यालयले प्राप्त रकमलाई कार्यक्रम सञ्चालनका लागि देहायअनुसार खर्च गर्ने: १. संयोजकका लागि मासिक रू. ७००।- का दरले १२ महिनाको जम्मा रू. ८,४००।– २. सहजकर्ताका लागि प्रति सेसन रू. ३००।- का दरले दैनिक ४ सेसन ३५ दिनका लागि जम्मा रू. ४२,०००।– ३. सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रू. ८००।– का दरले १२ महिनाको रू. ९,६००।– ४. विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रू.५००। का दरले १२ महिनाको रू.६०००। ५. शैक्षिक सामग्रीका लागि मासिक रू ६००।– का दरले १२ महिनाको रू.७,२००।– ६. सञ्चालन खर्च (पानी, बिजुली, सरसफाइ) का लागि मासिक रू. ५०० का दरले वार्षिक रू. ६,०००।– ७. इन्टरनेट/मिडियाको प्रयोगका लागि मासिक रू. १,५००।– का दरले ९ महिनाको रू. १३,५००।– ८. गृहकार्य परीक्षणका लागि रू. ३,२००।– प्रति पटकका दरले ४ पटकको रू. १२,८००।– कापी प्रति विषय रू.८।–का दरले ९. परीक्षा सञ्चालन (मध्यावधि र बाह्य) रू. ६४००।– प्रति पटकका दरले २ पटकको रू. १२,८००।– (प्रश्नपत्र निर्माण रू.३००।–प्रति सेट, उ.पु. परीक्षण रू. ८।– प्रति कापी प्रति विषय)		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१०. पुस्तकालयका लागि एकमुष्ठ रू. १०,०००।– ११. स्थानीय तहबाट अनुगमनका लागि एकमुष्ठ रू. १०,०००।– उल्लिखित बाँडफाँडमा नघट्ने गरी विद्यालयले आवश्यक अन्य क्षेत्रहरूमा खर्च गर्न सक्ने । **६.६. खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान :** स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका विद्यालय यकिन गरी अनुदान माग गर्न लगाउने । विद्यालयलाई तोकिएअनुसारको अनुदान उपलब्ध गराई विद्यालयले निम्नानुसार खर्च गर्ने, क) **स्रोत शिक्षकका लागि पारिश्रमिकः** प्रति घण्टा रू.२००का दरले दैनिक २ घण्टा सम्पर्क कक्षाका लागि मासिक २४ दिनको दरले जम्मा रू.९,६००। विद्यालयले स्रोत कक्षा लिने शिक्षकलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने । ख) **प्रधानाध्यापकका लागि भत्ताः** मासिक रू. ५०० का दरले १२ महिना बराबर हुन आउने रकम रू. ६,००० विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । विद्यालयले सम्बन्धित प्रधानाध्यापकलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने । ग) **सहायक कर्मचारीको लागि पारिश्रमिक** : प्रति व्यक्ति मासिक रू. ३०० का दरले १२ महिनाको रू. ३,६०० पाउने गरी प्रति केन्द्र २ जनाका लागि हुन आउने एकमुष्ट रकम रू. ७,२००।- सम्बन्धित विद्यालयको खातामा निकासा दिने । विद्यालयले काम गर्न तोकिएका सहायक कर्मचारीलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने । घ) **विद्यार्थीका लागि सामग्री खर्च :** प्रति विद्यार्थी मासिक रू.५०।– ले २० जनाका लागि कापी, डटपेन, पेन्सिल कटर, स्केल, इरेजर, ज्यामिति बक्स आदि शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गर्न रू. १,०००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू.१०,०००।– ङ) **विद्यालयका लागि मसलन्द खर्चः** कक्षा सञ्चालनका लागि मसलन्द प्रति महिना (चक, डस्टर, मार्कर, रजिष्टर, फोटोकपी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको रू.५,०००।– च) **शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्चः** विभिन्न विषयगत सिकाइ क्रियाकलापका लागि आवश्यकपर्ने शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यालय प्रति महिना (सिकाइ सहयोगी सामग्रीहरूः ग्लोब, चार्ट, नक्सा, मार्कर, फोटोकपी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।– छ) **विद्यालयका लागि पुस्तकालय** : स्थानीय तहले प्रत्येक विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक पहुँचको सुनिश्चितता गर्न पुस्तकालय व्यवस्थापनका लागि खुला विद्यालय तह एक र दुईमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक लगायत अन्य सन्दर्भ सामग्रीको व्यवस्था पुस्तकालयमार्फत गर्न प्रति केन्द्र प्रति तहका लागि एकमुष्ट रू. १०,०००। का दरले दुई तहका लागि रू.२०,०००। रकम उपलब्ध गराउने । यस रकमबाट विद्यालयले नियमानुसार पुस्तकालयको व्यवस्थापन गर्ने । विद्यार्थीहरूले पुस्तकालयबाट पुस्तक लिई अध्ययन गर्ने र अध्ययनपश्चात पुस्तकालयमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउने । पुस्तकालयमा खरिद गरिएका पुस्तकको सूची स्थानीय तहको शिक्षा शाखामा उपलब्ध गराउने ।		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
६.७. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन अनुदान : क) स्थानीय तहले नियमित रूपमा सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी तपसिलका मापदण्ड पूरा गरेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई एकमुष्ठ रु २ लाख ५० हजार रकम अनुदान उपलब्ध गराउने : १. वार्षिक साधारण सभा भएको, २. साधारण सभाबाट बजेट र कार्यक्रम पास गरेको, ३. गत आ व को खर्च स्वीकृत गरेको, ४. लेखापरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गरेको, ५. शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (NFE EMIS) भरेको ग) उक्त अनुदान रकमबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार परिचालकको प्रमाणित हाजिरी अभिलेख हेरी मासिक रू. १०,०००। का दरले १२ महिना पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च भुक्तानी गर्ने। घ) नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकबमोजिम नपुग हुने रकम स्थानीय तहबाट थप हुने गर्न सक्ने छन्। ग) पारिश्रमिक भुक्तानीपश्चात बाँकी अनुदानबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन मापदण्ड २०७८ ले उल्लेख गरेबमोजिमका वार्षिक कार्यक्रमहरू तयार गरी व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने छ। सामुदायिक सिकाइ केन्द्रले पेस गरेको प्रस्तावनाका आधारमा स्थानीय तह तथा अन्य सङ्घ संस्थाहरूवाट थप बजेट उपलब्ध गराउन सकिने छ। घ) स्थानीय तहले प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा नरहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरू सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन मापदण्डबमोजिम स्थानान्तरण गरी सञ्चालनमा ल्याउन सक्ने छन्। ङ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूले गरेका नियमित कार्यहरूको प्रतिवेदन स्थानीय तहमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको अनौचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा पठाउने व्यवस्था मिलाउने। ६.८. **विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान :** यस कार्यक्रमका लागि Equity Index का आधारमा छनोट भएका अनुसूची ३ मा उल्लिखित स्थानीय तहले सबै बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षा सुनिश्चित गर्न विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने। विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने सुनिश्चितता, सिकाइ निरन्तरता र सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि लगायतका रणनीतिहरू तय गरी समता रणनीति कार्यान्वयन योजना (Equity Strategy Implementation Plan-ESIP) निर्माण गरी स्वीकृत गर्ने। स्वीकृत समता रणनीति कार्यान्वयन योजना अनुरूप विद्यार्थी भर्ना सुनिश्चितता, सिकाइ निरन्तरता तथा सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिसम्बन्धी कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने । यस कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहलेसमेत बजेट थप गरी आधारभूत विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकाको विद्यालय शिक्षा सुनिश्चितता भएको घोषणा गर्ने।		

२.८.७ क्रियाकलाप न. २.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) दिवा खाजाको व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहले सबै प्रधानाध्यापकको बैठकबाट स्थानीय तहभित्रका विद्यालयहरूमा एकरूपता कायम हुने गरी दिवा खाजाको मेनु तयारी र खाजा व्यवस्थापन विधिको छनोट गर्ने । खाजा व्यवस्थापन गर्दा सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका, २०७६ मा उल्लिखित मापदण्डबमोजिम हुने गरी विद्यालयकै सहयोगी कर्मचारीबाट वा अभिभावकहरू विशेषतः आमा समूह बनाएर वा नियमित Canteen बाट वा विद्यालयबाहिरबाट क्याटरिङको व्यवस्था गरेर वा स्थानीय तहले पहिचान गरेको अन्य मोडेलबाट खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने। प्र.अ.को उक्त बैठकमा स्वास्थ्य र कृषि शाखाका प्रमुखलाई समेत सहभागी गराई आपसी सहयोग, समन्वय एवम् सहकार्यका क्षेत्र पहिचान गरी कार्ययोजना बनाउने र केन्द्रको वेबसाइटमा रहेको दिवा खाजा व्यवस्थापन सहयोगी पुस्तिका, २०७७ का विषयमा जानकारी गराउने, ख) सङ्घीय सरकारबाट तोकिए बाहेकका अन्य कक्षाका विद्यार्थीहरूका लागि स्थानीय तहले आफ्नै स्रोतबाट खाजा व्यवस्थापन गर्न सकिने छ । यसरी स्थानीय तहबाट खाजा व्यवस्थापन भएको जानकारी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय मापदण्ड शाखमा पठाउने, ग) गुणस्तरीय खाजाको व्यवस्थापनका लागि सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरित रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले थप स्रोतको व्यवस्थापन गर्न एवम् विद्यालयका अभिभावक/गैरसरकारी सङ्घ संस्थासँग वा अन्य निकायसँग लागत साझेदारी गर्न सकिने छ। लागत साझेदारी गर्दा स्थानीय तहले विकास गरेको कार्यविधि र साझेदारी भएको कार्यक्रमको जानकारी शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई गराउने, घ) सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरित गर्दा राष्ट्रिय स्तरमा देखिने अनुपस्थिति दर, विद्यालय छाडने दर लगायतलाई आधार मानी प्रति विद्यार्थी वार्षिक रूपमा १८० दिनका दरले बजेट हिसाब भएको छ। स्थानीय तहले दोस्रो त्रैमासिकदेखि विद्यालयमा बजेट निकासा गर्दा भौतिक रूपमा पूरा समय चलेको दिन (परीक्षामा सामेल भएको दिनसमेत) खाजा उपलब्ध गराइएका विद्यालयको प्रधानाध्यापक र विव्यस अध्यक्षबाट विद्यार्थीको सङ्ख्यात्मक हाजिरी विवरण प्रमाणित गराई स्थानीय तहमा सङ्कलन गरी सङ्ख्या यकिन भएपश्चात् मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने। यसरी प्रत्येक त्रैमासिकमा निकासा गर्दा उक्त समयभन्दा अगाडि निकासा गरिएको रकम सदुपयोग भएको सुनिश्चित गर्ने, ङ) चालु आवको बजेट हिसाब हुँदा प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा ५ सम्मको विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा भएको छ। अन्य कक्षाको सम्बन्धमा थप सूचनापश्चात कार्यान्वयन हुने व्यवस्था मिलाउने। विद्यालय सञ्चालन हुनासाथ दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएकाले आर्थिक वर्षको सुरुमै शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली IEMIS मा समावेश भएको साविकको कर्णाली अञ्चलका मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाका स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. २०।– का दरले तथा अन्य स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. १५।– का दरले पहिलो त्रैमासिकको बजेट निकासा गर्ने। च) विद्यालयले विद्यालय सञ्चालन भएका दिनमा विद्यार्थीलाई खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति • सामुदायिक सिकाइ केन्द्र **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• दिवा खाजा प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • विद्यार्थीको हाजिरी • प्रगति प्रतिवेदन

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
छ) अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा बढी भीडभाड नहुने गरी विद्यालयले खाजा समय तोक्ने, ज) दिवा खाजा व्यवस्था गर्दा बजारबाट खरिद गरिएको जङ्क फुड नखुवाउने । ताजा र पोषिलो दिवा खाजाका लागि उपलब्ध भएसम्म स्थानीय कृषि उपजमा आधारित खाद्यान्न, तरकारी, दुध, दही, माछा-मासु, फलफूल लगायतका सामग्रीहरू स्थानीय कृषकबाट खरिद गर्ने । स्थानीय कृषकसँग खरिद गरिएका खाद्यान्नको परिणाम खुल्ने विवरण र बीलभरपाई सुरक्षित रूपमा राख्ने र भएको खर्च विद्यालय व्यवस्थापन समिति वा खाजा व्यवस्थापन उपसमितिबाट अनुमोदन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, झ) विद्यालयबाट सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रमको निरीक्षण अनुगमन स्थानीय तहबाट गर्ने । सबै सामुदायिक विद्यालयमा एक दिवा खाजा अनुगमन निरीक्षण पुस्तिका खडा गर्नुपर्ने छ । उक्त निरीक्षण पुस्तिकामा सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहका पदाधिकारी एवम् कर्मचारी र निरीक्षण अनुगमनमा खटिएका व्यक्तिले आफ्नो राय सुझाव उल्लेख गर्ने, ञ) विश्व खाद्य कार्यक्रमअन्तर्गत विद्यालयमा दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका जिल्लाका तोकिएका विद्यार्थीहरूका लागि उक्त संस्थाको मापदण्डअनुसार सबै विद्यार्थीहरूलाई दिवा खाजा उपलब्ध हुने छ । विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा दिवा खाजा कार्यक्रम भएका जिल्लाहरू : दार्चुला, बझाङ र बाजुराका विद्यालयहरू । ट) दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमुना अनुसूची ४ मा राखिएको छ । सोहीअनुसार कार्यान्वयन गर्ने । अन्य व्यवस्थापकीय पक्षहरू सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका, २०७६ र दिवा खाजा व्यवस्थापन सहयोगी पुस्तिका, २०७७ का आधारमा गर्ने ।		

२.८.८ क्रियाकलाप न. ११.१.२.२५०० केन्द्रबाट छनौट भएका नमुना विद्यालय तथा विशेष विद्यालयको भवन निर्माण तथा पूर्वाधार व्यवस्थापन अनुदान

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
८.१. प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त विद्यालय भौतिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा सम्पूर्ण निर्माण कार्य नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० मा भएको व्यवस्थाअनुसार भूकम्प प्रतिरोधी, अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री, छात्रामैत्री एवम् वातावरण मैत्री गर्नु/गराउनुपर्ने छ । विद्यालय भौतिक सुधारसम्बन्धी कार्य गर्दा वातावरणीय र सामाजिक पक्षलाई आधार मानी कार्यसम्पादन गर्ने । Social/Environmental Framework ले तोकेका वातावरणीय र सामाजिक पक्षहरूलाई ध्यान दिई कार्यान्वयन गर्ने । यसका लागि अनुसूची ९ लाई प्रयोग गर्ने । **उपक्रियाकलाप** — **इकाइ लागत** नमुना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरूप भौतिक निर्माण अनुदान — प्रति विद्यालय वार्षिक रू. १ करोडसम्म अपाङ्गताको प्रकृति अनुरूप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन — प्रति विद्यालय रू. ७५ लाख चिनिया सहयोगमा निर्माणाधीन हिमाली आवासीय विद्यालयमा नेपाल सरकारको तर्फबाट निर्माण गर्नुपर्ने पूर्वाधार तयारी — प्रति विद्यालय रू. १५ लाख	मुख्य जिम्मेवार • गाउँपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • प्राविधिक जनशक्ति (इन्जिनियर/सब इन्जिनियर) सहजीकरण/समन्वय • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• स्वीकृत कार्यक्रम तथा निर्माण सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार सङ्ख्या • निर्माण भएका गुरुयोजना सङ्ख्या • नापी किताब • ल्याब सामग्री उपलब्ध गराएका विद्यालय सङ्ख्या • कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
८.२. विद्यालय भौतिक निर्माण : कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा निम्नानुसारको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने छ : **क) लागत अनुमान स्वीकृत गर्ने :** यस कार्यक्रमअन्तर्गत विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यका लागि स्थानीय तहको प्राविधिकको सहभागितामा विद्यालयअनुसार छुट्टाछुट्टै लागत अनुमान तयार गरी स्थानीय तहले स्वीकृत गर्ने । लागत अनुमान तयार गर्दा जिल्लाको स्वीकृत दररेट तथा स्वीकृत सरकारी Norms को प्रयोग गर्नुपर्ने छ । लागत अनुमानमा स्थानीय तहबाट बजेट थप गर्न सकिने छ । नमुना विद्यालयको भौतिक निर्माण कार्य गर्दा स्वीकृत गुरुयोजनामा भौतिक निर्माण योजनामा प्रथामिकतामा रहेका ड्रइङ डिजाइन निर्माण भएका तोकिएका कार्यक्रम छनोट गरी निर्माण गर्ने । यस कार्यक्रमअन्तर्गत कर्कटपाताले छाना छाउन चाहने विद्यालयहरूले अनिवार्य रूपमा ४ मि.मि. बाक्लो प्लाइउड वा कम्तीमा समान गुणस्तर भएका अन्य निर्माण सामग्रीको सिलिङ्गसहितको नयाँ भवन निर्माण गर्नुपर्ने छ । सिलिङ्ग लगाउन नचाहने विद्यालयहरूले छानामा कर्कटपाताको सट्टा गर्मी (Hot) र ठण्डी (Cold) रोक्न सक्ने क्षमता भएका यु.पि.भि.सि. लगायतका समान गुणस्तर भएका ३ मि.मि. वा सोभन्दा बाक्लो छाना छाउने सामग्री प्रयोग गरी छाना छाउन सक्ने छन् । विद्यालय भवन निर्माण गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले समेत प्रयोग गर्न सक्नेगरी Ramp राखी ह्विल चियर (Wheel Chair) जानसक्ने गरी निर्माण गर्ने व्यवस्थासमेत मिलाउनुपर्ने छ । भवनका ढोकाहरू जडान गर्दा सबै ढोकाहरू बाहिर खुल्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने छ । विद्यालय भवन निर्माण कार्यक्रमको मापदण्ड अनुसूची ५ का आधारमा गर्ने । **ख) विद्यालयहरूसँग सम्झौता गर्ने :** भौतिक निर्माणका कार्यक्रमको स्थानीय तहले **भाद्र मसान्तभित्र** विद्यालयसँग सम्झौता गर्ने । सम्झौता गर्नुअघि विद्यालयहरूलाई अनुसूची ८अनुसारको भौतिक निर्माण कार्य समय तालिका पेस गर्न लगाउने । **ग) विद्यालयहरूलाई रकम अनुदान दिने:** सम्झौता भएका विद्यालयहरूलाई देहायअनुसारका रकम निकासा दिने । निर्माण कार्यको अनुगमन/ निरीक्षण स्थानीय तहका प्राविधिकमार्फत गर्ने/ गराउने । तपसिलः १. विद्यालयसँग सम्झौता भएपश्चात् पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । २. Structural Part को कार्यसम्पन्न भएपश्चात् दोस्रो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । ३. कार्यसम्पन्न गरेपश्चात् नापी किताब भरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसमेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । **घ) विद्यालय निर्माण कार्य गरिसक्नुपर्ने अवधि:** स्थानीय तहबाट अनुसूची ८ मा दिइएको ढाँचामा विद्यालयबाट निर्माण समय तालिका निर्माण गराई सोअनुसार निर्माण कार्य गरी, विद्यालयहरूले आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्तसम्ममा कार्यसम्पन्न गरी सोको जानकारी स्थानीय तहलाई र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई दिनुपर्ने छ । इकाइले प्राप्त विवरणका आधारमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय मापदण्ड शाखालाई जानकारी दिनुपर्ने छ । त्यसरी भवन निर्माण सम्पन्न गर्ने विद्यालयहरूले आषाढ १५ सम्ममा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार तथा प्रमाणित गरी एक प्रति स्थानीय तह र एक प्रति सम्बन्धित विद्यालयमा उपलब्ध गराउनुपर्ने छ । **ङ) निर्माण कार्यको रेखदेख गर्ने:** विद्यालयमा सञ्चालन हुने सम्पूर्ण निर्माण कार्यको प्राविधिक रेखदेख, अनुगमन र सुपरिवेक्षणको दायित्व स्थानीय तहको हुने छ । स्थानीय तहमा कार्यरत इन्जिनियर/सब–इन्जिनियरहरू खटाई प्राविधिक सुपरिवेक्षण गर्नुपर्ने छ । विद्यालय निर्माण		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
कार्यमा देहायका सम्वेदनशील चरणहरू प्राविधिक कर्मचारीको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षणमा सम्पन्न हुनुपर्ने छ : • साइट ले-आउट, जग तयारी कार्य • टाइ बिम निर्माण, डि पि सि निर्माण (सिल व्याण्ड र लिन्टेल व्याण्डसमेत) • छत ढलान कारणवश स्थानीय तहमा प्राविधिकहरू कार्यरत नभएमा जिल्लास्थित इन्जिनियरिङ्ग प्राविधिक सेवा उपलब्ध हुनसक्ने कुनै पनि सरकारी कार्यालयहरूबाट प्राविधिक सेवा लिन सकिने छ। निर्माण/मर्मत कार्यका लागि छुट्टै साइट रजिष्टरको व्यवस्था गर्न लगाई निरीक्षणका क्रममा प्राविधिकबाट सो कार्यसम्बन्धी निर्देशन दिने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गरिनुपर्छ। स्थानीय तहहरूमा हुने सम्पूर्ण भौतिक सुविधा विस्तारका कार्यहरूको नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने छ। यसका लागि अनुसूची ७ मा भएको फाराम प्रयोग गर्नुपर्ने छ। आफ्नो मातहतमा सञ्चालित भौतिक सुविधा विस्तार कार्यको प्रगति विवरण त्रैमासिक तथा वार्षिक रूपमा केन्द्रलाई स्थानीय तहले पठाउनुपर्ने छ। च) **नापी किताब/कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका कागजात तयार गर्ने:** स्थानीय तहले अनुसूची ६बमोजिम विद्यालयमा भए गरेका निर्माण कार्यको कागजातहरू (भौतिक सर्वेक्षण फाराम, लागत अनुमान, सम्झौता, मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, नापी किताब (Measurement Book) तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन) २/२ प्रति प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई सम्बन्धित साइट इन्चार्ज (इन्जिनियर/सब–इन्जिनियर), विद्यालयको प्र.अ. तथा वि.व्य.स. अध्यक्ष वा विद्यालय निर्माण समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुखको दस्तखत गरी/गराई एक प्रति स्थानीय तहमा र अर्को एक प्रति विद्यालयमा राख्न लगाउनुपर्ने छ। सोको लेखा परीक्षण मौजुदा कानुनबमोजिम विद्यालयले आफ्नै स्रोतबाट गराउनुपर्ने भएकाले उक्त कागजातहरूको सक्कलै प्रति विद्यालयमा सुरक्षित साथ राख्न लगाउनुपर्ने छ। सम्बन्धित विद्यालयले विद्यालयको आर्थिक लेखा परीक्षण भएको समयमा नापी किताबको समेत लेखापरीक्षण गर्न लगाई लेखा परीक्षकबाट प्रमाणित गराई राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीले नापी किताब तयार गरे वा नगरेको तथा विद्यालयले समेत सोअनुसार राख्न लाए वा नलगाएको स्थानीय तहबाट अनुगमन गरी गराइ त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन लिने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। माथिका बुँदामा उल्लेख भएअनुसार नयाँ कक्षाकोठासहित फनिर्चर निर्माण, शौचालय निर्माण, विद्यालय भूकम्पीय सुरक्षा कार्यक्रमबाट विद्यालयलाई अन्तिम किस्ता वापत दिइने रकम अनुदान दिँदा नापी किताब भेरर मात्र दिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। छ) **विगत आ.व.हरूको भौतिक निर्माण कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धमा:** गत विगत आर्थिक वर्षहरूमा सम्पन्न विद्यालयको भवन निर्माण, नयाँ कक्षाकोठा निर्माण, भवन मर्मत, शौचालय निर्माण लगायतका भौतिक निर्माण कार्यको *"कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन"* अनुसूची ६ मा तोकिएको ढाँचामा प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृत/ प्रशासकीय प्रमुख, प्राविधिक कर्मचारी, सम्बन्धित विद्यालयका प्र.अ. तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षबाट समेत प्रमाणित गरी गराई विद्यालय र स्थानीय तहमा एक एक प्रति राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। विगत वर्षहरूको भौतिक निर्माणतर्फको बेरूजु रहेका कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट भएको निर्णय, सम्झौता र अन्य कागजातका प्रतिलिपी आवश्यक भएमा स्थानीय तहको मागबमोजिम इकाइले उपलब्ध गराउनुपर्ने छ। ज) **रकम असुली र विभागीय कारवाही तथा दण्ड सझाय :** सम्झौता अवधिभित्रसमेत निर्माण कार्यसम्पन्न नगरी स्थानीय तहबाट अनुदान प्राप्त रकमको हिनामिना वा दुरूपयोग गर्ने वा विद्यालय निर्माण नगर्ने तथा भौतिक निर्माणका लागि प्राप्त रकम अन्य प्रयोजनका लागि खर्च		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
गर्ने वा अनुदान वितरण गरिएको प्रयोजनमा खर्च नै नगरी विद्यालयको खातामा रकम जम्मा गरी राख्ने वा तोकिएकोभन्दा कम गुणस्तरको निर्माण गर्ने विद्यालयहरूबाट त्यस्तो रकम असुल उपर गर्नुपर्ने छ । तर उक्त रकम फिर्ता गर्न आनाकानी गर्ने विद्यालयलाई आगामी आर्थिक वर्षमा प्रथम वा दोस्रो त्रैमासिक अनुदान दिंदा प्र.अ. को तलबभत्ता रकम रोक्का गरेर मात्र अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ । उपर्युक्तबमोजिमको प्रक्रिया पूरा नगर्ने सम्बन्धित विद्यालय तथा स्थानीय तहका जिम्मेवार पदाधिकारीमाथि प्रचलित नेपाल कानुनबमोजिमको कारबाही हुने हुनाले सोबमोजिमको कार्य अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने छ । भौतिक निर्माणतर्फको बेरूजु रहेका विद्यालयहरूको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन प्राप्त नहुञ्जेलसम्म यस शीर्षकबाट अनुदान दिनुहुँदैन । विद्यालय निर्माण कार्यको गुणस्तरमा तोकिएबमोजिमको मापदण्ड पूरा नगर्ने वा गुणस्तरमा हेलचक्रयाइँ गर्ने जो सुकैलाई प्रचलित ऐन नियमबमोजिम कारवाही हुने छ । जसको कारणले गुणस्तरमा समस्या वा कमी भएमा सोही व्यक्ति वा पक्षबाट सम्पूर्ण क्षतिको असुल उपर गरिने छ । झ) **गत विगत आ.व.देखिका बेरूजु सम्बन्धमा:** स्थानीय तहमार्फत् सञ्चालन हुने भौतिक निर्माण तथा मर्मत सुधारसम्बन्धी कार्यक्रमहरूका बेरूजुका सम्बन्धमा तत् तत् आ.व.का लागि स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तथा सो सम्बन्धमा जिल्लामा उपलब्ध गराइएका निर्देशनबमोजिम तदारूकताका साथ कार्यक्रम सम्पन्न गरी गराई वेरूजु फर्छ्यौटलाई सम्बन्धित कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको अधारको रूपमा कार्यान्वन हुने व्यवस्था गर्नुपर्ने छ । **८.३. नमुना विद्यालय सुधार गुरूयोजना अनुरूप भौतिक निर्माण अनुदान :** नमुना विद्यालयले स्वीकृत गुरूयोजनाको परिधिभित्र रही न्यूनतम पूर्वाधारहरूको प्राथमिकतामा उल्लेख गरेका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चालु आवका लागि स्वीकृत बजेटबाट निर्माण गर्ने कार्यको विव्यसको निर्णयसहित सम्झौताका लागि स्थानीय तहमा पेस गर्ने । गतवर्ष भौतिक पूर्वाधार निर्माणाधीन रहेको विद्यालयहरूको स्वीकृत गुरूयोजना तोकेको क्षेत्रमा विद्यालय भौतिक निर्माण सम्पन्न गर्न तथा नयाँ निर्माण गर्न यस आर्थिक वर्षमा यस निर्देशिकाको अनुसूची १० मा उल्लिखित खण्ड "ग" र "घ" मा रहेका विद्यालयका लागि प्रति विद्यालय १ करोड रकम सम्बन्धित स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ । उक्त बजेट विद्यालयलाई उपलब्ध गराउँदा विगत वर्षबाट निर्माण कार्यको प्रगति, स्वीकृत गुरुयोजनाको वार्षिक कार्यान्वयन योजना र यस आवमा निर्माण गर्ने कार्यक्रमको लागत अनुमानसहित अनुदान माग गर्न लगाई स्वीकृत गरी तपसिलअनुसार अनुदान उपलब्ध गराउने : १. विद्यालयसँग सम्झौता भएपश्चात पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने । २. Structural Part को कार्यसम्पन्न भएपश्चात दोस्रो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत रकम अनुदान दिने, ३. कार्यसम्पन्न गरेपश्चात नापी किताब भरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसमेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम अनुदान दिने, ४. खण्ड "क" मा रहेका विद्यालयले चालु आवमा निर्माणाधीन भौतिक पूर्वाधार सम्पन्न गर्ने, ५. विद्यालयले भौतिक निर्माण कार्य गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली र विद्यालय खरिद दिग्दर्शनभित्र रही निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने । स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले भौतिक निर्माण तथा शैक्षिक विकासको नियमित		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय मापदण्ड निर्धारण शाखामा उपलब्ध गराउने, ६. नमुना विद्यालय विकासका लागि तयार भएको भौतिक एवम् शैक्षिक गुरुयोजना विद्यालयको प्रस्तावका आधारमा स्थानीय तहले आवश्यकता एवम् औचित्यका आधारमा परिमार्जन/अद्यावधिक गर्न सकिने । **८.४. अपाङ्गताको प्रकृति अनुरूप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन :** छनोट भएका यस प्रकृतिका विद्यालयहरूलाई शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको अवधारणा पत्र तथा तोकिएको मापदण्डका आधारमा विद्यालयले विकास गरेको स्थानीय तहबाट स्वीकृत गुरूयोजनाको परिधिभित्र रही विद्यालय भौतिक निर्माणसम्बन्धी कार्य बुँदा न. ८.२अनुसार गर्ने । चालु आवमा यस प्रकृतिका विद्यालय निर्माण कार्यसम्पन्न गरी सोको कार्य प्रगति केन्द्रमा उपलब्ध गराउने । यस प्रकृतिको विद्यालयमा निम्नानुसारका पूर्वाधार विकास भएको हुनुपर्ने छ : १. आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्ने क्षमताको हुनुपर्ने छ, २. विद्यालयमा Dark Room, Audio Proof Room, Counseling Room, प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्ष, IT सुविधासहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरणसहितको थेरापी कक्ष र विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि नमुना स्रोत कक्षाको व्यवस्था गर्न सकिने गरी भवन निर्माण गर्नुपर्ने छ, ३. अपाङ्गता भए अनुकूल खेलमैदान, सङ्गीत, योगाभ्यास र कर्मयोगको माध्यमबाट स्वावलम्बी बनाउन करेसाबारीका लागि आवश्यकपर्ने जग्गाको समेत व्यवस्था गर्नुपर्ने छ, ४. पूर्व व्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्रीसहितको कक्ष निर्माण गर्ने, ५. यस वर्ष यस कार्यका लागि प्रति विद्यालय रू. ७५ लाख विनियोजन गरिएको छ । **८.६ चिनिया सहयोगमा निर्माणाधीन हिमाली आवासीय विद्यालयमा नेपाल सरकारका तर्फबाट निर्माण गर्नुपर्ने पूर्वाधार तयारी :** क) विद्यालय भवन निर्माणका लागि छनोट भएका दोलखा जिल्लाको जिरी नगरपालिकाको जिरी माध्यमिक विद्यालयको भवन निर्माण गर्दा सम्झौतामा उल्लिखित नेपाल सरकारका तर्फबाट सम्पादन गर्नुपर्ने site clearance, बाटो निर्माण, निर्माण सामग्री भण्डारण कक्ष, विद्युत आपूर्ति जस्ता कार्य गर्न प्रति विद्यालय रू. १५ लाख विद्यालय अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयले स्थानीय तहको समन्वयमा निर्माणका पूर्वतयारीका कार्यहरू गर्ने ।		

२.८.९ क्रियाकलाप न. २.७.१३.१३ विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
९.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा प्रथममत: स्वीकृत बजेटको	<u>मुख्य जिम्मेवार</u>	• प्रोत्साहन अनुदान

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>परिधिभित्र रही निर्धारित दररेटअनुसार विद्यालयमा अनुदान दिने।

<table>
<tr><th>उपक्रियाकलाप</th><th>इकाइ लागत</th></tr>
<tr><td>पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम कार्यान्वयन</td><td>प्रति विद्यालय ५ लाख</td></tr>
<tr><td>शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधार, सुशासनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ लाख देखि ३ लाख</td></tr>
<tr><td>कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रु ३ हजार</td></tr>
<tr><td>विद्यालयमा पुस्तकालय तथा ICT व्यवस्थापन (फिक्सिङ, किताब खरिद तथा इ-पुस्तकालय समेत)</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार</td></tr>
<tr><td>विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार</td></tr>
<tr><td>नमुना विद्यालयमा सेवा अनुवन्धका आधारमा नियुक्ति हुने प्र.अ र शिक्षाकका लागि विद्यालयमार्फत प्रोत्साहन अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय २ लाख</td></tr>
<tr><td>नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वनका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान</td><td>प्रतिविद्यालय ३० लाख देखि ६० लाख सम्म</td></tr>
<tr><td>शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय १० लाख</td></tr>
</table>

९.२. पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम कार्यान्वयन :
क) गत वर्ष अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालयको कार्य प्रगतिको अवस्था यकिन गर्ने,
ख) कार्यक्रम निरन्तरताका लागि अनुदान प्राप्त स्थानीय तहले आव २०७८।७९ मा छनोट भएका विद्यालयका लागि पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ मा उल्लिखित कार्य प्रक्रियाबमोजिम विद्यालयका लागि यस आवमा प्रति विद्यालय ५ लाख बजेट विनियोजन रहेको छ।
ग) कार्यविधिबमोजिम कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विद्यालयलाई सुरुमा ५० प्रतिशत रकम उपलब्ध गराउने,
घ) विद्यालयबाट कार्ययोजनामा उल्लिखित कार्यक्रमहरूको कार्यप्रगतिको नियमित अनुगमन गरी सोका आधारमा बाँकी ५० प्रतिशत रकम उपलब्ध गराउने,
ङ) विद्यालयले सम्पादित कार्यको प्रगति स्थानीय तह तथा केन्द्रको शैक्षिक प्रविधि शाखामा नियमित उपलब्ध गराउने,
च) स्वीकृत कार्यविधि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा केन्द्रको वेबसाइटबाट डाउनलोड गर्न सकिने छ।
९.३. शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधार, सुशासनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान :
स्थानीय तहले शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधार, शुसासनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका उत्कृष्ट विद्यालय छनोट गर्दा कम्तीमा आधारभूततर्फ १०० विद्यार्थी</td>
<td>• गाँउपालिका/नगरपालिका
• विद्यालय
• विद्यालय व्यवस्थापन समिति
<u>सहजीकरण/समन्वय</u>
• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ

गाँउपालिका/नगरपालिका</td>
<td>प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या
• पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या
• विज्ञान अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या
• प्रोत्साहन भत्ता प्राप्त गर्ने प्रअ शिक्षक सङ्ख्या
• प्रगति प्रतिवेदन
• एकमुष्ठ अनुदान प्राप्त विद्यालय
• त्रैमासिक प्रतिवेदनहरू
• IEMIS प्रतिवेदन
• शिक्षकका लागि पेसागत सहयोग उपलब्ध गराइएका विद्यालय/शिक्षक सङ्ख्या
• पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या</td></tr>
</table>

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
र माध्यमिकतर्फ २०० विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूमध्ये सामाजिक परीक्षण मापदण्ड, २०७८ ले तोकेको विधि, प्रक्रिया र पद्दतिबमोजिम प्राप्त गरेको समष्टिगत अङ्कलाई आधार मान्ने । उच्चतम अङ्क प्राप्त गर्ने प्रथम र द्वितीय हुने विद्यालयलाई क्रमश: तीन लाख र दुई लाख निकासा गर्ने । विद्यालयले प्राप्त गरेको अनुदानबाट विद्यालयको आवश्यकताका आधारमा शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय पक्षमा गरिने सुधार शिक्षक कर्मचारी क्षमता विकास,अभिभावक सचेतना तथा शिक्षा, स्थलगत अध्ययन भ्रमण, प्रविधियुक्त सिकाइ, छिमेकी विद्यालयसँगको अन्तर्क्रिया एवम् विद्यालयका मौलिक अभ्यासलाई प्राथमिकता दिनेगरी विद्यालय व्यवस्थापन समितिका निर्णयअनुसार खर्च गर्ने । विद्यालयले सम्पादित कार्यका आवधिक प्रगति प्रतिवेदन स्थानीय तह र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रका विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा नियमित रूपमा पठाउने । स्थानीय तहले प्रस्तावअनुसार अनुदान रकमको उपयोगको अवस्थाका सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने । **९.४. कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण** क) यस पुस्तिकाको अनूसुची १७ मा उल्लेख (यस क्रियाकलापलाई सघन रूपमा कार्यान्वयनका लागि छनोट) भएका स्थानीय तहअन्तरगत सञ्चालित विद्यालयहरू (कक्षा १-३ सम्म) मा प्रति कक्षा १ सेट पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट विकास भएका भाषा तथा गणित (गणित विषयको स्वअध्याय सामग्री जाइका IMEN परियोजनाबाट छपाइ र वितरण भएका स्थानीय तहबाहेक) विषयका स्वअध्ययन सामग्री छपाइ गरी विद्यालयमा वितरण गर्ने, ख) विद्यालयमा सामग्री वितरणको जानकारी यस केन्द्रलाई अविलम्ब उपलब्ध गराउने, ग) वितरित सामग्रीको प्रयोगको अवस्था स्थानीय तह तथा इकाइले नियमित अनुगमन गर्ने, घ) जिल्लाअन्तरगतका स्थानीय तहहरूले संयुक्त रूपमा सामग्री छपाइ गरी वितरण गर्न सक्ने छन् । स्थानीय तहबाट अनुरोध भई आएमा यस कार्यमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले समन्वय गर्नुपर्ने छ । ङ) यसका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण आवश्यक परेमा यस केन्द्रको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास शाखा तथा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ । च) यस क्रियाकलापअन्तर्गत छपाइ गरी विद्यालयमा उपलब्ध गराइएको विद्यालयगत सामग्रीको विवरण तथा प्रयोगको अवस्थाको प्रतिवेदन यस केन्द्रको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास शाखामा अनिवार्य रूपमा पठाउने । **९.५. विद्यालयमा पुस्तकालय तथा ICT व्यवस्थापन (फिक्सिङ, किताब खरिद, तथा इ पुस्तकालयसमेत) :** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको च.न. १६५ मिति २०८०।०३।०५ को पत्रानुसार यस कार्यक्रमहरूमा तोकिएको स्वीकृत कोटा तथा बजेटको परिधिमा रहि तपसिलअनुसार विद्यालय छनोट गर्ने । पुस्तकालयका लागि विद्यालय छनोट गर्दा विद्यालयबाट प्रस्ताव माग गरी देहायका आधारमा प्राथामिकता तय गरी छनोट गर्नेः १. पुस्तकालय नभएका माध्यमिक विद्यालयहरू २. गत विगत आ.व.मा पुस्तकालय व्यवस्थापन अनुदान प्राप्त नगरेका माध्यमिक विद्यालयहरू ३. विद्यार्थी सङ्ख्या उच्च रहेका विद्यालयहरू ४. पुस्तकालय व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कक्षाकोठा रहेका विद्यालयहरू	• विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको सुनिश्चित गरी उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको अनुमतिले जेष्ठता क्रममा आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ। ग) छनोट भएका विद्यालयलाई प्रति विद्यालय एकमुष्ठ ६ लाख ५० हजारका दरले अनुदान दिने । उक्त अनुदानबाट विद्यालयले पाठ्यपुस्तक, पाठ्यक्रम, शिक्षक निर्देशिका, सन्दर्भ सामग्री खरिद गर्ने। लाइब्रेरीका लागि आवश्यक फर्निचरहरू जस्तै: पुस्तक र्‍याक, बसाइ व्यवस्थाका लागि कुर्सी टेबुल लगायतका सामग्रीहरू व्यवस्था गर्न कुल बजेटको २५% सम्म बजेट सार्वजनिक खरिद ऐनअनुसार खर्च गर्ने। विद्यालयले खरिद गरेका पुस्तकहरूको सूची अनिवार्य रूपले स्थानीय तहमा पेस गर्नुपर्ने छ। घ) यस वापत प्राप्त अनुदानबाट विद्यार्थीको पठनपाठनसँग असम्बन्धित र असान्दर्भिक पुस्तक तथा सामग्रीहरू खरिद गर्न पाइने छैन। ङ) विद्यालयले पुस्तकालयमा पुस्तक व्यवस्था गर्दा कक्षा ११ र १२ का लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत सामग्री अनिवार्य रूपमा समावेश गर्नुपर्ने छ। च) विद्यालयमा ICT ल्याब व्यवस्थापन कार्यक्रम वितरण गर्दा स्थानीय तहले इन्टरनेटको पहुँच भएका तथा विद्युतको नियमित आपूर्ति भएका विद्यालयहरूको विवरण तयार गरी उक्त विद्यालयबाट प्रस्ताव माग गर्ने । विद्यालयले कम्प्युटर ऐच्छिक विषयका रूपमा अध्यापन गराएका एवम् शिक्षकको ICT का माध्यमबाट शिक्षण गर्न सक्ने क्षमता र तत्परता खुल्ने विवरणसहित प्रस्तावमा उल्लेख गर्न लगाउने । प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन गरी विद्यालयहरूको छनोट गर्ने । छनोट भएका विद्यालयका लागि Networking, Internet फर्निचर,कम्प्युटर/उपकरण/सफ्टवेयर/विद्युतीय अन्तरक्रियात्मक श्रव्य-दृष्य सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने सुनिश्चिता कायम गरी प्रति विद्यालय ६ लाख ५० हजार एकमुष्ठ अनुदान रकम उपलब्ध गराउने । स्थानीय तहले उल्लिखित विषय क्षेत्र समेटी स्पेसिफिकेसन स्वीकृत गरी विद्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली तथा विद्यालय खरिद दिग्दर्शनअनुसारका प्रक्रियाहरू पूरा गरी सामग्री खरिद गर्न लगाउने। अनुदान प्राप्त विद्यालयले निर्धारित मापदण्ड र प्रक्रिया अनुरूप कार्यान्वयन गरे/नगरेको नियमित रूपमा अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन एकप्रति शिक्षा तथा मावन स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने। स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएका, अनुमतिका आधारमा ज्येष्ठताको क्रम निर्धारण गरी आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ। छ) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको च. न. १६५ मिति २०८०।०३।०५ को पत्रानुसार यस कार्यक्रमहरूमा तोकिएको स्वीकृत कोटा तथा बजेटको परिधिमा रही पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन, विद्यालयमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि प्रयोगशला (ICT) र विज्ञान प्रयोगशालामध्ये कुनै कार्यक्रम सबै विद्यालयले एक पटक प्राप्त गरी सकेको भएमा स्थानीय तहबाट निर्णय गराई उल्लिखित एक कार्यक्रममा केन्द्रित रही विद्यालयको आवश्यकता र मागका आधारमा नदोहोरिने गरी बजेट र लक्ष्यको सीमा नबढ्ने गरी कार्यक्रम गर्न सकिने , **९.६. विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान** : स्थानीय तहमा कक्षा ११-१२ मा जीव विज्ञान, भौतिक विज्ञान र रसायन विज्ञान विषय अध्यापन गर्ने विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला नभएको भए प्रथामिकता साथ **विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान उपलब्ध गराउने।** विगतमा यस	गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
प्रकृतिको अनुदान नपाएका माध्यमिक विद्यालयहरूको पहिचान गरी प्रति विद्यालय रू ६ लाख ५० हजारको दरले विद्यालयलाई एकमुष्ठ उपलब्ध गराउने। यसरी अनुदान दिँदा विद्यालयको विद्यार्थी सङ्ख्या, जेष्ठतासमेतलाई आधार मानी सूची बनाउने। यसै गरी विज्ञान विषय पढाइ भएका विद्यालय, प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालय र नमुना विद्यालयलाई प्रदान गर्ने तर यस प्रकृतिको बजेट विगत वर्षमा त्यस्ता विद्यालयले प्राप्त गरेको भए दोहोरो नदिने। यदि यस शीर्षकमा रकम बचत भएमा आधारभूत (कक्षा ६-८) तह सञ्चालन भएको विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने। यस शीर्षकबाट रकम प्राप्त गरेका विद्यालयहरूले नमुना विद्यालय विकास एवम् सञ्चालन निर्देशिका, २०७४(संसोधनसहित) को अनुसूचीमा उल्लिखित मापदण्डका आधारमा विज्ञान प्रयोगशाला व्यवस्थापन गर्ने। स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको र अनुमतिले जेष्ठता क्रममा रहेको आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ। **९.७. नमुना विद्यालयमा कार्यसम्पादन करारका आधारमा प्र.अ. र शिक्षकका लागि विद्यालयमार्फत प्रोत्साहन अनुदान:** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट छनोट भई नमुना विद्यालयको गुरूयोजनासमेत स्थानीय तहबाट स्वीकृत भई सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा नमुना विद्यालय विकास एवम् सञ्चालन निर्देशिका, २०७४(संसोधनसहित)बमोजिम छनोट भएका प्र.अ. तथा माध्यमिक तहका विषयगत शिक्षकले गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि अतिरिक्त समयमा समेत खट्नुपर्ने र विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्नका लागि स्रोत सामग्रीको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न यो प्रोत्साहन प्राप्त गर्ने छन्। यसका लागि प्रति विद्यालय रू २ लाखका दरले बजेट व्यवस्था भएको छ। विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विनियोजित रकममध्ये पचास प्रतिशत प्रधानाध्यापक र पचास प्रतिशत अन्य विषयगत शिक्षकसँग अनुसूची १३ मा उल्लेख गरिएका विषयवस्तु समावेश गरी नतिजामा आधारित कार्यसम्पादन करार गर्नुपर्ने छ। कार्यसम्पादन सम्झौताबमोजिमको नतिजा विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट सिफारिस प्राप्त भएपछि अनुदान उपलब्ध गराउने। नमुना विद्यालयका प्र.अ. तथा शिक्षकका लागि यो शीर्षकबाट प्राप्त हुने बजेट मात्र प्रोत्साहन अनुदानका रूपमा उपलब्ध गराउने। **९.८. नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदान :** यस निर्देशिकाको अनुसूची १० को खण्ड "क" "ख" "ग" र "घ" मा उल्लेख भएका विद्यालयलाई स्वीकृत गुरूयोजनाका आधारमा निर्माण गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाअनुसार उल्लिखित सम्पन्न गर्नुपर्ने भौतिक निर्माणका लागि खण्ड "क" मा उल्लिखित विद्यालयले भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यका लागि बजेट विनियोजन नरहेकाले निर्माणाधीन अवस्थामा भए सो सम्पन्न गर्ने र तत्कालीन रूपमा शैक्षिक सुधार हुने क्रियाकलाप निर्धारण गरी शैक्षिक पूर्वाधारहरू, छात्रावास व्यवस्थापन, शैक्षिक सुशासनका न्यूनतम सर्त पूरा गर्ने लगायतका कार्यक्रम गर्न भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि बिनियोजित बजेटको कार्य प्रगतिसहित आवश्यक बजेटसहितको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेस गर्न लगाउने। यस आवमा सम्पादन गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी स्थानीय तह र विद्यालयबिच सम्झौता गरी को शैक्षिक सत्र २०८० को शैक्षिक तथ्याङ्कमा विद्यालयमा १००० सम्म विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय ३० लाख, १००१ देखि २५०० सम्म विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय ४५ लाख र २५०० भन्दा वढी विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय ६० लाख अनुदान यस शीर्षकबाट उपलब्ध गराउने। उक्त रकम विद्यालयको गुरुयोजनाअनुसार खर्च गर्ने। विद्यालयले सम्झौता अनुरूप कार्यको नियमित अनुगमन गरी कार्य प्रगति केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पठाउने। स्थानीय तहबाट नमुनाका लागि छनोट भएका विद्यालयहरूमा जीव विज्ञान, रसायन विज्ञान तथा भौतिक विज्ञानको अध्ययन अवसर सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
९.९. शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान : यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन रहेका स्थानीय तहले केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा रहेका वार्षिक एकमुष्ठ अनुदानबाट विद्यालय सञ्चालन गर्ने कार्यविधि,२०७६ मा उल्लिखित अनुदान प्राप्त गर्ने सर्त पूरा गरेको सुनिश्चितता भए नभएको यकिन गरी सर्त पूरा गरेका विद्यालयलाई देहायका आधारमा भाद्र मसान्तभित्र अनुदान उपलब्ध गराउनेः क) अनुदान लिने विद्यालयसँग केन्द्रले तोकेअनुसारको ढाँचामा विद्यालय सञ्चालनका लागि करार सम्झौता गर्ने, ख) छनोटमा परेका विद्यालयलाई स्थानीय तहले करार सम्झौताअनुसार काम सम्पादन गर्ने सर्तमा प्रति विद्यालय वार्षिक एकमुष्ठ रु १० लाख अनुदानको रकम निकासा गर्ने, ग) विद्यालयले कार्यसम्पादन करारमा उल्लिखित सर्तअनुसार कार्यसम्पादन भए नभएको नियमित अनुगमन गरी सोको कार्य प्रगति केन्द्रमा पठाउने, घ) स्थानीय तहले दरबन्दी मिलानमा दरबन्दी प्रस्ताव नगर्ने । यसपूर्व कुनै प्रकारको दरबन्दी तथा राहत अनुदान प्राप्त नगरेको सुनिश्चित गरी मात्र निकासा दिने, ङ) सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ३ का आधारमा समायोजन वा एकीकरण हुनुपर्ने विद्यालयमा नपर्ने विद्यालयहरूलाई मात्र अनुदान उपलब्ध गराउने, च) कार्यविधिमा विद्यालयलाई उल्लिखित क्षेत्रमा खर्च गर्न रकम नपुग भएमा स्थानीय तहबाट थप रकम उपलब्ध गराउन सकिने, छ) परम्परागत विद्यालयहरूलाई छुट्टै अनुदान जाने भएकाले उक्त विद्यालयहरूले यस प्रकारको अनुदान पाएका रहेछन् भने उक्त अनुदान रोक्का राखी कार्यविधिमा उल्लिखित सर्तबमोजिमका विद्यालयलाई बाँकी भए स्थानीय तहकै निर्णयमार्फत अर्कै विद्यालयलाई रकम निकासा दिन केन्द्रमा आवश्यक कागजातसहित लेखी पठाउने केन्द्रको निर्णयपश्चात अनुदान उपलब्ध गराउने तर कार्यविधि बमोजिमका विद्यालय बाँकी नभए सो अनुदान खर्च नगर्ने, ज) एकमुष्ठ अनुदान खर्च गर्न कार्यविधिमा तोकिएका आधारहरूभित्रै रही दोहोरो नपर्ने गरी खर्च गर्न सकिने छ । झ) एकमुष्ठ अनुदान प्राप्त विद्यालयलाई अन्य सामुदायिक विद्यालय सरह दिवा खाजा, पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति अनुदान उपलब्ध गराउने । ञ) विद्यालयले कार्यविधिले तोकेको क्षेत्रमा मात्र रकम खर्च गर्ने । कार्यविधि केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) को निर्देशिका खण्डमा रहेको छ ।	गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	

२.८.१० क्रियाकलाप २.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१. स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयको कक्षा ६-१२ सम्म अध्ययनरत सबै छात्राहरूका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थाका लागि सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ का अतिरिक्त देहायअनुसार गर्ने : क) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ६-१२ सम्मका छात्राहरूको तथ्याङ्क यकिन गर्ने, ख) कार्यविधिमा उल्लिखित प्रकियाअनुसार विद्यालयमार्फत विद्यार्थीलाई महिनावारीको समयमा तोकिएको मापदण्डअनुसारको प्याड उपलब्ध गराउने, ग) वार्षिक १० महिना अवधिका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याडको व्यवस्था मिलाउने, घ) कक्षा ६भन्दा तल्लो कक्षामा अध्ययन गर्ने महिनावारी भएका छात्राहरूलाई पनि यो व्यवस्थाअनुसार प्याड उपलब्ध गराउन सकिने, २. प्याड व्यवस्थापन गर्दा स्वदेशी उद्योगबाट उत्पादित प्याडलाई प्राथमिकता दिने, ३. स्थानीय तहले विद्यालयमा सेनिटरी प्याड खरिद गर्दा गत विगतको मौज्दातको अवस्था यकिन गरी आवश्यक मात्र नियमानुसार खरिद गरी वितरण गर्ने, ४. स्थानीय तहले तोकिएका छात्राका लागि नियमानुसार सेनिटरी प्याड खरिद गरी रकम बचत भएमा विद्यालयमा Disposal Machine नभएमा एक पटकका लागि मात्र खरिद गरी वितरण गर्न सक्ने छन्। ५. स्थानीय तहले विद्यालयबाट हुने सेनिटरी प्याडको वितरण र प्रयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने तथा विद्यालयले सो कार्यमा भएका कार्यहरूको प्रतिवेदन तयार गरी गरी स्थानीय तहमा पठाउने।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• प्याड प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या

२.८.११ क्रियाकलाप २.७.१३.३०० भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क. यस क्रियाकलापअन्तर्गत बजेट विनियोजन रहेको झापा जिल्लाको दमक नगरपालिकाअन्तर्गत **श्री ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालय तथा चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका** लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाइ यस पुस्तिकाको शिक्षकको तलबभत्ता क्रियाकलापमा उल्लिखित तलबभत्ता अनुदान उपलब्ध गराउने, ख. शिक्षक व्यवस्थापनका लागि ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तहतर्फ ३, निम्नमाध्यमिक तहतर्फ ४ र माध्यमिकतर्फ ५ जना गरी जम्मा १२ जनाको र चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तहतर्फ ४ र निम्नमाध्यमिक तहतर्फ ५ गरी जम्मा ९ जनाको स्वीकृत तलबममानअनुसार १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने,	**मुख्य जिम्मेवार** • नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• तलब प्राप्त शिक्षक • पाठ्यपुस्तक प्राप्त विद्यार्थी

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ग. विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तथ्याङ्क यकिन गरी नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान छात्रवृति, विद्यालय सञ्चालन व्यवस्थापन लगायतका अन्य विद्यालयले पाए सरहका क्रियाकलापगत अनुदान सम्बन्धित शीर्षकबाट हिसाब गरी उपलब्ध गराउने, घ. विद्यालयको तथ्याङ्कीय विवरण IEMIS मा नियमित रूपमा भर्न लागाउने, ङ. विद्यालयको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको स्थानीय तहबाट नियमित निरीक्षण अनुगमन गर्ने।		

२.८.१२ क्रियाकलाप २.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क. माध्यमिक विद्यालय (कक्षा ९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि जस्ता अनिवार्य विषयमा शिक्षक व्यवस्था गरी विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्न शिक्षण सहयोग अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। सोका लागि यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदन अनुरूप सामुदायिक विद्यालयको माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) र १ मात्र दरबन्दी वा राहत अनुदान भएका गणित, अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहायअनुसार वितरण गर्ने :- (कार्यविधि केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) बाट डाउनलोड गर्न सकिने छ।) १. उल्लिखित विवरणअनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, २. बजेटको परिधिभित्र रही शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयलाई न्यूनतम २ र १ दरबन्दी भएकालाई १ थप गरी न्यूनतम २ शिक्षक बराबरको अनुदान नियमानुसार शिक्षक भर्ना भएपछि उपलब्ध गराउने, ३. यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रतिशिक्षक मासिक रू. ४३६८९ का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च अनुदान हिसाब भएकाले सोअनुसार उपलब्ध गराउने । यसका अतिरिक्त अन्य शिक्षकले पाए सरहका सुविधाहरू स्थानीय तहले थप गर्न सक्ने छन्।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या • तलब वुझेको भरपाइ

२.८.१३ क्रियाकलाप २.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) आधारभूत तह कक्षा (६-८) सञ्चालित विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान जस्ता अनिवार्य विषयमा शिक्षक व्यवस्था गरी विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्न शिक्षण सहयोग अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। सोका लागि यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदन अनुरूप सामुदायिक विद्यालयको आधारभूत तह (कक्षा ६-८) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) भएका विद्यालयलाई गणित,अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहायअनुसार वितरण गर्ने :- (कार्यविधि केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) बाट डाउनलोड गर्न सकिने छ।)	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या • तलब वुझेको भरपाइ

१. उल्लिखित विवरणअनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, २. बजेटको परिधिभित्र रही शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयलाई न्यूनतम १ शिक्षक बराबरको अनुदान नियमानुसार शिक्षक भर्ना भएपछि उपलब्ध गराउने, ३. यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रतिशिक्षक मासिक रु ३४७३० का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च अनुदान हिसाब भएकाले सोअनुसार उपलब्ध गराउने । यसका अतिरिक्त तथा अन्य शिक्षकले पाए सरहका सुविधाहरू स्थानीय तहले थप गर्न सक्ने छन् । ख) २.७.१३.४० र २.७.१३.४१ क्रियाकलापमा उल्लिखित शिक्षण सहयोग अनुदान कोटा निर्धारण गर्दा माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) तर्फ शुन्य दरबन्दी/ अनुदान रहेका विद्यालयलाई न्यूनतम २ शिक्षक, १ दरबन्दी/ अनुदान भएमा थप १ शिक्षक बराबरको अनुदान र आधारभूत तह (कक्षा ६-८) तर्फ न्यूनतम १ जना शिक्षकका लागि दुवै क्रियाकलापमा विनियोजित रकम एकीकृत हिसाब गरी तोकिएअनुसारको शिक्षण अनुदान उपलब्ध गराउने । यसरी वितरण गर्दासमेत रकम बचत हुने भएमा क्रमसः बजेटको परिधिमा रही माध्यमिक तहतर्फ विद्यार्थी सङ्ख्या अधिक रहेका विद्यालयमा तथा आधारभूत तहमा अग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषयको शिक्षक व्यवस्था हुने गरी एक शैक्षिक सत्रका लागि अनुदान व्यवस्था गर्न सकिने छ । यसरी तोकिएभन्दा वढी कोटा वितरण गर्नुपरेमा केन्द्रबाट सहमति लिनुपर्ने छ । ग) प्रदेश, स्थानीय तह तथा विद्यालयले आफ्नो स्रोतवाट थप शिक्षक व्यवस्था गर्दा उपरोक्त विषयहरूलाई प्राथमिकता दिई शिक्षक नियुक्ति गर्नुपर्ने छ ।		

२.८.१४ क्रियाकलाप २.७.१३.४९ कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद् समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम तथा २.७.१३.४९ ३०१. ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम

क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा स्थानीय तहले देहायको कार्यप्रक्रिया अवलम्बन गरी कार्यसम्पादन गर्ने : अ) कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (Recovery and Accelerated Learning (ReAL) Plan) स्वीकृत भएको छ । यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि निदानात्मक परीक्षण साधन (Dignostic Tools), शिक्षक तालिम सामग्री, कार्यक्रम कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिका स्वीकृत भएको तथा Online Media platform विकास गरी शिक्षा तथा मानव स्रोत विका केन्द्रको वेबसाइटमा राखिएको छ । उक्त समग्रीको कार्यान्वयनका लागि तपसिलअनुसारको कार्यप्रक्रिया अवलम्वन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने : १) स्थानीय तहले योजनासँग सम्बन्धित दस्तावेजहरूको स्थानीय तहका पदाधिकारी, विद्यालयका प्रअ तथा अन्य स्थानीय तहमा क्रियाशील गैसस लगायतका सरोकारवाला निकायलाई अभिमुखीकरण गरी समन्वय र सहकार्य गर्ने,	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सञ्चालित अतिरिक्त सिकाइ (Additional class), उपचारात्मक कक्षा (Remedial Learnig) का लागि अभ्यास कक्षा (Tutorial class) सख्या

क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
२) स्थानीय तहले सिकाइ आपूरणसँग सम्बन्धित विभिन्न क्रियाकलाप, निदानात्मक परीक्षण साधन (Diagnostic Tool), शिक्षक स्रोत सामग्री (Teacher Resource Materials) को प्रयोग र तथ्याङ्क प्रविष्टिलगायतका क्रियाकलाप सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि प्रधानाध्यापक/शिक्षक अभिमुखीकरण गर्ने । साथै स्थानीय तहमा क्रियाशील विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी सङ्घसंस्थासँग समन्वय र सहकार्यका लागि अन्तरक्रिया गर्ने, ३) प्रधानाध्यापकले विद्यालयमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक सङ्घ, शिक्षक तथा अन्य सरोकारवालाका लागि अभिमुखीकरण गर्ने ४) शिक्षकले सिकाइस्तर परीक्षण साधनको प्रयोग गरी प्रत्येक विद्यार्थीको नतिजा विश्लेषण गरी सिकाइस्तर पहिचान गर्ने, ५) नतिजा विश्लेषणपश्चात् प्रत्येक विद्यार्थीलाई विषयक्षेत्रअनुसार सिकाइका विभिन्न समूहमा वर्गीकरण गरी सिकाइ समूह निर्माण गर्ने, ६) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको इ लर्निङ पोर्टल (https://learning.cehrd.edu.np/home) मा रहेको Diagnostic Tools Assessment Result सिटमा विषयगत र विद्यार्थीअनुसारको नतिजा रिपोर्टको तथ्याङ्क प्रविष्टि गर्ने । सोको अध्यावधिक अभिलेख विद्यालयमासमेत राख्ने, ७) सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइका लागि सबै विद्यालय र शिक्षकले यस सहजीकरण पुस्तिकामा उल्लिखित क्रियाकलाप तथा उपयुक्त अन्य शिक्षण सिकाइ सहजीकरण विधि (अनलाइन तथा अफलाइन) प्रयोग गरी शिक्षण सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने र सोको प्रभावकारिताका लागि सरोकारवालाहरूसँग निरन्तर छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने, ८) विद्यालयले सिकाइ क्षति आपूरण तथा द्रुत सिकाइका लागि गरिएका क्रियाकलापको प्रगति प्रतिवेदन मासिक रूपमा र विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि वृद्धिको अवस्थाको प्रतिवेदन त्रैमासिक रूपमा केन्द्रमा पठाउने, ९) स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रकम अपुग भएमा आफ्नो स्रोतबाट बेहोर्ने गरी थप स्रोतको व्यवस्था गर्ने, १०) स्थानीय तहले कार्यक्रमको उद्देश्य पूरा गर्न स्थानीय स्तरका क्लब, सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, आमा समूह, सहकारी, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, ११) कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न तीनओटै तहका सरकारी निकायले सञ्चार माध्यमसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने, १२) स्थानीय तहले वैकल्पिक माध्यमबाट सिकाइ निरन्तरता, विद्यार्थी एवम् विद्यालयको अभिलेख तयार गरी नियमित रूपमा एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS)मा अद्यावधिक गर्ने, १३) स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि यस पुस्तिकामा उल्लिखित उदेश्यमा प्रतिकूल नहुने गरी थप आधार तयार गर्न सक्ने छन् । आ. विद्यालयहरूलाई यस क्रियाकलापअन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रम (अतिरिक्त कक्षा, उपचरात्मक कक्षा र अभ्यास कक्षा लगायत) बाट लाभान्वित विद्यार्थीहरूको विवरण IEMIS को Education in Emergency Button मा अपडेट गर्न लगाइ उक्त		• थप सिकाइका लागि विकास भएका सामग्री सङ्ख्या • सञ्चालनमा रहेका अस्थायी सिकाइ सहजीकरण केन्द्र, गृह विद्यालय सञ्चालन तथा घरदैलो कार्यक्रम सङ्ख्या

क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
अपडेट भएको Excel file लाई IEMIS को online portol मा अपलोड गर्न लगाउने र सोकार्यको अनुगमन स्थानीय तहले गर्ने, इ. शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको सिकाइ चौतारी Learning Portoal (https://learning.cehrd.edu.np/home/) लाई स्थानीय तहले विद्यालयका शिक्षक विद्यार्थी एवम् अभिभावकहरूलाई आमुने सामुने विधि तथा अनलाइन माध्यमबाट अभिमुखिकरण गर्ने, ई. सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाका लागि माथि उल्लिखत सामग्रीका अतिरिक्त निम्नानुसारका सामग्री विकास भइ कार्यान्वयनको भएका छन । सोको विद्यालय स्तरमा प्रयोगका लागि स्थानीय तहले अभिमुखिकरण एमव् सहजीकरण गर्ने : क) केन्द्रद्वारा स्वीकृत पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकमा आधारित भई उत्पादन गरिएका विद्यालय शिक्षाका विषयगत श्रव्यदृश्य पाठहरू नेपाल टेलिभिजनको NTV+ च्यानलबाट र कक्षा १–१० का विषयगत श्रव्यदृश्य पाठहरू Dish Media Network Ltd. को Dishhome, NITV Streamz Pvt. Ltd. को NET TV, Mega Max TV Pvt. Ltd को Max TV, Divine Stream Network Pvt. Ltd को Mero TV र Subisu Cablenet (P). Ltd को Clear TV को विद्यालय शिक्षा School Education च्यानलबाट प्रसारण भइरहेको र केन्द्रबाट उत्पादित श्रव्यदृश्य पाठहरू केन्द्रको Youtube Channel: www.youtube.com/ncedvirtual र (Education Portal): learning.cehrd.edu.np बाट आफ्नो अनुकूल समयमा आवश्यकताअनुसार हेर्ने व्यवस्था मिलाउने, ख) माध्यामिक तह अनिवार्य विषयका श्रव्य पाठहरू रेडियो नेपाल र सामुदायिक रेडियो प्रसारण सङ्घ मातहतका करिव २०१ ओटाभन्दा बढी सामुदायिक रेडियोहरूबाट प्रसारण भइरहेको र उक्त पाठहरू केन्द्रको facebook page: www.facebook.com/radiodistance मासमेत राखिएकाले आफ्नो अनुकूलताअनुसार सुन्ने व्यवस्था मिलाउने, ग) केन्द्रबाट उत्पादित श्रव्य तथा श्रव्यदृश्य पाठहरूको रेडियो FM तथा टेलिभिजनबाट प्रसारण हुने समय तालिका पाक्षिक रूपमा केन्द्रको वेबसाइट www.cehrd.gov.np मा राख्ने गरिएकाले सोको जानकारी विद्यालयमा गराई हेर्ने तथा सुन्ने व्यवस्था मिलाउने, घ) विद्यालयहरूबाट हार्डड्राइभ खरिद गरी केन्द्रबाट उत्पादित श्रव्य तथा श्रव्यदृश्य पाठहरू माग भई आएमा उक्त पाठहरू केन्द्रबाट उपलब्ध गराईने भएकाले सोसम्बन्धी जानकारी सूचना विद्यालयमा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने । उ. चालु आवमा यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि यस पुस्तिकाको अनुसूची १७ मा उल्लिखित स्थानीय तहमा सधनरूपमा कार्यक्रम कायान्वयन गर्न थप बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट शिक्षकको क्षमता विकास, विद्यालयमा निदानात्मक परीक्षण साधनको छपाइ तथा प्रयोगका लागि विद्यालयलाई अनुदान, कार्यक्रमको अनुगमन तथा प्रतिवेदन जस्ता क्षेत्रमा बजेट बाँडफाड गरी कार्यान्वयन गर्ने । यस कार्यका लागि स्थानीय तहले थप स्रोतको प्रबन्ध गर्ने तथा स्थानीय तहका सरकारी एवम् गैरसरकारी निकाय सँग समन्वय सहकार्य गर्ने ।		

क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ऊ. ReAL Planसम्बन्धी विस्तृत सामग्रीहरू शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा राखिएको छ।		

२.८.१५ क्रियाकलाप न २.७.१३.३०२ शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरूको बजेट समावेश गरिएको छ। कार्यक्रमका कार्यान्वयन गर्दा स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही स्थानीय तहले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। यस क्रियाकलापमा तोकिएका उप उपक्रियाकलापमा बजेट अपुग भएमा स्थानीय तहबाट थप बजेट व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने छ।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाउँपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजीकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• परीक्षा तथा मूल्याङ्कनसम्बन्धी निर्णयहरू • अनुगमन प्रतिवेदन • स्थिति प्रतिवेदन • IEMIS प्रतिवेदन • तालिम प्रतिवेदन • स्रोत विज्ञ सङ्ख्या • भौतिक सर्वेक्षण तथा नक्शाङ्कन प्रतिवेदन • अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान प्रतिवेदन

उपक्रियाकलाप	एकाइ लागत
कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कन	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २७५
शैक्षिक सुशासन पर्वर्धन कार्यक्रम	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्याअनुसार
विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्याअनुसार
स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय व्यवस्थापन पदाधिकारीहरूको विद्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास	प्रति विद्यालय २ हजार
आधारभुत तथा माध्यमिक विद्यालयका IT स्रोत शिक्षक का लागि सूचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास	प्रति शिक्षक ६ हजार
एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम (अनलाइनसमेत)	प्रति शिक्षक ५ हजार
स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय भौतिक सर्वेक्षण तथा नक्शाङ्कन	प्रति विद्यालय २ हजार
वाललाविकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी १०० का दरले

१५.१. कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कन

स्थानीय तहले आधारभूत तह कक्षा आठको परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरणसम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट विकास भएको परीक्षा ढाँचाको परिधिभित्र रही परीक्षाको स्तरीयता, प्रमाणीकरण र एकरूपता कायम हुने गरी परीक्षा समितिमार्फत् परीक्षा सञ्चालन गर्ने गराउने। परीक्षा सञ्चालन गर्दा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीसँग शुल्क वापत कुनै रकम नलिने गरी स्थानीय तहले परीक्षा

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
सञ्चालन गर्ने । परीक्षालाई स्तरीकृत गरी अभिलेख व्यवस्थापन तथा विद्यार्थीलाई प्रमाणपत्र वितरण गर्ने । परीक्षालाई थप व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट बजेट व्यवस्था गर्न सक्ने छ । ससर्त अनुदानको स्रोत व्यवस्थापन गर्दा Equity Index लाईसमेत आधार लिएको छ । Equity Index को गणनाका लागि लिइने आधारहरूमध्ये कक्षा ८ को नतिजा पनि एक हो । IEMIS बाट कक्षा ८ को नतिजा व्यवस्थापन नगर्ने स्थानीय तहको सिकाइसम्बन्धी Equity Index गणना गर्न छुट हुँदा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने अनुदान प्रभावित हुने भएकाले कक्षा ८ को नतिजा व्यवस्थापन अनिवार्यरूपमा IEMIS बाट गर्ने । **१५.२. शैक्षिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्धन** क) स्थानीय तहले यस शीर्षकबाट देहायका कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछः १. ससर्त अनुदानअन्तर्गत विभिन्न सबबजेट उपशीर्षकहरूमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट विकास भएको अनलाइन प्रगति सफ्टवेयरमा वार्षिक तथा त्रैमासिक रूपमा प्रविष्ट गर्ने एवम् वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Annual Educational Status Report) तयार गरी केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा सम्प्रेषण गर्ने । वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Annual Educational Status Report) को प्रस्तावित ढाँचा केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा रहेको छ । २. स्थानीय तहअन्तर्गतका सबै प्रकारका विद्यालयलाई अनिवार्य रूपमा IEMIS मा शैक्षिक तथ्याङ्क भर्न /अद्यावधिक गर्न लगाउने । सोका लागि आवश्यकताअनुसार विद्यालयहरूलाई प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने । विद्यालयद्वारा भरिएको/ अध्यावधिक गरिएको विवरणको सत्यापन गर्ने । स्थानीय तहको एकीकृत शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन गर्ने । विद्यालय नक्साङ्कन गर्न शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदनमा आधारित भई विद्यालयको अनुमति दिने व्यवस्था मिलाउने । ३. स्थानीय तहअन्तर्गतका विद्यालयका शिक्षकको अभिलेखको व्यवस्थापन गर्ने , ४. स्थानीय तहले गाँउ/नगर शिक्षा योजना निर्माण गरी आफ्नो वेबसाइटमार्फत सार्वजनिक गर्ने । योजनामा विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण, हरित विद्यालय जलवायु परिवर्तन जस्ता पक्ष समावेश गरी सोका लागि योजना तथा कार्यक्रम समावेश गर्ने, ५. वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि स्थलगत अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने । यस क्रियाकलापमा स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने रकम स्थानीय तहको शिक्षा महा/शाखाको सिफारिसमा प्राविधिक सहायता तथा अनुगमन गर्दा नियमानुसार प्राप्त हुने दैनिक भ्रमण भत्ता, बैठक तथा कार्यशाला सञ्चालन गर्दा बैठक भत्ता, योजना निर्माण/डाटावेश /प्रतिवेदन तयारी आदि कार्यमा संलग्न कर्मचारीलाई खाना/खाजा खर्च गर्न सकिने । ख) यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि यस केन्द्रको च न. १६५ मिति २०८०।०३।५ को पत्रमा उल्लेख यस क्रियाकलापमा विनियोजन रहेको बजेटअनुसार उल्लिखित क्षेत्रमा खर्च गर्ने । **१५.३. विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोग तथा मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन** क) स्थानीय तहले विद्यालय सुपरिवेक्षण र शिक्षकको पेसागत सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन योजना निर्माण गर्ने । स्थानीय तहले विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा पेसागत विकास सम्बन्धमा गरेको व्यवस्था भए सोहीअनुसार गर्ने सो व्यवस्था नभएमा स्थानीय		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
तहमा कार्यरत शिक्षा अधिकृत कर्मचारी, स्थानीय तहभित्र उत्कृष्ट नतिजा हासिल गराउन सफल विषयगत शिक्षक प्रतिनिधित्व रहेको विषयगत समिति तथा विषयविज्ञ रहेको रोस्टर निर्माण गर्ने । उक्त रोस्टरमध्येबाट स्थानीय तहअन्तर्गतका सबै विद्यालयमा ३ महिनामा कम्तीमा १ पटक सुपरिवेक्षण गरी पेसागत सहयोगका लागि कक्षा अवलोकन, पृष्ठपोषण आदान प्रदान, नमुना पाठ प्रर्दशन, छोटो अवधिका मागमा आधारित तालिम सञ्चालन एवम् शैक्षणिक समस्या समाधानका लागि परिचालन गर्ने, गराउने । ख) शिक्षकको पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङको सघन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका यस पुस्तिकाको अनुसूची १७ मा उल्लिखित स्थानीय तहले सूचीकृत रोस्टरहरूमध्येबाट १ जनालाई मेन्टरका रूपमा कार्य गर्ने गरी जिम्मेवारी तोकि परिचालन गर्ने । शिक्षक मेन्टरिङ कार्यविधिमा उल्लेख भएबमोजिम कार्य गर्न लगाउने । यस कार्यको प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा नियमित रूपमा पठाउने । ग) यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि यस केन्द्रको च न. १६५ मिति २०८०।०३।०५ को पत्रमा उल्लेख भएबमोजिमका उपक्रियाकलापमा विनियोजन भएको बजेटअनुसार उल्लिखित उपक्रियाकलापमा खर्च गर्ने । सोको अभिलेखका लागि स्थानीय तहले केन्द्रमा विवरण उपलब्ध गराउने । उक्त पत्र केन्द्रको वेबसाइटबाट डाउनलोड गर्न सकिने छ । यसका अतिरिक्त स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाटसमेत बजेट व्यवस्था गरी एकीकृत अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न सक्ने छ । ग) यस उपक्रियाकलापमा रहेको रकम सुपरिवेक्षण र पेसागत सहयोग कार्यमा संलग्न हुनेहरूले सो कार्यको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गरेपश्चात् नियमानुसार पाउने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता, यातायात खर्च, खाजा /खानामा खर्च गर्न सकिने छ । **१५.४. आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयका IT स्रोत शिक्षक का लागि सूचना प्रविधिसम्बन्धी क्षमता विकास :** यस कार्यक्रम लागि तपसिलअनुसार सञ्चालन गर्ने : क) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा सूचना प्रविधि तथा कम्प्युटरमा दखल राख्ने एवम् सो विषयमा इच्छुक शिक्षक/कर्मचारीलाई IT फोकल शिक्षकको रूपमा विद्यालयलाई तोक्न लगाउने, ख) तोकिएका IT फोकल शिक्षकलाई शिक्षा तालिम केन्द्रबाट मुख्य प्रशिक्षकका रूपमा तालिम प्राप्त प्रशिक्षकबाट ५ दिनको सूचना प्रविधिसम्बन्धी क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्न सबै सामुदायिक माध्यमिक तथा आधारभूत तह (कक्षा ६-८) सञ्चालित विद्यालयबाट कम्तीमा १/१ जना सहभागी गराउने । बजेटको सीमाअनुसार आधारभूत तह (कक्षा १-५) सञ्चालित विद्यालयबाट पनि सहभागिता गराउन सकिने छ, ग) तालिम सञ्चालन गर्दा कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधिको पर्याप्त स्रोत साधन भएको स्थानमा सञ्चालन गर्ने, घ) तालिम सञ्चालन गर्दा बढीमा २० जनासम्म सहभागीको समूह निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने । एक स्थानीय तहमा समूह नपुग भएमा तथा सूचना प्रविधि तालिम सञ्चालन गर्न पूर्वाधार नभएमा अन्य स्थानीय तहसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिने छ । **१५.५. स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय व्यवस्थापन पदाधिकारीहरूको विद्यालय व्यवस्थापनसम्बन्धी क्षमता विकास :** क) विद्यालय व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी वनाउन केन्द्रबाट निर्धारित तालिम कोर्सका आधारमा प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष एवम् शिक्षक अभिभावक सङ्घका संयोजक सहभागी हुने गरी २ दिनको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने,		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) तालिम सञ्चालन गर्दा बढीमा ३० जनासम्मको समूह निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने, ग) विद्यालय व्यवस्थापन पदाधिकारीको क्षमता विकास गर्दा स्थानीय तहले आर्थिक तथा व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा साझेदारी सकिने। **१५.६. एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम (अनलाइनसमेत) :** क) स्थानीय तहमा सञ्चालित विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकमध्ये हालसम्म एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम प्राप्त नगरेका विद्यालयहरू पहिचान गरी त्यस्ता विद्यालयका शिक्षकलाई प्राथमिकता दिइ तालिममा सहभागी गराउने, ख) तालिम सञ्चालन गर्दा एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षणका सहभागी तथा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट तालिम प्राप्त विज्ञ प्रशिक्षकबाट स्वीकृत तालिम कोर्सका आधारमा तालिम सञ्चालन व्यवस्था मिलाउने, ग) तालिम सञ्चालन गर्दा सूचना प्रविधिको पहुँच भएका विद्यालयका शिक्षकका लागि अनलाइन माध्यमबाट तालिम सञ्चालन गर्नुपर्ने छ, घ) तालिमका सहभागी छनोट गर्दा प्रत्येक विद्यालयका कम्तीमा १ जना शिक्षक सहभागी हुने सुनिश्चितता गर्ने। शिक्षक तालिममा सहभागी भएपछि आफ्नो विद्यालयमा प्रधानाध्यापकको संयोजनमा अन्य शिक्षकसँग आदानप्रदान गर्नुपर्ने छ। स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही विद्यालयका थप शिक्षक तथा संस्थागत विद्यालय शिक्षकका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सकिने छ। **१५. ७. स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय भौतिक सर्वेक्षण तथा नक्साङ्कन :** क) विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड २०८०अनुसार गठन भएको स्थानीय पूर्वाधार समितिको नेतृत्वमा विद्यालय सर्वेक्षण एवम् नक्साङ्कनसम्बन्धी कार्य गर्ने। यसका लागि समितिले आवश्यकताअनुसार कार्यशाला बैठक छलफलका माध्यमबाट क्षमता विकासका कार्य गर्ने, ख) स्थानीय पूर्वाधार समितिले केन्द्रबाट विकास भएको विद्यालय भौतिक विवरण सर्वेक्षण उपप्रणालीमा समावेश भएका विषयवस्तुको अध्ययन गरी सर्वेक्षण एवम् नक्साङ्कनका लागि कार्ययोजना तयार गर्ने, ग) यस कार्यमा स्थानीय तहमा कार्यतरत प्राविधिक कर्मचारी विद्यालयमा रहेको प्राविधिक इन्जिनियरलाईसमेत परिचालन गरी स्थानीय तहमा भएका सबै विद्यालय भवनहरूको लेखाजोखा गर्ने व्यवस्था मिलाउने र IEMIS मा विद्यालयको फोटोसहितको विवरण तयार गरी उपप्रणालीमा प्रविष्ट गर्ने, घ) विद्यालयका प्रधानाध्यापक र IEMIS को कार्यजिम्मेवारी तोकिएका शिक्षक कर्मचारीका लागि अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने, ङ) विद्यालयमा अध्ययननरत विद्यार्थी, भौतिक अवस्था तथा जनसांखिक आधारमा विद्यालयको नक्साङ्कनको प्रतिवेदन तयार गर्ने। प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा विद्यालय अनुमति, विद्यालय समायोजन एकीकरण जस्ता विषयमा निर्णय गर्ने, च) विद्यालय नक्साङ्कनसम्बन्धी थप जानकारी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखाबाट प्राप्त गर्न सकिने छ। छ) यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि यस केन्द्रको च न. १६५ मिति २०८०।०३।५ को पत्रमा उल्लेख यस क्रियाकलापमा विनियोजन रहेको बजेटअनुसार उल्लिखित क्षेत्रमा खर्च गर्ने।		

उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१५. ८. बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम : क) यस पुस्तिकाको अनुसूची १७ मा उल्लिखित सघन रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न छनोट भएका स्थानीय तहले विद्यालयका IEMISसम्बन्धी काम गर्ने शिक्षक/ कर्मचारी वा प्रधानअध्यापक एक जनालाई बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान गर्ने विषयमा कम्तीमा दुई दिने क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्न, ख) क्षमता विकास तालिममा अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचानका लागि विकास गरिएका साधन, वासिङ्टन प्रश्नका समूह (Washingtin Groups of Questions) प्रयोग गर्ने, ग) विद्यालयमा अध्ययनरत वाल विकास देखि कक्षा ३ सम्मका विद्यार्थीको वासिङ्टन प्रश्नका समूह (Washingtin Groups of Questions) प्रयोग गरी अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान गर्ने। यसबाट प्राप्त नतिजालाई IEMIS मा प्रविष्ट गर्ने र अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान भएका बालबालिकाको अपाङ्गताको अन्तिम परीक्षणका तथा प्रमाणीकरणका लागि चिकित्सक कहाँ प्रेषण गर्ने र यसको तथ्याङ्क IEMIS मा प्रविष्टि गर्ने, घ) यस क्रियाकलापका लागि प्रति विद्यार्थी १०० का दरले बजेट व्यवस्था भएको छ। सोको ५०% रकम स्थानीय तहले शिक्षकको क्षमता विकासमा खर्च गर्ने। बाँकी ५०% रकम विद्यार्थीको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान र उक्त विवरण IEMIS बाट प्राप्त टेम्पेलटमा प्रविष्टि गर्ने कार्यमा संलग्न शिक्षक /कर्मचारीलाई खाजा खर्च उपलब्ध गराउने, ङ) यस कार्यका लागि स्थानीय तहको स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका शाखा लगायत स्थानीय तहमा क्रियाशील गैससँग समन्वय र सहकार्य गर्ने।		

क्रियाकलाप न. २.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत् सञ्चालन हुने) बउशीन. (३५०००१०५)

क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१६.१. सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान : क) यस शीर्षकअन्तर्गत बजेट प्राप्त भएको स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालित प्रतिष्ठानअन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान दिने र अनुदानबाट विद्यालय सञ्चालनसम्बन्धी सम्पूर्ण क्रियाकलाप गर्ने, ख) प्रतिष्ठानले तोकेका आधारमा बजेट खर्च गर्ने र प्रगति नियमित रूपमा स्थानीय तहमा पठाउने।	• गाँउपालिका/ नगरपालिका • सहीद स्मृति प्रतिष्ठान • विद्यालय	• अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालय सङ्ख्या

खण्ड ३

प्रदेश तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सबै बजेट उपशीर्षकहरूका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

३. प्रदेश सरकारबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरू

३.१ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम

३.१.१ क्रियाकलाप न. ११.१.२.१२६. बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) गत आर्थिक वर्षमा छनोट भई प्रदेश स्तरबाट गुरूयोजना स्वीकृत भई निर्माणाधीन विद्यालयहरूका लागि कार्यप्रगतिका आधारमा रू.८० लाखदेखि २ करोड रकम विनियोजन भएको छ। स्वीकृत गुरूयोजनामा उल्लिखित तपसिलअनुसारका न्यूनतम पूर्वाधार विकास हुने गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको परिधिभित्र रही निर्माण गर्ने। **विद्यालयमा विकास हुनुपर्ने न्यूनतम पूर्वाधारहरू :** क) आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्नेगरी बढीमा २ तलाको अपाङ्गता मैत्री छात्रावास भवन, भान्छा र डाइनिङ कक्ष, ख) विद्यालयमा अपाङ्गताको Screening र लेखाजोखा कक्ष, कक्षाकोठाहरू, अभिभावक र बालबालिकाका लागि परामर्श कक्ष, IT सुविधासहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरणसहितको फिजियोथेरापी कक्ष, सङ्गीत थेरापी, स्पिच थेरापी लगायतका थेरापी गर्न सकिने कक्ष, प्राथमिक उपचार कक्ष, खेलमैदान, प्रशासनिक भवन, वार्डेन कक्षसमेत भएको भवन, ग) पूर्वव्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्रीसहितको कक्ष, ख) विद्यालयमा भएको भौतिक निर्माणको नियमित अनुगमन गर्ने, ग) कार्य प्रगतिको नियमित अनुगमन गरी प्रगति केन्द्रमा पठाउने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• निर्माण भएका पूर्वाधार

३.१.२ क्रियाकलाप २.७.१३.३१ प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) यस शीर्षकमा प्राप्त बजेटबाट प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले केन्द्रबाट विकास भएको IEMIS मा कुनै आवश्यक सूचना थप गर्नुपर्ने भएमा सोको विवरण तयार गरी सफ्टवेयर अद्यावधिकका लागि केन्द्रसँग समन्वय गर्ने. ख) प्रदेशभित्रका जिल्लागत प्रतिनिधित्व हुने गरी कम्तीमा २ प्रतिशत विद्यालयबाट भरिएको तथ्याङ्कको स्थलगत सत्यापन (verfication) गर्ने र सो प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन शाखामा पठाउने, ग) शिक्षा क्षेत्रको प्रदेश स्तरीय शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्ने, घ) स्थानीय तहमा IEMIS व्यवस्थापन कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • विश्वविद्यालय तथा क्याम्पस • विद्यालय	• शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन

३.१.३ क्रियाकलाप २.७.१३.१२ वार्षिक, त्रैमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयअन्तर्गत विभिन्न बजेट उपशीर्षकमा ससर्त अनुदानमा प्राप्त भएका बजेटहरूको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, ख) आर्थिक वर्षको अन्त्यमा प्रदेशस्तरीय प्रगतिसहितको Status Report तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूमा सम्प्रेषण गर्ने। प्रतिवेदनको ढाँचा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) बाट प्राप्त गर्न सकिने छ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• त्रैमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन • Status Report • IEMIS Report

३.१.४ क्रियाकलाप २.७.१३.४ शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले शिक्षा विकास निर्देशनालय तथा प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय तथा शिक्षा तालिम केन्द्र र स्थानीय तहका शिक्षा शाखाका प्रमुख/अधिकृतलाई शैक्षिक नीति, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन पुस्तिकाका सम्बन्धमा २ दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। ख) सङ्घीय मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरूको सहभागितामा संयुक्त अभिमुखीकरण कार्यशाला सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरू • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• सञ्चालन भएका अभिमुखीकरण कार्यक्रमको सङ्ख्या • अभिमुखीकरणमा सहभागीहरूको हाजिरी विवरण

३.१.५ क्रियाकलाप २.७.१३.१० विद्यालयहरूलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि अनुदान

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा तपसिलअनुसारका कार्यप्रक्रिया अवलम्बन गर्ने : क) प्रदेशअन्तर्गतका विद्यालयहरूमा आइपर्न सक्ने विभिन्न विपद्का समयमा विद्यार्थीको सिकाइ निरन्तरताका लागि आपत्कालीन योजना निर्माण तथा अद्यावधिक गर्ने, ख) योजनामा उल्लिखित प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूको प्राथमिकीकरण गरी विपतबाट भौतिक क्षति पुगेका विद्यालयहरूको विवरण यकिन गरी तत्काल विद्यालय सञ्चालन गर्न भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि विद्यालयलाई अनुदान दिने। विपदबाट विद्यार्थीको पाठ्यपुस्तक लगायतका सिकाइ सामग्रीमा पुगेको क्षति यकिन गरी सामग्री व्यवस्थापनका लागि सहयोग उपलब्ध गराउने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• विकास भएका निर्देशिका, मापदण्ड तथा प्रारूपको सङ्ख्या

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) विद्यालय छनोट गर्दा निम्नानुसारका सर्त पुरा गरेका विद्यालयलाई छनोट गर्ने : अ. विद्यालयको विपद् जोखिम सम्बन्धमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णयसहित स्थानीय तहको सिफारिस आ. सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको सिफारिस इ. सुरक्षा निकायको रोहबरमा तयार पारिएको मुचुल्का ई. क्षतिको विवरण देखाउने तश्विरहरू उ. उक्त विपद् व्यवस्थापनका लागि कुनै सरकारी निकायबाट हाल सम्म अनुदान प्राप्त नगरेको विद्यालयको पत्र ऊ. लागत अनुमान ऋ. प्राविधिक निर्माण कार्यमा सहजीकरण गर्ने स्थानीय तहको प्रतिवद्धता घ) उपरोक्तअनुसारका कागजातसहित पेस गरेका निवेदनलाई मूल्याङ्कन गर्न स्थानीय तहले भवनको क्षतिको अवस्था भौगोलिक अवस्थिति अन्य क्षतिसमेतका आधारमा छनोटसम्बन्धी मापदण्ड विकास गरी विद्यालयहरूको प्राथमीकताक्रम निर्धारण गर्ने, ङ) विद्यालयको क्षतिका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने । यसका अतिरिक्त अनुदान वितरण प्रकियालाई व्यवस्थित गर्न प्रदेशले थप मापदण्ड तथा कार्य प्रक्रिया निर्धारण गर्न सक्ने छन्, • यस शीर्षकमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको अनुदानको बढीमा ५ प्रतिशतसम्म बजेटबाट प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि वृहत विद्यालय सुरक्षा गुरुयोजना/न्यूनतम प्याकेज अभिमुखीकरण, सामग्री निर्माण तथा वितरण लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न/गराउन सकिने छ, • आपत्कालमा शैक्षिक व्यवस्थापनका लागि प्रदेशस्तरीय नेपाल शिक्षा समूह (Nepal Education Cluster) लाई क्रियाशील बनाउने ।		

३.१.६ क्रियाकलाप ११.१.२.३१५ स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भइ DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) ठुला विद्यालय विकासका लागि छनोट भएका विद्यालयको पूर्वाधार विकास गर्न सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको लगानीका क्षेत्रको पहिचान गरी स्रोत सुनिश्चिता कायम गरी गुरुयोजनामा उल्लिखित निर्माण कार्यहरूको प्रथामिकताका आधार निर्माण कार्य अगाडि बढाउने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • स्थानीय तह	• लगानी स्रोत सुनिश्चता योजना • निर्माण कार्यको लागत अनुमान

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) प्रदेशबाट आव २०७७।७८ मा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भएका विद्यालयको स्वीकृत गुरुयोजनामा उल्लिखित निर्माण कार्य गर्न यस शीर्षकमा सङ्घीय सरकारको तर्फवाट चालु आर्थिक वर्षमा प्रति विद्यालयका लागि १ करोड विनियोजन भएको छ । अन्य तहबाटसमेत हुने लगानीको यकिन गरी लागत साझेदारीमा एकीकृत वार्षिक निर्माण योजना निर्माण गरी सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावलीअनुसार निर्माण कार्य गर्ने गराउने, ग) ठुला विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास गर्दा कम्तीमा २००० विद्यार्थीले अध्ययन गर्नका लागि आवश्यकपर्ने भवन कक्षाकोठा, शौचालय, आवास, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, खेल मैदान आदि पूर्वाधार/संरचना निर्माण गर्ने, घ) निर्माण कार्यका लागि माथि उल्लिखित आधारमा अतिरिक्त प्रदेशले थप मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न सकिने छ । ङ) निर्माण कार्यको प्रदेश तहबाट नियमित अनुगन निरीक्षण गर्ने तथा आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	• विद्यालय	• नापी किताव • कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

३.१.७ क्रियाकलाप २.७.१३.३५. शिक्षा तालिम केन्द्रको Digital Learning Centre को विकास तथा सुदृढीकरण

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
१) यस कार्यक्रमअन्तर्गत बजेट प्राप्त गरेका प्रदेश प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले तपसिलअनुसारका कार्यसम्पादन गर्ने: क) Digital Learning Centre सञ्चालनका लागि गत आवमा यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेटको कार्यप्रगति तथा चालु आवमा सम्पादन गर्ने कार्यहरूसहित शिक्षा तालिम केन्द्रबाट कार्ययोजना माग गरी तोकिएको समयमा कार्यसम्पादन गर्ने प्रतिबद्धता लिइ कार्यक्रम तथा अख्तियारी प्राप्त भएको ७ दिनभित्र एकमुष्ठ कार्यक्रम तथा अख्तियारी उपलब्ध गराउने, ख) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रदेशस्थित शिक्षा तालिम केन्द्रमा डिजिटल सिकाइ केन्द्र (Digital Learning Center) स्थापना, विकास र सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ बमोजिम गर्नुपर्ने छ । कार्यविधि केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) बाट डाउनलोड गर्न सकिने छ, ग) यस कार्यक्रमअन्तरगत सम्पादित कार्यको नियमित अनुगमन तथा सहजीकरण गर्ने, २) बजेट तथा कार्यक्रमका प्राप्त तालिम केन्द्रले तपसिलका कार्यक्षेत्रमा निम्नअनुसारको कार्यप्रक्रिया अवलम्वन गरी कार्यसम्पादन गर्ने : क) Digital Learning Centre को स्थापना विकास तथा सुदृढीकरणका लागि आवश्यक यन्त्र, उपकरण, ICT Lab लगायतको व्यवस्थापन गर्दा केन्द्रबाट स्वीकृत मापदण्डमा उल्लिखित यन्त्र उपकरण खरिद गर्न सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावलीको परिधिभित्र रही गर्ने, ख) केन्द्रबाट स्वीकृत मापदण्डमा उल्लिखित उद्देश्यको परिपूर्ति हुने गरी Digital Learning Centre सञ्चालन गर्ने,	• प्रदेश स्थित शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	• कार्ययोजना • स्थापना भएका ल्याब सङ्ख्या • निकासा आदेश • सुचिकृत विज्ञ सङ्ख्या

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) Digital Learning Centre मा आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्दा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूलाई सूचीकृत गर्ने, विज्ञबाट प्रस्ताव माग गर्ने, केन्द्र सञ्चालनका लागि IT क्षेत्रका ३ जना विज्ञ नियमानुसार सेवा करार गर्ने । यस कार्यमा प्रदेशस्थित शिक्षा तालिम केन्द्रमा डिजिटल सिकाइ केन्द्र (Digital Learning Center) स्थापना, विकास र सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ बमोजिम गर्ने ।		

३.१.८ क्रियाकलाप २.७.१३.३६ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक

क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) शिक्षा क्षेत्रका स्थानीय, प्रदेश तथा सघीय कार्यालयबिच प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य स्थापना गर्न प्रदेशभित्र रहेका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई कार्यक्रम तथा प्रगति समीक्षा गर्न २ दिने समन्वयात्मक बैठक/कार्यशाला आयोजना गर्ने । यस कार्यका लागि प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले समन्वय गर्ने, ख) बैठक/ कार्यशालामा शिक्षा क्षेत्रमा भएका लगानी, स्थानीय तहसँगको समन्वयको अवस्था, नवप्रवर्तनात्मक कार्य, शिक्षा क्षेत्रका चुनौती तथा आगामी दिनमा सञ्चालन गर्नुपर्ने कार्यहरूको समीक्षा गरी शिक्षा क्षेत्रको नीतिगत तथा कार्यक्रमगत सुधारका लागि भावी मार्ग चित्र तयार गर्ने, ग) यो कार्यक्रम शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयअन्तर्गतका केन्द्रीय निकायहरूसँगको समन्वय एवम् सहभागितामा सञ्चालन गर्ने, घ) बैठक/ कार्यशालाको प्रतिवेदन तयार गरी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • शिक्षा विकास तथा सबन्वय इकाइ	• सहभागीको हाजिरी • विकास भएको शैक्षिक सुधार मार्ग चित्र • बैठक कार्यशाला प्रतिवेदन

३.२ *राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (ब.उ.शी.नं. ३५०३१०११)*

३.२.१ क्रियाकलाप २.७.१३.२१ कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको मापदण्ड तथा परीक्षा सञ्चालनका आधारअनुसार गर्ने, ख) नियमित तथा ग्रेडवृद्धि परीक्षासमेतका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ तथा ढुवानी, परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र अनुगमन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने, ग) परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट भएको निर्णयानुसार कार्यान्वयन गर्ने, घ) यस शीर्षकमा विनियोजित रकम परीक्षा सञ्चालनसँग सम्बन्धित विषयमा मात्र खर्च गर्नुपर्ने छ ।	• राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड • प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी सङ्ख्या

४. प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम

शिक्षक तालिमसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले श्रावण महिनाको दोस्रो हप्ताभित्र अनिवार्य रूपमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रहरूलाई कार्यक्रम तथा अख्तियारी उपलब्ध गराउनुपर्ने छ । तालिम केन्द्रले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा उल्लिखित उप क्रियाकलापगत विस्तृतीकरणका अतिरिक्त तपसिलका आधारमा केन्द्रित रही कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने छः

- क) तालिम केन्द्रले कार्यक्रम तथा अख्तियारी प्राप्त गरेपछि कार्यालयका कर्मचारी बिच कार्यक्रम अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने,
- ख) कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्ययोजना निर्माण गर्ने । कार्ययोजनाको १ प्रति केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा उपलब्ध गराउने,
- ग) तालिम सञ्चालन गर्दा यस पुस्तिकाको अनुसूची १६ मा समावेश गरिएको उपक्रियाकलापगत कार्यक्रमका लागि तोकिएको भौतिक लक्ष्य र बजेटको परिधि अनुरूप सञ्चालन गर्ने,
- घ) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विगतमा सञ्चालनमा रहेका शैक्षिक तालिम केन्द्र तथा जिल्ला स्थित अगुवा स्रोत केन्द्रहरूको भौतिक संरचना प्रयोग गरी तालिम सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाउने,
- ङ) तालिमलाई शिक्षकको कार्यथलो नजिकबाट सञ्चालन गर्न तालिम सञ्चालन गर्ने विषयमा प्रत्येक जिल्लामा विषयगत रोस्टर विकास हुने गरी प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने । उक्त रोस्टरहरूको परिचालन गरी स्थानीयस्तरमै तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- च) तालिम सञ्चालन गर्दा तोकिएको क्रियाकलापगत भौतिक लक्ष्य नघट्ने एवम् बजेट नवढ्ने गरी केन्द्रको स्वीकृत नर्म्सले नसमेटेका क्षेत्रमा प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट खर्चको मापदण्ड स्वीकृत गरी खर्च गर्ने,
- छ) आमने सामने विधि (Face to Face) बाट तालिम सञ्चालनका लागि तोकिएका कार्यक्रम सो विधिबाट सञ्चालनको सम्भावना नरहेमा वैकल्पिक विधि (Online) अवलम्बन गरी सञ्चालन गर्ने,
- ज) तालिम सञ्चालनको प्रगति त्रैमासिक रूपमा केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा पठाउने,
- झ) तालिमका सहभागी छनोट गर्दा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ साथै स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने,
- ञ) तालिम प्राप्त शिक्षकको अभिलेख निज कार्यरत विद्यलायको IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्ने निर्देशनसमेत सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई दिने,
- ट) तालिमप्राप्त शिक्षकको विवरण IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने ।

४.१ *क्रियाकलाप नं. २.६.१.१० शिक्षक तालिम*

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
१. तालिम केन्द्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार,भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन क) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले आफ्नो प्रदेशको शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम सञ्चालन गर्ने निकायको भौतिक सुदृढीकरण तथा स्तरीकरण र होस्टल व्यवस्थापन गर्न बजेट बाँडफाँड गरी सार्वजनिक खरिद ऐन नियमको परिधिभित्र रही कार्य गर्ने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• त्रैमासिक र वार्षिक प्रतिवेदन • सुधार भौतिक अवस्था
२. राजपत्रअनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीका लागि सेवाकालीन १-महिने शैक्षिक व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आफ्नो प्रदेशभित्रका सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीको लगत तयार गरी सहभागिताको निर्णयसहित पत्राचार गर्ने । तोकिएअनुसारको समूहअनुसारका सहभागी सङ्ख्या अपुग भएमा अन्यप्रदेशसँग समन्वय गरी अन्तरप्रदेशका कर्मचारीलाई सहभागी गर्न सकिने, ख) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीको १ महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिमको स्वीकृत पाठ्यक्रमअनुसार सामग्री तयार/अद्यावधिक गर्ने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • सम्बन्धित प्रदेशका सङ्घीय कार्यालय र स्थानीय तह • शिक्षा तालिम केन्द्र	• तालिम प्राप्त गरेका कर्मचारी सङ्ख्या • तालिम प्राप्त कर्मचारीको अभिलेख • सुधारिएको सेवा प्रवाह

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीबाट सहभागिताका लागि आवेदन माग गर्ने र प्राप्त हुन आएका आवेदनको आधारमा सम्बन्धित कर्मचारी कार्यरत कार्यालयसँगको समन्वयमा यस अघि नै यस्तो तालिम लिइसकेका कर्मचारी नदोहोरिने गरी सेवाको जेष्ठताअनुसार २५ जनाको समूह निर्माण गरी तालिम प्रदान गर्ने, घ) शिक्षा तालिम केन्द्रले तालिम सम्पन्न गरेका कर्मचारीलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरेर सोको आधारमा अभिलेख राख्ने, ङ) तालिम लिएका कर्मचारीको सेवा प्रवाहसम्बन्धी अनुगमन गर्ने।		
३. माध्यमिक तह कक्षा ९-१० का गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी, नेपाली र सामाजिक विषयका शिक्षकलाई टिपिडी तालिम क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहको अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित नेपाली सामाजिक विषयको तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) तालिम सञ्चालन गर्दा स्वीकृत कोटाअनुसार सञ्चालन गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्ने निर्देशनसमेत सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई दिने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप तालिमको प्रयोग
४. आधारभूत तह (कक्षा ६-८) को स्वास्थ्य, शारीरिक र सिर्जनात्मक कला, संस्कृत, नेपाली, अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित र सामाजिक विषयको टिपिडी तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (६-८) को स्वास्थ्य, शारीरिक र सिर्जनात्मक कला, संस्कृत, नेपाली, अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित र सामाजिक विषयको विषयका शिक्षकका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) विषयगत तालिम सञ्चालनका लागि कोटा निर्धारण गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने। तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
५. आधारभूत तह (कक्षा ६-८) का गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी, सामाजिक अध्ययन र नेपाली विषयका शिक्षकलाई कस्टमाइज्ड अनलाइन तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (६-८) को गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी, सामाजिक अध्ययन र नेपाली विषयको विषयका शिक्षकका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) विषयगत तालिम सञ्चालनका लागि कोटा निर्धारण गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने। तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
६. आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अग्रेजी, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक अनलाइन तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सामुदायिक विद्यालयको आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अग्रेजी, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकको अनलाइन विधिबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने। सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, घ) तलिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
७. माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ का नेपाली, सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप, अङ्ग्रेजी र गणित विषयका शिक्षकलाई आधारित टिपिडी तालिम क) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने। सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने,	• शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय • स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।		
८. आधारभूत तह कक्षा १देखि ३ एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी टिपिडी तालिम क) तालिम सञ्चालनका लागि आधारभूत तह कक्षा १-३ मा शिक्षण गर्ने तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने । सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा विगतमा एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम नलिएका शिक्षकमध्येबाट छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
९. आधारभूत तह (कक्षा १-३) एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी अनलाइनमा आधारित टिपिडी तालिम क) तालिम सञ्चालनका आधारभूत तह कक्षा १-३ मा शिक्षण गर्ने तालिम लिन इच्छुक शिक्षकको अनलाइन आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने । सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा विगतमा एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम नलिएका शिक्षकमध्येबाट छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१०. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा धारतर्फका प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षकको टिपिडी तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले प्राविधिक धार कक्षा ९-१२ मा शिक्षण गर्ने ग्रशिक्षकको लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट ट प्राप्त गर्ने, ख) कक्षा ९-१० र ११-१२ मा शिक्षण गर्ने शिक्षकको समूह निर्धारण गरी कोटा निर्धारण गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका प्रशिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त प्रशिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
१२. कार्यमूलक अनुसन्धानसम्बन्धी ५ दिने अनलाइनमा आधारित कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) आधारभुत तथा र माध्यमिक मा शिक्षण गर्ने शिक्षकको समूह निर्धारण गरी कोटा निर्धारण गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१३. विद्यार्थी मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) आधारभुत तथा र माध्यमिक मा शिक्षण गर्ने शिक्षकको समूह निर्धारण गरी कोटा निर्धारण गर्ने, ग) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, घ) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१४. शिक्षक मेन्टरिङहरूका लागि ५ दिने क्षमता विकास तालिम क) केन्द्रबाट सञ्चालन भएको मुख्य प्रशिक्षक तालिम प्राप्त प्रशिक्षकबाट शिक्षक मेन्टरिङका सघन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका स्थानीय तहका लागि प्राविधिक सहजीकरण गर्न प्रदेश स्तरका मेन्टर छनोट गरी क्षमता विकास गर्ने, यस कार्यका लागि अवकाश प्राप्त माध्यमिक तहका शिक्षक तथा क्याम्पसमा अध्यापन गर्ने शिक्षकलाई छनोट गरी मेन्टरिङ कार्यविधिमा उल्लिखित प्रदेश तहका मेन्टरको भुमिका र जिम्मेवारी प्रस्ट पार्ने, ख) यस कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखासँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय	• तालिम प्रतिवेदन
१५. शिक्षक मेन्टरहरूलाई प्राविधिक सहायता परिचालन गर्ने फिल्ड मेन्टर परिचालन क) शिक्षक मेन्टरिङका सघन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका स्थानीय तहका लागि प्राविधिक सहजीकरण गर्न प्रदेश स्तरबाट फिल्ड मेन्टर तोक्ने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• परिचाल फिल्ड मेन्टरको सङ्ख्या

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) फिल्ड मेन्टरबाट कार्ययोजना माग स्वीकृत गर्ने, स्थानीय तहमा परिचालन गर्ने ग) फिल्ड मेन्टरबाट सम्पादित कार्यको नियमनुसार	• तालिम निकाय	• फिल्ड मेन्टरको प्रतिवेदन
१६. पाठ अध्ययन (Lesson study)सम्बन्धी कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) तालिमका सहभागी छनोट गदा सवै तह क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी छनोट गर्ने, घ) केन्द्रबाट यस विषयमा प्रशिक्षत विज्ञबाट तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१७. आधारभूत तह कक्षा ४ देखि ८ सम्मको गणित विषयमा प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य सञ्चालनसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड अनलाइन शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) तालिमका सहभागी छनोट गदा सवै तह क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी छनोट गर्ने, घ) विषय विज्ञबाट तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१८. आधारभूत तह कक्षा ४ देखि ८ सम्मको गणित विषयमा विद्यार्थी मूल्याङ्कनसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड अनलाइन शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) तालिमका सहभागी छनोट गदा सवै तह क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी छनोट गर्ने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
घ) विषय विज्ञबाट तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, ङ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।		कार्यकलाप
१९. माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अनिवार्य विषयहरूमा विद्यार्थी मूल्याङ्कन र परीक्षासम्बन्धी ५ दिने अनलाइन कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) तालिमका सहभागी छनोट गदा सबै तह क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी छनोट गर्ने, घ) विषय विज्ञबाट तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने । तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, **ङ)** तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
२०. माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ का नेपाली, गणित, अङ्ग्रेजी र सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप विषयका शिक्षकलाई अनलाइन टिपिडी तालिम क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) तालिम सञ्चालनका लागि प्रदेशअन्तर्गतका सम्बन्धित विषयका तालिम लिन इच्छुक शिक्षकको आवेदन माग गरी सहभागी छनोट गर्ने, ग) स्वीकृत मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
२१. डिजिटल साक्षरताका लागि १० दिने अनलाइन टिपिडी तालिम क) तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने, ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक विद्यालयका इच्छुक शिक्षकलाई अनलाइन माध्यमबाट तालिम लिनका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा शिक्षक छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्रमार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने, विद्यालयले IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने, घ) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगमन गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
२२. दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई शिक्षण गर्ने शिक्षकको क्षमता विकासका लागि टिपिडी तालिम क) इकाइ र स्थानीय तहको सहयोगमा यस प्रकृतिका विद्यार्थी शिक्षण गर्ने शिक्षकको अभिलेख सङ्कलन गर्ने, ख) स्वीकृत तालिम कोटाको परिधिभित्र रही इच्छुक आधारभूत तथा माध्यमिक तहका शिक्षकलाई लक्षित गरी प्रत्येक जिल्लाको प्रतिनिधित्व हुने गरी स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप तालिमको प्रयोग
२३. बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई शिक्षण गर्ने शिक्षकको क्षमता विकासका लागि टिपिडी तालिम क) इकाइ र स्थानीय तहको सहयोगमा यस प्रकृतिका विद्यार्थी शिक्षण गर्ने शिक्षकको अभिलेख सङ्कलन गर्ने, ख) स्वीकृत तालिम कोटाको परिधिभित्र रही इच्छुक आधारभूत तथा माध्यमिक तहका शिक्षकलाई लक्षित गरी प्रत्येक जिल्लाको प्रतिनिधित्व हुने गरी स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) तालिम प्राप्त शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सङ्ख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप तालिमको प्रयोग
२४. प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताका लागि टिपिडी तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) प्रदेशभित्रका समुदायमा आधारित तथा सामुदायिक विद्यालयमा रहेका बालविकास केन्द्रमा कार्यरत बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताहरूको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा छनोट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय/तालिम हबमार्फत टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने,	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय	• तालिम प्राप्त गरेका बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको सङ्ख्या /अभिलेख

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) तालिम सम्पन्न गर्ने बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, घ) तालिम लिएका बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगमन गर्ने ।		• सुधारिएको सिकाइ कार्यकलापको प्रयोग
२५. प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी टिपिडी तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत र माध्यमिक तहका प्रअको नेतृत्व विकासका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, ख) तालिम केन्द्रका लागि स्वीकृत कोटामा ४०% माध्यमिक विद्यालय र ६०% आधारभुत विद्यालय प्रधानाध्यापकको छुटाछुटै तालिम सञ्चालन गर्ने, ग) शिक्षा तालिम केन्द्रले प्रदेशभित्रका सामुदायिक विद्यालयका प्रअको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहसमेतको समन्वयमा तालिम नपाएका प्रअ छनोट गरी एकीकृत नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, घ) नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न गर्ने प्रअबाट प्रतिबद्धता लिई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने, ङ) तालिम लिएका प्रअहरूको व्यवस्थापकीय पक्ष तथा शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त प्रअको अभिलेख • तालिम प्राप्त गरेका प्रअको सङ्ख्या • प्रअको सुधारिएको सेवा प्रवाह
२६. केन्द्रबाट विकसित नमुना तालिम स्रोत सामग्री र शिक्षा तालिम केन्द्रबाट विकसित तालिम सामग्री छपाइ क) शिक्षा तालिम केन्द्रले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास गरिएका तालिम स्रोत सामग्री र आफैँले विकास गरेका प्याकेज/सामग्री छपाई तालिमका सहभागीहरूलाई उपलब्ध गराउने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• छापिएका स्रोत सामग्री/प्याकेज तथा अभिलेख
२७. तालिम सञ्चालन अवधिमा स्थलगत अनुगमन, प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन तयारी क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सञ्चालन गरेका टिपिडी तालिमका सहभागीहरूको शैक्षणिक परामर्शको अनुगमन संयन्त्र र अनुगमन साधन विकास गरी अनुगमन गर्ने गराउने, ख) अनुगमनपछि तालिम सञ्चालन बारे अनुभव आदान प्रदान गरी बाँकी तालिम सञ्चालनमा सुधार ल्याउने, ग) शिक्षा तालिम केन्द्रले वर्षभरि सञ्चालन भएका तालिमको स्थिति प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	• प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• विकासित अनुगमन संयन्त्र र साधन • अनुगमन गरिएका तालिम कार्यक्रम • अनुगमन प्रतिवेदन • स्थिति प्रतिवेदन

५. ***प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत)*** **(व.उ.शी.नं. ३५०४१०११)**

क) यस व.उ.शी.नं.अन्तरगतका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्दा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्बाट तोकिएको मापदण्ड तथा कार्य प्रक्रियाअनुसार गर्नुपर्ने छ ।

६. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम

६.१ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ

स्वीकृत क्रियाकलाप न.,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
कर्मचारीको तलब भत्ता,महगी भत्ता, पोसाक खर्च स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीको नेपाल सरकारले तोकेको तलब भत्ता भुक्तानी दिने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• वैड्क स्टेटमेन्ट
क्रियाकलाप नं. २.१.२.१ **विद्युत् महसुल,** २.१.३.५ **खानेपानी महसुल,** २.१.६.१ **टेलिफोन महसुल** २.१.७.१ **इमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट महसुल** २.१.९.१**हुलाक/कुरियर खर्च** २.२.२.३ **डिजेल** 2.3.1.5 २.३.१.५ **मर्मत संभार (कार, जिप, भ्यान र मोटर साइकल)** २.९.२.५. **गाडी तथा मोटर साइकल बिमा शुल्क** २.३.२.५ **मर्मत संभार (फोटोकपी, ल्यापटप, कम्प्युटर, प्रोजेक्टर आदि)** २.३.९.१ **कार्यालय भवन मर्मत तथा सुधार** २.३.१४.१ **फर्निचर तथा फिक्चर्सको मर्मत तथा सम्भार** २.४.९.४ **पुस्तक तथा जर्नल खरिद** २.४.१.१ **कार्यालय सामान खरिद** २.२.३.६ **सवारी साधन बाहेकका मेसिनरी औजारमा प्रयोग हुने इन्धन खर्च** २.४.१२.१ **कार्यालय सामग्री छपाइ** २.४.१३.१ **कार्यालयको पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका** २.४.१४.१ **विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन** २.५.८.५ **सरसफाइ तथा सुरक्षा** २.९.६.१ **कार्यालय चिपापान खर्च (चियापान खर्च)** २.९.२.५ **गाडी तथा मोटर साइकल बीमा शुल्क (बीमा सवारी साधन)** २.८.२.१ **सरुवा भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण) ११.३.७.१ ल्यापटप ,फोटोकपी,कम्प्युटर, प्रोजेक्टर एवम् प्रिन्टर खरिद १.२.१०.१ पाले पहरा भत्ता १.२.१०.३ दशैं तिहारको अतिरिक्त समय भत्ता १.२.८.१ प्रसूती स्याहार भत्ता २.२.२.५ पेट्रोल** क) उल्लिखित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा वार्षिक खरिद योजना निर्माण गर्ने, स्वीकृत नर्म्सका आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा प्रचलित ऐन नियमको परीधिभित्र रही खर्च गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• खरिद योजना • खरिद भएका समग्रीहरू • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२६ एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थापन क) जिल्लाभित्र रहेका सबै विद्यालय लगायत शैक्षिक संस्थाहरूको एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणालीमा शैक्षिक तथ्याङ्क भरेको सुनिश्चितता गर्न स्थानीय तह एवम् विद्यालयलाई सहजीकरण गर्ने । एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणालीअनुसार स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाको समष्टिगत प्रतिवेदन तयार गरी सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने । जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रतिनिधित्व हुने गरी तथ्याङ्क सत्यापन गर्ने सत्यापनमा विद्यालयले सबै प्रकारका सूचना भरे नभरेको विद्यार्थी सङ्ख्या भौतिक विवरण वास्तविक भरे नभरेको पक्षमा केन्द्रित गर्ने । ख) स्थानीय तहमा IEMIS व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• IEMIS फाराम भरेका विद्यालय एवम् शैक्षिक संस्थाको विवरण • जिल्लाको प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क्रियाकलाप नं. २.५.२.४७ बेरुजु फछ्र्यौटका लागि विद्यालय निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारीका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा क) साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यको कायम भएको बेरुजुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, ख) विद्यालय भवन निर्माण कार्यअन्तरगत कक्षाकोठा, शौचालय निर्माण, विद्यालय भवन मर्मत लगायतका कार्यको निर्माण कार्यसम्पन्न भइसकेको तर कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार नभएका विद्यालयको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी फछ्र्यौटका लागि मलेपमा पेस गर्ने, यसमा सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन तथा निर्मित भवनको फोटासमेत समावेश गर्ने, **ग)** यस क्रियाकलापमा प्राप्त बजेटबाट विद्यालयको कार्यसम्पन प्रतिवेदन तथा नापी किताव तयारी लगायतका प्राविधिक कार्य गर्न निर्माण कार्य हेर्ने प्राविधिकसँग सेवा करार गरी कार्यप्रगतिका आधारमा भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • प्राविधिक कर्मचारी • विद्यालय	• बेरुजुको अद्यावधिक अभिलेख • कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन • बेरुजु फछ्र्यौट भएको रकम
क्रियाकलाप नं. २.६.२.१० शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा स्थानीय तहका कर्मचारीको क्षमता विकास क) जिल्लाअन्तरगतका स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा शाखाका कर्मचारीलाई शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत तालिम कोर्समा आधारित भई न्यूनतम ५ दिने क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने. ख) कार्यक्रम दोस्रो त्रैमासिकभित्र सम्पन्न गरिसक्ने, ग) क्षमता विकासका तालिममा सहजीकरण गर्न केन्द्रका विषयगत निकायहरू प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्र तथा जिल्लास्तरका विषयसँग सम्बन्धित निकायका विज्ञहरू परिचालन गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• क्षमता विकासका सहभागी सङ्ख्या
क्रियाकलाप नं. २.७.१०.४६ स्थानीय तहसँगको समन्वयमा कक्षा ८ को परीक्षाको Item Writing, Question Bank निर्माण तथा नतिजा विश्लेषणमा सहजीकरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन क) जिल्लाभित्रका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी कक्षा ८ को परीक्षालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित विषयका विज्ञ शिक्षकको सहभागितामा Item Writing कार्यशाला सञ्चालन गरी प्रश्न पत्र निर्माणमा सहजीकरण गर्ने, ख) स्थानीय तहमा विकास भएका तथा जिल्लाले विगतमा विकास गरेका कक्षा ८ को परीक्षाका पश्न पत्र सङ्कलन गरी जिल्ला स्तरमा Question Bank निर्माण गर्ने र स्थानीय तहको मागको आधारमा प्रयोगका लागि उपलब्ध गराउने, ग) जिल्लाभित्र सञ्चालित विद्यालय स्थानीय तह तथा राष्ट्रिय स्तरका परीक्षाहरूको नजिता सङ्कलन गरी विश्लेषण गरी जिल्लास्तरीय प्रतिवेदन तयार गरी प्रवोधीकरण गर्ने, घ) जिल्लाभित्र रहेका परीक्षासँग सम्बन्धित शिक्षा समितिका माइन्युट शिक्षक दरबन्दीलगायतका अभिलेखलाई डिजिटाइज गरी अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• विकास भएका प्रश्नपत्रहरू • Question Bank • परीक्षाको जिल्ला स्तरीय प्रतिवेदन • डिजिटाइज अभिलेखहरू
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.२२ शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि सहजीकरण क) इकाइले स्थानीय तहसँग समन्वय गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका तहहरूलाई अविलम्ब मिलान कार्यसम्पन्न गर्न सहजीकरण गर्ने, ख) दरबन्दी मिलान तथा शिक्षक व्यवस्थापनसँग स्थानीय तह तथा जिल्लास्तरबाट भएका निर्णयको आधारमा विद्यालयगत, तहगत तथा विषयगत अभिलेख दुरुस्त राख्ने,	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• शिक्षक दरबन्दी मिलानसँग सम्बन्धित समन्वयात्मक बैठक, अन्तरक्रिया, • मिलान कार्यसम्पन्न

स्वीकृत क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा अभिलेख व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा समन्वयात्मक बैठक, अन्तरक्रिया, सहजीकरण केन्द्रीय नीति प्रवोधीकरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।		गरेका स्थानीय तह
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५०२ नवप्रवेशी शिक्षकको लागि सेवा प्रवेश तालिम **क)** शिक्षक सेवा आयोगबाट यस आवमा सिफारिस भई आएका शिक्षकको नियुक्तिपश्चात पेसागत जिम्मेवारी तथा शिक्षण विषयसँग सम्बन्धित विषयमा न्यूनतम ५ दिने सेवा प्रवेश तालिम सञ्चलन गर्ने, **ख)** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको तालिम कोर्सका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने, **ग)** तालिममा सहजीकरणका लागि इकाइ एवम् स्थानीय तहका कर्मचारीका अतिरिक्त विषयगत शिक्षकलाई परिचालन गर्ने, **घ)** तालिम कोर्सका केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखाबाट प्राप्त गर्ने सकिने छ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • स्थानीय तह	• तालिम प्राप्त शिक्षक सङ्ख्या
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२७ त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी सम्प्रेषण (स्थानीय तहकोसमेत) क) इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रमको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक समाप्त भएको ७ दिन तयार गरी केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउने, ख) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहसँग समन्वय गरी त्रैमासिक समाप्ति भएपश्चात् ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापको प्रगति तोकिएको ढाँचामा सङ्कलन गरी जिल्लागत सारांश तयार गरी त्रैमासिक समाप्त भएको १५ दिनभित्र केन्द्रमा Hard copy & Soft copy अनिवार्य रूपले पठाउने तथा प्रगति सम्बन्धी अनलाइन सफ्टवेयरमा स्थानीय तहगत क्रियाकलाप उपक्रियाकलापगत प्रगति प्रविष्टि गर्न लगाइ सोको सारांशसमेत केन्द्रमा पठाउने। ग) इकाइले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्रस्तावित स्थिति प्रतिवेदनको ढाँचामा जिल्लास्तरीय प्रतिवेदन तयार गर्ने, स्थानीय तहबाट प्राप्त स्थिति प्रतिवेदनहरूलाई एकीकृत गरी केन्द्रमा पठाउने। ढाँचा केन्द्रको वेबसाइटबाट डाउनलोड गर्न सकिने छ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्लाको त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन • स्थानीय तहको त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२८ विद्यालय एवम स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई शैक्षिक नीति अभिमुखीकरण (EMF and SMFसहित) क) चालु आ.व.मा इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रम एवम् स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम सम्बन्धमा केन्द्रीयस्तरको कार्यशालाका सहभागीले जिल्लाभित्र रहेका प्रत्येक स्थानीय तहबाट १ जना शिक्षा शाखाको प्रमुख/ प्रतिनिधि तथा १ जना जनप्रतिनिधिको सहभागिता हुने गरी २ दिने अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने। कार्यशालामा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन सहजीकरण गर्न विकास गरिएको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तथा स्वीकृत Environmental Management Framework (EMF) र Social Management Framework (SMF) लगायतका विषयवस्तु समावेश गरी सत्र सञ्चालन गर्ने। कार्यक्रम अभिमुखीकरण गर्दा स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७९।८० का आधारमा कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी पेस गर्ने।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• कार्ययोजना • अभिमुखीकरणका सहभागीहरूको हाजिरी • अभिमुखीकरण प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप न.,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२९ विद्यालय लेखापालन तथा सार्वजनिक खरिद तालिम क) आव २०७९/८० सम्ममा विद्यालय लेखा प्रणालीको प्रयोगसम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेका विद्यालय बाहेकका विद्यालयलाई इकाइले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राप्त मार्गदर्शनका आधारमा तालिम प्राप्त सहजकर्ताबाट विद्यालय लेखा प्रणाली तालिम सञ्चालन गर्ने । यो प्रणाली प्रयोग गर्न इच्छुक र आवश्यक पूर्वाधार पुरा गरेका विद्यालयबाट प्रधानाध्यापक र लेखा कर्मचारी सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी न्यूनतम ३ दिने तालिम सञ्चालन गर्ने । तालिम विद्यालय लेखा प्रणाली (School Accounting System- SAS) कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने गरी सञ्चालन गर्ने । तालिमपश्चात प्रणालीको कार्यान्वयन गर्न लगाई उक्त विद्यालयहरूको नामनामेसी विवरण शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको आर्थिक प्रशासन शाखामा अनिवार्य रूपमा पठाउने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिमसम्बन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• प्रशिक्षकको हाजिरी • जिल्लाको कार्ययोजना • तालिमका सहभागीहरूको हाजिरी • तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१३० लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन क) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अपाङ्गतासँग सम्बन्धित सङ्घसंस्थाहरूको सहकार्य एवम् स्थानीय तहसँग समन्वय गरी लेखाजोखा गर्न लगाउने । यस शीर्षकमा प्राप्त अनुदानलाई लेखाजोखा केन्द्रलाई प्रतिकेन्द्र रू. ५०,०००।- का दरले निकासा दिने । लेखाजोखा तथा छनोट गर्ने कार्यका लागि प्राप्त रकमलाई देहायअनुसार खर्च गर्न सकिनेछः १. छनोट एवम् लेखाजोखा गर्ने प्रयोजनका लागि सञ्चालन खर्च रू. १२,०००।– २. तथ्याङ्क फाराम विकास तथा मसलन्दका लागि रू. ६,०००।– ३. तथ्याङ्क सङ्कलन, कार्यक्रम निरीक्षण,अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने कार्यका लागि (केन्द्र संयोजक वा फोकल पर्सन) रू. ३०,०००।–(लेखाजोखा केन्द्र संयोजक नभएको जिल्लाको हकमा मात्र फोकल पर्सन) ४. तथ्याङ्क वा अभिलेखीकरण, प्रतिवेदन तयारी वा अन्य विविध कार्यका लागि रू. २,०००।– ख) यस पूर्व जिल्लामा कार्यरत लेखाजोखा संयोजक भएको भए निजलाई नै निरन्तरता दिने । निजले सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाभित्र अध्ययनरत अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूको आधारमा लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन समितिको सहयोगमा लेखाजोखा गरी यथार्थ विवरण स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने । लेखाजोखा संयोजकको तलबभत्ताका लागि स्थानीय तहले प्राथमिक तह तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक तलब अनुदान पदाधिकार रहेको विद्यालयबाटै प्राप्त गर्ने गरी सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा अनुदान उपलब्ध गराउने । केन्द्र संयोजकले जिल्लाका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने, छात्रवृत्तिका लागि सिफारिस गर्ने, स्रोत कक्षा एवम् विशेष विद्यालयमा भर्नाका लागि सिफारिस गर्नुपर्ने भएकाले जिल्लाभरिको शिक्षाका लागि काम गर्ने गरी व्यवस्थापन भएको जिल्ला तहको निकाय/ कार्यालय वा सो नभएको अवस्थामा निजको पद रहेको स्थानीय तह वा जिल्लाभित्रको विशेष विद्यालय वा स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयमध्ये कार्य सहजता र जिल्लाभित्रको काम गर्न पायकपर्ने स्थानमा लेखाजोखा केन्द्र रहने । यस प्रयोजनका लागि यस अघि जिल्लाभित्र विद्यालयमा लेखाजोखा केन्द्र तोकी कामकाज गरिरहेकाहरूको हकमा सोही विद्यालयलाई केन्द्र कायम गर्ने । लेखाजोखा केन्द्र सञ्चालनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाइएका रकमबाट यस पुस्तिकामा उल्लेख भएबमोजिमको आधारमा जिल्लाभरिका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • लेखा जोखा संसोजक	• लेखाजोखा गरिएका विद्यार्थी सङ्ख्या • प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप न.,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
शिक्षाको व्यवस्थापनका लागि काम गर्नुपर्ने । यसका लागि केन्द्र संयोजकले आफूले सम्पादन गर्ने कार्य योजनासहित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा बजेट माग गर्ने र सम्बन्धित इकाइले तोकिएको शीर्षकमा विनियोजित रकम उपलब्ध गराई कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लिने व्यवस्था गर्ने । ग) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकलाई तोकिएको कार्य विवरणबमोजिमको कार्य गराई प्रत्येक आ.व. समाप्त भएको ७ दिनभित्र तोकिएको ढाँचामा प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्न लगाई शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा पठाउने व्यवस्था मिलाउने ।		
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५५७ नयाँ पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका लागि शिक्षकलाई सहजीकरण (भर्चुयल माध्यमबाटसमेत) क) इकाइले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट पाठ्यक्रम परिमार्जन भई कार्यान्वयनमा रहेका कक्षा ५,८ १० लागि केन्द्रबाट सञ्चालित प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका प्रशिक्षकबाट जिल्लाभित्रका प्रअ/शिक्षक, स्थानीय तहका शिक्षा शाखा पदाधिकारी, शिक्षा तालिम केन्द्रका प्रशिक्षक, विषयगत शिक्षकको सहभागितामा २ दिने जिल्ला स्तरीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने । जिल्लाका सबै विद्यालयबाट पाठ्यक्रम परिमार्जन भएका कक्षामा शिक्षण गर्ने विषयगत शिक्षकमध्येबाट कम्तीमा १ जना शिक्षक सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी स्थानीय स्तरमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने । जिल्लामा भर्चुअल माध्यमबाट तालिममा सहभागी हुनसक्ने विद्यालयका शिक्षकलाई भर्चुअल माध्यमबाट अभिमुखीकरण गर्ने । अभिमुखिकरणसम्बन्धी अन्य विषय पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको निर्देशनका आधारमा गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिमसम्बन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने । अभिमुखीकरणको जिल्लाको एकीकृत प्रतिवेदन तयार गरी केन्द्रमा अनिवार्य पठाउने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्ला प्रशिक्षकको हाजिरी, कार्ययोजना • अभिमुखीकरणका सहभागीहरूको हाजिरी • तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१७२ स्थानीय तहका लागि योजना तर्जुमा प्रतिवेदन तयारी लगायतका कार्यका लागि प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता विकास क) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहहरूलाई मागका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा, मासिक/त्रैमासिक/वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयारीका लागि स्थलगत प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने । आवश्यकताअनुसार क्षमता विकासका गोष्ठी/कार्यशाला सञ्चालन गर्ने । ससर्त अनुदानमार्फत विद्यालयमा उपलब्ध हुने भौतिक निर्माणको सम्बन्धमा कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाले तोकेको मापदण्ड तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धमा स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीलाई अभिमुखीकरण गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखासँग समन्वय गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सहजीकरण कार्यशाला सङ्ख्या • प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.३० ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लिखित विभिन्न समितिहरूको बैठक सञ्चालन क) इकाइले ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लिखित वर्षभरि अनिवार्य रूपले सञ्चालन गर्नुपर्ने बैठकको सूची तयार गरी अनुमानीत लागत तयार गर्ने । नियमनुसार बैठक सञ्चालन गरी स्वीकृत नर्म्सका आधारमा खर्च गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सञ्चालित बैठक • बैठक सञ्चालन प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.७३१ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूसँग अन्तरक्रिया क) शिक्षाका समसामयिक विषय, केन्द्रीय निकायहरूबाट विद्यालयमार्फत कार्यान्वयन हुने नीति तथा मार्गदर्शनका विषयमा जिल्लामा सञ्चालित संस्थागत तथा सामुदायिक माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूसँग १ दिने अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने,	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• अन्तरक्रियाका सहभागीको हाजिरी • कार्यक्रम प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) अन्तरक्रियामा शैक्षिक नीति तथा कार्यान्वयनमादेखिएका समस्या समाधानका उपाय, शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा प्रधानाध्यापकको भूमिका, IEMIS व्यवस्थापन, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा विद्यालयको भूमिका आदि विषयमा समूह कार्य गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने, ग) जिल्लामा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयका छाता सङ्गठनहरू प्याब्सन/एन प्याब्सन लगायतका संस्थाको समन्वयमा परिवर्तित पाठ्यक्रम कार्यान्वयन तथा अन्य समसामयिक विषयमा छलफल गर्ने, घ) कार्यक्रम स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सञ्चालन गर्ने तथा केन्द्रीय निकायहरूको सहभागिता तथा समन्वयमा सञ्चालन गर्ने, ङ) कार्यक्रमको एकीकृत प्रतिवेदन केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा अनिवार्य पेस गर्ने।	• जिल्लामा सञ्चालित सामुदायिक तथा सस्थागत विद्यालय • स्थानीय तह	
क्रियाकलाप नं. ७.२.३.२ द्वन्द्वपीडित छात्रवृत्ति (गैरआवासीय) क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत द्वन्द्व पीडित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीहरूको प्रमाणसहितको निवेदन सङ्कलन गरी कक्षागत नामनामेसी विवरणका आधारमा बिनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमको अधिनमा रही छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने। बजेट नपुग हुने भएमा पुस मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा विवरण उपलब्ध गराउने। सो विवरणका आधारमा केन्द्रले इकाइलाई थप बजेट उपलब्ध गराउने छ। ख) इकाइले यस क्रियाकलापमा प्राप्त हुने बजेट नागरिक राहत, क्षतिपूर्ति तथा आर्थिक सहायतासम्बन्धी (चौथो संशोधन, २०७४) कार्यविधि, २०६६ अनुसार विद्यार्थी छनोट गर्ने। छनोट भएका विद्यार्थीका लागि तपसिलअनुसारको दरमा विद्यार्थीको खातामा रकम उपलब्ध गर्ने गराउने : १. प्राथमिक विद्यालय तह वार्षिक रू. १२,०००।– (बाह्र हजार रुपियाँ मात्र) २. निम्नमाध्यमिक तह वार्षिक रू. १४,०००।– (चौध हजार रुपियाँ मात्र) ३. माध्यमिक विद्यालय तह वार्षिक रू. १६,०००।– (सोह्र हजार रुपियाँ मात्र) ४. प्रमाणपत्र तह वा उच्च माध्यमिक तह वार्षिक रू. १८,०००।– (अठार हजार रुपियाँ मात्र) ग) उमेरको हदबन्दीः यस्तो छात्रवृत्ति १८ (अठार) वर्षको उमेरसम्मका छात्र छात्रालाई मात्र उपलब्ध गराउने। कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा उपलब्ध छ। घ) इकाइले उमेरहद पार गरेका तथा अध्ययनको तह पूरा गरेका विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक गरी केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।	• शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ
क्रियाकलाप नं. ७.२.३.१. सहिदका छोराछारीहरूका लागि छात्रवृत्ति क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत सहिदका छोरा छोरीहरूहरूको कक्षागत नामनामेसी विवरण तयार गरी प्राप्त कार्यक्रम तथा बजेटका आधारमा छात्रवृत्ति वितरण गर्ने। छात्रवृत्ति वितरणका लागि बजेट नपुग हुने भएमा सहिदका छोराछोरीको नाम नामेसीसहित पुष मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा उपलब्ध गराउने। सो विवरणका आधारमा केन्द्रले बजेट उपलब्ध गराउने छ,	• शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाइ

स्वीकृत क्रियाकलाप न., क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) सहिदका छोराछोरीको छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने आधार पूरा गरेका बालबालिकाका लागि प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षा र कक्षा १–५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीको हकमा रू १,०००।– का दरले १२ महिनाको रू. १२,०००।–, कक्षा ६ –८ मा अध्ययनरत विद्यार्थी र माध्यमिक तहको कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थी हकमा रू. १५००।– का दरले १२ महिनाको १८,०००।– र कक्षा ११ र १२ अध्ययनरत विद्यार्थी हकमा रू. २०००।– का दरले १२ महिनाको रू. २४,०००।– का दरले निकासा दिने, ग) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीबाट निवेदन साथ नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट सहिद घोषणा गरेको प्रमाणपत्र लिएको व्यक्ति हो भन्ने यकिन गरी भुक्तानी दिने, घ) सहिदका छोराछोरीहरूले छात्रवृत्तिका लागि निवेदन पेस गर्दा आफू अध्ययनरत जिल्लाको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा निवेदन दिई उक्त निकायको निर्णयअनुसार भुक्तानी लिनुपर्ने, द्रष्टव्य : कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने, ङ) इकाइले अध्ययनको तह पूरा गरेका वा छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य नभएका विद्यार्थीको अद्यावधिक विवरण केन्द्रमा उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।		
क्रियाकलाप २.८.१.४ कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन क) इकाइले यस पुस्तिकाको खण्ड १ को कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि मार्गदर्शनको बुँदा न. १.४ मा उल्लिखित अनुगमन गर्नुपर्ने क्षेत्र समेटी वार्षिक अनुगमन योजना बनाउने। योजनाअनुसार अनुगमन सूचक बनाउने र सूचकमा आधारित अनुगमन गरी त्यसको समष्टिगत प्रतिवेदन त्रैमासिक र वार्षिक रूपमा केन्द्रमा पठाउने। अनुगमनको मासिक प्रतिवेदन तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा जिल्लाको समष्टिगत अनुगमन प्रतिवेदन र त्यसको प्रभाव झल्किने गरी बनाइएको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने, ख) जिल्लाबाट स्थानीय तहमा हुने निरीक्षण अनुगन एवम् समन्वयत्मक कार्यमा सोको प्रगति अनिवार्य रूपमा माग गरी मासिक/त्रैमासिक प्रगति केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउने।	• शिक्षा तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• अनुगमन योजना • अनुगमन प्रतिवेदन

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

तहगत शिक्षकको वार्षिक तलब र भत्ता नपुग माग फाराम

...........गाउँपालिका/ नगरपालिका

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को शिक्षक तलब भत्ता विवरण

तह	सङ्ख्या	स्केल	तलब					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्यारी प्राप्त रकम	नपुग रकम
			तलब रकम वार्षिक	वार्षिक ओषत ग्रेढ	वार्षिक क.सं कोष थप	वार्षिक बीमा कोष थप	वार्षिक जम्मा तलब	चाडपर्व खर्च	पोसाक खर्च	महँगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्रअ भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोषभित्र मासिक	६ कोष बाहिर मासिक					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
माध्यमिक तह				साविकको माध्यमिक र उच्च माध्यमिकको जोड													
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
आधारभूत तह -कक्षा ६-८_ प्राथमिक तहको जम्मा जोड																	
निम्नमाध्यमिक																	
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

आधारभूत तह कक्षा १-५ प्राथमिक तहको जम्मा जोड

तह	सङ्ख्या	स्केल	तलब					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्यारी प्राप्त रकम	नपुग रकम
			तलब रकम वार्षिक	वार्षिक ओषत ग्रेढ	वार्षिक क.सं कोष थप	वार्षिक बीमा कोष थप	वार्षिक जम्मा तलब	चाडपर्व खर्च	पोसाक खर्च	महँगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्रअ भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोषभित्र मासिक	६ कोष बाहिर मासिक					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
प्राथमिक																	
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

स्थानीय भत्ता पाउने शिक्षक सङ्ख्या

माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

निम्न माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

प्राथमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

....
तयार गर्ने

....
रुजु गर्ने

....
प्रमाणित गर्ने

अनुसूची २

विशेष शिक्षा परिषद् अनुदानबाट सञ्चालनमा रहेका विशेष विद्यालयहरूका लागि शैक्षिक सामग्री र मसलन्द (इन्धन खर्च) वितरणका आधारहरू

१) शैक्षिक सामग्रीवापत वार्षिक

क) **एकीकृत विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गतातर्फ)**

- २० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. २०,०००।–
- ४० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ३०,०००।–
- ४० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ४०,०००।–

ख) विशेष विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गता तर्फ)

- कक्षा ६ सम्म सञ्चालन भएमा रू. २५,०००।–
- कक्षा ७ सम्म सञ्चालन भएमा रू. ३०,०००।–
- कक्षा ८ सम्म सञ्चालन भएमा रू. ४०,०००।–
- कक्षा १० सम्म सञ्चालन भएमा रू. ५०,०००।–
- कक्षा १२ सम्म सञ्चालन भएमा रू. ६०,०००।–

ग) विशेष विद्यालय (वौद्धिक अपाङ्गतातर्फ)

- २० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. २०,०००।–
- ३० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ३०,०००।–
- ४० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ४०,०००।–
- ५० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ५०,०००।–
- ५० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रू. ६०,०००।–

घ) एकीकृत/विशेष विद्यालय (शारीरिक अपाङ्गता तर्फ)

- आधारभूत तह (कक्षा ८ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रू. ३०,०००।–
- माध्यमिक तह (कक्षा १२ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रू. ६०,०००।–

२) विशेष विद्यालयका लागि मसलन्द (इन्धन खर्च) वार्षिक

- ठुलो गाडी (२५ सिटभन्दा बढि क्षमता भएको) का लागि प्रति गाडी रू. २,००,०००।–
- सानो गाडी (२५ सिटभन्दा कम क्षमता भएको मिनी बस, टाटा सुमो, बोलेरो जीप,स्कर्पियो आदि) का लागि प्रति गाडी रू. १,००,०००।–
- भ्यान, रिक्सा, अटो रिक्सा, ट्याम्पो आदि विद्यालयको आफ्नै वा भाडा लिने प्रयोजनका लागि रू. ६०,०००।–
- अन्य (कुनैपनि साधन प्रयोग नगर्ने विशेष विद्यालयका लागि आकस्मिक यातायात व्यवस्थापन खर्च रू. २०,०००।–

अनुसूची ३

विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान बिनियोजित स्थानीय तहहरू

सि न.	जिल्ला	स्थानीय तह	सि न.	जिल्ला	स्थानीय तह
१	ताप्लेजुङ	फक्ताङलुङ गाउँपालिका	३२	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका
२	पाँचथर	तुम्वेवा गाउँपालिका	३३	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका
३	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका	३४	चितवन	राप्ती नगरपालिका
४	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	३५	गोरखा	आरूघाट गाउँपालिका
५	मोरङ	कटहरी गाउँपालिका	३६	गोरखा	गण्डकी गाउँपालिका
६	सुनसरी	भोक्राहा गाउँपालिका	३७	लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका
७	तेह्रथुम	आठराई गाउँपालिका	३८	तनहु	ऋषिङ्ग गाउँपालिका
८	तेह्रथुम	मेन्छयायेम गाउँपालिका	३९	मनाङ	चामे गाउँपालिका
९	सोलुखुम्वु	खुम्वु पासाङल्हामु गाउँपालिका	४०	मनाङ	नार्फु गाउँपालिका
१०	खोटाङ	केपिलासगढी गाउँपालिका	४१	मनाङ	नासोङ गाउँपालिका
११	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	४२	मनाङ	मनाङ दिङ्याङ गाउँपालिका
१२	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	४३	मुस्ताङ	लो-केदार दामोदरकुण्ड गाउँपालिका
१३	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका	४४	मुस्ताङ	लोमन्थाङ गाउँपालिका
१४	सिराहा	सिरहा नगरपालिका	४५	मुस्ताङ	वाह्रगाँउ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका
१५	सिराहा	नरहा गाउँपालिका	४६	गुल्मी	चन्द्रकोट गाउँपालिका
१६	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका	४७	रुपन्देही	मर्चवारी गाउँपालिका
१७	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	४८	कपिलवस्तु	यसोधरा गाउँपालिका
१८	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	४९	कपिलवस्तु	शुद्धोधन गाउँपालिका
१९	सर्लाही	बसबरीया गाउँपालिका	५०	प्युठान	स्वर्गद्वारी नगरपालिका
२०	रामेछाप	लिखु तामाकोशी गाउँपालिका	५१	प्युठान	ऐरावती गाउँपालिका
२१	दोलखा	गौरीशङ्कर गाउँपालिका	५२	प्युठान	मल्लरानी गाउँपालिका
२२	दोलखा	तामाकोशी गाउँपालिका	५३	रोल्पा	रुन्टीगढी गाउँपालिका
२३	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गाउँपालिका	५४	रुकुमकोट	सिस्ने गाउँपालिका
२४	काभ्रेपलाञ्चोक	महाभारत गाउँपालिका	५५	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका
२५	नुवाकोट	तादीगाउँ गाउँपालिका	५६	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका
२६	रसुवा	आमाछोदिङमो गाउँपालिका	५७	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका
२७	मकवानपुर	बकैया गाउँपालिका	५८	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका
२८	मकवानपुर	राक्सिराङ्ग गाउँपालिका	५९	डोल्पा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका
२९	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	६०	डोल्पा	काईके गाउँपालिका
३०	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	६१	डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका
३१	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	६२	डोल्पा	जगदुल्ला गाउँपालिका

सि न.	जिल्ला	स्थानीय तह	सि न.	जिल्ला	स्थानीय तह
६३	डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका	७२	बझाङ	छबिसपाथिभरा गाउँपालिका
६४	डोल्पा	शे फोक्सुन्डो गाउँपालिका	७३	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका
६५	कालिकोट	तिलागुफा नगरपालिका	७४	बझाङ	सूर्मा गाउँपालिका
६६	कालिकोट	महावै गाउँपालिका	७५	डोटी	शिखर नगरपालिका
६७	कालिकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	७६	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका
६८	मुगु	मुगुमकार्मारोंग गाउँपालिका	७७	डोटी	सायल गाउँपालिका
६९	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	७८	बैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका
७०	बझाङ	बुंगल नगरपालिका	७९	बैतडी	पंचेश्वर गाउँपालिका
७१	बझाङ	साईपाल गाउँपालिका	८०	दार्चुला	दुहुँ गाउँपालिका

अनुसूची ४
दिवा खाजाको मापदण्ड,गुणस्तरर व्यवस्थापनका नमुना

क) **दिवा खाजाको सन्दर्भ :**

खाना भोक हटाउन मात्र नभई शरीरलाई आवश्यकपर्ने सूक्ष्म पोषक तत्त्व (Micronutrient) र बृहत् पोषक तत्त्व (Macronutrient) आपूर्तिका लागि अत्यावश्यक हुन्छ । निर्धारित मात्रामा आवश्यक पोषक तत्त्व भएको स्वच्छ खाना स्वस्थ्यकर मानीन्छ । स्वस्थ्यकर खानाले शारीरिक स्वास्थ्य कायम गर्न सहयोग गर्ने भएकाले खाना पोषक तत्त्वयुक्त सफा र स्वच्छ हुनुपर्छ । खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने पोषकतत्त्वको मात्राको राष्ट्रिय मापदण्ड निर्धारण गरी सो मापदण्ड अनुरूपका खाना मात्र उपलब्ध गराउने प्रचलन संसारका धेरै देशहरूमा छ ।

विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले ४ देखि १० वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको उपभोग्य खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने वृहत् पोषक तत्त्व (क्यालेरी, प्रोटिन र फ्याट) र सूक्ष्मपोषक तत्त्व (आयोडिन, आइरन, जिङ्क, भिटामिन ए र बि) को मात्रा र सोमध्ये दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा निर्धारण गरेको छ । सामान्यतया ४–९ उमेर समूहका बालबालिकाको उपभोग्य खाना तथा खाजाका उपलब्ध हुनुपर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रासहितको दिवा खाजाको पोषणस्तरको मापदण्ड तपासिलको तालिका अनुरूपको अपनाउन सकिने ।

ख) दिवा खाजाको मात्रा

४-९ वर्ष उमेरका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यकपर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रा हुनुपर्छ ।

पोषक तत्त्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा (३०%)
बृहत् पोषक तत्त्व		
क्यालोरी	१८५०	५५५
प्रोटिन	५७	१७
फ्याट (ग्राम)	४८	१४
सूक्ष्म पोषक तत्त्व		
आयोडिन (माइक्रोग्राम)	१२०	३६
आइरन (मिलिग्राम)	१७.८	५.४
जिङ्क	११.२	३.४
भिटामिन ए	३३	११
भिटामिन बि	१२	४.१

स्रोत: दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा विश्व खाद्य सङ्गठनवाट प्रकाशित सामग्री[1] बाट लिइएको ।

दिवा खाजा कार्यक्रम व्यवस्थापनका सम्भाव्य मोडलहरु:

विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा तपसिलका मोडलमध्ये उपयुक्त मोडल विव्यसबाट छनोट गरी कार्यान्वयन गर्ने:

१. **विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन:** विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयअनुसार खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने । यसका लागि स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी विद्यालयमा दिवा खाजा तयार गरी विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने । यसरी व्यवस्था गर्दा दिवा खाजामा हुनुपर्ने आवश्यक मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वको सुनिश्चिततामा ध्यान पुर्याउनुपर्ने छ । विव्यसले अभिभावक आमा समूहमार्फत खाजा व्यवस्थापनको प्रत्यक्ष रेखदेख तथा अनुगमनको व्यवस्था मिलाउन सक्ने छ । विद्यालयमा नै तोकिएका कक्षासम्मका बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा खुवाउने प्रबन्ध मिलाउने । दिवा खाजाका लागि विद्यार्थीलाई नगद रकम उपलब्ध नगराउने ।

1 Energy-FAO (2001); Carbohydrates, protein and fat-WHO (2003); Fibre, vitamins and minerals- IOM (1997–2000–2001)

साथै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट अभिभावक आमा समूहमार्फत स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी दिवा खाजा तयार गराई खुवाउने व्यवस्था मिलाउन सक्ने छ । खाजाका लागि आवश्यकपर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वका सुनिश्चितताका सम्बन्धमा आमा समूहलाई अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने छ । यसरी खाजा व्यवस्थापन गर्दा व्यवस्थापन समितिले नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने छ ।

२. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको भूमिका

विद्यालयमा समग्र व्यवस्थापनको मुख्य जिम्मेवारी कानुनी रूपमै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको हुने भएकाले मापदण्डअनुसारको गुणस्तरीय खाजा उपलब्ध गराउनेजिम्मेवारी पनि विद्यालय व्यवस्थापन समितिकोहुने छ । समितिको जिम्मेवारी निम्नानुसार हुने छ:

१) विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमको कार्ययोजना निर्माण गर्ने सो अनुरूप कार्यान्वय गर्ने,

२) विद्यालयमा तोकिएको मापदण्ड अनुरूपको मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वयुक्त दिवा खाजा व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गर्ने,

३) खाजा तयारी, व्यवस्थापन तथा रेखदेखमा अभिभावक आमाहरूको संलग्नता र सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,

४) विद्यालय दिवा खाजाको अभिलेख राख्ने र राख्न लगाउने,

५) शिक्षण सिकाइको समय न्यून हुन नदिन खाजा तयारी तथा व्यवस्थापनमा शिक्षक संग्नतालाई सकभर हटाउने,

६) स्थानीय कृषि उत्पादनबाट दिवा खाजाका लागि आवश्यक खाद्य सामग्री उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने,

७) दिवा खाजा व्यवस्थापनमा देखापरेका समस्या पहिचान गरी समाधानका उपाय अवलम्बन गर्ने,

८) प्रत्येक शैक्षिक सत्र प्रारम्भ हुनुपूर्व दिवा खाजा व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनको सम्बन्धमाअभिभावक आमा समूह र शिक्षक स्टाफबिच समीक्षा गरी प्रतिवेदन र वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गर्न लगाउने ।

ग) उल्लिखित जुनसुकै मोडेलबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन गरिए पनि विद्यालयमा स्थानीय तथा रैथाने कृषि उपजबाट तयार गरिएको पौष्टिक आहार उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने । चाउचाउ, बिस्कुट लगायत प्याकेटमा आउने कुनै पनि किसिमका जङ्क फुड दिवा खाजाका रूपमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

अनुसूची ५

विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड

विद्यालय भवन डिजाइन तथा निर्माण गर्दा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड

१. विद्यालय सफा स्वच्छ वातावरण र सुरक्षित ठाउँमा हुनुपर्दछ, पहिरो जाने ठाउँ, खोलाको छेउ, वन्यजन्तुको आक्रमण हुन सक्ने जङ्गल छेउ, दलदले जमिन भएको ठाउँ होहल्ला हुने राजमार्ग तथा कलाकारखाना जस्ता ठाउँ वा प्रतिकुल बातावरणीय प्रभावपर्ने ठाउँमा हुनु हुँदैन,

२. विद्यालयको भवन डिजाइन तथा निर्माण गर्दा शिक्षा नियामावली, २०५९ तथा राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० (National Building Code 2060) हुने गरी तपसिलबमोजिमका थप सर्तहरूसमेत पूरा गर्नुपर्ने:

क) विद्यालय निर्माण गर्दा सकभर एक तले भवन बनाउनु उपयुक्त हुन्छ। सकभर गोलाकार वा आयतकार भवन बनाउने, T C र L आकारका भवन सकभर नबनाउने, बनाउनैपर्ने अवस्था परेमा कम्तीमा २ इन्चको ग्याप राखी टुक्रा टुक्रा गरेर बनाउने,

ख) विद्यालय भवन डिजाइन गर्दा संरचनाको लम्बाइ चौडाइको ३ गुणाभन्दा बढी हुनु हुँदैन,

ग) कक्षाकोठाको डिजाइन गर्दा प्रति विद्यार्थी क्षेत्रफल तपसिलबमोजिम हुने गरी डिजाइन गर्नुपर्ने,

- आधारभूत तहका लागि प्रति विद्यार्थी ०.९० वर्गमिटर (१.०० वर्गमिटर भए अझै उपयुक्त हुने)
- माध्यमिक तहका लागि प्रति विद्यार्थी १.०० वर्गमिटर (१.२० वर्गमिटर भए अझै उपयुक्त हुने)

घ) कक्षाकोठाको डिजाइन गर्दा भौगोलिक क्षेत्रअनुसार प्रति कक्षा विद्यार्थी तपसिलको सङ्ख्यालाई आधार लिनुपर्ने,

क्र.सं.	भौगोलिक क्षेत्र	विद्यार्थी सङ्ख्या
१.	हिमाली क्षेत्र	४०
२.	पहाड क्षेत्र	४५
३.	तराई क्षेत्र	५०

ङ) कक्षाकोठाको लम्बाइ चौडाइको अनुपात १:१ देखि १.४५:१ हुनु पर्छ। यसरी कक्षाकोठाको डिजाइन गर्दा पहिलो लहरमा बस्ने विद्यार्थी र कालो पाटिको दुरी २ मिटरभन्दा कम हुनु हुँदैन र अन्तिम लहरमा रहेको विद्यार्थी र कालो पाटिको दुरी ७ मिटरभन्दा बढी पनि हुनु हुँदैन,

च) कक्षाकोठाको उचाइ सामान्यतया ३ मिटर हुनु पर्छ। कक्षाकोठा डिजाइन गर्दा कक्षाकोठामा पर्याप्त उज्यालो र हावाको प्रवाह हुने गरी गर्नुपर्ने.

छ) कक्षाकोठाको बाहिर अगाडी पट्टि छानाले ढाकेको बरण्डा बनाउनुपर्ने,

ज) कक्षाकोठाको ढोका निर्माण गर्दा बाहिरपट्टि खुल्ने गरी निर्माण गर्नुपर्ने,

झ) अपाङ्गता भएका व्यक्ति हरूको आवतजावत गर्न सजिलो हुने गरी विद्यालय भवन, शौचालय आदिमा व्हिल चियर (Wheel chair) लैजान छड्के सतह र्‍याम्प (Ramp) अनिवार्य रूपमा निर्माण गर्नुपर्ने छ। शौचालय निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री तथा छात्रा/छात्र छुट्टा छुटै शौचालय निर्माण गर्नुपर्ने,

ञ) कम्प्युटर कक्षको लागि प्रति विद्यार्थी २.५० वर्गमिटर तथा ल्याब कक्षको लागि कम्तीमा ४.०० वर्गमिटर प्रति विद्यार्थीका दरले क्षेत्रफल निर्धारण गर्नुपर्ने,

ट) विद्यालय भवन निर्माण गर्दा दक्ष प्राविधिकको संलग्नता अनिवार्य रहेको छ। विद्यालय भवन एक संवेदनशील निर्माण कार्य भएकाले सोको स्ट्रकचरल विश्लेशण गरी मात्र डिजाइन गर्नुपर्ने छ। निर्माण स्थलको माटो परीक्षण गरी माटोको वियरिङ्ग क्षमता (Bearing Capacity of Soli) का आधारमा load calculation गरी सोको स्ट्रकचरल विश्लेषण गरी मात्र डिजाइन गर्नुपर्ने,

यसका अतिरिक्त तपसिलबमोजिम थप विषयहरूसमेत विचार गर्नुपर्ने,

- भवनको स्ट्रक्चरल कार्यमा प्रयोग हुने कङ्क्रिट M20 भन्दा कमको प्रयोग गर्नु हुँदैन।
- सामान्यतया छज्जा (Cantilever Projection) १.०० मिटरभन्दा बढी हुनु हुँदैन।
- भवनमा माटोको गारो (Wall) प्रयोग नगर्ने।

३. उल्लिखित मापदण्ड परिपालना गरी तयार गरिएको डिजाइन सम्बन्धित स्थानीय तह वा सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग रअन्तर्गतका कार्यालयबाट स्वीकृत गराई मात्र निर्माण कार्य सञ्चालन गर्नुपर्ने छ।

म.ले.प.फाराम नं: ५१०
साबिकको फाराम नं: १७६

अनुसूची ६
कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन
सङ्घ/ प्रदेश / स्थानीय तह
.... मन्त्रालय / विभाग / कार्यालय
कार्यालय कोड न..:
कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन

आयोजनाको नामः
कामको नामः
लागत अनुमानको कुल रकमः
खर्च भएको कुल रकमः
सुरु लागत अनुमानभन्दा घटी बढीको प्रतिशतः
भेरिएसनपछिको कुल लागत अनुमानभन्दा घटी बढीको प्रतिशतः

प्रतिवेदनको मितिः

काम सुरु भएको मितिः
काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मितिः
सम्पन्न भएको मितिः

कामको विवरण	सुरु लागत अनुमानबमोजिमको			भेरियसन भएमा सोबमोजिमको कुल लागत अनुमान			खुद भएको कामको			फरक (सुरु लागत अनुमानको आधारमा)			फरक (भेरिएसनपछिको लागत अनुमानको आधारमा)			कैफियत
	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११=२-८	१२=३-९	१३=११*१२	१४=५-८	१५=६-९	१६=१४*१५	१७
जम्मा																

क) स्वीकृत लागत अनुमान (इष्टिमेट)भन्दा घटी बढी खर्च रू...........प्रतिशत (%)......

घटी/बढीको पुस्ट्याइँ ....
स्वीकृत लागत अनुमान, डिजाइन र स्पेसिफिकेसनअनुसार काम भएको छ भनी सिफारिस गर्ने

तयार गर्नेः
सहीः
नामः
दर्जाः
मितिः

जाँच गर्नेः
सहीः
नामः
दर्जाः
मितिः

उपर्युक्तबमोजिम भएको कार्य सुरु सम्झौताको स्वीकृत डिजाइन र स्पेसिफिकेसनबमोजिम भएको छ/छैन। भेरियसन आदेश र सर्तहरूबमोजिम भए/नभएकोहुँदा उक्त कार्यसम्पन्न भएको स्वीकार/ अस्वीकार गरिएको छ।

स्वीकृत गर्ने
सहीः
कार्यलय प्रमुखको नामः
दर्जाः
मितिः

उद्देश्यः

कार्य स्वीकार गर्दा र सम्पन्न भएको अवस्थामा कामको यथार्थ विवरण तयार गर्नु । निर्माण कार्यको सम्पादन भएपछि सुरु इस्टिमेटको परिमाणमा खुद भएको काम घटी बढी के कति भएको छ र स्वीकृत इस्टिमेट तथा डिजाइनबमोजिम काम भएको छ कि छैन भनी प्रमाणित गर्नका लागि यो फारामको तर्जुमा भएको हो ।

फाराम भर्ने तरिकाः

१. आयोजना ठेक्काको काम सम्पन्नपछि स्वीकार गर्दा अनुमानीत काम तथा खुद भएको कामको चेक जाँचका लागि यो फाराम (प्रतिवेदन) प्रयोग गर्नुपर्छ,

२. यसमा सुरुमा आयोजनाको नाम, कामको नाम, लागत अनुमानको कुल रकम, खर्च भएको कुल रकम र लागत अनुमानभन्दा घटी वा बढीको प्रतिशत खुलाउनुपर्छ,

३. यस प्रतिवेदन तयार गर्दा यस प्रतिवेदनका मिति, कार्यसम्पन्न तयार गरिन थालेको काम सुरु भएको मिति, ठेक्काअनुसार काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र वास्तविक काम सम्पन्न भएको मिति लेख्नुपर्छ,

४. महल १ मा कामको विवरण वा नाम लेख्नुपर्छ,

५. महल २, ३ र ४ मा लागत अनुमानबमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ,

महल ५, ६ र ७ मा भोरिएसनबमोजिम कायम लागत अनुमानबमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ,

उल्लिखित परिमाण र दर भेरिएसन भएको अवसथामा सोपछि कायम भएको दर र परिमाण सम्झनुपर्छ,

६. महल ८, ९ र १० मा खुद (वास्तविक) काम भएको विवरण क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ,

७. महल ११, १२ र १३ मा लागत अनुमान (महल २, ३ र ४) बाट खुद काम भएको (महल ८, ९ र १०) घटाउँदा आउने बाँकी फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ,

महल १४, १५ र १६ मा भेरिएसनपछिको फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ ।

८. महल १७ मा कुनै कैफियत भएमा सो कैफियत लेख्नुपर्छ,

९. जम्मा हरफमा रकमको कुल जोड जम्मा लेख्नुपर्छ,

१०. अनुमानभन्दा घटी वा बढी भएको फरक रकम र सोको प्रतिशत तथा सोको पुस्ट्याइँसमेत राख्नुपर्छ,

यो कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा आयोजना ठेक्काको काम इष्टिमेटअनुसार भएको छ वा छैन सोको जाँच गर्ने कर्मचारीले आफ्नो नाम, पद र मिति लेखेर हस्ताक्षर गर्नुपर्छ,

११. लागत अनुमानअनुसार काम भएको वा नभएको बारे स्पष्ट तोकी स्वीकृत गर्ने कार्यालय प्रमुखको नाम, पद र मिति लेखेर हस्ताक्षर राख्नुपर्छ ।

अनुसूची ७

स्थानीय तह र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट हुने निर्माण कार्यको अनुगमनसँग सम्बन्धित रूजुसूची

क्र.स.	**कार्य**	**छ**	**छैन**	**कैफियत**
क) सामान्य अनुगमन				
निर्माण सुरु हुनु अघि				
१.	प्रस्ताव तयारी र स्थानीय तहमा पेस गरेको			
२.	निर्माण स्थलको र छनोट गरिएको डिजाइनको उपयुक्त			
३.	अभिभावक र स्थानीय समुदायसँग निर्माणसम्बन्धी छलफल गरेको			
४.	स्थानीय तहको प्राविधिक कर्मचारीबाट निर्माण स्थाल अवलोकन गरेको			
५.	स्थानीय तहसँग सम्झौता गरेको			
६.	निर्माण गर्दा वातावरणीय असरपर्ने			
७.	निर्माण सामग्रीको उपलब्धता			
८.	निर्माण सामग्रीको भण्डारण			
निर्माण अवधिमा				
९.	समय तालिकाअनुसार निर्माण कार्य गरेको			
१०.	निर्माण स्थलका लागि छनोट भएको डिजाइनको उपयुक्तता			
११.	तालिम प्राप्त कालीगढबाट निर्माण कार्य भएको			
१२.	स्थानीय रूपमा उपलब्ध निर्माण सामग्रीको प्रयोग भएको			
१३.	कङ्क्रिट तयारीका लागि मिक्सिङ मेसिनको प्रयोग भएको			
१४.	कम्प्याक्सनका लागि भाइब्रेटरको प्रयोग भएको			
१५.	कङ्क्रिटको उपयुक्त तरिकाले सिञ्चीकरण (Curing) भएको			
१६.	डिजाइन उपयोग गर्दा साइट स्पेसिफिक व्यावहारिक समस्या परेको			
१७.	बाल श्रम प्रयोग भएको			
१८.	भूक्षय बढी भएको			
१९.	खानेपानीको स्रोतमा असर परेको			
२०.	ध्वनि प्रदूषण भई विद्यार्थीमा असर परेको			
२१.	महिला कामदार लगाइएको			
२२.	मुख्य निर्माण चरणमा प्राविधिक कर्मचारीबाट सुपरिवेक्षण भएको			
	लेआउट			
	डिपिसी लेभल			
	सुपरस्ट्रक्चर			
	छाना/छत निर्माण			
२३.	निर्माण स्थलमा निर्देशन पुस्तिका राखिएको			
२४.	स्थानीय व्यक्ति हरूबाट निर्माण कार्यमा अवरोध भएको			
२५.	निर्माण स्थलमा प्राविधिकबाट निर्माण सामग्रीको परीक्षण गरिएको			
२६.	निर्माण सामग्रीको प्राविधिकबाट प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको			
२७.	पर्याप्त मात्रामा पानी उपलब्ध भएको			
२८.	निर्माण कार्यले गर्दा कक्षा सञ्चालनमा अवरोध खडा भएको			
२९.	निर्माण कार्यले गर्दा विद्यार्थीहरूलाई घाउ चोट लागेको			
३०.	कामदारहरूको हाजिरी अभिलेख राखेको			
३१.	सुरक्षाका उपायहरू अवलम्वन गरेको			

क्र.स.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
निर्माण कार्यपश्चात्				
३२.	निर्माण कार्यमा आर्थिक पारदर्शिता कायम भएको			
३३.	लागत अनुमान र तोकिएको समयभित्र नै निर्माण कार्यको प्रगति भएको			
३४.	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गर्दा वातावरणीय पक्षमा नकारात्मक असर परेको			
३५.	निर्माण सामग्री आपूर्तिमा ढिलाईका कारण निर्माण कार्यमा असर परेको			
३६.	विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूबाट नियमित अनुगमन भएको			

ख) सामान्य प्राविधिक पक्ष				
क्र. स.	**कार्य**	**छ**	**छैन**	**कैफियत**
प्लिन्थ लेभलसम्म				
	मेसनरी बिल्डिङ (Masonry Building)			
१.	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२.	फाउन्डेसन ब्यान्ड राखिएको			
३.	कुनाहरूमा भर्टिकल रेनफोर्समेन्ट उठाइएको			
४.	प्लिन्थ लेभल मुनी स्टिच ब्यान्ड राखिएको			
५.	प्लिन्थ लेभल व्याण्ड राखिएको			
	आर. सी. सी. बिल्डिङ (RCC Building)			
१.	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२.	फाउन्डेसन बिम राखिएको			
३.	सब स्ट्रक्चरका इलेमेन्टको आकार र नाप उपयुक्त			
४.	प्लिन्थ लेभल फिनिसिङ (उचाइ) उपयुक्त			
५.	काम (Workmanship) र सिञ्चीकरण (Curing) प्रयाप्त			
छत तहसम्म				
	मेसनरी बिल्डिङ			
१.	सिल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
२.	स्टिच ब्यान्ड राखिएको (५००देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३.	लिन्टेल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
४.	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुबै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखिएको			
५.	रूफ लेभल ब्यान्ड राखिएको			
	आर. सी. सी. बिल्डिङ			
१.	सिल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
२.	स्टिच ब्यान्ड राखिएको (५००देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३.	लिन्टेल व्याण्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
४.	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुवै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखिएको			
५.	रूफ लेभल ब्यान्ड राखिएको			
छत निर्माण				
	रिजिड छत			
१.	छतमा पानी नछिर्ने किसिमको कङ्क्रिट भएको			
२.	वर्षातको पानी निकासको लागि स्ल्याबको उपयुक्त लेभल मिलेको			
३.	छतबाट जमिनमा पानी जाने व्यवस्था			

ख) सामान्य प्राविधिक पक्ष				
क्र. स.	**कार्य**	**छ**	**छैन**	**कैफियत**
४.	पानी भण्डारण प्रणालीको उपयुक्त निर्माण (यदि व्यवस्था भएमा)			
५.	यदि बालबालिकाका लागि पहुँच भएमा सुरक्षाका उपायहरू			
	फ्लेक्जिबल छत			
१.	उपयुक्त बनावट र छत कनेक्सन			
२.	छतबाट जमिनसम्म पानीको निकास			
३.	राम्रो इन्सुलेसनको व्यवस्था			
४.	छत निर्माणका अवयवहरूको उपयुक्त जडान (स्टिल बेल्ड/बोल्ट, उड नेल)			
५.	पानी नछिर्ने र छत निर्माणमा प्रयोग भएको सामग्रीको टिकाउपन			

अनुगमनकर्ताको नाम थर :

पद :

हस्ताक्षर :

मिति :

अनुसूची ८

विद्यालय निर्माण समय तालिका

क्र.स.	कार्यको विवरण	महिना						
		भदौ	असोज	कार्तिक	....	....	....	....
१	सम्झौता							
२	जग सुरु							
३	व्याक फिलिङ							
४	प्लिन्थ बिम							
५	सिल लेभल							
६	लिन्टेल ब्यान्ड							
७	भुँइतालाको छत							
८	भुँइ तला सम्पन्न							
९	पहिलो तला सम्पन्न							
१०	प्लास्टर, पनिङ आदि पूरा							
११	निर्माणको सम्पूर्ण कार्य पूरा							

अनुसूची ९

विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी रूजुसूची

१ आयोजनाको नाम :

२. आयोजनासम्बन्धी जानकारी

विद्यालयको नाम	
ठेगाना	
प्रधानाध्यापकको नाम	
टेलिफोन/फ्याक्स	
इमेल	
प्रस्तावित निर्माणको काम *(कृपाया जुन काम हुन गइरहेको सोहीमात्र जनाउनुहोस्)*	

३. वातावरणीय तथा समाजिक छनोटसम्बन्धी :

प्रश्नहरू	छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
			उच्च	मध्यम	न्यून		
क) पूर्वाधार निर्माण हुने ठाँउको अवस्थिति							
१. सुरक्षित क्षेत्र -जस्तै राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु संरक्षण केन्द्र, शिकार क्षेत्र, आदि)							
२. मध्यवर्ती क्षेत्र							
३. सिमसार क्षेत्र							
४. जैविक विविधता संरक्षणका लागि तोकिएको कुनै विशेष क्षेत्र -जस्तै बोटानिकल गार्डडेन चिडिया खाना आदि)							
५. पहिरो तथा भूक्षय भएको ठाउँबाट नजिक							
६. वर्षाको पानी जम्ने वा निकास नहुने अवस्था							
७. जमिन मुनि भएका भौतिक संरचना –जस्तो खानेपानीको पाइप, ढल आदि) लाई असरपर्ने							
८. माटो, ढुङ्गा, बालुवा आदि निकालिने क्षेत्र							
९. नदी, खोलानाला नजिक							
१० प्रशारण लाईन - Transmission Lines) नजिक							

प्रश्नहरू		छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
				उच्च	मध्यम	न्यून		
११.सांस्कृतिक/धार्मिक/सम्पदाभित्र वा नजिक								
१२. उल्लिखित क्षेत्रहरूमा विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणले अत्रिरमण हुन सक्ने सम्भावना छ ?								
ख) निर्माण कार्यका कारण सम्भावित वातावरणीय तथा सामाजिक असरको अवस्था								
१ भिरालोपना	निर्माण स्थलमा भिरालोपनाको कारणले पहिरो जानसक्ने अवस्था छ कि छैन ?							
	निर्माण स्थलमा सजिलै बग्ने वा नबग्ने माटो छ कि छैन ?							
२. पानीको व्यवस्थापन	निर्माण स्थलमा पर्याप्त मात्रामा पानीको व्यवस्था छ ?							
	तत्काल वा भविष्यमा खानेपानी (सतही र भूमिगत) को गुणस्तर माथि कुनै असर पर्छ कि पर्दैन ?							
	निर्माण कार्यले पानीको स्रोत/मुहानलाई असर पार्न सक्छ ?							
	सिँचाइ नहरलाई असर पार्न सक्छ ?							
३. फोहोर व्यस्थापन	निर्माण कार्यमा प्रयोग गरिएको सामग्री (विटुमिन, सिमेन्ट पेन्ट, ज्वलनशील पदार्थ आदि) बाट कुनै जोखिमयुक्त पदार्थ/ केमिकलहरू निस्केको छ ?							
	निर्माण कार्यबाट निस्केको फोहरले ढलमा असर पारेको छ ?							
	निर्माण कार्यबाट निस्केको प्रदूषित पदार्थले माटो, हावा र पानीलाई असर पारेको छ ?							
४.वासस्थानमा पुग्नसक्ने क्षति	निर्माण कार्यले नजिकैको दुर्लभ वा जोखिममा परेको वा लोप हुनलागेको जङ्गली प्राणीको बासस्थानमा कुनै असर पर्छ ?							
	निर्माण कार्य गर्दा ठुलो मात्रामा वन फँडानी वा रूख मासिने हुनसक्छ ? (मासिने रूखको परिमाण कैफियतमा लेख्नुहोला)							
५. ध्वनि तथा वायु प्रदूषण	विष्फोटन वा vibration कार्यबाट नजिकैको बस्तीमा असर पर्नसक्छ ?							
	निर्माण कार्यबाट उत्पन्न हुने धुलोको कारण वायु प्रदूषण हुनसक्छ ?							
६. स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	रसायनिक, जैविक, भौतिक, तथा विकीरणको असरबाट स्थानीयबासी तथा जनावर जोखीममा पर्नसक्ने सम्भावना छ ?							
	मजदुरबाट स्थानीयबासीन्दामा रोग सर्नसक्ने सम्भावना छ ?							

प्रश्नहरू		छ (√)	छैन (√)	असर पर्न सक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/ कैफियत	संभावित समाधाका उपाय
				उच्च	मध्यम	न्यून		
७. जग्गा सम्बन्धी विषय	विद्यालयको नाममा जग्गा छ ? (आवश्यक कागजपत्र भएमा कैफियतमा जनाउनु होला)							
	जग्गाको नाममा कुनै वादविवाद वा झगडा भएको छ ?							
	कुनै खेती योग्य जमिनको नोक्सानी हुने सम्भावना छ ?							
	कुनै समुदाय विस्थापित हुने सम्भावना छ ?							
८. जोखिम समुदाय	गरिब, महिला तथा बालबालिकालाई नकारात्मक असर पार्ने सम्भावना छ ?							
९. आदिवासी समूह	आदिवासीलाई नकारात्मक असरपर्ने सम्भावना छ ?							
	निमार्ण कार्य र यसका असरहरू बारे आदिवासी वा स्थानीयबासी जानकार छन् ? जानकारी कसरी दिने गर्नु भएको छ कैफियतमा जनाउनु होला)							
१०. सामाजिक द्वन्द्व	यदि मजदुर/कामदारहरू अन्यत्रबाट ल्याई काम लगाएमा द्वन्द्व हुने सम्भावना छ ?							
ग) प्राकृतिक प्रकोपको प्रभाव हुने सम्भावना								

मिति	
तालिका भर्ने व्यक्ति को नाम	
पद/पेसा	
कार्यरत संस्थाको नाम	
ठेगाना	

अनुसूची १०
नमुना विद्यालयको नामावली

क) २०७५/०७६ अगावै छनोट भएका २०३ नमुना विद्यालयहरू

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	ताप्लेजुङ	सिनाम मा.वि., तेल्लोक,	सिरीजंगा गापा, १
२.	ताप्लेजुङ	सरस्वती मा.वि. हाङपाङ,	आठराइ त्रिवेणी गापा, ३
३.	इलाम	फिक्कल मा.वि., फिक्कल	सुर्योदय नगरपालिका १०
४.	इलाम	जीतपुर मा.वि.जीतपुर	देउमाइ नगरपालिका ९
५.	इलाम	अमरकल्याण मा.वि.नयाँबजार	माइजोगमाइ गापा १
६.	इलाम	नाम्सालिङ मा.वि., नाम्सालिङ	माइजोगमाइ गापा ३
७.	झापा	धुलाबारी मा.वि.	मेचीनगर नपा १०
८.	झापा	हल्दिबारी मा.वि.	हल्दिबारी गापा २
९.	झापा	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा मा.वि,	कचनकवल गापा
१०.	झापा	कनकाई मा.वि.,	कनकाई नपा
११.	झापा	डिल्लीराज मा.वि.	झापा गापा ४
१२.	झापा	प्रगति मा.वि.	गौरादह नपा
१३.	झापा	हिमाल मा.वि.	दमक नपा २
१४.	झापा	महेन्द्ररत्न मा.वि.	विर्तामोड नपा ५
१५.	मोरङ	अरनिको मा.वि.	उर्लावारी नपा ८ दुर्गापुरी, रामघाट
१६.	मोरङ	पञ्चायत मा.वि.	पथरीशनिश्चरे नपा १
१७.	मोरङ	जनता मा.वि. बाहुनी	वेलवारी नगरपालिका
१८.	मोरङ	पब्लिक मा.वि. रङ्गेली	रंगेली नगरपालिका
१९.	मोरङ	सरस्वती मा.वि., झोराहाट	ग्रामथान गापा
२०.	मोरङ	सुकुना मा.वि., कोसीहरैचा	सुन्दरहरैचा नपा १०
२१.	मोरङ	राधिका मा.वि.	उर्लावारी नगरपालिका ६
२२.	मोरङ	नरग्राम मा.वि.	बुढीगङ्गा गाउपालिका १
२३.	सुनसरी	जनता मा.वि.	इटहरी उपमहानगरपालिका ९
२४.	सुनसरी	सरस्वती मा.वि.	दुहवी नगरपालिका ५
२५.	सुनसरी	अमरसिंह मा.वि.,सोहेबगन्ज	देवानगन्ज नपा ५
२६.	सुनसरी	हरिनगरा मा.वि.	हरिनगरा गाउपालिका ४
२७.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	बराह नगरपालिका २
२८.	धनकुटा	पुण्य मा.वि. राजारानी	चौविसे गापा ६
२९.	धनकुटा	जनता मा.वि. जितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका ७
३०.	धनकुटा	गोकुण्डेश्वर बालमन्दिर मा.वि.,	धनकुटा नपा ५
३१.	तेह्रथुम	बसन्त मा.वि. वसन्तपुर	लालीगुरांस, नपा, २
३२.	सङ्खुवासभा	मनकामना रत्नअम्बिका मा.वि.	खादवारी नपा ९ तुम्लिङटार
३३.	सङ्खुवासभा	रामेश्वर मा.वि.	धर्मदेवी नपा ५ माम्लिङ
३४.	भोजपुर	वीरेन्द्र मा.वि. कुलुङ्	साल्पाछिलिछो गापा १

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
३५.	भोजपुर	विद्योदय मा.वि.	भोजपुर नगरपालिका ७
३६.	भोजपुर	षडानन्द मा.वि., दिङ्ला	षडानन्द नगरपालिका ७
३७.	सोलुखुम्बु	हिमालदर्शन मा.वि, नेचा	नेचासल्यान गाँउपालिका
३८.	ओखलढुङ्गा	प्रबुद्ध मा.वि., च्यानम	सुनकोसी गापा ७
३९.	खोटाङ	चिसापानी मा.वि., चिसापानी	जन्तेढुङ्गा गापा ५
४०.	उदयपुर	जनता मा.वि., हडीया	चौदन्डीगढी नपा ९
४१.	उदयपुर	त्रियुगा मा.वि. गाइघाट	त्रियुगा नपा
४२.	उदयपुर	त्रिवेणी मा.वि. कटारी	कटारी नपा ४
४३.	सप्तरी	कन्त चन्द्र मा.वि., पातो	डाक्नेश्वरी नपा
४४.	सप्तरी	वु.वि.मु. मा.वि. भगवतपुर	शम्भुनाथ नपा
४५.	सप्तरी	चन्द्रा मा.वि.	बोदबर्साइन नपा
४६.	सिरहा	जनता डोमी चौधरी उ.मा.वि.	लक्ष्मीपतारी गापा
४७.	सिरहा	जनता मा.वि., मौवाही,	सखुवानन्कारकट्टी नपा
४८.	सिरहा	जनता मा.वि.,	सुखिपुर नपा ८
४९.	सिरहा	जनता मा.वि.,चन्द्रलालपुर	गोलवजार नपा ८
५०.	सिरहा	जनता बनवाली मा.वि.	नरहा गापा ४
५१.	सिराहा	मोहन मा. वि.	मिर्चैया नपा
५२.	धनुषा	जनता मा.वि., गिद्घावेलापट्टी	विदेह नपा ६
५३.	धनुषा	गोगलप्रसाद मा. वि., बसहिया	जनकपुर उपमहानगरपालिका २४
५४.	धनुषा	यज्ञवलक्य सं. मा.वि., ज्ञानकुप	जनकपुर उपमहानगरपालिका
५५.	धनुषा	मा.वि. कुमरौल रमदैया, भवारी	क्षिरेश्वर नपा
५६.	धनुषा	रामजानकी मा.वि., सतोषर	सबैला नपा
५७.	धनुषा	शिवशक्ति मा.वि.	वटेश्वर गाउँपालिका
५८.	सर्लाही	जनज्योति मा.वि.	लालबन्दी नपा ८
५९.	सर्लाही	महादेव जनता मा.वि.,	हरिवन नपा ८
६०.	सर्लाही	महेन्द्र रत्न जगन्नाथ लक्ष्मिनियाँ मा.वि.	वरहथवा नपा १०, सीतापुर
६१.	सर्लाही	जलधर कमलदेव मा.वि.,	ब्रम्हपुरी गापा १
६२.	सर्लाही	वेणीभोला नमुना मा.वि.	गोडैता नपा ८
६३.	सर्लाही	जनता मा.वि., सिमरा भगवतीपर	गोडेता नपा ६
६४.	सिन्धुली	सरस्वती मा.वि., डकाहा	दुधौली नपा ४
६५.	सिन्धुली	जनज्योती मा.वि., फोस्रेटार	कमलामाइ नपा ५
६६.	रामेछाप	जनजागृत मा.वि. बेताली	गोकुलगंगा गापा ४
६७.	रामेछाप	मन्थली मा.वि.,	मन्थली नपा १
६८.	दोलखा	त्रिभुवन मा.वि.	मेलुङ गापा ६
६९.	दोलखा	क्षमावती मा.वि.,	भिमेश्वर नपा १ सुस्पा क्षमावती
७०.	सिन्धुपालञ्चोक	ऐसेलुखर्क मा.वि.	इन्द्रावती गाउँपालिका ५ बाडेगाउँ
७१.	काभ्रेपलान्चोक	पार्वती मा.वि. ढुंखर्क ८	वेथानचोक गापा
७२.	ललितपुर	किटिनी मा.वि.	गोदावरी नपा ३
७३.	काठमाडौँ	आदर्श मा.वि.	कागेश्वरी, मनहरा ३

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
७४.	काठमाडौँ	तिलिङ्गांटार मा.वि., धापासी	टोखा नपा ७
७५.	काठमाडौँ	कालिकादेवी मा.वि.,	तारकेश्वर नगरपालिका
७६.	काठमाडौँ	शान्ती निकुन्ज मा.वि. भगवतीवारी	कामनपा २०
७७.	काठमाडौँ	कंकाली मा.वि. नैकाप	चन्द्रागिरी नपा
७८.	काठमाडौँ	मंगल मा.वि.	कीर्तिपुर नपा १०
७९.	काठमाडौँ	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर	कामनपा १३
८०.	नुवाकोट	महादेव मा.वि. रातमाटे	वेलकोटगढी गापा
८१.	नुवाकोट	क्षेत्रपाल मा.वि. चौघडा	लिखु गापा
८२.	नुवाकोट	ऐसेलुभूमे मा.वि. काहुले	किस्पाङ गापा
८३.	नुवाकोट	महेन्द्र मा.वि., चतुराले	ककनी गापा
८४.	नुवाकोट	चण्डेश्वरी मा.वि.,	विदुर नगरपालिका ७
८५.	धादिङ	रानीपौवा मा.वि. सल्यानटार	त्रिपूरासुन्दरी गापा
८६.	धादिङ	सत्यवती मा.वि. कुम्पुर	सिद्धलेक गापा
८७.	धादिङ	चन्द्रोदय मा.वि.	वेनीघाट रोराङ गापा
८८.	मकवानपुर	महेन्द्र मा.वि.,	बकैया गाउँपालिका ४
८९.	मकवानपुर	चन्द्रोदय मा.वि.,	हेटौँडा उमनपा ८
९०.	मकवानपुर	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.,	हेटौडा उपनपा ४
९१.	रौतहट	नेमधारी बासुदेब मा.वि. मुडवलवा	राजदेवी नपा
९२.	रौतहट	जनता मा.वि., राजपुर फरहदवा	राजपुर नपा
९३.	रौतहट	जय किसान मा.वि. धरहरी	देवाहीगोनाही गापा
९४.	रौतहट	मा.वि. गरूडा,	गरूडा नपा १
९५.	रौतहट	जनज्योति मा.वि. चपुर	चन्द्रपुर नपा
९६.	रौतहट	जनता मा वि	कटहरिया नपा
९७.	रौतहट	जनता मा.वि., सोनरनिया	मौलापुर नपा
९८.	वारा	गढीमाई महेन्द्र मा.वि. मगनपा १	महागढीमाइ नपा
९९.	वारा	दुर्गा मा.वि. बरेवा, बैरिया	कलैया उपमहानगरपालिका
१००.	वारा	ने.रा.मा.वि. वकुलिया	जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका
१०१.	वारा	ने.रा.मा.वि.	कोल्हवी नपा ४ सपही
१०२.	बारा	ने.रा.मा.वि.,	जितपुरसिमरा उपमहानगारपालिका २
१०३.	पर्सा	नृसिंह मा.वि., पिपरामठ,	विरगञ्ज महानगरपालिका
१०४.	पर्सा	देवनन्दन देवराज मा.वि. रामनगरी	वहुदरमाइ नपा
१०५.	पर्सा	जि.उ.रा.क.मा.वि,	पोखरीया नपा
१०६.	पर्सा	सरस्वती मा.वि., गौतमनगर	ठोरी सुवर्णपुर गापा २
१०७.	चितवन	नेपाल मा.वि.	रत्ननगर नपा
१०८.	चितवन	नारायणी नमुना मा.वि.,	भरतपुर महानगरपालिका
१०९.	चितवन	दुर्गाशेषकान्त अधिकारी मा.वि.	भरतपुर महानगरपालिका
११०.	गोरखा	परोपकार आदर्श मा.वि.,	सिराञ्चोक गापा १
१११.	गोरखा	दुल्लभ मा.वि.,	भीमसेन गापा १
११२.	गोरखा	सूर्यज्योति मा.वि.,	वारपाक सुलीकोट गापा ५

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
११३.	लमजुङ	शौभाग्यदय मा.वि. अल्कटार	राइनास नपा
११४.	लमजुङ	मङ्गला मा.वि., सोतीपसल	मध्यनेपाल नपा
११५.	लमजुङ	शैलपुत्री मा.वि., धमिलिकुवा	राइनास नपा
११६.	तनहुँ	रामशाह मा.वि.,	आँबुखैरेनी गा.पा.
११७.	तनहुँ	निर्मल मा.वि.	व्यास नपा
११८.	तनहुँ	पञ्चमुनीदेव मा.वि.,	शुक्लागण्डकी नपा
११९.	तनहुँ	सत्यवती मा.वि.,	व्यास नपा
१२०.	स्याङ्जा	त्रिभुवन आदर्श मा.वि.	पुतली बजार नपा
१२१.	स्याङ्जा	रणवीर जनहित मा.वि. खहरे	वालिंग नपा
१२२.	स्याङ्जा	भगबती नमुना मा.वि. मिर्मी	कालिगण्डकी गापा
१२३.	स्याङ्जा	त्रि सहिद मा.वि., पंचमुल	आधिँखोला गापा
१२४.	स्याङ्जा	महेन्द्र मा.वि., जगत भञ्ज्याङ	वालिंग नपा ५
१२५.	स्याङ्जा	गंगालाल मा.वि., चापाकोट	चापाकोट नपा ९
१२६.	कास्की	त्रिभुवनशान्ति मा.वि.	पोखरा मनपा ३०
१२७.	कास्की	कालिका मा.वि.	पोखरा मनपा १०
१२८.	कास्की	माछापुच्छ्रे मा.वि.	अन्नपूर्ण गाउँपालिका २
१२९.	पर्वत	नवजागृत मा.वि. तिलाहार	मोदी गापा
१३०.	पर्वत	भवानी विद्यापीठ मा.वि., खानीगाँउ	फलेवास नपा
१३१.	पर्वत	नारायण मा.वि.,	कुश्मा नपा
१३२.	पर्वत	हिमाल मा.वि., खुर्कोट	कुश्मा नपा
१३३.	पर्वत	माटेदेवल मा.वि., मुडिकुवा	फलेवास नपा
१३४.	वागलुङ	गलकोट मा.वि., हटिया	गलकोट नपा
१३५.	वागलुङ	त्रिभुवन मा.वि., खर्वाङ	वडीगाड गापा
१३६.	बाग्लुङ	अमर मा.वि., विहुँकोट	काँठेखोला गापा ५
१३७.	गुल्मी	ज्ञानोदय मा.वि. मजुवा	चन्द्रकोट नपा ८
१३८.	गुल्मी	महेन्द्र मा.वि. रेनपा, तम्घास	रेसुंगा नपा
१३९.	पाल्पा	रामतुलसी मा.वि.,	रामपुर नगरपालिका ५
१४०.	पाल्पा	दमकडा मा.वि. मदनपोखरा	तानसेन नपा ९
१४१.	पाल्पा	गङ्गा मा.वि., खालिवन रामपुर	रामपुर नगरपालिका
१४२.	नवलपरासी	नेपाल मा.वि. दिव्यपुरी	देवचुली नपा ११
१४३.	नवलपरासी	शिव मा.वि.	कावासोती नगरपालिका २
१४४.	नवलपरासी	नवजागरण मा.वि. चोरमारा,	मध्यबिन्दु नगरपालिका
१४५.	नवलपरासी	महाकवि देवकोटा मा.वि.	सुनवल नगरपालिका
१४६.	नवलपरासी	राजा महात्म पूर्णभद्र मा.वि. पञ्चनगर	वर्दघाट नगरपालिका
१४७.	नवलपरासी	त्रिभुवन मा.वि. वेलाटारी	प्रतापपुर गाउपालिका
१४८.	नवलपरासी	कालिका मा.वि.,	गैडाकोट नपा ८
१४९.	नवलपरासी	जनक मा.वि.,	गैडाकोट नपा ५
१५०.	नवलपरासी	सरस्वती मा.वि., हसौरा	कावासोती नगरपालिका
१५१.	नवलपरासी	भानुदय मा.वि., दुम्कीवास	विनयी त्रिवेणी गाउपालिका

क्र स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१५२.	नवलपरासी	जनता मा.वि., मनरी	सरावल गाउपालिका
१५३.	रूपन्देही	राम नरेश यादव आ.मा.वि.,	रोहिणी गापा ३
१५४.	रूपन्देही	पशुपति मा.वि.,	तिलोत्तमा नपा १५
१५५.	रूपन्देही	शान्ति नमुना मा.वि,	तिलोत्तमा नपा ५
१५६.	रूपन्देही	कालिका मा.वि.	वुटवल उमनपा १०
१५७.	रूपन्देही	प्रगति मा.वि.,	कञ्चन गापा
१५८.	रूपन्देही	खुदावगर मा.वि.,	लु.सा.न.पा ९
१५९.	कपिलवस्तु	नेपाल अदर्श मा वि	शिवराज नगरपालिका
१६०.	अर्घाखाँची	जनताकृष्ण मा.वि.	सन्धिखर्क नपा ८
१६१.	अर्घाखाँची	हरिहर सं तथा सा मा.वि.	पाणनी गाउँपालिका २
१६२.	प्युठान	सरस्वती मा.वि., बाङ्गेसाल	सरूमारानी गाउपालिका
१६३.	प्युठान	जनता मा.वि., बाग्दुला	प्युठान नपा ८
१६४.	रोल्पा	बालकल्याण मा.वि, लिवाङ	रोल्पा नपा २
१६५.	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., राङ्कोट	परिर्वतन गाउपालिका ५
१६६.	रूकुम	त्रिवेणी मा.वि., सिम्रुतु	त्रिवेणी गापा
१६७.	रूकुम	राप्ती ज्ञानोदय मा.वि., सिम्ली	सानीभेरी गापा
१६८.	रूकुम	रूक्मिणी मा.वि., रूकुमकोट	सिस्ने गापा
१६९.	सल्यान	जनकल्याण मा.वि., थारमारे	वाघचौर नपा, २
१७०.	सल्यान	त्रिभुवन जनता मा.वि., लुहापिङ,	शारदा नगरपालिका २
१७१.	दाङ	आदर्श मा.वि., देउपुर	लमही नपा
१७२.	दाङ	आदर्श मा.वि., लालमटिया	राप्ती गापा
१७३.	दाङ	पदमोदय पब्लिक मा.वि., भरतपुर	घोराही उपमहानगरपालिका
१७४.	दाङ	गुरू जजुर मा.वि., रक्षाचौर	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका
१७५.	दाङ	वी.पी. कोइराला मा.वि., बयाले	शान्तिनगर गापा ३
१७६.	बाँके	त्रिभुवन मा.वि.,	कोहलपुर नगरपालिका १०
१७७.	बाँके	ज्ञानोदय मा.वि., वागेश्वरी २	खजुरा गापा
१७८.	बाँके	जनता मा वि सन्तकुटी	खजुरा गापा
१७९.	बर्दिया	विद्याज्योति मा.वि., कण्ठपुर,	बढैयाताल गाउपालिका ८
१८०.	बर्दिया	ने.रा.मा.वि. ढोडरी	मधुवन नपा
१८१.	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., बडाखोली,	गुर्भाकोट नगरपालिका ६
१८२.	सुर्खेत	जन मा.वि., सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका
१८३.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि., बड्डिचौर	वराहताल गापा
१८४.	दैलेख	हिमालय मा.वि., डाँडीमाडी	भैरवी गापा ४
१८५.	दैलेख	विजया मा.वि.,	दुल्लु नगरपालिका ७
१८६.	डोल्पा	आर्दश मा.वि, जुफाल	ठुलीभेरी नपा
१८७.	जुम्ला	चन्दननाथ मा.वि., खलङ्गा	चन्दननाथ नपा ४
१८८.	जुम्ला	जनता मा.वि., महतगाउँ	चन्दननाथ नपा ६
१८९.	कालिकोट	महादेव मा.वि., फोइकोट फोइमहादेव	तिलागुफा नपा ३
१९०.	बाजुरा	मालिका मा.वि., व.न.पा. १० मार्तडी	वडीमालिका नपा ८

१९१.	बझाङ	सत्यवादी मा.वि. भोपुर, बझाङ	जयपृथ्वी नपा ११
१९२.	बझाङ	सुनकुडा मा.वि. चिर बझाङ	वित्थडचिर गाउपालिका
१९३.	अछाम	सूर्यचन्द्र मा.वि. कालिमाटी,	साँफेवगर नगरपालिका १
१९४.	अछाम	विद्यामन्दिर मा.वि., बिनायक	पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका
१९५.	डोटी	रामपुर मा.वि. बुडर, डोटी	जोरायल गापा २
१९६.	कैलाली	जनता मा.वि., मुनुवा,	जानकी गाउँपालिका—४
१९७.	कैलाली	महुन्याल मा.वि. भजनी,	भजनी न.पा. १
१९८.	कैलाली	दशरथ मा.वि. साडेपानी,	घोडाघोडी न.पा.—२
१९९.	कैलाली	दुर्गालक्ष्मी मा.वि. अत्तरिया,	गोदावरी न.पा. २
२००.	कैलाली	धनगढी मा.वि.	धनगढी उपमनपा ८
२०१.	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	लम्कीचुहा नपा २
२०२.	डडेलधुरा	भुवनेश्वरी मा.वि., परिगाउँ	परशुराम नगरपालिका ५
२०३.	दार्चुला	मालिकार्जुन मा.वि. धाप,	महाकाली नपा ७

ख) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइबाट भौतिक निर्माण भएका १९ नमुना विद्यालयहरू

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	ओखलढुङ्गा	रूम्जाटार मावि रूम्जाटार	सिद्धिचरण नपा ४
२.	ओखलढुङ्गा	बरूनेश्वर मावि रामपुर	मोलुङ गापा २
३.	सिन्धुली	कमला माविभलुवाही	दुधौली नपा
४.	सिन्धुली	कपिलाकोट माविछाप	मरिण गापा
५.	रामेछाप	शारदा माविठोसे	गोकुलगङ्गा गापा ६
६.	रामेछाप	कालिकामाविलखानपुर	दोरम्वा गापा ६
७.	दोलखा	हनुमन्तेश्वर माविकाभ्रे	वैतेश्वर गापा ४
८.	सिन्धुपालञ्चोक	बाघ भैरब माविठोकरपा	सुनकोसी गापा
९.	सिन्धुपालञ्चोक	कृष्नरत्न मावि	चौतारासाँगाचोकगढी नपा
१०.	काभ्रेपलाञ्चोक	प्रभा मावि कात्तिकेदेउराली	चौरीदेउराली गापा
११.	काभ्रेपलाञ्चोक	सञ्जिवनी मावि	धुलिखेल नपा
१२.	ललितपुर	बज्रबाराही मावि चापागाउँ	गोदावरी नपा ११
१३.	भक्तपुर	श्रीपद्म मावि दरवारस्क्वाएर	भत्तपुर नपा ३
१४.	काठमाडौँ	जनसेवा मावि पाँगा	किर्तिपुर नपा ५
१५.	नुवाकोट	त्रिभुवनत्रिशुली मावि	विदुर नगरपालिका
१६.	रसुवा	कालिका हिमालय मावि धैबुङ	कालिका गापा २
१७.	धादिङ	नीलकण्ठ मावि धादिङवेसी	नीलकण्ठ नपा
१८.	मकवानपुर	जनप्रिय मावि हेटाँडा	हेटौडा उपनपा १६
१९.	गोरखा	महेन्द्र मावि	गोरखा नपा कुन्दुर

ग) २०७५।७६मा छनोट भएका १०० नमुना विद्यालयहरू

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	कञ्चनपुर	श्रीजननमुना मावि	बेलौरी नपा
२.	कञ्चनपुर	महाकाली मावि	कृष्णपुर नपा–६

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
३.	कञ्चनपुर	महेन्द्रनगर मावि	भिमदत्त नपा–१
४.	बैतडी	मणिलेक मावि	मेलौली नपा–६
५.	जाजरकोट	त्रिभुवन मावि	भेरी नपा–२
६.	मुगु	महाकाली मावि	छायाँनाथ नपा
७.	हुम्ला	सीता मावि	खार्पुनाथ गापा–४
८.	म्याग्दी	ज्ञानप्रकाश मावि	अन्नपूर्ण गापा–३
९.	महोत्तरी	जनता मावि	महोत्तरी गापा – ३
१०.	महोत्तरी	लक्ष्मीचण्डीमुरारका मावि	जलेश्वर नपा
११.	महोत्तरी	महेन्द्राष्ट्रिय मावि	रामगोपालपुर नपा –५
१२.	महोत्तरी	जनता मावि	वर्दिवास नपा–२
१३.	पाँचथर	फिदिम मावि	फिदिम नपा–१
१४.	मुस्ताङ	जनहित मावि	धरापझोङ गापा–४
१५.	कपिलवस्तु	जनता मावि,	वाणगंगा नपा – २
१६.	कपिलवस्तु	गौतमबुद्ध मावि	बुद्धभूमी नपा–२
१७.	ताप्लेजुङ	भानुजन मावि, अम्बिटार	फुङलिङ नपा
१८.	पाँचथर	शिद्धदेवी मावि, नवमीडाँडा	फाल्गुनन्द गापा
१९.	इलाम	शान्तिनिकेतन मा.वि.कुटीडाँडा	रोङ गापा
२०.	इलाम	अमर मा.वि. बरबोटे	इलाम नपा
२१.	झापा	हिमाली मा.वि.भद्रपुर	भद्रपुर नपा
२२.	झापा	बुद्धआदर्श मावि बुधबारे	बुद्धशान्ति गापा
२३.	मोरङ	मनोहरजनता मा.वि.मधुमल्ला	मिक्लाजुङ गापा
२४.	मोरङ	पोखरिया मा.वि. पोखरिया	विराटनगर मनपा
२५.	सुनसरी	पब्लिक हाई स्कुल चतारालाईन	धरानउम नपा
२६.	धनकुटा	सरस्वती मा.वि.सिंधुवा	छथरजोरपाटी गापा
२७.	धनकुटा	भानुमा.वि.डाँडाबजार	साँगुरीगढी गापा
२८.	तेह्रथुम	सरस्वती मा.वि.तम्फुला	म्याङलुङ नपा
२९.	भोजपुर	शारदा मावि प्याउली	अरूण गापा
३०.	सोलुखुम्बु	वीरेन्द्रज्योति मा.वि. शिवटार	सोताङ गापा
३१.	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युग कविसिद्धिचरण मा.वि.	लिखु गापा
३२.	खोटाङ	सरस्वती मावि दिक्तेल	रूपाकोटमझुवागढी नपा
३३.	उदयपुर	श्री मा.वि. भलायाडाँडा	उदयपुरगढी गापा
३४.	सप्तरी	माहिकर मा.वि.प्रसबनी	अग्निसाहिरकृष्णसरावन गापा
३५.	सिराहा	चन्द्रमाविसिराहा	सिराहा नपा
३६.	सिराहा	जनता मा.वि. वरियापट्टी	वरियापट्टी गापा
३७.	धनुषा	वै.दे.ज मावि. तुलसीयाही	मुसियापट्टीमुसहरिया गापा
३८.	धनुषा	सार्वजनिक मा.वि. वेङ्गाडावर	मिथिला नपा
३९.	महोत्तरी	योगकुमारमा.वि. बलवा	बलवा नपा
४०.	महोत्तरी	त्रिभुवन मावि गौशाला	गौशाला नपा
४१.	सर्लाही	नारायण मा.वि. केशरगञ्ज	इश्वरपुर नपा
४२.	सर्लाही	जनता मा.वि.सोल्टीबजार	बागमती नपा

४३.	बारा	रामचरित्र मा.वि.जयनगर	आदर्शकोतबाल गापा
४४.	पर्सा	दीपनारायणआदर्श मा.वि. औरहा	सखुवाप्रसनी गापा
४५.	रौतहट	श्री मा.वि. दुधिअवा	फतुवाविजयपुर नपा
४६.	रौतहट	श्री मा.वि. बरगजवा	वृन्दावन नपा
४७.	सिन्धुली	प्रगतिशील मा.वि.बोहोरेटार	सुनकोसी गापा
४८.	रामेछाप	हिमगंगा मा.वि.साँघुटार	रामेछाप नपा
४९.	दोलखा	कालिनाग मा.वि. सुनखानी	कालिञ्चोक गापा
५०.	काभ्रेपलाञ्चोक	जनक मा.वि.मेथिनकोट	नमोबुद्ध नपा
५१.	काभ्रेपलाञ्चोक	भालेश्वर मा.वि. मल्पी	पनौती नपा
५२.	काठमाडौँ	चामुण्डा मा.वि.	गोकर्णेश्वर नपा
५३	रसुवा	कोमिङ्गश्यामेवाङ्फेल मावि	गोसाइकुण्ड गापा
५४.	धादिङ	मण्डली मा.वि.फुलखर्क	गंगाजमुना गापा
५५.	चितवन	भण्डारा मा.वि. हर्दी	राप्ती नपा
५६.	मकवानपुर	जनता मा.वि. फापरबारी	वागमती गापा
५७.	गोरखा	अमरज्योतिजनता मा.वि.लुइटेल	पालुङटार नपा
५८	गोरखा	ज्ञानमार्गमा.वि.घ्यालचोक	गण्डकी गापा
५९.	लम्जुङ	भक्तिनमुना मा.वि. भोटेओडार	सुन्दबजार नपा
६०.	स्याङजा	सार्वजनिक मा.वि.मालुङगा	गल्याङ नपा
६१.	कास्की	रामकोटमा.वि.रामकोट	रूपा गापा
६२.	मनाङ	लोकप्रिय मा.वि.चामे	चामे गापा
६३.	मुस्ताङ	योगेन्द्र मावि थासाङ१	थासाङ गापा
६४.	म्याग्दी	मङ्गला मावि बाबियाचौर	मङ्गला गापा
६५.	बाग्लुङ	उत्तरगङ्गा मा.वि बुर्तीबाङ	ढोरपाटन
६६.	नवलपुर	भीमसेनआदर्शमा.वि.रामबास	देवचुली नपा
६७.	नवलपरासी प.	आदर्श मावि परासी	रामग्राम नपा
६८	गुल्मी	महेन्द्रआदर्श मा वि वामीटक्सार	मुसी कोट नपा
६९.	गुल्मी	जनबोध मावि रानीवास	रूरू गापा
७०.	पाल्पा	दिव्यज्योति मावि कसेनीसरही	माथगढी गापा
७१.	रूपन्देही	पब्लिक मावि कृष्णपुर	सियारी गापा
७२.	कपिलवस्तु	छत्रपालीतीर्थादेवी मावि पकडी	मायादेवी गापा
७३.	अर्घाखाँची	जनजागृति मा.वि. धनचौर	भूमिकास्थान नपा
७४	प्युठान	मोतीमा.विबरौला	ऐरावती गापा
७५.	रोल्पा	सिद्धार्थमा.वि घोप्टेओडार	गङ्गादेव गापा
७६.	रोल्पा	वीरभद्र मा.वि थवाङ झकेबाङ	थवाङ गापा
७७.	दाङ	साधारण मावि सालभौडी	राजपुर गापा
७८.	दाङ	महेन्द्रमा.वि श्रीबारी	बगलाचुली गापा
७९.	बाँके	प्रभातमा.वि जीगाउँ	वैजनाथ गापा
८०.	बर्दिया	त्रिभुवन मा.वि भुरीगाउँ	ठाकुरबाबा नपा
८१.	रूकुमप.	हिमालय मा.वि.खोलागाउँ	चौरजहारी नपा
८२.	सल्यान	जनता मावि रिड्डाचौर	त्रिवेणी गापा
८३.	सुर्खेत	जीवनज्योती मावि दशरथपुर	लेकबेसी नपा

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
८४.	दैलेख	चामुण्डा मावि हाज्कोट	चामुण्डाविन्द्रासैनी नपा
८५.	जाजरकोट	जनप्रिय मावि दसेरा	छेडागाड नपा
८६.	डोल्पा	अन्नपूर्ण मावि सर्मी	मुडकेचुला गापा
८७.	जुम्ला	नेत्रज्योति मावि हाँकु	तातोपानी गापा
८८.	कालिकोट	बडिमालिका मावि विजयपुर	रास्कोट नपा
८९.	मुगु	महादेवमस्टा मावि	खत्याड गापा
९०.	हुम्ला	मानसरोवर मावि लादेओडा	सिमीकोट गापा
९१.	बाजुरा	भानोदय मावि कोटवाडा	बुढीगङ्गा नपा
९२.	बझाङ	जनप्रिय मा.वि बगडागाउँ	छविसपाथीभरा गापा
९३.	अछाम	बैजनाथमा.वि	चौरपाटी गापा
९४.	अछाम	विन्देश्वरी मावि	रामारोशन गापा
९५.	डोटी	पद्मपब्लिक मा.वि.सिलगढी	दिपायलसिलगढी नपा
९६.	कैलाली	कर्णाली मावि टीकापुर	टीकापुर नपा
९७.	कञ्चनपुर	वैजनाथ मावि	वेदकोट नपा
९८.	डडेल्धुरा	सरस्वती मावि बोगटा	भागेश्वर गापा
९९.	बैतडी	ज्ञानेश्वरमावि, विजयपुर	पाटन नपा
१००.	दार्चुला	लटीनाथ मावि चन्दनपुर	लेकम गापा

घ) आव २०७६/७७ मा छनोट भएका १०० नमुना विद्यालयहरू

क्र. स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१.	ताप्लेजुङ	नारायणी मावि	मौवाखोला
२.	पाँचथर	थर्पु मावि	याङवरक गापा ४
३.	इलाम	जनता मावि	चुलाचुली गा पा
४.	इलाम	सिहदेवी मावि आमचोक	फाकफोकथुम गापा
५.	झापा	कमला मदन आश्रितस्मृति मावि	कमला गापा
६.	झापा	जनआदर्श मा.वि.	शिवसताक्षी न.पा
७.	मोरङ	सरस्वती मा.वि.	रतुवामाई न.पा ८
८.	मोरङ	जनसेवा मा.वि.	कानेपोखरी गा.पा ६
९.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	रामधुनी ६
१०.	धनकुटा	जालपादेबी मा.वि.	पाख्रीबास न.पा. ४
११.	धनकुटा	पञ्चकृष्ण मा.वि.	सहिदभूमि गा.पा. ४
१२.	सङ्खुवासभा	मादीमा.वि.	मादी न.पा २
१३.	सङ्खुवासभा	सगरमाथा मा.वि.	सिलिचोङ न.पा ३
१४.	भोजपुर	अन्नपूर्ण बागधनरणदीपाराई मावि	टेम्केमैयुङ गा.पा. ३
१५.	खोटाङ	भगवती दिनानाथमा.वि.	खोटेहाङ गा.पा ७
१६.	उदयपुर	श्री मा.वि.	रौतामाइ गापा ७
१७.	उदयपुर	जनता मा.वि.	बेलका न.पा ४
१८.	सोलुखुम्वु	जनजागृति मा.वि.	सोलुदुधकुण्ड न.पा ५
१९.	ओखलढुङ्गा	ज्ञानप्रकाश मा.वि	चम्पादेवी गा.पा. ६
२०.	सप्तरी	जा.ग.ज.मा.वि.	बलानबिहुल गा.पा. ६

क्र. स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
२१.	सिराहा	जनतामा.वि.	नवराजपुर गा.पा. ४
२२.	धनुषा	मा.वि. धारापानी	धनुषाधाम न.पा ९
२३.	धनुषा	शङ्करज.मा.वि.	औरही ६
२४.	महोत्तरी	रामवतीजगदेवजनता मा.वि.	लोहरपट्टी न.पा. १
२५.	महोत्तरी	प्रसादसिह मा.वि.	औरही न.पा. २
२६.	सर्लाही	महावीरज.मा.वि.	हरिपुर न.पा. २
२७.	सर्लाही	जनतामा.वि.	बलरा ८
२८.	बारा	गौरीशङ्कर मा.वि	निजगढ न.पा ८
२९.	रौतहट	जुद्धमा.वि.	गौर न.पा २
३०.	रौतहट	श्रीमा.वि., सिमरा	गजुरा न.पा ९
३१.	मकवानपुर	जनकल्याण मा.वि	थाहा न.पा ५
३२.	सिन्धुली	श्रीमा.वि.	तीनपाटन गा पा ११
३३.	रामेछाप	विष्णुजनज्योति मा.वि.	खाँडादेवी गा.पा
३४.	दोलखा	दुर्गामा.वि.	शैलुङ गा.पा – ४
३५.	दोलखा	हलेश्वर मा.वि.	गौरीशंकर गा.पा –५
३६.	सिन्धुपाल्चोक	झिर्पु मा.वि	भोटेकोसी गा.पा. ४
३७.	काठमाडौ	बालउद्धार मावि	बुढानीलकण्ठ नपा १०
३८.	भक्तपुर	चाँगुनारायण मा.वि.	चाँगुनारायण न.पा १
३९.	नुवाकोट	विन्दुकेशर मा.वि.	म्यागङ न.पा. ५
४०.	नुवाकोट	अमरज्योति मा.वि.	तादी न.पा३
४१.	धादिङ	बागेश्वरी मावि	गल्छी गापा ६
४२.	रसुवा	नीलकण्ठ मा.वि.	उत्तरगया गा.पा. ५
४३.	चितवन	माडी मा.वि	माडीन.पा. ३
४४.	मनाङ	प्रकाशज्योति मा.वि.	नासोङ गा.पा. ४
४५.	तनहुँ	जनज्योति मा.वि.	भिमाद न.पा ६
४६.	तनहुँ	पवित्रा मा.वि.	बन्दिपुर न.पा १
४७.	स्याङ्जा	भाग्योदय मा.वि.	भीरकोट न.पा ६
४८.	म्याग्दी	जामुनाखर्क मा.वि.	वेनी न.पा ६
४९.	बाग्लुङ	नेपाल मा.वि	ताराखोला गा.पा ४
५०.	बाग्लुङ	गणेश मा.वि	बाग्लुङ न.पा १४
५१.	पर्वत	वहाकी मा.वि	विहादी ४
५२.	नवलपरासीपूर्व	त्रिभुवन मा.वि	बुलिङटार गा.पा३
५३.	अर्घाखाँची	कालिकाने.रा.मा.वि.	मालारानी गा.पा. ४
५४.	गुल्मी	मालिका मा.वि.	मालिका गा.पा. ८
५५.	गुल्मी	आत्मबोध मा.वि.	छत्रकोट गा.पा ५
५६.	पाल्पा	भैरवनवदीप मा.वि.	रैनादेवी गा.पा. ४
५७.	पाल्पा	रम्भा मा.वि.	रम्भा गा.पा ४
५८.	प्युठान	अमर मा.वि.	स्वर्गद्वारी न.पा.
५९.	प्युठान	माण्डवी मा.वि.	माण्डवी न.पा ३
६०.	रोल्पा	जनजागृति मा.वि.	त्रिवेणी गा.पा ५

क्र. स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना
६१.	रोल्पा	त्रिपुरेश्वरी मा.वि.	सुनिलस्मृति गा.पा. २
६२.	नवलपरासी पश्चिम	राजनारायण मा.वि.	पाल्हिनन्दन न.पा ५
६३.	रूकुम पूर्व	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि	भूमे गा.पा. ९
६४.	दाङ्ग	वीरेन्द्र मा.वि.	दगीशरण गा.पा ३
६५.	रूपन्देही	केरवानी मा.वि.	देवदह न.पा. ४
६६.	रूपन्देही	सैनामैना मा.वि.	सैनामैना न.पा. १
६७.	कपिलवस्तु	ने.रा.मा.वि.	शुद्धोधन गा.पा. ४
६८.	कपिलवस्तु	दुधाधारी मा.वि.	विजयनगर गा.पा. १
६९.	बाँके	मङ्गलप्रसाद मा.वि.	नेपालगञ्जउम नपा ८
७०.	बर्दिया	एकप्रियराठौर मा.वि.	गेरूवा गा.पा. २
७१.	बर्दिया	पाञ्चजन्य मा.वि.	बारबर्दिया न.पा. ४
७२.	रूकुम पश्चिम	महेन्द्र मा.वि.	मुसिकोट न.पा.
७३.	सल्यान	जीवनज्योति मा.वि.	कपुरकोट गापा ५
७४.	सुर्खेत	जनता मा.वि.	पञ्चपुरी नपा ९
७५.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि.	भेरीगङ्गा न.पा. ६
७६.	दैलेख	त्रिभुवन मा.वि.	नारायण नपा
७७.	दैलेख	भैरव मा.वि.	भगवतीमाइ न.पा ७
७८.	जाजरकोट	त्रिभुवन मा.वि.	नलगाड ७
७९.	डोल्पा	त्रिपूरा मा.वि	जगदुल्ला गा.पा २
८०.	जुम्ला	राहदेव मा.वि.	हिमा गा.पा.
८१.	जुम्ला	महादेव मा.वि.	कनकासुन्दरीगा.पा. १
८२.	कालिकोट	पञ्चदेव मा.वि.	खाँडाचक्र न.पा. १
८३.	मुगु	बुद्ध मा.वि.	मुगुमकार्मारोङ गा.पा. ८
८४.	हुम्ला	हिमज्योति मा.वि.	सर्केगाड
८५.	अछाम	जनता मा.वि.	मेल्लेख गा.पा. ५
८६.	बाजुरा	मष्टेश्वरी मा.वि.	खप्तडछेडदह गा.पा. ५
८७.	बाजुरा	बालविकास मा.वि.	गौमुल गा.पा. ३
८८.	बझाङ	भैरव मा.वि.	केदारस्यूँ गा.पा ९
८९.	बझाङ	कुलमष्टजन मा.वि.	मष्टा गा.पा.
९०.	बैतडी	डिलेश्वरी मा.वि.	पुचौडी न.पा
९१.	बैतडी	दुर्गा मा.वि.	डिलासैनी गा.पा
९२.	डोटी	सिताराम मा.वि	शिखर न.पा ९
९३.	डोटी	खत्याडी मा.वि.	बोगटानफुड्सील गापा ७
९४.	कैलाली	बसन्तमुरारी मा.वि.	बर्दगोरिया गा.पा. १
९५.	कैलाली	रघुनाथआदर्श मा.वि.	जोशीपुर गा.पा ७
९६.	कञ्चनपुर	पुनर्वास मा.वि	पुनर्वास न.पा १०
९७.	कञ्चनपुर	शारदाराष्ट्रिय मा.वि.	लालझाँडी गा.पा. १०
९८.	डडेल्धुरा	बालकल्याणमा.वि.	अजयमेरू गा.पा १
९९.	डडेल्धुरा	उग्रतारा मा.वि	अमरगढी न.पा ७
१००.	दार्चुला	गोकुलेश्वर मा.वि.	शैल्यशिखर न.पा. ९

अनुसूची ११
प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयको नामावली

साविकको शिक्षा विभाग तथा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट **साविकको शिक्षा विभाग तथा हालको शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने निर्णय भएका विद्यालयको नामावली**

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१	भोजपुर	शिक्षाक्षमाकन्या मावि	आमचोक गापा	बाली विज्ञान
२	भोजपुर	पञ्चकन्या मावि	पौवादुङमा गापा	बाली विज्ञान
३	भोजपुर	शारदा मावि	षडानन्द गापा	बाली विज्ञान
४	भोजपुर	यशोधरा मावि भोजपुर १२ टक्सार	भोजपुर नपा	बाली विज्ञान
५	धनकुटा	जनता मावि	महालक्ष्मी नपा	पशु विज्ञान
६	धनकुटा	शारदा मावि	चौविसे गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
७	इलाम	करफोक मावि	सूर्योदय नपा	बाली विज्ञान
८	इलाम	सिहदेवी मावि	फाकफोकथुम गापा	बाली विज्ञान
९	इलाम	शान्तिनिकेतन मावि	रोङ गापा	बाली विज्ञान
१०	इलाम	सरस्वती मावि	सन्दकपुर गापा	बाली विज्ञान
११	इलाम	भानुभक्त मावि	देउमाइ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२	झापा	वीर अमरसिंह मावि	विर्तामोड नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१३	झापा	हिमाली मावि	भद्रपुर नपा	पशु विज्ञान
१४	झापा	भानु मावि	अर्जुनधारा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१५	झापा	भानु मावि	शिवसताक्षी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१६	झापा	जनता मावि	झापा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१७	झापा	मोति मावि	कचनकवल गापा	बाली विज्ञान
१८	झापा	गौरीगञ्ज मावि	गौरीगञ्ज गापा	बाली विज्ञान
१९	झापा	जनता मावि	झापा गापा	बाली विज्ञान
२०	झापा	आदर्श मावि	बुद्धशान्ति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२१	झापा	हल्दीवारी मावि	हल्दीवारी गापा	बाली विज्ञान
२२	झापा	पशुपति मावि	बाहदसी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३	झापा	आदर्श विद्यामन्दिर मावि	कन्काई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२४	खोटाङ	चिसापानी मावि	जन्तेढुङ्गा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२५	खोटाङ	महेन्द्रोदय मावि	हलेसी तुवाचुङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६	मोरङ	महेन्द्र मावि	रतुवामाई नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२७	मोरङ	जनसेवा मावि	कानेपोखरी गापा	बाली विज्ञान
२८	मोरङ	पञ्चायत मावि	पथरीशनिश्चरे नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९	मोरङ	जनता मावि	धनपालथान गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३०	मोरङ	पोखरीया मावि	विराटनगर म न पा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३१	मोरङ	सत्यनारायण मावि	विराटनगर म न पा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३२	मोरङ	राधिका मावि	उर्लावारी नपा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३३	मोरङ	शान्ति भगवति मा वि	लेटाङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३४	मोरङ	सरस्वति मा वि	ग्रामथान गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३५	मोरङ	कालिका मा वि	मिक्लाजुङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६	मोरङ	मिल्स मावि	विराटनगर मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३७	ओखलढुङ्गा	रुम्जाटार मावि	सिद्धिचरण नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८	ओखलढुङ्गा	वरुणेश्वर मावि	मोलुङ गापा	पशु विज्ञान
३९	ओखलढुङ्गा	सरस्वती मावि	चिसंखुगढी गापा	बाली विज्ञान
४०	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युगकवि मावि	लिखु गापा	बाली विज्ञान
४१	ओखलढुङ्गा	फुलमती मावि	खिजिदेम्वा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२	पाँचथर	फिदिम मावि	फिदिम नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४३	पाँचथर	इन्द्रयणी मावि	तुम्वेवा गापा	पशु विज्ञान
४४	संखुवासभा	शारदा मावि	चैनपुर नपा	बाली विज्ञान
४५	संखुवासभा	वाना मावि वाना	पाँचखपन नपा	बाली विज्ञान
४६	संखुवासभा	मादि मावि	मादी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४७	संखुवासभा	अरुणोदय मावि	भोटखोला गापा	बाली विज्ञान
४८	संखुवासभा	सगरमाथा मावि	सिलीचोङ गापा	बाली विज्ञान
४९	संखुवासभा	मनकामना रत्न मावि	खाँदवारी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
५०	संखुवासभा	रामेश्वर मावि	धर्मदेवी नपा	बाली विज्ञान
५१	सोलुखुम्वु	केदार मावि	नेचासल्यान गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
५२	सुनसरी	पब्लिक मावि	धरान उमनपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
५३	सुनसरी	ज्योति मावि	ईटहरी उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
५४	सुनसरी	अमरसिंह मावि	देवानगञ्ज गापा	पशु विज्ञान
५५	सुनसरी	राष्ट्रिय मावि	कोशी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५६	सुनसरी	जनता मावि	महालक्ष्मी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
५७	सुनसरी	रामसीता मावि	वर्जु गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
५८	सुनसरी	बालकृष्ण मावि	रामनगर गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
५९	सुनसरी	हरिनगर मावि	हरिनगरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
६०	ताप्लेजुङ	नारायणी मावि	मौवाखोला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
६१	ताप्लेजुङ	मौवाखोला मावि	मौवाखोला गापा	बाली विज्ञान
६२	उदयपुर	नारद आदर्श मावि	चौदण्डीगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
६३	उदयपुर	त्रियुगा मावि	त्रियुगा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
६४	उदयपुर	नमुना मावि	रौतामाई गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
६५	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	पचौरौता नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
६६	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	जीतपुरसिमरा उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
६७	बारा	गढीमाइ मावि	महागढीमाई नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
६८	बारा	दुर्गा मावि	कलैया उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
६९	बारा	मणि मावि	कोल्हवी नपा	पशु विज्ञान
७०	बारा	वेगशाह मावि	प्रसौनी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७१	बारा	नेरामा वि	फेटा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७२	बारा	जनता मावि	करैयामाई गापा	पशु विज्ञान
७३	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	कलैया उमनपा २४	पशु विज्ञान
७४	बारा	नेपाल राष्ट्रिय मावि मनहरवा	फेटा गापा	बाली विज्ञान
७५	धनुषा	विलट बाकु मावि	कमला गापा	बाली विज्ञान
७६	धनुषा	यज्ञवाल्क्य संस्कृत मावि	जनकपुरधाम उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
७७	धनुषा	गंगा प्रसाद मावि	मिथिला बिहारी गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
७८	धनुषा	श्री मावि	धनुषाधाम नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
७९	धनुषा	जनता इकाइ मावि सहिदनगर	सहिदनगर नपा	बाली विज्ञान
८०	धनुषा	जनता जयसबाल मावि	गणेशमान चारनाथ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८१	धनुषा	राजेश्वर निधि मावि	नगराईन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८२	धनुषा	एच के यस मावि	जनक नन्दिनी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
८३	धनुषा	शिवशक्ति मावि	वटेश्वर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८४	धनुषा	सार्वजनिक मावि	मिथिला नपा	बाली विज्ञान
८५	धनुषा	शकरजनता मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
८६	धनुषा	राष्ट्रिय मावि	जनकपुर उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८७	महोत्तरी	किश्वर जनता मावि	भँगाहा नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
८८	महोत्तरी	ल चा मु मावि	जलेश्वर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
८९	महोत्तरी	शुक्रदेव मावि	जलेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९०	महोत्तरी	जनता मावि	एकडाँडा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
९१	महोत्तरी	महेन्द्र राष्ट्रिय मावि	रामगोपालपुर गापा	बाली विज्ञान
९२	महोत्तरी	राष्ट्रिय मा वि	गौशाला नपा	बाली विज्ञान
९३	महोत्तरी	त्रिभुवन मावि	गौशाला नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९४	महोत्तरी	राम मावि	मटिहानी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९५	महोत्तरी	रामवति जगदेव जनता मावि	लोहरीपट्टी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
९६	पर्सा	निरसिंह मावि	विरगञ्ज मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९७	पर्सा	त्रिजुद्ध मा प्र रा मावि	विरगञ्ज मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
९८	पर्सा	जिल्ला उचाङ्गल रामदेव कलवार मावि	पोखरीया नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
९९	पर्सा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	ठोरी गापा	पशु विज्ञान
१००	पर्सा	दिव्यकन्या मा वि	कालिकामाई गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१०१	पर्सा	मुखदेव शुसिला मावि	बहोदर माई गा.पा.८	बाली विज्ञान
१०२	रौतहट	श्री मावि	मौलापुर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१०३	रौतहट	शंकर गुधार मावि	गढीमाई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१०४	रौतहट	श्री मावि	वृन्दावन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१०५	रौतहट	श्री मावि	फतुवा विजयपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१०६	रौतहट	जयकिसान मावि	देवाही गोनाही नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१०७	सप्तरी	ल वा ना मावि	तिलाठी कोइलाडी गापा	पशु विज्ञान
१०८	सप्तरी	नरेन्द्र मेमोरियल जनता मावि	राजविराज नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१०९	सप्तरी	जनता मावि	विष्णुपुर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११०	सप्तरी	चन्द्र मावि	बोदेवरसाईन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१११	सप्तरी	मसिलाल जनता मावि	सुरुङ्गा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११२	सप्तरी	सर्वोदय मावि	कञ्चनरूप नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११३	सप्तरी	सु दे फु ज मावि	अग्नीसाइर कृष्णासबरन गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११४	सर्लाही	जनज्योति मावि	लालबन्धी नपा	बाली विज्ञान
११५	सर्लाही	महेन्द्ररत्न जगनाथ लक्ष्मीनिया मावि	वरहथवा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११६	सर्लाही	वेनीभोला नमुना मावि	गौडेता नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
११७	सर्लाही	जनता मावि	गौडेता नपा	बाली विज्ञान
११८	सर्लाही	केश्वर गरिव जनता मावि	हरिपुर्वा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११९	सर्लाही	महादेव जनता मावि	हरिवन नपा	बाली विज्ञान
१२०	सर्लाही	महाविर जनता मावि	हरिपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२१	सर्लाही	जनता मावि नवपुर लालवन्दी १	लालवन्दी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२२	सर्लाही	पब्लिक मावि	मलगंवा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१२३	सिराहा	जनता डोमी चौधरी मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१२४	सिराहा	जनता मावि	नवराजपुर गापा	बाली विज्ञान
१२५	सिराहा	रामजानकी मावि	सुखीपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१२६	सिराहा	मोहन मावि	मिर्चैया नपा	पशु विज्ञान
१२७	सिराहा	जनता वनवाली मावि	नरहा गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१२८	सिराहा	जनता मावि	गोलबजार नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१२९	सिराहा	जनता मावि	अर्नामा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३०	सिराहा	लक्ष्मण मण्डल जनता मावि	कल्याणपुर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३१	सिराहा	जनता मावि	कर्जन्हा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३२	सिराहा	जनता मावि	औरही गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३३	सिराहा	जनता मावि	नवराजपुर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३४	सिराहा	चन्द्रपुर मावि सिराहा १	सिराहा नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१३५	अर्घखाँची	जनता कृष्ण मावि	सन्धिखर्क नपा	बाली विज्ञान
१३६	अर्घखाँची	शान्ति मावि	मालारानी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३७	बाँके	लक्ष्मी मावि	कोहलपुर नपा	बाली विज्ञान
१३८	बाँके	ज्ञानोदय मावि	खजुरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१३९	बाँके	शान्ति मावि	कोहलपुर नपा	बाली विज्ञान
१४०	बाँके	ज्ञानदीप मावि	डुडुवा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१४१	बर्दिया	त्रिभुवन मावि	ठाकुरबाबा नपा	पशु विज्ञान
१४२	बर्दिया	जयकालिका मावि	बढैया ताल गापा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१४३	बर्दिया	त्रिभुवन मावि	बाँसगढी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१४४	बर्दिया	एकप्रिय राठौर मावि	गेरुवा गापा	बाली विज्ञान
१४५	दाङ	सर्वोदय मावि	रासी गापा	बाली विज्ञान
१४६	दाङ	मह्मोदय पब्लिक मावि	घोराही नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१४७	दाङ	गोरक्षरत्ननाथ मावि	घोराही नपा	पशु विज्ञान
१४८	दाङ	माध्यिक विद्यालय	तुलसीपुर नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१४९	दाङ	वि पि मावि	शान्तीनगर गापा	बाली विज्ञान
१५०	दाङ	जनकल्याण मावि	शान्तिनगर	बाली विज्ञान
१५१	दाङ	जनकल्याण मावि	बबई गापा	बाली विज्ञान
१५२	दाङ	साधरण मावि	राजपुर गापा	पशु विज्ञान
१५३	दाङ	सुधा मावि	बगालचुली गापा	बाली विज्ञान
१५४	दाङ	सिहपृथ्वी जनता मावि	दंगिशरण गापा	बाली विज्ञान
१५५	गुल्मी	रेसुङ्ग मावि	रेसुङ्ग नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१५६	गुल्मी	दुर्गा भवन मावि	कालीगण्डकी गापा	बाली विज्ञान
१५७	गुल्मी	म्याल पोखरी मावि	गुल्मीदरवार गापा	पशु विज्ञान
१५८	गुल्मी	आत्मबोध मा वि	छत्रकोट गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१५९	गुल्मी	पृथ्वी मावि	मदाने गापा	बाली विज्ञान
१६०	गुल्मी	सरस्वति मा वि	सत्यवती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६१	गुल्मी	महेन्द्र आदर्श मावि	मुसीकोट नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६२	गुल्मी	जनवोध मावि	रुरु गापा	बाली विज्ञान
१६३	गुल्मी	पञ्चायत मावि	धुर्कोट गापा	बाली विज्ञान
१६४	गुल्मी	हिमालय मावि	इश्मा गापा	बाली विज्ञान
१६५	कपिलवस्तु	महेन्द्र मावि	बाण गंगा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६६	कपिलवस्तु	जानकी मावि	महाराजगञ्ज नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६७	कपिलवस्तु	जनता मावि	मायादेवी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६८	कपिलवस्तु	अनिरुद्र पब्लिक मावि	यशोधारा गापा	बाली विज्ञान
१६९	कपिलवस्तु	भुवनेश्वरी मावि	विजयनगर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१७०	कपिलवस्तु	मावि इमिलिया ९	वुद्धभुमि नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१७१	कपिलवस्तु	वुद्धपथ मावि	कपिलवस्तु नपा १	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१७२	कपिलवस्तु	कनमुनी मावि	कपिलवस्तु नपा ९	बाली विज्ञान
१७३	नवलपरासी	जनता मावि	रामग्राम नपा	पशु विज्ञान
१७४	नवलपरासी	जनसेवा मावि	सुनवल नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१७५	नवलपरासी	सिता मा वि	पाल्हीनन्दन गापा	बाली विज्ञान
१७६	नवलपरासी	त्रिभुवन मावि	प्रतापपुर गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
१७७	नवलपरासी	दिपज्योति मावि	वर्दघाट नपा	बाली विज्ञान
१७८	पाल्पा	दामकडा मावि	तानसेन नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१७९	पाल्पा	दोभान मावि	तिनाउ गापा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१८०	पाल्पा	सौभाग्य मावि	माथागढी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
१८१	पाल्पा	चन्द्र मावि	वगनासकाली गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१८२	पाल्पा	जनता मावि	निस्दी गापा	बाली विज्ञान
१८३	पाल्पा	जनकल्याण मावि	रम्भा गापा	बाली विज्ञान
१८४	पाल्पा	जनता नमुना मावि	तानसेन नपा ३	सिभिल इन्जिनियरिङ
१८५	पाल्पा	आधारभूत मावि	रामपुर नपा	पशु विज्ञान
१८६	पाल्पा	उद्‌वुद्ध मावि	पुर्वखोला गापा	बाली विज्ञान
१८७	प्युठान	मुक्ती मावि	प्यूटान नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
१८८	प्युठान	उमामहेश्वरी मावि	स्वार्गद्धारी गापा	बाली विज्ञान
१८९	प्युठान	मोति मावि	ऐरावती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९०	प्युठान	गौमुखी मावि	गौमुखी गापा	बाली विज्ञान
१९१	प्युठान	बालशिक्षा मावि	झिमरुक गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९२	प्युठान	माण्डवी मावि नायागाँउ	माण्डवी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९३	प्युठान	सरस्वती मावि	सरुमारानी गापा	बाली विज्ञान
१९४	रोल्पा	सूर्योदय मावि	सुनिल स्मृति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
१९५	रोल्पा	भिमसेन मावि	रुन्टीगढी गापा	बाली विज्ञान
१९६	रुकुम	रुक्मिणी मावि	सिस्ने गापा	बाली विज्ञान
१९७	रूपन्देही	फर्सिकटार मावि	शुद्धोधन गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९८	रूपन्देही	रामनरेश मावि	रोहिणी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९९	रूपन्देही	सुसस्कृत मावि सिद्धार्थनगर १३ शान्तिनगर,	सिद्धार्थनगर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२००	रूपन्देही	पशुपति मावि सैनामैना १० सालझुण्डी	सैनामैना नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०१	रूपन्देही	हरैया मावि कञ्चन हरैया	कञ्चन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०२	रूपन्देही	हाजि ऐनायतुल्लाह सा मावि मायादेवी ५ सेमरहना	मायादेवी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०३	रूपन्देही	मनराजिदेवी मावि	मर्चवारी गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२०४	दैलेख	भैरव मावि	नौमुले गापा	बाली विज्ञान
२०५	दैलेख	ज्वाला मावि	भगवतीमाई गापा	बाली विज्ञान
२०६	डोल्पा	त्रिपूरा मावि	जगदुल्ला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२०७	डोल्पा	जनप्रभा मावि	त्रिपूरासुन्दरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२०८	हुम्ला	सीता मावि	खार्पुनाथ गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०९	जाजरकोट	लक्ष्मी प्राप्ति मावि खुर्पा कुशे ५ टिमे	कुशे गापा	बाली विज्ञान
२१०	जुम्ला	सरस्वती मावि	तिला गापा	बाली विज्ञान
२११	जुम्ला	नेत्रज्योति मावि	हिमा गापा	बाली विज्ञान
२१२	मुगु	कालिका मा वि	खत्याड गापा	बाली विज्ञान
२१३	मुगु	वुद्‌द्ध मावि	मुगुम् कार्मारोङ गापा	पशु विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२१४	सल्यान	त्रिभुवन जनता	शारदा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२१५	सल्यान	त्रिभुवन जनता मावि	वनगाड कुविन्डे नपा	बाली विज्ञान
२१६	सल्यान	जनता मावि	त्रिवेणी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२१७	सल्यान	निराजन मावि	सिद्धेकुमाख गापा	पशु विज्ञान
२१८	सल्यान	जीवनज्योति मावि	कपुरकोट गापा	बाली विज्ञान
२१९	सल्यान	जनता मावि राँगेचौर	कुमाख गापा	बाली विज्ञान
२२०	अछाम	नेपाल राष्ट्रिय मावि.	रामारोशन गापा	बाली विज्ञान
२२१	बैतडी	कुलाउ मावि	पञ्चेश्वर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२२	बैतडी	नागार्जुन मावि	शिवनाथ गापा	बाली विज्ञान
२२३	बैतडी	दुर्गा मावि सिमार	डिलासैा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२४	बझाङ	वान्नीचौर मावि	छविस पाथीभरा गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२५	बझाङ	दुर्गामवानी मावि	तलकोट गापा	पशु विज्ञान
२२६	बझाङ	कुलमष्टाजन मावि	मष्टा गापा	बाली विज्ञान
२२७	बझाङ	सुनकुण्डा मावि चिर	वित्थड चीर गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२८	बझाङ	सरस्वती मावि विजगाडा	वुङगल नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२९	डडेलधुरा	भागेश्वर मावि	परशुराम नपा	बाली विज्ञान
२३०	दार्चुला	खण्डेश्वरी मा वि	अपिहिमाल गापा	बाली विज्ञान
२३१	डोटी	भवानी मावि	सायम नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३२	कैलाली	कामेश्वर मा वि	भजनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३३	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	कैलारी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३४	कैलाली	महुन्याल मा वि	बर्दगोरीया गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३५	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	मोहन्याल गापा	बाली विज्ञान
२३६	कैलाली	जनजागृति मावि लम्कीचुहा ४ चौरी	लम्कीचुहा नपा=	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३७	कैलाली	पहलमानसिह मेमोरियल मावि पहलमानवुर घोडाघोडी ११	घोडाघोडी नपा	बाली विज्ञान
२३८	भोजपुर	विश्वप्रेम मावि	अरुण गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३९	धनकुटा	त्रिवेणी मावि	धनकुटा नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४०	इलाम	अमर मावि	इलाम नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४१	झापा	हिमालय मावि	दमक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४२	झापा	सरस्वति मा वि	दमक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४३	झापा	धुलावरी मावि	मेचीनगर नपा	पशु विज्ञान
२४४	खोटाङ	पञ्च मावि	दिक्तेल रुपाकोट मजुवागढी नपा	बाली विज्ञान
२४५	मोरङ	सुकुना मावि	सुन्दरहरैचा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२४६	मोरङ	जनता मावि	वेलवारी नपा	बाली विज्ञान
२४७	मोरङ	महेन्द्र मावि	केरावरी गापा	पशु विज्ञान
२४८	मोरङ	विराट बहिरा मावि	विराटनगर म न पा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२४९	ओखलढुङ्गा	प्रवुद्ध मावि	सुनकोशी गापा	बाली विज्ञान
२५०	पाँचथर	पृथ्वी मावि	कुम्मायक गापा	बाली विज्ञान
२५१	सोलुखुम्वु	गार्मा मावि	सोलु दुधकुण्ड गापा	बाली विज्ञान
२५२	सुनसरी	शिक्षा निकेतन मावि	धरान उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२५३	ताप्लेजुङ	भानु मावि	फुङलिङ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२५४	तेह्रथुम	बसन्त मावि	लालीगुराँस नपा	बाली विज्ञान
२५५	उदयपुर	त्रिवेणी मावि	कटारी नपा	बाली विज्ञान
२५६	धनुषा	जनता मावि	विदह गापा	पशु विज्ञान
२५७	धनुषा	धनुषा जनता मावि	धनुषाधाम नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२५८	महोत्तरी	जनता मावि	वर्दिवास नपा	पशु विज्ञान
२५९	रौतहट	निमधरी बासुदेव मावि	राजदेव नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६०	सप्तरी	गोबर्धन बैरागी मावि	सप्तकोशी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६१	सप्तरी	भवानी प्र सकल मावि	तिरहुत गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६२	सिराहा	जनता मावि	अर्नामा गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
२६३	अर्घखाँची	हरहर साधारण मावि	पाणिनी गापा	बाली विज्ञान
२६४	अर्घखाँची	सरस्वति मा वि	छत्रदेव गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२६५	बाँके	धुम्वोजी मावि	नेपालगञ्ज उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६६	बाँके	जनता मावि	खजुरा गापा	बाली विज्ञान
२६७	बर्दिया	धुर्ब मावि	गुलरिया नपा	पशु विज्ञान
२६८	दाङ	सरस्वति मा वि	रासी गापा	बाली विज्ञान
२६९	गुल्मी	उदय मावि	चन्द्रकोट गापा	बाली विज्ञान
२७०	गुल्मी	जनज्योति मावि	रुरु गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२७१	कपिलवस्तु	नेपाल आर्दश मावि	शिवराज नपा	पशु विज्ञान
२७२	कपिलवस्तु	गौतम बुद्ध मावि	वुद्धभूमि नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२७३	कपिलवस्तु	भृकुटी मावि	वुद्धभूमि नपा	बाली विज्ञान
२७४	कपिलवस्तु	जनचेतना कम्यूनिटि मावि	शिवराज नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२७५	पाल्पा	लक्ष्मी मावि	तानसेन नपा	बाली विज्ञान
२७६	पाल्पा	मोहनकन्या मावि	तानसेन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२७७	प्युठान	भानुभक्त मावि	मल्लरानी गापा	बाली विज्ञान
२७८	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिया मावि	परिवर्तन गापा	बाली विज्ञान
२७९	रोल्पा	विरबलभद्र मावि	थवाङ गापा	बाली विज्ञान
२८०	रूपन्देही	कालिका मावि	बुटवल उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८१	रूपन्देही	नविन औद्योगिम मावि	बुटवल उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२८२	रूपन्देही	श्री नवरत्न मावि	बुटवल उमनपा	बाली विज्ञान
२८३	रूपन्देही	केरवानी मावि	देवदह नपा	बाली विज्ञान
२८४	रूपन्देही	मसिना बाबा नरेन्द्रपुरी मावि	लुम्विनी साँस्कृतिक नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
२८५	रूपन्देही	तिनुहा मावि	लुम्विनी साँस्कृतिक नपा	बाली विज्ञान
२८६	दैलेख	त्रिभुवन मावि	नारायण नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८७	दैलेख	विजया मावि	दुल्लु नपा	बाली विज्ञान
२८८	हुम्ला	मानसरोवर मावि	सिमकोट गापा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२८९	जाजरकोट	नारायणी मावि	छेडगाड गापा	बाली विज्ञान
२९०	जुम्ला	जनता मावि	चन्दनाथ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९१	कालिकोट	पञ्चदेवल मावि	सान्नित्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२९२	रुकुम	शितल मावि	चौरझारी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९३	सल्यान	जनकल्याण मावि	बागचौर नपा	बाली विज्ञान
२९४	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिया मावि	गुर्भाकोट नपा	बाली विज्ञान
२९५	सुर्खेत	शिव मावि	विरेन्द्रनगर नपा	बाली विज्ञान
२९६	सुर्खेत	सूर्य प्रकाश मावि	पञ्चपुरी नपा	पशु विज्ञान
२९७	अछाम	मंगला राष्ट्रिय मावि	मंगलसेन नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
२९८	अछाम	सूर्यचन्द्र मावि	साँफेवगर नपा	बाली विज्ञान
२९९	अछाम	प्रभाधमकोट मावि	साँफेवगर नपा	बाली विज्ञान
३००	बैतडी	मनिलेक मावि	मेलौनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०१	बैतडी	श्रीकृष्ण मावि	पाटन नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३०२	बझाङ	सत्यवादी मावि	जयपृथ्वी नपा	बाली विज्ञान
३०३	बझाङ	शिक्षोदय मावि	केदारस्यू गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३०४	बाजुरा	भानोदय मावि	बुढीगंगा नपा	पशु विज्ञान
३०५	डडेलधुरा	महेन्द्र मावि	अमरगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०६	डडेलधुरा	बालकल्याण मावि	अजयमेरु गापा	बाली विज्ञान
३०७	दार्चुला	मालिका अर्जुन मावि	महाकाली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३०८	दार्चुला	जनविकास मावि	दुहुँ गापा	बाली विज्ञान
३०९	डोटी	घन्टेश्वर मावि	जोरायल गापा	बाली विज्ञान
३१०	डोटी	सीताराम मावि	शिखर नपा	बाली विज्ञान
३११	डोटी	दिल्पेश्वर मावि	दियायल सिलगढी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१२	कैलाली	रघुनाथ आर्दश मावि	जोशीपुर गापा	बाली विज्ञान
३१३	कैलाली	दुर्गा लक्ष्मी मावि	गोदावरी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१४	कैलाली	कर्णाली मावि	टिकापुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१५	कैलाली	धनगढी मावि	धनगढी उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३१६	कन्चनपुर	बैजनाथ मावि	भिमदत्त नपा	बाली विज्ञान
३१७	कन्चनपुर	भानु मावि	महाकाली नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१८	कन्चनपुर	शान्ति मावि	बेलौरी नपा	बाली विज्ञान
३१९	कन्चनपुर	बैजनाथ मावि	बेदकोट नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३२०	बाग्लुङ	गलकोट मावि	गलकोट नपा	बाली विज्ञान
३२१	बाग्लुङ	भिमसेन मावि	काँठेखोला गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३२२	बाग्लुङ	शान्ति मावि	जैमिनी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२३	बाग्लुङ	धौलागिरी मावि	बागलुङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२४	बाग्लुङ	धौलागिरी विरेन्द्र मावि	बागलुङ नपा	पशु विज्ञान
३२५	बाग्लुङ	ज्ञानेन्द्र मावि	निसीखोला गापा	पशु विज्ञान
३२६	बाग्लुङ	नेपाल मावि	ताराखोला गापा	पशु विज्ञान
३२७	बाग्लुङ	पुरुषोदय मावि	वरेङ गापा	बाली विज्ञान
३२८	बाग्लुङ	त्रिभुवन मावि वडिगाड २ दगान्दुडाँडा	वडिगाड गापा	बाली विज्ञान
३२९	गोरखा	ज्ञानमार्ग मावि	गण्डकी गापा	पशु विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३३०	गोरखा	भवानी मावि	पालुङटार नपा	बाली विज्ञान
३३१	गोरखा	भवानी मावि मन्वु आरुधाट २	मन्वु आरुधाट गा पा	बाली विज्ञान
३३२	कास्की	ब्रह्मारुपा मावि	पोखरा मनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३३३	कास्की	शुक्रराज मावि	पोखरा मनपा	पशु विज्ञान
३३४	कास्की	महेन्द्र मावि	पोखरा मनपा	बाली विज्ञान
३३५	कास्की	जनप्रीय मावि	पोखरा मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३३६	लमजुङ	शैलापुत्री मावि	राईनास गापा	पशु विज्ञान
३३७	लमजुङ	जनविकास मावि	वेसीशहर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३३८	लमजुङ	इशानेश्वर मावि	मध्यनेपाल नपा	बाली विज्ञान
३३९	मनाङ	लोकप्रिय मावि चामे	चामे गापा	बाली विज्ञान
३४०	मुस्ताङ	जनआर्दश मावि	थासाङ गापा	बाली विज्ञान
३४१	मुस्ताङ	जनहित मावि	घरपझोङ गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३४२	म्याग्दी	गलेश्वर मावि	वेनी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३४३	म्याग्दी	मुक्तिधाम मावि	रघुगंगा गापा	बाली विज्ञान
३४४	म्याग्दी	मगला मावि	मंगला गापा	बाली विज्ञान
३४५	म्याग्दी	प्रभा मावि	अन्नपुर्ण गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
३४६	नवलपरासी पूर्व	पृथ्वी मावि	रामग्राम नपा	बाली विज्ञान
३४७	नवलपरासी पूर्व	नवजागरण मावि	मध्यविन्दु नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३४८	नवलपरासी पूर्व	जनता मावि	मध्यविन्दु नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
३४९	नवलपरासी पूर्व	रत्नराज्यलक्ष्मी मावि	गैडाकोट गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५०	नवलपरासी पूर्व	डेडगाँउ मावि	बौदीकाली गापा	बाली विज्ञान
३५१	नवलपरासी पूर्व	देवचुली मावि	देवचुली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३५२	नवलपरासी पूर्व	भानुदय मावि	विनयी त्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५३	पर्वत	मातेदेवल मावि	फलेवास नपा	बाली विज्ञान
३५४	पर्वत	नवजागृति मावि	मोदी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३५५	स्याङजा	पूर्ण अमृत मावि	वालिङ नपा	बाली विज्ञान
३५६	स्याङजा	त्रिशहिल मावि	आँधीखोला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५७	स्याङजा	भानुभक्त आर्चाय मावि	गल्याङ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३५८	स्याङजा	पञ्चकन्या मावि	अर्जुन चौपारी गापा	बाली विज्ञान
३५९	तनहुँ	सत्यवती मावि	व्यास नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६०	तनहुँ	रामशाह मावि	आवुखैरेनी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६१	तनहुँ	पञ्चदेवभुमी मावि	शुक्लागण्डकी नपा	पशु विज्ञान
३६२	भक्तपुर	श्री पद्म मावि	भक्तपुर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६३	भक्तपुर	सरस्वती मावि	सूर्यविनायक नपा	बाली विज्ञान
३६४	भक्तपुर	आदर्श मावि मध्यपुर सानोठिमी	मध्यपुर ठिमी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६५	चितवन	बुद्धशान्ति मावि	राप्ती गापा	पशु विज्ञान
३६६	चितवन	त्रिवेणी वराह मावि	इच्छाकामना गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३६७	चितवन	प्रभात मावि	भरतपुर मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३६८	चितवन	माडी मावि	माडी गापा	पशु विज्ञान
३६९	चितवन	भिमोदय मा वि	कालिका नपा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३७०	चितवन	भिमनगर मावि भरतपुर २०	भरतपुरन मनपा	बाली विज्ञान
३७१	चितवन	नेपाल मावि	रत्ननगर नपा	बाली विज्ञान
३७२	धादिङ	मण्डली मावि	गंगा जमुना गापा	बाली विज्ञान
३७३	धादिङ	चन्द्रोय मावि	वेनीघटरोराङ	बाली विज्ञान
३७४	धादिङ	निलकण्ठ मावि	निलकण्ठ नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३७५	धादिङ	वागेश्वरी मावि	गल्छी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७६	धादिङ	जनजागृति मावि	थाक्रे गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७७	धादिङ	सत्यावती मावि	सिद्धलेक गापा	बाली विज्ञान
३७८	दोलखा	सर्व मावि	भिमेश्वर नपा	बाली विज्ञान
३७९	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मावि	बैतेश्वर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८०	काठमाडौं	पद्म कन्या मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८१	काठमाडौं	सिद्धी गणेश मावि	कागेश्वरी मनोहरा नपा	बाली विज्ञान
३८२	काठमाडौं	महेन्द्र राष्ट्रिय मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८३	काठमाडौं	कालिदेवी मावि	तारकेश्वर नपा	बाली विज्ञान
३८४	काठमाडौं	ज्ञानोदय मावि	काठमाडौ मनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८५	काठमाडौं	कंकाली मावि	चन्द्रगिरी नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
३८६	काठमाडौं	विद्या मन्दिर मावि	चन्द्रगिरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३८७	काठमाडौं	जनसेवा मावि	किर्तिपुर नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
३८८	काठमाडौं	अरुणोदय मावि	गोकर्णेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८९	काठमाडौं	फर्पिङ मावि	दक्षिणकाली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९०	काठमाडौं	गान्धी आदर्श मावि कागेश्वरी मनहरा ९	कागेश्वरी मनहरा नपा	बाली विज्ञान
३९१	काठमाडौं	बालउद्दार मावि वुनपा १० कपन मिलनचोक	वुढानिलकण्ठ नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३९२	काठमाडौं	जितपुर मावि तारकेश्वर ३ किसन्डोल	तारकेश्वर नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९३	काठमाडौं	ग्राम शिक्षा मन्दिर मावि	बुढानिलकन्ठ नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
३९४	काभ्रे	सन्जिवनी मावि	धुलिखेल नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
३९५	काभ्रे	श्वेव बराह मावि	बनेपा नपा	बाली विज्ञान
३९६	काभ्रे	खाडादेवि मावि	चौरी देउराली गापा	बाली विज्ञान
३९७	काभ्रे	लक्ष्मी नारायण मावि	रोशी गापा	बाली विज्ञान
३९८	काभ्रे	जनक मावि	नमोवुद्ध गापा	पशु विज्ञान
३९९	काभ्रे	भैरव मावि	महाभारत गापा	बाली विज्ञान
४००	ललितपुर	विश्वामित्र गणेश मावि	महालक्ष्मी नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ
४०१	ललितपुर	कालिदेवी मावि	बागमती गापा	बाली विज्ञान
४०२	ललितपुर	आदर्शशौल युवक मा.वि. वुङमती २२	ललितपुर उमनपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४०३	ललितपुर	मगरगाउँ मा. वि. को ञ्ज्योसोम गा.पा. २, शंखु	कोन्जोसोम गापा	बाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४०४	मकवानपुर	भुटनदेवी मावि	हेटौडा उमनपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४०५	मकवानपुर	जनप्रीय मावि	हेटौडा उमनपा	बाली विज्ञान
४०६	मकवानपुर	महेन्द्र मावि	बकैया गापा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
४०७	मकवानपुर	जनकल्याण मावि	थाहा नपा	बाली विज्ञान
४०८	मकवानपुर	सुन्दरीदेवी मावि	थाहा नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४०९	मकवानपुर	देवकी मावि	बागमती गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१०	मकवानपुर	वंशगोपाल मावि	मकवानपुरगढी गापा	बाली विज्ञान
४११	मकवानपुर	वात्सलादेवी मावि	ईन्द्रसरोवर गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४१२	नुवाकोट	राणा भुवनेश्वरी मावि	विदुर नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१३	नुवाकोट	महेन्द्र मावि	लिखु गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
४१४	नुवाकोट	अमरज्योति मावि	तादी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४१५	नुवाकोट	ऐसेलु भुमे मावि	किस्याङ गापा	बाली विज्ञान
४१६	नुवाकोट	नवजिवन मावि	ककनी गापा	बाली विज्ञान
४१७	रामेछाप	हिमगंगा मावि	रामेछाप नपा	पशु विज्ञान
४१८	रामेछाप	दुहु मावि	सुनापति गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ.
४१९	रामेछाप	कालिका मावि रिठ्ठे	दोरम्वा मावि	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२०	रामेछाप	तामाकोशी जनजागृति मावि	लिखु तामाकोशी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२१	रसुवा	निलकण्ठ मावि	उत्तरगया गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२२	रसुवा	गोसाइकुण्ड मावि	नौकुण्ड गापा	बाली विज्ञान
४२३	सिन्धुली	गौमती मावि	कमलामाई नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४२४	सिन्धुली	प्रभात मावि	कमलामाई नपा	बाली विज्ञान
४२५	सिन्धुली	श्री मावि	दुधौली नपा	बाली विज्ञान
४२६	सिन्धुली	सरस्वती मावि	दुधौली नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४२७	सिन्धुली	कपिलाकोट मावि	मरिण गापा	बाली विज्ञान
४२८	सिन्धुली	प्रगतिशिल मावि	सुनकोशी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२९	सिन्धुपाल्चोक	जनजागृति मा.वि.	चौतारा साँगाचोकगढी नपा	पशु विज्ञान
४३०	सिन्धुपाल्चोक	सेतीदी पन्चकन्या मवि	चौतारा साँगाचोकगढी नपा	बाली विज्ञान
४३१	सिन्धुपाल्चोक	महेन्द्रदोय मावि	सुनकोशी गापा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४३२	सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रेश्वरी मावि	मेलम्ची नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ.
४३३	सिन्धुपाल्चोक	क्षेत्रपालेश्वरी मावि	पाँचपोखरीथाङपालधाप गापा	बाली विज्ञान
४३४	सुनसरी	आदर्श मावि	बराहक्षेत्र नपा	इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ.
४३५	मोरङ	नरग्राम नमुना मावि	बुढीगंगा गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४३६	भोजपुर	पञ्चकन्या मावि	रामप्रिसादराई गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४३७	भोजपुर	सगरमाथा मावि	हतुवागढी गाँउपालिका	वाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४३८	उदयपुर	क्या. पर्शुराम पद्माराई मावि	लिम्चुङबुङ गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४३९	उदयपुर	जनता मावि बेलका	बेलका नपा	सिभिल ई.
४४०	सोलुखुम्वु	विरेन्द्रज्योती मावि	सोताङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४१	ताप्लेजुङ	पृथ्वी मावि खाम्लुङ	मेरिङदेन गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४२	धनकुटा	भानु मावि डांडाबजार	साँगुरीगढी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल
४४३	धनकुटा	चुलाचुली मावि ताङखुवा	छथर जोरपाटी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४४	इलाम	सरस्वती मावि	माङसेवुङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४४५	महोत्तरी	दुर्गा मावि	मनरा मनरशिसवा नगरपालिका	सिभिल ई.
४४६	महोत्तरी	जनता राष्ट्रिय मा वि	धमौराबाल्वा नगरपालीका	सिभिल ई.
४४७	बारा	रामचरित्र मावि जयनगर	आदर्श कोतावल	सिभिल ई.
४४८	रौतहट	जनता मावि कठहरिया	कटहरिया नगरपालिका	सिभिल ई.
४४९	सप्तरी	जनता मावि तरही	डाँक्नेश्वरी गापा ३	सिभिल ई.
४५०	ललितपुर	बाघभैरव मावि	मांहाकाल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५१	मकवानपुर	सूर्योदय मावि	राक्सिराङ गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४५२	काठमाडौं	सितापाइला मावि लाम्पाखा	नागार्जुन नगरपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४५३	दोलखा	हलेश्वर मावि	गौरीशंकर गापा	कम्प्युटर ई.
४५४	धादिङ	निरन्जना मावि	नेत्रावती डबजोङ गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५५	सिन्धुपाल्चोक	रत्नराज्य मावि	जुगल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४५६	सिन्धुपाल्चोक	बुद्धोदय मा वि	लिसङखुपाखुरा गाउँपालिका	कम्प्युटर ई.
४५७	बाग्लुङ	उत्तरगंगा मावि	ढोरपाटन नगरपालिका	सिभिल ई.
४५८	नवलपरासी पूर्व	जनजागृति मा.वि.	वुलिङटार गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४५९	स्याङजा	महिमा मावि	हरिनास गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६०	स्याङजा	नवज्योति मावि	विरुवा गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४६१	कास्की	वीरेठाँटी मावि	अन्पुर्ण गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.
४६२	म्याग्दी	ताकम मावि	धवलागिरी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४६३	रोल्पा	कृष्ण मावि	माडी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६४	अर्घखाँची	विरेन्द्र मावि	मालारानी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल ई.
४६५	नवलपरासी पूर्व	आदर्श मावि खोखरपूरा	सरावल गाँउपालिका	सिभिल ई.
४६६	बाँके	जयकिसान मावि	नरैनापुर गापा	वाली विज्ञान
४६७	रोल्पा	बुद्धिविकास मावि	गंगदेव गापा	कम्प्युटर ई.
४६८	गुल्मी	मालिका मावि	मालिका गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४६९	सल्यान	शारदा जनकल्याण मावि रामपुर	कालिमाटी गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७०	डोल्पा	अरनिको मावि	काइके गाँउपालिका	कम्प्युटर ई.

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४७१	डोल्पा	कालिका मावि	मुड्केचुला गाँउपालिका	पशु विज्ञान
४७२	डडेलधुरा	वीरबलभद्र मावि	नवदुर्गा गाँउपालिका	सिभिल ई.
४७३	अक्षाम	गुरुकुल मावि	ढकारी गाँउपालिका	सिभिल ई.
४७४	बझाङ	महेश्वरी मावि	खप्तडछन्ना गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७५	डडेलधुरा	सरस्वती मावि	भगेश्वर गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७६	डोटी	खत्याडी मावि	बोगटान फुडसिल गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७७	बाजुरा	दशरथ मावि	खप्तडछेडेदह गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७८	बाजुरा	किर्तिचौर मावि	गौमुल गाँउपालिका	वाली विज्ञान
४७९	ओखलढुङ्गा	शिवदुती मावि	मोलुङ गापा	सिभिल ई.
४८०	खोटाङ	भगवती दिनानाथ मावि	खोटेहाङ	वाली विज्ञान
४८१	महोत्तरी	रामनारायण अयोध्या उ मा वि	पिपरा गा पा ४	कृषि प्राविधिक
४८२	लमजुङ	शिशुविद्याश्रम मावि	राइनास गापा	सिभिल ई.
४८३	कास्की	अम्विका मावि	पोखरा मनपा	कम्प्युटर ई.
४८४	धादिङ	कार्की गाँउ मावि	त्रिपूरासुन्दरी गाँउपालिका	पशु विज्ञान
४८५	खोटाङ	त्रिभुवन मा वि ऐसेलुखर्क	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	वाली विज्ञान
४८६	पाँचथर	श्री चन्द्रेश्वर मा. वि मिक्लाजुङ-६ खान्द्रोङ	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	वाली विज्ञान
४८७	पाँचथर	थर्पु मा.वि.	याङवरक गाउँपालिका	वाली विज्ञान
४८८	पाँचथर	श्री सरस्वती मा.वि फालेलुङ -३	फालेलुङ गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
४८९	उदयपुर	श्री महेन्द्र रत्न मा.वि रुपाटार,ताप्ली-५	ताप्ली गाउँपालिका	पशु विज्ञान
४९०	सोलुखुम्वु	सगरमाथा माध्यमिक विद्यालय महाकुलुङ गाउँपालिका-१	महाकुलुङ गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
४९१	भोजपुर	अन्नपूर्ण वा.र.रा. मावि अन्नपूर्ण	टयाम्केमैयुङ गाउँपालिका	वाली विज्ञान
४९२	सिराहा	जनता माध्यमिक विद्यालय राजपुर	विष्णुपुर गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
४९३	धनुषा	श्री लक्ष्मीनियाँ जनता मा.वि. कुम्हरौडा लक्ष्मीनियाँ गा.पा.– ७	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
४९४	सर्लाही	श्री जनता तेजनारायण दयावती माध्यमिक विदयालय, विष्णु गापा, पकडी फेन्हरा, सिमरा, सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
४९५	सर्लाही	श्री जनता माध्यमिक विदयालय, इश्वरपुर नपा-१५, बल्वा सोकनाहा, सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	वाली विज्ञान
४९६	काभ्रेपलाञ्चोक	श्री जनविकास मा वि खानीखोला -५	खानीखोला गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
४९७	काभ्रेपलाञ्चोक	श्री आजाद माध्यमिक विद्यालय, पाँचखाल-१२, बालुवा	पांचखाल नगरपालिका	वाली विज्ञान

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४९८	नुवाकोट	श्री बागेश्वरी माध्यमिक विद्यालय, सुर्यगढी-३ चोकदे	सुर्यगढी गाउँपालिका	वाली विज्ञान
४९९	नुवाकोट	इन्द्रायणी मा.बि. पञ्चकन्या १	पञ्चकन्या गाउँपालिका	वाली विज्ञान
५००	बाँके	श्री जानकी मा.वि.खजुराखुर्द जानकी गा.पा.४	जानकी गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
५०१	रुकुमकोट	महेन्द्र मा वि तकसेरा, पुथा उत्तरगंगा १०	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
५०२	रोल्पा	श्री गोकुल मा.बि.लुङ्ग्री-२ रोल्पा	लुङग्री गाउँपालिका	वाली विज्ञान
५०३	हुम्ला	महाबौद्ध मावि यालवाङ	नाम्खा गाउँपालिका	वाली विज्ञान
५०४	कालिकोट	कालिका मावि वडा न ५ गेला	महावै गाउँपालिका	वाली विज्ञान
५०५	कञ्चनपुर	श्री गौरीशंकर माध्यमिक विद्यालय पुनर्वास ५ कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	वाली विज्ञान
५०६	बैतडी	श्री अर्जुन मा वि सिगास ०२ गाँजरी	सिगास गाउँपालिका	वाली विज्ञान
५०७	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गापा	सरस्वती नमूना मावि आठराई त्रिवेणी	पशुबिज्ञान
५०८	खोटाङ	केपिलास गढी गा पा	पृथ्वी मावि बाग्शीला	बाली बिज्ञान
५०९	धनकुटा	सहिदभूमी गापा	पञ्चकृष्ण मावि पिप्ले	बालीबिज्ञान
५१०	संखुवासभा	सभापोखरीगापा	जनज्योति मावि धुपु	पशुबिज्ञान
५११	पांचथर	हिलिहाङ्ग गापा	सिरिजङ मा बि हिलिहाङ ३	बाली विज्ञान
५१२	इलाम	माई नपा	कन्काइ मावि	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५१३	सोलुखुम्बु	लिखुपिके गापा	हिमगङ्गा मावि	बाली बिज्ञान
५१४	सुनसरी	गढी गापा	सरस्वती मावि गढी	सिभिल ई.
५१५	रौतहट	गरुडा नपा	मा वि गरूडा	सिभिल ई.
५१६	सप्तरी	बलानविहुल गापा	जागज मावि सेहरा रौतहट बलानबहल	बालीबिज्ञान
५१७	पर्सा	पटेर्वासुनौली गापा	ने रा मा वि निचुटा	बालीबिज्ञान
५१८	बारा	विश्रामपुर गापा	नेपाल राष्ट्रिय मावि इटियाही	सीभिल इ.
५१९	नुवाकोट	म्यागङ गापा	देउराली मावि म्यागङ ३	वाली बिज्ञान
५२०	सिन्धुपाल्चोक	भोटेकोसी गापा	भिमसेन माबि त्याङथली	कम्प्युटर ई
५२१	सिन्धुली	घ्याङलेक गापा	नेत्रकाली मावि रामपुर	बाली बिज्ञान
५२२	गोरखा	भीमसेन थापा गा पा	नवजागृति चण्डी मावि भीमसेन थापा-६ अश्राङ	कम्प्युटर इ.
५२३	पर्वत	जलजला गा पा	ग्राम प्रकाश मावि	बालीविज्ञान
५२४	अर्घाखांची	सीतगङ्गा नपा	ज्योति मावि ठाडा	बालीविज्ञान
५२५	हुम्ला	ताजाकोट गापा	चन्द्रप्रकाश मावि ताजाकोट	वाली विज्ञान
५२६	कालीकोट	रास्कोट नपा	जनजाग्रृति मावि रास्कोट	कम्प्युटर इ.

क्र.सं.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
५२७	जाजरकोट	बारेकोट गापा	विरेन्द्र ऐश्वर्य मावि लिम्सा	सिभिल इ.
५२८	दैलेख	भैरवी गापा	हिमालय मावि डाडिमाडी	सिभिल इ.
५२९	कञ्चनपुर	लालझाडी गापा	भानु मावि कञ्ज लालझाडी	सिभिल इ.
५३०	अछाम	मेल्लेख गापा	जनता मावि मेल्लेख	पशुविज्ञान
५३१	दार्चुला	ब्यास	सम्पाल मावि सुनसेरा	बाली बिज्ञान
५३२	सुनसरी	धरान उमनपा	सहीद स्मृती मावि धरान	कम्प्युटर इ.
५३३	खोटाङ	दिप्रुङचुईचुम्बा	राम्चे निकेतन मा वि इजारा	बाली बिज्ञान
५३४	पर्सा	पर्सागढी नपा	ने रा मावि बडेर्वा	कम्प्युटर इ.
५३५	नुवाकोट	ककनी	मुकुनदेश्वरी मावि	सिभिल
५३६	दार्चुला	मालिकार्जुन	शंकरपुर मावि पस्ती	वालीबिज्ञान
५३७	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु	हेलम्बु मोडल मावि	सिभिल इ.

अनुसूची १२

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि बजेट कार्यावयनसम्बन्धी मार्गदर्शन

प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत भए बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था र मागदर्शन बमोजिम हुनेछ । त्यसलाई अर्थ मन्त्रालयको वेबसाइट www.mof.gov.np बाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ ।

नेपाल सरकार
शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर
(आर्थिक प्रशासन शाखा)

फोन नं. ०१-६६३३०२९
Web: www.cehrd.gov.np

पत्र संख्याः ०८०/८१
चलानी नं.: १६

मिति २०८०।४।२५

विषय:- आ.व.०८०।८१ को वजेट कार्यान्वयन सम्वन्धि मार्गदर्शन पठाएको ।

श्री शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
७७ जिल्ला ।

प्रस्तुत विषयमा शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको च. नं. ०३ मिति २०८०।०४।०९ को पत्रानुसार आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को वजेट कार्यान्वयन सम्वन्धि ८७ वुदे मार्गदर्शन प्राप्त भएकोले सो मार्गदर्शन अनुसार आर्थिक कारोवार गर्नुहुन अनुरोध छ। आर्थिक कारोवार गर्दा प्रचलित आर्थिक कानुन र अन्य कानूनको पुर्ण पालना गर्नुहुन, साथै शुन्य वेरुजु कायम हुने गरी आर्थिक कारोवार समेत गर्नुहुन मन्त्रालयवाट प्राप्त मार्गदर्शन पाना १४ यसैपत्र साथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

चूडामणि पौडेल
महानिर्देशक

चूडामणि पौडेल
महानिर्देशक

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

पत्र संख्या:- २०८०।८१ मार्गदर्शन
चलानी नं.:- ०२

सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

मिति : २०८०/०४/०९

विषय : आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन ।

महानिर्देशक,
शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र,
सानोठिमी, भक्तपुर ।

विनियोजन ऐन, २०८० संघीय संसदबाट पारित भई मिति २०८०/३/३१ का दिन सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट प्रमाणीकरण भइसकेकोले सोही अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०।८१ का लागि तहाँ र अन्तर्गतका निकायहरूलाई विभिन्न उपशीर्षकहरूमा छुट्टयाइएको रकमको प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने गराउने, लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने र लेखापरीक्षण गर्ने/गराउने समेतको जिम्मेवारी सहित विनियोजित रकम खर्च गर्ने सन्दर्भमा देहायको मार्गदर्शन यहाँको जानकारीका लागि प्रेषित गरेको छु । प्राप्त श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै खर्चमा मितव्ययिता, प्रभावकारिता र दक्षता कायम गर्नु हुनेछ । समग्र वित्तीय अनुशासन कायम गर्दै उद्देश्य प्राप्तिको लागि बजेट, निकासा, खर्च र नियन्त्रण लगायत वित्तीय उत्तरदायित्व कायम गर्न विनियोजन ऐन, २०८०, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को अनिवार्य रुपमा परिपालन गर्नु/गराउनु हुनेछ । विनियोजन ऐन, २०८० को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम बजेट कार्यान्वयन गर्न यो मार्गदर्शन प्रेषित गरेको छु। महालेखा परीक्षकको पछिल्ला प्रतिवेदनहरूमा उल्लिखित विवरण र बेरुजूका दृष्टान्तहरूले आर्थिक अनुशासन पालनामा सबै निकायहरू गम्भीर हुनुपर्ने देखिएको हुँदा आर्थिक कारोबार गर्दा प्रचलित कानून अनुसार गर्नु हुन र शुन्य बेरुजु कायम हुने गरी आर्थिक कारोबार गर्न अनुरोध छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को बजेट कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिम व्यवस्था गर्नु गराउनु हुन अनुरोध गरेको छु।

(क) अख्तियारी , कार्यक्रम स्वीकृति तथा बजेट बाँडफाँट

१. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (Line Ministry Budget Information System-LMBIS) मा समावेश भएको कार्यक्रमलाई नै स्वीकृत कार्यक्रम र खर्च गर्ने अख्तियारी मानी सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरूले बजेट कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित इकाईलाई बजेट निकासा गर्नेछन्।

२. कुनै निकायमा एकभन्दा बढी इकाईबाट खर्च गर्ने गरी एकमुष्ट रकम विनियोजन भएको भए २०८० असोज मसान्तभित्र सम्पूर्ण रकम बाँडफाँट गरी सोको स्वीकृतीका लागि यस मन्त्रालयमा पेश गर्नुहुनेछ ।

३. अनुदान संकेत नं. ६०२ बाहेकको खर्च शीर्षक नं. २८९११ (भैपरी आउने- चालु खर्च) र ३१५११ (भैपरी आउने- पूँजीगत खर्च) मा विनियोजित बजेट यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयबाट बाँडफाँट स्वीकृत गराएर मात्र खर्च गर्नु हुनेछ। यस्तो बाँडफाँड २०८० असोज मसान्तभित्र गरिसक्नु पर्नेछ ।

१

फोन नं.:
वेबसाइट: www.moest.gov.np

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

पत्र संख्याः- २०८०।८१ मार्गदर्शन
चलानी नं.:-

सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल।

४. वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट फागुन मसान्तसम्म खर्च नभएमा वा बाँकी अवधिमा खर्च हुन नसक्ने भएमा त्यस्तो रकम २०८० चैत्र १५ गतेभित्र अनिवार्य रूपमा समर्पण गर्नुपर्नेछ।

(ख) कार्यक्रम/योजना हस्तान्तरण र कार्यान्वयन

५. विनियोजन ऐन, २०८० को दफा ५(१) बमोजिम नेपाल सरकारको कुनै निकायबाट कार्यान्वयन हुने गरी रकम विनियोजन भएको कुनै कार्यक्रम/योजना प्रदेश र स्थानीय तहमार्फत कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएमा स्वीकृतिका लागि यस मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

६. प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको पुँजीगत तर्फको कुनै कार्यक्रम/आयोजना प्रदेश र स्थानीय तहले नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गराउन आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहले त्यस्तो कार्यक्रम/आयोजना नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

७. बुंदा नं. ५ बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी निर्णय प्राप्त भएमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले खर्च गर्ने अख्तियारी मानी नेपाल सरकारको एकल खाता कोष प्रणालीमा सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यालयलाई संघीय निकायको रूपमा मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा कार्यालय कोड दिई सोही कोडबाट प्रचलित संघीय कानून बमोजिम रकम निकासा दिनु पर्नेछ ।

८. बुँदा नं. ६ बमोजिम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने निर्णय प्राप्त भएमा प्रदेशको आयोजना/कार्यक्रमको हकमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयले सो निर्णयलाई खर्च गर्ने अख्तियारी मानी सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयलाई प्रदेश निकायको रुपमा कार्यालय कोड दिई रकम निकासा दिनु पर्नेछ ।

९. स्थानीय तहको पुँजीगत तर्फको कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालयमार्फत कार्यान्वयन गर्ने निर्णय भएमा स्थानीय तहले संघीय निकायको नाममा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा रहेको कार्य संचालन कोष खातामा जम्मा हुने गरी रकम निकासा लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । यसको प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण सम्बन्धित तहले नै गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

१०. बुँदा नं. ७, ८ र ९ बमोजिम गरिएको व्यवस्थाको जानकारी महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तह, सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।

११. वित्तीय समानीकरण अनुदानको एक चौथाईले हुन आउने रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहको संचित कोषमा २०८० भाद्र २ गते, २०८० कार्तिक २ गते, २०८० माघ २ गते र २०८१ बैशाख २ गते गरी चार किस्तामा हस्तान्तरण गर्नेछ ।

१२. मुलुकमा बिपद्, कुनै असामान्य परिस्थिति वा अन्य कुनै कारणबाट अनुमान अनुसार राजस्व संकलन हुन नसकेमा वित्तीय समानीकरण अनुदानको पहिलो किस्ता बाहेक अन्य किस्ता संकलित राजस्व र लक्ष्यको अनुपातको आधारमा नेपाल सरकारले पुनः निर्धारण गरी हस्तान्तरण गर्नेछ ।

फोन नं.:
वेबसाइट: www.moest.gov.np

पत्र संख्याः- २०८०।८१ मार्गदर्शन
चलानी नं.:-

सिंहदरबार, .
काठमाडौं, नेपाल ।

१३. वित्तिय समानीकरण अनुदानबाट खर्च भएको रकमको विवरण प्रदेश र स्थानीय तहले २०८० कार्तिक १ गते, २०८० माघ १ गते, २०८१ बैशाख १ गतेभित्र र वार्षिक आर्थिक विवरण आगामी आर्थिक वर्षको साउन मसान्तभित्र तथा नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भएको रकमको खर्च विवरण नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको समयमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ । सो बमोजिमको विवरण प्राप्त नभएसम्म वित्तीय समानीकरण अनुदान वापतको बाँकी रकम प्रदेश वा स्थानीय तहको संचित कोषमा हस्तान्तरण गरिने छैन ।

१४. प्रदेश र स्थानीय तहले सशर्त अनुदान वापत हस्तान्तरण भएको रकम जुन विषय क्षेत्रको कार्यक्रम/आयोजनाको लागि प्राप्त भएको हो सोही कार्यक्रम/आयोजनाको लागि मात्र खर्च गर्ने गरी कार्यान्वयन हुने अवधि, कार्यान्वयनको प्रक्रिया, खर्चको अनुमान सहितको कार्ययोजना, मासिक नगद प्रवाहको विवरण र सम्बन्धित प्रदेश सभा, गाउँसभा वा नगर सभाले पारित गरेको राजस्व र व्ययको अनुमान साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

१५. सशर्त अनुदान अन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरण भएको रकमको स्थानीय र प्रदेश तहले भौतिक प्रगति तथा खर्च भएको रकमको विवरण २०८० मंसिर १५ गते, २०८० चैत्र १५ गते, २०८१ असार १५ गतेभित्र र वार्षिक आर्थिक विवरण आगामी आर्थिक वर्षको साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

१६. बुँदा नं. १५ बमोजिम खर्चको विवरणबाट क्रियाकलाप अनुसारको खर्च यकिन गरी महालेखा नियन्त्र कार्यालयले प्रदेश वा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको सशर्त अनुदानको रकम समायोजन गरी बाँकी रकम सोधभर्ना निकासा दिनु पर्नेछ ।

१७. सशर्त, समपुरक र विशेष अनुदानको रकम आर्थिक वर्षभित्र खर्च नभई बचत भएमा त्यस्तो बचत रकम सम्बन्धित प्रदेश र स्थानिय तहले सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत आर्थिक वर्ष समाप्त भएको १५ दिनभित्र संघीय संचित कोषमा फिर्ता दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

१८. बुँदा नं. १७ बमोजिम बचत रकम फिर्ता दाखिला नभएमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले आगामी आर्थिक वर्षमा हुस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान वा राजस्व बाँडफाँटको रकमबाट कट्टा गरी समायोजन गर्नेछ । अघिल्ला आर्थिक बर्षको संघीय संचित कोषमा फिर्ता दाखिला गर्नुपर्ने बचत रकम फिर्ता दाखिला नगरेमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान वा राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट कट्टा गरी समायोजन गर्नेछ ।

१९. प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यान्वियन हुने सशर्त अनुदान, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदानअन्तर्गत संचालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमको अद्यावधिक अभिलेख राख्नु हुनेछ । विनियोजन ऐन, २०८० बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहले सशर्त अनुदान अन्तर्गतका हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम वा आयोजना कार्यान्वियन गर्दा हस्तान्तरण भएको रकम अपर्याप्त भई थप रकम आवश्यक भएमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण हुँदाका बखतका साविकका आयोजनाको शुरु सम्झौता बमोजिमको रकम, थप रकम माग गरेको दिनसम्मको खर्च, आयोजना सम्पन्न हुने मिति र आवश्यक पर्ने थप

३

फोन नं.:
वेबसाइटः www.moest.gov.np

रकमसहित त्यस्तो कार्यक्रम/आयोजनाको कार्य प्रगतिको आधारमा मात्र मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयमा थप रकम माग गरी पठाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

२०. वैदेशिक सहायता समावेश भएका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमको हकमा अन्य विषयका अतिरिक्त वित्तीय सम्झौता र आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्था ती आयोजनाहरू कार्यान्वयनको शर्तको रूपमा रहनेछन्। उक्त सम्झौता तथा निर्देशिका बमोजिमको व्यवस्था कार्यान्वयन नहुँदा दातृ निकायबाट खर्चको सोधभर्ना प्राप्त नहुने भएकाले उक्त व्यवस्था अनिवार्य पालन गरी/गराई सोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। सम्झौता र निर्देशिकाको कागजात सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु हुनेछ।

२१. प्रदेश र स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने शिक्षा क्षेत्रका कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयनको लागि द्विविधा पर्न गएमा समस्याको निराकरण गर्ने/गराउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

२२. अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणमार्फत् प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा कार्यक्रम कार्यान्वयन विधि प्रक्रिया, खर्चका स्वीकृत मापदण्ड र कार्यविधि सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

२३. विनियोजन ऐन, २०८० बमोजिम एक तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै कार्यक्रम/आयोजना अर्को तहबाट कार्यान्वयन गर्दा रकम विनियोजन भएको तहको खर्च इकाईको रुपमा प्रचलित संघीय कानूनले तोके बमोजिमको लेखा राखी आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

२४. वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रममा समावेश भएको कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड संशोधन गर्नुपर्ने वा नयाँ तर्जुमा गर्नुपर्ने भएमा अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिई साउन मसान्तभित्र अनिवार्य रुपमा तयार गरी लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोले सोही अनुसार पेश गर्नु हुनेछ । सो कार्यविधि स्वीकृत भएको ७ सात दिनभित्र वेवसाइटमा राख्नु पर्नेछ ।

२५. विनियोजन ऐन, २०८० बमोजिमका स्वीकृत वार्षिक आयोजना/कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने अवधिभरका लागि जनशक्ति योजनासहित आवश्यक अस्थायी दरबन्दी २०८० साउन मसान्तभित्र स्वीकृत गराई सक्नु पर्नेछ।

२६. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा परेका आयोजनाको तयारीका चरणहरू पूरा गरी कार्यक्रम/आयोजनाको त्रैमासिक विभाजन सहितको वार्षिक खरिद योजना, विस्तृत डिजाइन र लागत अनुमान तयार गरी २०८० साउन मसान्तभित्र स्वीकृत गरी बोलपत्र आव्हानसमेत गरिसक्नु पर्नेछ । २०८० कार्तिक मसान्तभित्र बोलपत्र मूल्याङ्कन गरी ठेक्का सम्झौता गर्नु हुनेछ । ठेक्का सम्झौता भएको १५ दिनभित्र कार्य शुरु गर्ने गरी कार्यादेश दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। सो समायावधिमा ठेक्का प्रक्रिया अगाडि नबढेको कार्यक्रममा विनियोजित रकम रोक्का गर्न सकिनेछ ।

२७. तहाँ र मातहतका निकायको पुँजीगत खर्च गर्ने कार्ययोजना र जिम्मेवार पदाधिकारीको नाम सहितको विवरण असोज मसान्तभित्र तयार गरी/गराई मासिक प्रगतिको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

२८. विनियोजित बजेट तथा स्वीकृत कार्यक्रममा नपरेका कार्यक्रम/आयोजनाको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाउनु हुने छैन । यस्ता कार्यक्रम/आयोजनाको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाएमा सम्बन्धित पदाधकारी नै जिम्मेवार हुनु

फोन नं.:
वेबसाइटः www.moest.gov.np

पर्नेछ । विनियोजित बजेट र स्वीकृत कार्यक्रममा नपरेको कार्यक्रम/आयोजनाका लागि बजेट निकासा, रकमान्तर तथा कार्यक्रम संशोधन माग गर्नु हुने छैन । त्यस्तो रकम निकासा माग भई आएमा निकासा नदिने व्यहोरा तहाँ र मातहतका निकायहरुलाई समेत जानकारी गराउँदछु । साथै, आर्थिक वर्षको बिचमा नयाँ कार्यक्रम/आयोजना संचालनका लागि प्रस्ताव गर्नुहुने छैन ।

२९. अर्थ मन्त्रालयको सहमति बिना थप आर्थिक दायित्व सिर्जना गर्न नपाइने व्यवस्था रहेकोले सहमति बिना सिर्जना भएको थप दायित्वको व्यवस्थापन (निकासा, रकमान्तर वा कार्यक्रम संशोधन) अर्थ मन्त्रालयबाट हुने छैन । यस्ता प्रकृतिका कार्य भएमा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ५७ को उपदफा ५ र ६ अनुसार हुने व्यहोरा जानकारी गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

३०. श्रोत सहमतिलाई व्यवस्थित गरी बजेट अनुशासन कायम गर्न श्रोत सहमति माग गर्ने र स्वीकृत गर्ने विद्यमान प्रणालीमा सुधार गरी सहमति माग गरेको आर्थिक वर्षमा आयोजनाका लागि विनियोजित रकमको अधिकतम चार गुणा भन्दा बढी श्रोतको सहमति प्रदान नगर्ने अर्थ मन्त्रालयको मार्ग दर्शनमा उल्लेख भएकोले सोही अनुसार हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

३१. राष्ट्रिय गौरवका आयोजना बाहेक अन्य आयोजनाका हकमा श्रोत सहमतिको सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि बढीमा तीन वर्षको रहने छ । श्रोत सहमति प्रदान गरेको मितिले नौ महिनाभित्र ठेक्का सम्झौता नभएमा सहमति स्वत: रद्द हुनेछ । यस अघि सहमति दिइएका मध्ये नौ महिना पूरा भई हालसम्म बोलपत्र आव्हान नभएका तथा यस आर्थिक वर्षको बजेटमा विनियोजन प्रस्ताव नगरिएका आयोजनाको श्रोत सहमति खारेज गरिएकोले सोही बमोजिमको व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

३२. संसदीय क्षेत्र पूर्वाधार विकास कार्यक्रम र उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जना कार्यक्रमको कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयन हुने हुँदा सोही अनुसार कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

३३. तोकिएको परिमाण, लागत, गुणस्तर र समय सीमाभित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कानून बमोजिम वित्तीय तथा गैर वित्तीय प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। तोकिएको गुणस्तर कायम नगर्ने र समयभित्र कार्य शुरु नगर्ने, कार्ययोजना अनुरूप काम नगर्ने र कार्य सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कानुन बमोजिम कारवाही गरी निर्माण व्यवसायीसँगको ठेक्का सम्झौता रद्द गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

३४. निर्माण व्यवसायीले ठेक्का सम्झौता गरेपछि सम्झौताबमोजिमका सबै वा केही कार्यहरूका लागि सहायक ठेक्का सम्झौता गर्ने भएमा अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित आयोजना प्रमुखको लिखित रूपमा पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । अति आवश्यक कार्यका लागि बाहेक एक तहभन्दा बढी तहमा सहायक ठेक्का सम्झौता गर्न नपाइने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रबाट रु १० करोडभन्दा माथिका आयोजनाको निर्माण गुणस्तरको प्राविधिक परीक्षण गराउनु पर्नेछ । निर्धारित समय र लागतमा काम सम्पन्न गर्न र गुणस्तर कायम गर्न आयोजना प्रमुख तथा निर्माण व्यवसायीलाई उपलब्धी (Outcome) प्रति जवाफदेही हुने प्रणालीको विकास गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

५

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

नेपाल सरकार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्याः- २०८०।८१ मार्गदर्शन
चलानी नं.:-

सिंहदरबार, .
काठमाडौं, नेपाल ।

३५. विकास आयोजना तथा कार्यक्रमका निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न आयोजना प्रमुख र विभागीय प्रमुख जिम्मेवार हुनु पर्नेछ । आयोजना प्रमुख छनौटको निश्चित मापदण्ड हुनेछ । पटक पटक आयोजना प्रमुख फेरिँदा कार्यान्वयनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेकोले आयोजना अवधिभर वा निश्चित अवधि तोकी आयोजना प्रमुख खटाउने र कार्यसम्पादन प्रगतिका आधारमा मात्र आयोजना प्रमुख हेरफेर गर्ने प्रणाली मन्त्रालयले गर्ने कि मन्त्रालय मातहतका निकायले गर्ने ?

३६. आयोजना प्रमुख लगायत अन्य कर्मचारीहरूलाई स्पष्ट कार्य विवरण, कार्यसम्पादन सूचक, आवश्यक अधिकार एवं जिम्मेवारी र उत्तरदायित्वसहित आयोजनामा खटाउनु पर्नेछ । यसरी कर्मचारी खटाउँदा कर्मचारीको योग्यता, क्षमता, अनुभव, इमान्दारिता र आयोजना कार्यान्वयनमा विगतमा हासिल गरेको उपलब्धीको अभिलेखलाई आधार बनाउनु हुनेछ ।

३७. आयोजनामा खटिने कर्मचारीलाई आयोजनाको प्राविधिक पक्ष, कार्यान्वयन विधि, अपेक्षित प्रतिफल र उपलब्धि, अन्तर निकाय समन्वय लगायतका विषयहरूमा शुरुमै अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गर्नुपर्नेछ ।कर्मचारी सरुवा, पदस्थापन लगायतका कार्य तोकिएको समयमा नहुँदा कार्यक्रम /आयोजना कार्यान्वयनमा बाधा उत्पन्न हुने भएकोले कर्मचारी सरुवा/पदस्थापन गर्न आवश्यक भएमा यथाशीघ्र सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

३८. कार्यक्रम/आयोजनाको भौतिक प्रगति र गुणस्तर समेतका आधारमा मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । पहिलो त्रैमासिक निकासा/भुक्तानीको लागि भौतिक प्रगति आवश्यक पर्ने छैन । दोस्रो त्रैमासिक निकासा भुक्तानीको लागि ३० प्रतिशत र तेस्रो त्रैमासिक निकासा/भुक्तानीका लागि सो अवधिसम्मको भौतिक प्रगति न्यूनतम ५० प्रतिशत हुनु पर्नेछ । सोभन्दा कम भौतिक प्रगति भएको अवस्थामा मन्त्रालयको स्वीकृतीबाट आगामी त्रैमासिक अवधिमा भौतिक प्रगति पुरा गर्ने प्रतिबद्धता प्राप्त गरी निकासा/भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउन पर्नेछ ।

३९. आयोजना कार्यान्वयनमा सहजता ल्याउन वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणका कार्यहरू प्रचलित कानुनमा तोकिएको न्यूनतम समयसीमा भित्र सम्पन्न गर्नु हुनेछ । सडक निर्माणको लागि बोलपत्र आव्हान गर्दा खानेपानी तथा ढल, विजुलीको पोल/तार व्यवस्थापन वा भूमिगत गर्ने समेतको काम एउटै प्याकेजमा सामवेश गरी कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

४०. वैदेशिक ऋण वा अनुदान सम्झौता प्रभावकारी नभएसम्म उक्त आयोजनाको लागि विनियोजित वैदेशिक स्रोतको बजेट र नेपाल सरकारको समपूरक कोष (Matching Fund) समेत खर्च शीर्षकगत आधारमा रोक्का रहनेछ । तर पूर्व प्रभावी वित्तीय (Retroactive Financing) सम्झौता भएको हकमा अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था रहेको छ ।

४१. कार्यक्रम/आयोजना विशेषका लागि सम्झौता भई शोधभर्ना प्राप्त हुने सुनिश्चित भएको आयोजनाको र IDA/DPC/F4G, IMF/ECF, ADB//PBL/PFM, IDA/DPC/FISC लगायत बजेटरी सहायतातर्फको पहिलो त्रैमासिक बजेट फुकुवा गरिएको छ । सो बाहेक अन्य सबै ऋण तथा अनुदानको भुक्तानी दिनु पहिले महालेखा नियन्त्रक कार्यालयमार्फत अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृती लिनु पर्नेछ । वैदेशिक स्रोततर्फको बजेट रकम खर्च गर्नु पूर्व उक्त स्रोतबाट रकम प्राप्त

फोन नं.:
वेबसाइट: www.moest.gov.np

हुने सुनिश्चितता गरेर मात्र खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । कुनै कारणले भुक्तानी विधि फरक परेकोमा २०८० साउन मसान्त भित्र परिमार्जन गर्न लेखी पठाउनु हुनेछ ।

४२. सरकारी स्वामित्वको भवन निर्माण तथा भवनभित्र गरिने सजावटको सम्बन्धमा शहरी विकास मन्त्रालयबाट तयार गरेको भवन निर्माण तथा सजावट सम्बन्धी मापदण्ड बमोजिम गर्नुहुनेछ । कार्यालयको कार्य प्रकृति, सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने क्षेत्र, सेवाग्राहीको संख्या, जनशक्ति लगायतका विषयलाई ध्यानमा राखी एकरुपता कायम हुने गरी गैर आवासीय भवनको लागत अनुमान तयार गर्नु हुनेछ । भवन तथा सजावटको विस्तृत डिजाइन र लागत अनुमान तयार गर्ने कार्य सम्भव भएसम्म शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतको शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

४३. बहुवर्षीय ठेक्कामा गएका कार्यक्रम/आयोजनाका लागि विनियोजित बजेटबाटै कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ। सडक, पुल, बाँध, सिंचाई नहर जस्ता लामो समयसम्म सञ्चालनमा रहने रु. ५ करोडभन्दा माथिका पूर्वाधार आयोजनाको हकमा नयाँ आयोजनाको ठेक्का व्यवस्थापन गर्दा निर्माण सम्पन्न भएपछि कम्तीमा पाँच वर्षसम्म सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले नै मर्मत गर्ने व्यवस्था मिलानु हुनेछ ।

४४. सोधभर्ना निर्देशिका बमोजिम थ्रेसहोल्ड रकम पुगिसकेकोमा तुरुन्तै र थ्रेसहोल्ड रकम नपुगेकोमा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको अर्को त्रैमासिक अवधिभित्र सम्बन्धित आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयबाट सोधभर्ना माग गर्नु पर्नेछ । मासिक खर्चको फाँटवारी पठाउँदा सोझै भुक्तानी र वस्तुगत सहायताको प्रतिवेदन समेत अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ । आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयले सोधभर्ना माग गरेको विवरण महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई अनिवार्य रुपमा जानकारी गराउनु हुनेछ ।सार्वजनिक ऋणका हकमा सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयलाई समेत जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । निर्धारित समयभित्र सोधभर्ना प्रक्रिया शुरु नगरेमा अर्को त्रैमासिकको निकासा रोक्का गरिनेछ भन्ने अर्थ मन्त्रालयको मार्गदर्शनमा उल्लेख भएकोले समयमै सोधभर्ना माग नगर्ने आयोजना प्रमुख र लेखा प्रमुखलाई आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ बमोजिम कारबाही गरिनेछ । तर Sector Wide Approach (SWAP) मा आधारित वैदेशिक श्रोत समावेश भएका Disbursement Linked Indicator (DLI) निर्धारित आयोजनाको समेत निर्धारित प्रक्रिया पुरा गरी नियमित रुपमा वैदेशिक श्रोतको रकम सोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

४५. सार्वजनिक निकायमा स्वदेशी वस्तुको उपयोग गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१ अनुसार मालसामान तथा वस्तु खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

४६. विपद्को अवस्था, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णय र विशेष अवस्थामा बाहेक दोश्रो त्रैमासिक अवधिसम्म थप निकासा दिइने छैन । विनियोजित बजेटको सीमाभित्रै रही कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

४७. अर्थ मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृती बिना कुनै प्रकारको नयाँ दरबन्दी सिर्जना हुने गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण नगर्ने, नयाँ दरबन्दी थप नगर्ने, नयाँ संगठन स्थापना नगर्ने र दरबन्दी भन्दा बढी कर्मचारी कुनै पनि निकायमा नखटाउने र खटाउनै पर्ने भए अस्थायी दरबन्दी स्वीकृति गरी मात्र पठाउने व्यवस्था गर्नु/गराउनु हुनेछ ।

७

४८. विद्यमान सार्वजनिक प्रशासनको संगठन संरचनालाई छरिती बनाउन २०८० मंसिर मसान्तसम्म संगठन र व्यवस्थापन सर्भेक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

४९. सेवा करारमा राख्न सकिने पदको स्थायी दरबन्दी रिक्त भएको अवस्थामा तहाँ निकाय अन्तर्गत फाजिलमा रहेका कर्मचारीबाट पदपूर्ति गर्ने र सो नभएमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा लेखी पठाउनु पर्नेछ । फाजिलमा रहेको तथा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट कर्मचारी पदपूर्ति हुन नसकेमा करारमा लिनु अघि यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको सहमतीको लागि लेखी पठाउनु पर्नेछ। साथै फाजिलमा कर्मचारी हुँदाहुँदै अर्थ मन्त्रालयको सहमति बिना करारमा कर्मचारी राख्न पाइने छैन ।

५०. बेरुजु फछ्र्यौट कार्यलाई प्राथमिकतामा राख्नु हुनेछ । बेरुजु फर्छोटको कार्य स्थायी दरबन्दी भित्रका जनशक्तिबाट सम्पन्न गराउनु हुनेछ र सोका लागि करारमा थप जनशक्ति लिनु हुने छैन ।

५१. आ.व. २०८०/८१ का लागि निकायगत विनियोजित कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनका लागि कार्यान्वयन कार्ययोजना, र कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु हुनेछ ।

(ग) बजेट खर्च, रकमान्तर, कार्यक्रम संशोधन तथा प्रतिवेदन

५२. विनियोजन ऐन, २०८० अनुसार रकमान्तर गर्दा विनियोजन भएको रकमको दश प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एकभन्दा बढी अनुदान संकेतबाट अर्को एक वा एकभन्दा बढी अनुदान संकेतमा रकमान्तर गर्न, निकासा र खर्च लेख्न, चालु तथा पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक श्रोतबाट अर्को श्रोतमा रकमान्तर गर्न सकिनेछ ।
तर,

क. एउटै अनुदान संकेत भित्रका बजेट शीर्षक वा उपशीर्षकमा रकमान्तर गर्दा जतिसुकै रकम रकमान्तर गर्न सकिनेछ ।

ख. पुँजीगत खर्च शीर्षकमा विनियोजित रकम वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत वित्तीय लगानी र आन्तरिक तथा बाह्य ऋणको साँवा र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालु खर्च शीर्षकतर्फ रकमान्तर गर्न सकिने छैन ।

ग. वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम आन्तरिक तथा बाह्य ऋणको साँवा र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालु खर्च शीर्षकतर्फ रकमान्तर गर्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत आन्तरिक तथा बाह्य ऋणको साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र रकमान्तर गर्न सकिने छैन ।

घ. प्रदेश र स्थानीय तहका लागि अनुदान संकेत ७०१ र ८०१ मा विनियोजित भएको वित्तीय समानीकरण अनुदान रकम अन्य अनुदान संकेतमा रकमान्तर हुने छैन ।

ङ. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा समावेश भएको एउटै अनुदान संकेत भित्रको कार्यक्रममा नेपाल सरकारको श्रोत तर्फ देहाय बमोजिम कार्यक्रम संशोधन तथा रकमान्तर गर्नु हुनेछ ।

८

फोन नं.:

नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

पत्र संख्या:- २०८०।८१ मार्गदर्शन

चलानी नं.:-

सिंहदरबार,

काठमाडौं, नेपाल।

१. एकै बजेट उपशीर्षक भित्रको भइरहेको क्रियाकलापको परिमाणात्मक लक्ष्य थप घट गर्ने गरी कार्यक्रम संशोधन गर्न,

२. खण्ड (१) बमोजिम कार्यक्रम संशोधन गर्दा रकमान्तर गर्नु पर्ने भएमा श्रोत परिवर्तन नहुने गरी आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २० को उपदफा (२) को अधिनमा रही थप हुने खर्च शीर्षकको शुरु विनियोजनको पच्चीस प्रतिशतसम्म रकमान्तर गर्न,

३. रकमान्तर तथा कार्यक्रम संशोधन गर्नु पर्ने भएमा देहायको खर्च संकेतभित्र रही गर्नु हुनेछ :-

क्रम सं.	खर्च संकेत	खर्च शीर्षक
१	२२२११	इन्धन - (पदाधिकारी)
२	२२२१२	इन्धन - (कार्यालय प्रयोजन)
३	२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च
४	२२२१४	बीमा तथा नवीकरण खर्च
५	२२२२१	मेशीनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा संचालन खर्च
६	२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्ति मर्मत सम्भार खर्च
७	२२२९१	अन्य सम्पत्तिको संचालन तथा सम्भार खर्च
८	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री
९	२२३१२	पशुपन्छीहरुको आहार
१०	२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च
११	२२३१४	इन्धन-अन्य प्रयोजन
१२	२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च
१३	२२३१९	अन्य कार्यालय संचालन खर्च
१४	२२५११	कर्मचारी तालिम खर्च
१५	२२५१२	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च
१६	२२५२१	उत्पादन सामग्री/सेवा खर्च
१७	२२६११	अनुगमन, मुल्यांकन खर्च
१८	२२६१२	भ्रमण खर्च
१९	२२६१९	अन्य भ्रमण खर्च

९

फोन नं.:
वेबसाइट: www.moest.gov.np

२०	२२७११	विविध खर्च

५३. एकै अनुदान संकेतभित्रका एकभन्दा बढी बजेट उपशीर्षकमा बाँडफाँड भएको देहायका एकै खर्च शीर्षकको रकम एक बजेट उपशीर्षकबाट घटाई अर्को बजेट उपशीर्षकमा थप गर्नुपर्ने भएमा र एउटै बजेट उपशीर्षक अन्तर्गत एकै खर्च शीर्षकको रकम एक निकायबाट घटाई अर्को निकायमा थप गर्नु पर्ने भएमा मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा रोक्का राखी (सोही आधारमा क्रियाकलाप परिवर्तन नगरी) खर्च शीर्षकमा स्वीकृत दरबन्दीभित्र रही रकमान्तर तथा कार्यक्रम संशोधनका लागि पेश गर्नु हुनेछ ।

क्रम सं.	खर्च संकेत	खर्च शीर्षक
१	२२१११	पारिश्रमिक कर्मचारी
२	२२११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी
३	२११२१	पोशाक
४	२११२२	खाद्यान्न
५	२११२३	औषधी उपचार खर्च
६	२११३१	स्थानीय भत्ता
७	२११३२	महँगी भत्ता
८	२१२१२	योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण तथा उपदान कोष खर्च
९	२१२१३	योगदानमा आधारित बिमा कोष खर्च

५४. बुँदा नं. ५१ र ५२ अनुसार कार्यक्रम संशोधन तथा रकमान्तर स्वीकृत गरी मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट गराउनु हुनेछ ।

५५. प्रचलित कानुन बमोजिम कार्यक्रम संशोधन, स्रोतान्तर र थप निकासा माग गर्दा अनिवार्य रुपमा मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा समेत प्रविष्ट गरी माग गर्नु हुनेछ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ के असोज मसान्तसम्म एवं असार महिनामा रकमान्तर र कार्यक्रम संशोधन गरिने छैन । दुर्गम पिछडिएका क्षेत्रका आयोजना तथा कार्यक्रममा विनियोजित रकम अन्यत्र रकमान्तर गर्न नपाउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

५६. राष्ट्रिय गौरवको आयोजना, रुपान्तरणकारी आयोजना र बहुवर्षीय ठेक्काका लागि श्रोत व्यवस्थापन गरिएका आयोजनाको लागि विनियोजन भएको रकमबाट अन्यत्र रकमान्तर प्रस्ताव गर्नु हुने छैन ।

५७. चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत कार्यक्रम र बजेटको आधारमा बहुवर्षीय खरिद/ठेक्का गर्नु परेमा आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ बमोजिम राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृति लिई बजेट व्यवस्थाका लागि अर्थ मन्त्रालयको सहमति अनिवार्य लिनु पर्नेछ।

१०

५८. मन्त्रालयमार्फत आयोजनाको अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन दैनिक प्रगति विवरण तालुक निकायमा पेश गर्ने र अनुगमन गर्ने व्यवस्थाका साथै ठेक्का मुल्यांकनमा कार्य सम्पन्न गर्ने समयलाई समेत सूचकको रुपमा रहने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

५९. खर्च, राजस्व, कार्य सञ्चालन कोष तथा अन्य कोष, सम्पत्ति तथा दायित्व र धरौटीको लेखा राख्दा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकेको विद्युतीय सूचना प्रणालीमा राख्ने र प्रतिवेदन गर्ने समेत व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

६०. अर्थ मन्त्रालयको सहमति विना अनिवार्य दायित्व अन्तर्गत पर्ने खर्च शीर्षक तलब, पारिश्रमिक भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोशाक, पानी तथा बिजुली, संचार महशुल, खाद्यान्न, घर भाडा लगायतका अनिवार्य दायित्वका खर्च शीर्षकबाट अन्यत्र रकमान्तर गर्न पाइने छैन । तलब, भत्ता, पोशाक, खाद्यान्न, पानी तथा बिजुली, सञ्चार महसुल र घर भाडामा आगामी वर्षको लागि दायित्व नसर्ने गरी खर्च व्यवस्थापन गर्नु/गराउनु हुनेछ । सम्बन्धित निकायबाट तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब, भत्ता वापतको रकम भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

६१. श्रोत सहमति तथा अन्य कारणबाट सिर्जित दायित्वको यथार्थ विवरण तयार गर्नु हुनेछ । यस अघि अर्थ मन्त्रालयबाट श्रोत सहमति भएका आयोजनाको कुल लागत, ठेक्का रकम, हालसम्मको खर्च, ठेक्का सम्झौता मिति, सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति लगायतकोविवरण मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा २०८० असोज मसान्तभित्र अनिवार्य रुपमा प्रविष्ट गर्नु हुनेछ ।

६२. नगद कारोबार गर्दा हुन सक्ने जोखिम कम गर्न निर्माण व्यवसायी, आपूर्तिकर्ता, सेवा प्रदायक र परामर्शदाताको अनिवार्य रुपमा सम्बन्धित बैंक खातामा विद्युतीय प्रणालीमार्फत भुक्तानी (EFT) गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । तलब, भत्ता, औषधि उपचार, उपदान, सञ्चित विदा र सामाजिक सुरक्षा भत्ता लगायत सबै प्रकारका भुक्तानीहरू सोझै बैंक खातामा विद्युतीय प्रणालीमार्फत भुक्तानी (EFT) गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

६३. स्वीकृत रकम एक बजेट उपशीर्षकबाट अर्को उपशीर्षक वा एक खर्च शीर्षकबाट अर्को खर्च शीर्षकमा, एउटा कार्यालयबाट अर्को कार्यालयमा रकमान्तर गर्नु परेमा घटाउने बजेट उपशीर्षक वा खर्च शीर्षकमा मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा नै रोक्का राखी रोक्का नम्बर सहितको रकमान्तर माग गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

६४. त्रैमासिक अवधिमा भएको कार्यको दायित्व भुक्तानी सो अवधि समाप्त भएको अर्को महिनाभित्र अनिवार्य रुपमा फरफारक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । कुनै क्रियाकलापमा निकासा वा रकमान्तरबाट थप भएको रकम पुन: अन्य क्रियाकलापमा सार्न वा रकमान्तर गर्न नपाउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । साथै, कुनै पनि पुँजीगत तर्फको क्रियाकलापमा रकमान्तर, कार्यक्रम संशोधनबाट एक पटक घटाउने निर्णय भएपछि पुन: सोही क्रियाकलापमा थप बजेट व्यवस्थापन (थप निकासा, रकमान्तर वा कार्यक्रम संशोधन) हुने छैन ।

६५. निर्माण स्थलको व्यवस्थापन, निर्माणस्थलबाट हटाउनु पर्ने रुख बिरुवा लगायतका अन्य स्थायी संरचना हटाउने सुनिश्चितता, जग्गा प्राप्ति र प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने वातावरणीय अध्ययनको प्रतिवेदन स्वीकृत लगायतका आयोजना पूर्व तयारीका कार्यहरु पुरा गरेर मात्र खरिद प्रक्रिया शुरु गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

६६. पानी, बिजुली, संचार महसुल, घरभाडा, इन्धन, मर्मत खर्च, मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खर्च, भत्ता, तालिम, गोष्ठी, सेवा शुल्क, भ्रमण खर्च लगायतका प्रशासनिक खर्चमा अधिकतम रुपमा मितव्ययीता अपनाई खर्च गर्नु

११

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

पत्र संख्या:- २०८०।८१ मार्गदर्शन

चलानी नं.:-

सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

हुनेछ । सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने नीति बमोजिम सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु हुनेछ ।

६७. सरकारी खर्चमा सभा, सम्मेलन, गोष्ठी, सेमिनार, अन्तर्क्रिया जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सरकारी निकायकै सभाहल प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। सम्बन्धित संस्था वा सरकारी सभाहल उपलब्ध हुन नसक्ने अवस्थामा अधिकतम मितव्ययी हुने प्रकारले कार्यक्रम आयोजना गर्नु पर्नेछ ।

६८. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्रोत्साहन भत्ता, अतिरिक्तसमय लगायतका भत्तामा खर्च लेख्न हुने छैन । साथै, नयाँ सवारी साधन र फर्निचर तथ फर्निसिङ्ग खरिद गर्नु हुने छैन । मर्मत सुधार गर्दा समेत सञ्चालनमा नआउने सवारी साधन, फर्निचर, कम्प्युटर, ल्यापटप लगायतका सामग्रीहरु अनिवार्य रुपमा ६ महिनाभित्र लिलाम बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

६९. कूटनीतिक महत्व र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको कारण अनिवार्य रूपमा सहभागी हुनु पर्ने अन्तर्राष्ट्रिय सभा, सम्मेलन र अन्तर सरकारी बैठकमा मात्र सहभागी हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । बैदेशिक भ्रमणका लागि यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनु पर्नेछ ।

७०. बजेट वक्तव्यको अनुसूची १६ मा उल्लेख भए बमोजिम खारेज गरिने, गाभिने, पुन:संरचना गरिने र प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिने निकायहरुको सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापनको कार्य २०८० मंसिर भित्र गर्नु हुनेछ ।

७१. सार्वजनिक उपयोगका लागि जग्गाको मुआब्जा निर्धारण गर्दा मालपोत कार्यालयको रजिष्ट्रेशन प्रयोजनका लागि निर्धारण गरेको सरकारी मूल्याङ्कन, स्थानीय तहले गरेको मुल्यांकन र धितो बन्धकीको लागि बैंकले कायम गरेको मूल्याङ्कन समेतलाई आधार लिनु पर्नेछ ।

७२. सरकारी कार्यालयहरूले कार्यालय प्रयोजनका लागि सकेसम्म खाली भएका सरकारी भवनलाई प्राथमिकता दई प्रयोग गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो हुन नसकेमा व्यापारिक क्षेत्र र प्रमुख मार्गमा घर बहालमा नलिई न्युनतम आवश्यकता र सुविधा भएको घर बहालमा लिने प्रबन्ध गर्नु पर्नेछ । सरकारी प्रयोजन भनी कर्मचारीको आवासका लागि घर बहाल लिएको पाईएमा सो रकम सम्बन्धित कर्मचारीले नै भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।

७३. विषयगत निकायमा रहेका जनशक्तिको अधिकतम उपयोग गर्नुपर्नेमा सो नगरी बाह्य निकाय/संस्था/व्यक्तिबाट परामर्शदाता नियुक्ति गरी कार्यसम्पादन गराउने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्नु हुनेछ ।

७४. स्वीकृत बजेट र कार्यक्रममा समावेश भएको बाहेक आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने विषयमा निर्णय गर्दा वा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गर्दा अनिवार्य रुपमा यस मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिएर मात्र गर्नु पर्नेछ । सहमति बिना भएको निर्णयबाट सिर्जित दायित्व भुक्तानीमा यस मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालय जिम्मेवार हुने छैन ।

७५. वार्षिक आर्थिक विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको २१ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

१२

फोन नं.:

पत्र संख्या:- २०८०।८१ मार्गदर्शन
चलानी नं.:-

सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

७६. भुक्तानी प्रणालीलाई सहज र व्यवस्थित बनाई सरकारी कोषको प्रभावकारी उपयोगका लागि मासिक नगद योजना तर्जुमा गरी अर्थ मन्त्रालयमा पठाउनु हुनेछ । नगद प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न रु. १ अर्बभन्दा बढीको भुक्तानी दिनुपर्ने भए मा ७ दिन अगावै अर्थ मन्त्रालयलाई जानकारी गराउनु हुनेछ ।

(घ) वित्तीय पारदर्शिता, जवाफदेहिता र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

७७. विनियोजन ऐन २०८० बमोजिम समानीकरण अनुदान बाहेक विनियोजन भई खर्च नभएको रकम स्वत: फ्रिज हुने व्यवस्था भएकोले आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तिमा ७ दिन अगावै भुक्तानी दिई निकासा र खर्चको लेखा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

७८. कार्यक्रम/आयोजनाको विस्तृत क्रियाकलाप, सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि, लागत, उपलब्धी सूचक र जिम्मेवार कर्मचारी सहितको आयोजना कार्यान्वयन कार्ययोजना (Project Implementation Action Plan) २०८० साउन मसान्तभित्र तयार गरी आयोजनास्थलमा र यस मन्त्रालयको वेबसाइटमार्फत् सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

७९. कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालय/निकायले विभागीय प्रमुख र आयोजना प्रमुखसँग गरिएको कार्यसम्पादन सम्झौता गरी सो अनुरूपका क्रियाकलापलाई निश्चित भार दिई वस्तुनिष्ठ आधारमा कार्यसम्पादनस्तर मापन गरी पुरस्कार र सजाँयको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

८०. निर्माण कार्यस्थलमा सो कामसँग सम्बन्धित विवरणहरू (आयोजनाको नाम, लागत, कार्य शुरू भएको मिति, कार्य सम्पन्न हुने मिति, ठेक्का अंक, ठेक्का लिनेको नाम, ठेगाना तथा सम्पर्क नम्बर, काम सम्पन्न भएपछि हुने अपेक्षित परिमाण वा उपलब्धि) काम सम्पन्न नभएसम्म सर्वसाधारणको जानकारीका लागि सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

८१. सवारी साधनको सुविधा पाउने पदाधिकारीलाई भुक्तानी भएको इन्धन खपतको विवरण अद्यावधिक गरी राख्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ ।

८२. बजेट अनुगमन प्रणालीमा सुधार गरी नतिजामा आधारित बनाउनु हुनेछ । विकास आयोजनाहरुको अनलाइन अनुगमन गरी विनियोजित बजेट अनुरुप खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ । बजेट कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा गरी क्षेत्रगत उपलब्धी सूचक सहितको प्रगति विवरण, कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या र कारणहरू उल्लेख गरी नियमित रुपमा यस मन्त्रालयमार्फत राष्ट्रिय योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ । प्रत्येक दुई दुई महिनामा अर्थ मन्त्रालयमा हुने बजेट कायान्वयन समीक्षामा सहभागी हुनु हुनेछ ।

८३. बेरुजु फछ्र्यौटलाई अग्र प्राथमिकता दिई गत विगत वर्षका लेखापरीक्षणबाट कायम भई फछ्र्यौट हुन बाँकी रहेका बेरुजुहरु फछ्र्यौट गरी शतप्रतिशत प्रगति हुने गरी कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

८४. बेरुजु व्यवस्थापनका लागि तहाँ कार्यालयबाट तपशिलको ढाँचामा श्रावण मसान्तभित्र बेरुजुको यथार्थ विवरण म समक्ष पेश गर्नु हुनेछ ।

आ.व. ०७७/७८ सम्मको बेरुजु	आ.व. ०७८/७९ मा थप भएको बेरुजु	आ.व. ०७७/७८ सम्म फछ्र्यौट भएको	आ.व. ०७८/७९ मा फछ्र्यौट भएको	त्यस कार्यालयको फछ्र्यौट हुन बाँकी बेरुजु	फछ्र्यौट नहुने कारण भए सो समेत	कैफियत
(क) नियमित गर्नुपर्ने	(क) नियमित गर्नुपर्ने	(क) नियमित गर्नुपर्ने	(क) नियमित गर्नुपर्ने	(क) नियमित गर्नुपर्ने	(क) नियमित गर्नुपर्ने	

१३

फोन नं.:
वेबसाइट: www.moest.gov.np

अनुसूची १३

नमुना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका न्यूतमम आधारहरू

१. प्रधानाध्यापकको हकमा

- नमुना विद्यालय विकास एवम सञ्चालन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम प्रधानाध्यापकको करार नियुक्ति भएको हुनुपर्ने,
- विद्यालय विकास प्रस्तावनामा उल्लेख भएका कार्ययोजनाबमोजिम भौतिक शैक्षिक एवं व्यवस्थापकीय पक्षमा सूचकगत रूपमा मापन गर्न सकिने उपलब्धि भएको प्रतिवेदन पेस भएको,
- विद्यालय सुधार योजना तयार गरी प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने,
- हरेक वर्षको वार्षिक क्रियाकलापहरूको लेखा परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण गरेको हुनुपर्ने
- विद्यालयको तथ्याङ्क विवरण व्यवस्थित र अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने,
- प्रत्येक महिनाको २ पटक शिक्षण सिकाइ सुधारसँग सम्बन्धित विषयमा शिक्षक स्टाफको बैठक बसेको हुनुपर्ने,
- शिक्षण सिकाइ समय मापन कार्यन्वयन भएको हुनुपर्ने ।

२. शिक्षकको हकमा

- प्रत्येक शिक्षकले आफ्नो विषयको शिक्षण सुधार योजना निर्माण गरेको र उक्त योजनामा आधार वर्षको उपलब्धि र लक्ष्य किटानी गरिएको हुनुपर्ने,
- आफूले अध्यापन गरेको विषयमा प्रतिवर्ष कम्तीमा औशत २ प्रतिशतका दरले सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गरेको हुनुपर्ने,
- शिक्षकले प्रत्येक घन्टी कक्षामा विताउने समय योजनामै तोकिएको हुनुपर्ने,
- वार्षिक विद्यालय खुलेको दिनको ९० प्रतिशतभन्दा बढी हाजिरी भएको हुनुपर्ने,
- पठन पाठनको अतिरिक्त विद्यालयको सहक्रियाकलापको कुनै एक क्षेत्रमा फोकल शिक्षकको रूपमा रही सक्रियतापूर्वक कार्य गरेको हुनुपर्ने,
- आफूले अध्यापन गर्ने विषयको कार्यगत अनुसन्धान तथा परियोजना कार्य गर्ने तथा विद्यार्थीहरूलाई गर्न लगाएको हुनुपर्ने,
- महिनाको एकपटक कक्षागत रूपमा अभिभावक भेटघाट तथा अन्तक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हुनुपर्ने ।

उल्लिखित क्रियाकलापहरू प्रधानाध्यापकको हकमा सम्बन्धित विव्यस र स्थानीय तहबाट र शिक्षकको हकमा सम्बन्धित प्रधानाध्यापक र विव्यसबाट कार्य विवरण प्रमाणित भएको हुनुपर्ने छ ।

उल्लिखित आधारहरूमा स्थानीय तह तथा प्रधानाध्यापकले आधारहरू थप गरी कार्यसम्पादन करार गर्न सकिने छ ।

अनुसूची १४

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि कार्यक्रमका क्रियाकलापगत उपक्रियाकलापहरूको इकाइ लागत

आ व २०८०।८१

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
१	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषदअन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)	स्वीकृत तलब भत्ता स्केलअनुसार
२	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषदअन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षकसमेत)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषदअन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षकसमेत)	स्वीकृत तलब भत्ता स्केलअनुसार
३	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक	वाल विकास सहजकर्ताको मासिक १० हजार दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च
		विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान माध्यमिक विद्यालय कक्षा १-१२ (१ जना सहयोगी र १ जना लेखा कर्मचारी)	विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक ८ हजार का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च र लेखा सहायकका लागि मासिक १३ हजार ५ सयका दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च
		विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान आधारभूत विद्यालय कक्षा १-८	मासिक ८ हजारका दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च
४	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्रीका लागि प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बालविकास / पूर्ब प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००
		सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन, आवश्यक सामग्री तथा सुधारात्मक शिक्षण अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा Book Corner ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा १-५)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १५०
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ९-१०)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		शिक्षण सिकाइ सामाग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material, OJT, Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२(Digital Matrialsसमेत)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ११-१२)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २५०

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
५	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्दरले तोकेअनुसार
		कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्दरले तोकेअनुसार
		कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्दरले तोकेअनुसार
		कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्दरले तोकेअनुसार
६	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	छात्रा छात्रबृत्ती कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेजसमेत (गैर आवसिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४०० (साविकिको कर्णाली जिल्लाअन्तरगतका जिल्लाका कक्षा १-५ अध्ययनरत छात्रालाई वार्षिक रु १००० र कक्षा ६-८ अध्ययनरतका लागि प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५००समेत)
		दलित छात्रबृत्ती कक्षा १-८ (गैर आवसिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४००
		आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह -२२ जनजाती तथा सिमान्तकृत समूह, मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्ततिसमेत)का विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००
		मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर अवासीय	निर्देशिकाअनुसार
		अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	वर्गअनुसार
		मुक्त कम्लहरी छात्रवृति (आवासिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२(आवासीय)	तोकिएको श्रेणीको दररेटअनुसार
		फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृति आवासीय	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृति आवासीय (६ वटा)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		हिमाली आवासिय छात्रवृति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि आवसासीय छात्रवृति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		HIV प्रभावित वालावलिका तथा वादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासिय प्रवन्ध	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		सडक बालबालिका तथा वालश्रमिकको लागि आवासीय शैक्षिक प्रवन्धका लागि छात्रवृति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक २५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक ३० हजार
		आधारभूत विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अध्यावधिक, अभिभावक शिक्षा एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांकन व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १० हजार
		माद्यमिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अध्यावधिक, अभिभावक शिक्षा एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार
		माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांक व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		विद्यालयमा इन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रु १२ हजार
		आवासिय छात्रवृती प्राप्त बालबालिकाहरूलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ५० हजार
		स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक २ लाख २५ हजार
		विशेष आवश्यत्ता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४ हजार
		विशेष शिक्षा परिषदअन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	निर्देशिकाअनुसार
		प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याब सामग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा MGML सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषीक शिक्षा विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
८	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रमसमेत)	परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ४१ हजार
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख
		अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ति विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख ५० हजार
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख १० हजार
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान (कक्षा १-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान माध्यमिक	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख ५२ हजार
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय (कक्षा ९-१०)	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख
		विद्यालय वाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विदयालय भर्ना सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान	तोकिएको दररेटअनुसार
		सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	प्रति केन्द्र वर्षिक २ लाख ५० हजार
९	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	तोकिएका जिल्लाका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम (वाल विकास देखि कक्षा ५ सम्म)	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु १५ (१८० दिन)
		कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लामा विद्यार्थी दिवा खाजा कार्यक्रम (बालविकास देखि कक्षा ५ सम्म)	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु २० (१८० दिन)
१०	केन्द्रबाट छनौट भएका नमुना विद्यालय तथा विशेष विद्यालयको भवन निर्माण तथा पूर्वाधार व्यवस्थापन अनुदान	नमुना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरुप भौतिक निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १ करोड
		चिनिया सहयोगमा निर्माणाधीन हिमाली आवासीय विद्यायलमा नेपाल सरकारको तर्फबाट निर्माण गर्नुपर्ने पूर्वाधार तयारी	प्रति विद्यालय १५ लाख
		अपाङ्गताको प्रकृति अनुरुप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	प्रति विद्यालय ७५ लाख
११	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम कार्यान्वयन	प्रति विद्यालय ५ लाख
		शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधार, शुसासनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ लाख देखि ३ लाख
		कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ३ हजार
		विद्यालयमा पुस्तकालय तथा ICT व्यवस्थापन(फिक्सीङ, किताव खरिद, तथा इ पुस्तकालयसमेत)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		नमुना विद्यालयमा सेवा अनुवन्धका आधारमा नियुक्ति हुने प्र.अ र शिक्षाकका लागि विद्यालयमार्फत प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय २ लाख
		शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय १० लाख
		नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वनका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	प्रतिविद्यालय ३० लाख देखि ६० लाख सम्म

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
१०	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान	तोकिएअनुसार
११	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको निर्णयानुसार
१२	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	सुन्य तथा १ दरबन्दी भएकालागि न्यूनतम २ शिक्षक हुने गरी मासिक ४३६८९ का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च
१३	आधारभुत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	आधारभुत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	सुन्य न्यूनतम १ शिक्षकका लागि मासिक ३४७३० का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्च
१४	ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपदको समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम	ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपदको समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम	महानगरपालिकाका लागि ६ लाख. उप महानगर तथा नगरपालिका लाई ५ लाख तथा गापा लाई ४ लाखका दरले साविकअनुसार र सघन स्थानीय तहका लागि थपसमेत
१५	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कन	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २७५
		शैक्षिक सुशासन प्रवर्धन कार्यक्रम	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्याअनुसार
		विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन	स्थानीय तहको विद्यालय सङ्ख्याअनुसार
		स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय व्यवस्थापन पदाधिकारीहरूको विद्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास	प्रति विद्यालय २ हजार
		आधारभुत तथा माध्यमिक विद्यालयका IT स्रोत शिक्षक का लागि सूचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास	प्रति शिक्षक ६ हजार
		एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम (अनलाइनसमेत)	प्रति शिक्षक ५ हजार
		स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय भौतिक सर्वेक्षण तथा नक्शाङ्कन	प्रति विद्यालय २ हजार
		वाललाविकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी १०० का दरले
१६	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठानमार्फत संचालन हुने)	सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान	
१७	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत)	

अनुसूची १५

शिक्षा तालिम केन्द्रको वार्षिक कार्याक्रम, २०८०/८१

प्रदेश तहको शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने शिक्षक तालिमको कार्यक्रमको विस्तृत विवरण

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना बजेट रु हजारमा

आव २०८०/८१

क.स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१	तालिम केन्द्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार,भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	७	३५००
२	राजपत्राअनङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरहका कर्मचारीका लागि १ महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिम सञ्चालन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२५	६०	१५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२५	१५००
३	माध्यमिक तह कक्षा ९-१० का गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी, नेपाली र सामाजिकविषयका शिक्षकलाई टिपिडी तालिम	१५०	१७	२५५०	१५०	१७	२५५०	१५०	१७	२५५०	१५०	१७	२५५०	१५०	१७	२५५०	१५०	१८	२७००	१५०	१८	२७००	१०५०	१८१५०
४	माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ का नेपाली, सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप, अङ्ग्रेजी र गणित विषयका शिक्षकलाई आधारित टिपिडी तालिम	१२०	१७	२०४०	१२०	१७	२०४०	१२०	१७	२०४०	१२०	१७	२०४०	१२०	१७	२०४०	१२०	१८	२१६०	१२०	१८	२१६०	८४०	१४५२०
५	आधारभूत तह (कक्षा ६-८) को स्वास्थ्य, शारीरिक र सिर्जनात्मक कला, संस्कृत, नेपाली, अङ्ग्रेजी, विज्ञान, गणित र सामाजिक विषयको टिपिडी तालिम	२१०	१६	३३६०	२१०	१६	३३६०	२१०	१६	३३६०	२१०	१६	३३६०	२१०	१६	३३६०	२१०	१७	३५७०	२१०	१७	३५७०	१४७०	२३९४०
६	दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई शिक्षण गर्ने शिक्षकको क्षमता विकासका लागि टिपिडी तालिम	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	२१०	३७८०

क.स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
७	बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई शिक्षण गर्ने शिक्षकको क्षमता विकासका लागि टिपिडी तालिम	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	२१०	३७८०
८	प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी टिपिडी तालिम	६०	१७	१०२०	६०	१५	९००	६०	१६	९६०	६०	१६	९६०	६०	१६	९६०	३०	१७	५१०	३०	१७	५१०	३६०	५८२०
९	प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक/सहजकर्ताका लागि टिपिडी तालिम	९०	१५	१३५०	९०	१४	१२६०	९०	१६	१४४०	९०	१६	१४४०	९०	१६	१४४०	९०	१७	१५३०	९०	१७	१५३०	६३०	९९९०
१०	आधारभूत तह (कक्षा १-३) एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी टिपिडी तालिम	१२०	१६	१९२०	१२०	१६	१९२०	१२०	१६	१९२०	१२०	१६	१९२०	१२०	१६	१९२०	१२०	१७	२०४०	१२०	१७	२०४०	८४०	१३६८०
११	आधारभूत तह (कक्षा १-३) एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी अनलाइनमा आधारित टिपिडी तालिम	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	६०	६	३६०	६०	६	३६०	७२०	४३२०
१२	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा धारतर्फका प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षकको टिपिडी तालिम	३०	१७	५१०	३०	१७	५१०	३०	१७	५१०	३०	१७	५१०	३०	१७	५१०	३०	१८	५४०	३०	१८	५४०	२१०	३६३०
१३	कार्यमूलक अनुसन्धानसम्बन्धी ५ दिने अनलाइनमा आधारित कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	३०	३	९०	३०	३	९०	३०	३	९०	३०	३	९०	३०	३	९०	३०	३	९०	३०	३	९०	२१०	६३०
१४	विद्यार्थी मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	६०	७	४२०	६०	७	४२०	६०	७	४२०	६०	७	४२०	६०	७	४२०	६०	८	४८०	६०	८	४८०	४२०	३०६०
१५	शिक्षक मेन्टरिङहरूका लागि ५ दिने क्षमता विकास तालिम	३०	८	२४०	३०	८	२४०	३०	८	२४०	३०	८	२४०	३०	८	२४०	३०	८	२४०	३०	८	२४०	२१०	१६८०
१६	शिक्षक मेन्टरहरूलाई प्राविधिक सहायता परिचालन गर्ने फिल्ड मेन्टर परिचालन	५	५०	२५०	५	५०	२५०	५	५०	२५०	५	५०	२५०	५	५०	२५०	५	५०	२५०	५	५०	२५०	३५	१७५०
१७	आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक अनलाइन तालिम	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	१२०	३	३६०	८४०	२५२०
१८	डिजिटल साक्षरताका लागि 10 दिने अनलाइन टिपिडी तालिम	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	१२०	६	७२०	८४०	५०४०

क.स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			जम्मा	
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	बजेट
१९	आधारभूत तह (कक्षा ६-८) का गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी, सामाजिक अध्ययन र नेपाली विषयका शिक्षकलाई कस्टमाइज्ड अनलाइन तालिम	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	१४००	४२००
२०	माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ का नेपाली, गणित, अङ्ग्रेजी र सामाजिक तथा जीवनोपयोगी सिप विषयका शिक्षकलाई अनलाइन टिपिडी तालिम	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	३२०	६	१९२०	२२४०	१३४४०
२१	पाठ अध्ययन (Lesson study)सम्बन्धी कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	०	०	०	३०	७	२१०	३०	७	२१०	३०	७	२१०	०	०	०	३०	७	२१०	०	०	०	१२०	८४०
२२	आधारभूत तह कक्षा ४ देखि ८ सम्मको गणित विषयमा प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य सञ्चालनसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड अनलाइन शिक्षक तालिम	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	५६०	१६८०
२३	आधारभूत तह कक्षा ४ देखि ८ सम्मको गणित विषयमा विद्यार्थी मूल्याङ्कनसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड अनलाइन शिक्षक तालिम	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	८०	३	२४०	५६०	१६८०
२४	माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अनिवार्य विषयहरूमा विद्यार्थी मूल्याङ्कन र परीक्षासम्बन्धी ५ दिने अनलाइन कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	२००	३	६००	१४००	४२००
२५	केन्द्रबाट विकसित नमुना तालिम स्रोत सामाग्री र शिक्षा तालिम केन्द्रबाट विकसित तालिम सामग्री छपाइ	१	४००	४००	१	४००	४००	१	४००	४००	१	४००	४००	१	४००	४००	१	४००	४००	१	४००	४००	७	२८००
२६	स्थानीय तहमा तालिम सञ्चालन अवधीमा स्थलगत प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिबेदन तयारी	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	७	३५००
	जम्मा	**१९३०**		**२१६३०**	**१९६०**		**२१६३०**	**१९६०**		**२१८७०**	**१९६०**		**२३३७०**	**१९३०**		**२१६६०**	**१८७०**		**२१८४०**	**१८४०**		**२१६३०**	**१३४५०**	**१५३६३०**

अनुसूची १६

सघन कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि छनौट भएका स्थानीय तहको विवरण

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
१	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नगरपालिका	१	सुनसरी	इटहरी उप-महानगरपालिका	१	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	ताप्लेजुङ	फक्ताङलुङ गाउँपालिका	१	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका
२	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	२	सुनसरी	धरान उप-महानगरपालिका	२	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्घा गाउँपालिका	२	इलाम	इलाम नगरपालिका
३	ताप्लेजुङ	फक्ताङलुङ गाउँपालिका	३	सुनसरी	इनरुवा नगरपालिका	३	झापा	दमक नगरपालिका	सुनसरी	बराह नगरपालिका	३	झापा	भद्रपुर नगरपालिका
४	ताप्लेजुङ	मिक्वाखोला गाउँपालिका	४	सुनसरी	दुहवी नगरपालिका	४	झापा	कचनकवल गाउँपालिका	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	४	मोरङ	बिराटनगर महानगरपालिका
५	ताप्लेजुङ	मेरिङदेन गाउँपालिका	५	सुनसरी	बराह नगरपालिका	५	मोरङ	केराबारी गाउँपालिका	सोलुखुम्वु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	५	सुनसरी	इनरूवा नगरपालिका
६	ताप्लेजुङ	मैवाखोला गाउँपालिका	६	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	६	सुनसरी	धरान उप-महानगरपालिका	सोलुखुम्वु	दुधकोशी गाउँपालिका	६	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका
७	ताप्लेजुङ	पाथिभरा याङ्वरक गाउँपालिका	७	सुनसरी	कोशी गाउँपालिका	७	धनकुटा	पाख्रिवास नगरपालिका	सोलुखुम्वु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	७	शंखुवासभा	खाँदबारी नगरपालिका
८	ताप्लेजुङ	सिदिङ्वा गाउँपालिका	८	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	८	संखुवासभा	मादी नगरपालिका	सोलुखुम्वु	नेचासल्यान गाउँपालिका	८	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका
९	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्घा गाउँपालिका	९	सुनसरी	देवानगञ्ज गाउँपालिका	९	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	सोलुखुम्वु	महाकुलुङ गाउँपालिका	९	सिराहा	सिराहा नगरपालिका

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
१०	खोटाङ	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	१०	सुनसरी	बर्जु गाउँपालिका	१०	सप्तरी	कञ्चनरुप नगरपालिका	सोलुखुम्वु	लिखुपिके गाउँपालिका	१०	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका
११	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	११	सुनसरी	भोक्राहा गाउँपालिका	११	सिराहा	सिरहा नगरपालिका	सोलुखुम्वु	सोपाङ गाउँपालिका	११	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका
१२	खोटाङ	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	१२	सुनसरी	हरिनगर गाउँपालिका	१२	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्वा गाउँपालिका	१२	सर्लाही	मलङ्वा नगरपालिका
१३	खोटाङ	केपिलासगढी गाउँपालिका	१३	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	१३	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	ओखलढुङ्गा	मोलुङ गाउँपालिका	१३	पर्सा	वीरगञ्ज महानगरपालिका
१४	खोटाङ	खोटेहाङ गाउँपालिका	१४	सोलुखुम्बु	खुम्वु पासाङल्हामु गाउँपालिका	१४	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	१४	सिन्धुली	कमलामाही नगरपालिका
१५	खोटाङ	जन्तेढुंगा गाउँपालिका	१५	सोलुखुम्बु	दुधकोशी गाउँपालिका	१५	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	१५	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका
१६	खोटाङ	दिप्रुङ चुइचुम्मा गाउँपालिका	१६	सोलुखुम्बु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	१६	रामेछाप	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	१६	दोलखा	भीमेश्वर नगरपालिका
१७	खोटाङ	रावा वेसी गाउँपालिका	१७	सोलुखुम्बु	नेचासल्यान गाउँपालिका	१७	सिन्धुपाल्चोक	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	१७	सिन्धुपाल्चोक	चौतरा साँगाचोकगढी नगरपालिका
१८	खोटाङ	वराहपोखरी गाउँपालिका	१८	सोलुखुम्बु	महाकुलुङ गाउँपालिका	१८	काभ्रेपलाञ्चोक	खानीखोला गाउँपालिका	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	१८	हेटौडा	हेटौडा उपमहानगरपालिका
१९	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	१९	सोलुखुम्बु	लिखुपिके गाउँपालिका	१९	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	१९	काभ्रे	धुलिखेल नगरपालिका
२०	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका	२०	सोलुखुम्बु	सोपाङ गाउँपालिका	२०	काठमाण्डौ	काठमाण्डौं महानगरपालिका	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	२०	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
२१	सिराहा	गोलबजार नगरपालिका	२१	सप्तरी	कञ्चनरुप नगरपालिका	२१	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	२१	काठमाडौं	काठमाडौं महानगरपालिका
२२	सिराहा	धनगढीमाई नगरपालिका	२२	सप्तरी	खडक नगरपालिका	२२	मकवानपुर	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	२२	चितवन	चितवन महानगरपालिका
२३	सिराहा	मिर्चैया नगरपालिका	२३	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	२३	रौतहत	दुर्गाभगवती गाउँपालिका	सर्लाही	बसबरीया गाउँपालिका	२३	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका
२४	सिराहा	लहान नगरपालिका	२४	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	२४	बारा	जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	२४	धादिङ	निलकण्ठ नगरपालिका
२५	सिराहा	सिरहा नगरपालिका	२५	सप्तरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	२५	पर्सा	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	२५	लमजुङ	बेसीशहर नगरपालिका
२६	सिराहा	सुखीपुर नगरपालिका	२६	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	२६	चितवन	राप्ती नगरपालिका	सिन्धुली	तीनपाटन गाउँपालिका	२६	तनहुँ	ब्यास नगरपालिका
२७	सिराहा	अर्नमा गाउँपालिका	२७	सप्तरी	सुरुगां नगरपालिका	२७	गोरखा	गोरखा नगरपालिका	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	२७	गोरखा	गोरखा नगरपालिका
२८	सिराहा	औरही गाउँपालिका	२८	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	२८	लमजुङ	क्व्लासोथार गाउँपालिका	सिन्धुली	सुनकोशी गाउँपालिका	२८	स्याङ्जा	पुतली बजार नगरपालिका
२९	सिराहा	कर्जन्हा नगरपालिका	२९	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासबरन गाउँपालिका	२९	तनहु	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	सिन्धुपाल्चोक	सुनकोशी गाउँपालिका	२९	कास्की	पोखरा महानगरपालिका
३०	सिराहा	नरहा गाउँपालिका	३०	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	३०	मनाङ	चामे गाउँपालिका	ललितपुर	गोदावरी नगरपालिका	३०	म्याग्दी	बेनी नगरपालिका
३१	सिराहा	नवराजपुर गाउँपालिका	३१	सप्तरी	तिरहुत गाउंपालिका	३१	वाग्लुङ	बाग्लुङ नगरपालिका	काठमाण्डौ	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	३१	बाग्लुङ	बाग्लुङ नगरपालिका

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
३२	सिराहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	३२	सप्तरी	तिलाठीकोईलाडी गाउंपालिका	३२	नवलपुर	हुप्सेकोट गाउँपालिका	नुवाकोट	पञ्चकन्या गाउँपालिका	३२	नवलपूर पूर्व	कावासोती नगरपालिका
३३	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका	३३	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका	३३	नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	३३	रूपन्देही	सिदार्थ नगरपालिका
३४	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	३४	सप्तरी	राजगढ गाउँपालिका	३४	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	मकवानपुर	बाग्मती गाउँपालिका	३४	कपिलवस्तु	कपिलवस्तु नगरपालिका
३५	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	३५	सप्तरी	महादेवा गाउँपालिका	३५	अर्घाखाची	पाणिनी गाउँपालिका	मकवानपुर	भिमफेदी गाउँपालिका	३५	अर्घाखाँची	सन्धीखर्क नगरपालिका
३६	सिराहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	३६	सप्तरी	रुपनी गाउँपालिका	३६	प्युठान	सरुमारानी गाउँपालिका	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	३६	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका
३७	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	३७	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	३७	रोल्पा	थवाङ गाउँपालिका	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	३७	दाङ	घोराइ उपमहानगरपालिका
३८	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	३८	सप्तरी	बलान-विहुल गाउँपालिका	३८	सल्यान	कालिमाटी गाउँपालिका	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	३८	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका
३९	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	३९	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	३९	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	३९	नवलपूर पश्चिम	रामग्राम नगरपालिका
४०	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	४०	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	४०	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	४०	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका
४१	महोत्तरी	औरही गाउँपालिका	४१	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका	४१	सुर्खेत	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	४१	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका
४२	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	४२	सिन्धुली	घ्याङलेख गाउँपालिका	४२	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	चितवन	कालिका नगरपालिका	४२	जाजरकोट	भेरीमालिका नगरपालिका

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
४३	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	४३	सिन्धुली	तीनपाटन गाउँपालिका	४३	जाजरकोट	शिवालय गाउँपालिका	गोरखा	धार्चे गाउँपालिका	४३	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका
४४	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	४४	सिन्धुली	फिक्कल गाउँपालिका	४४	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	गोरखा	शहिद लखन गाउँपालिका	४४	रूकुम	मुसीकोट नगरपालिका
४५	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	४५	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	४५	बाजुरा	स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका	स्याङ्जा	कालीगण्डकी गाउँपालिका	४५	दैलेख	नारायण नगरपालिका
४६	महोत्तरी	मनरा सिसवा नगरपालिका	४६	सिन्धुली	सुनकोशी गाउँपालिका	४६	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका	वाग्लुङ	जैमिनी नगरपालिका	४६	कैलाली	धनगढी उपमहानगरपालिका
४७	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	४७	सिन्धुली	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	४७	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	वाग्लुङ	काठेखोला गाउँपालिका	४७	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका
४८	महोत्तरी	रामगोपालपुर नगरपालिका	४८	धादिङ	धुनीबेंसी नगरपालिका	४८	कैलाली	धनगढी उपमहानगरपालिका	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका	४८	डडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका
४९	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	४९	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	४९	डडेलधुरा	अजयमेरु गाउँपालिका	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	४९	बैतडी	पाटन नगरपालिका
५०	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	५०	धादिङ	खनियाबास गाउँपालिका	५०	दार्चुला	शैल्यशिखर नगरपालिका	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका	५०	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका
५१	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका	५१	धादिङ	गङ्गाजमुना गाउँपालिका				रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका			
५२	भक्तपुर	चाँगुनारायण नगरपालिका	५२	धादिङ	गजुरी गाउँपालिका				रुपन्देही	कन्चन गाउँपालिका			
५३	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका	५३	धादिङ	गल्छी गाउँपालिका				कपिलवस्तु	बुद्धभुमी नगरपालिका			

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			**ReAL Plan** कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
५४	भक्तपुर	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	५४	धादिङ	ज्वालामूखी गाउँपालिका				कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका			
५५	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	५५	धादिङ	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका				कपिलवस्तु	शुद्धोधन गाउँपालिका			
५६	तनहुँ	भानु नगरपालिका	५६	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका				रुकुम	आठबिसकोट नगरपालिका			
५७	तनहुँ	भिमाद नगरपालिका	५७	धादिङ	नेत्रावती गाउँपालिका				सल्यान	बागचौर नगरपालिका			
५८	तनहुँ	व्यास नगरपालिका	५८	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका				सल्यान	शारदा नगरपालिका			
५९	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	५९	धादिङ	रुवी भ्याली गाउँपालिका				सल्यान	कपुरकोट गाउँपालिका			
६०	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	६०	धादिङ	सिद्धलेक गाउँपालिका				सल्यान	कुमाख गाउँपालिका			
६१	तनहुँ	ऋषिङ्ग गाउँपालिका	६१	तनहुँ	भानु नगरपालिका				बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका			
६२	तनहुँ	घिरिङ गाउँपालिका	६२	तनहुँ	भिमाद नगरपालिका				बाँके	कोहलपुर नगरपालिका			
६३	तनहुँ	देवघाट गाउँपालिका	६३	तनहुँ	व्यास नगरपालिका				बाँके	खजुरा गाउँपालिका			
६४	तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका	६४	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका				बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका			

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
६५	तनहुँ	बन्दिपुर गाउँपालिका	६५	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका				बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका			
६६	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	६६	तनहुँ	ऋषिङ्ग गाउँपालिका				बर्दिया	राजापुर नगरपालिका			
६७	जुम्ला	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	६७	तनहुँ	घिरिङ गाउँपालिका				बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका			
६८	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	६८	तनहुँ	देवघाट गाउँपालिका				बर्दिया	गेरुवा गाउँपालिका			
६९	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	६९	तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका				बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका			
७०	जुम्ला	तिला गाउँपालिका	७०	तनहुँ	बन्दिपुर गाउँपालिका				सुर्खेत	लेकबेसी नगरपालिका			
७१	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका	७१	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका				सुर्खेत	सिम्ता गाउँपालिका			
७२	जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका	७२	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका				जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका			
७३	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	७३	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका				जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका			
७४	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	७४	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका				जाजरकोट	भेरीमालिका नगरपालिका			
७५	रोल्पा	त्रिवेणी गाउँपालिका	७५	पाल्पा	पूर्वखोला गाउँपालिका				जाजरकोट	कुसे गाउँपालिका			

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
७६	रोल्पा	थवाङ गाउँपालिका	७६	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका				डोल्पा	ठूलीभेरीनगरपालिका			
७७	रोल्पा	परिवर्तन गाउँपालिका	७७	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका				डोल्पा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका			
७८	रोल्पा	माडी गाउँपालिका	७८	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका				डोल्पा	काईके गाउँपालिका			
७९	रोल्पा	रुन्टीगढी गाउँपालिका	७९	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका				डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका			
८०	रोल्पा	लुङग्री गाउँपालिका	८०	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका				डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका			
८१	रोल्पा	गंगादेव गाउँपालिका	८१	दैलेख	आठबीस नगरपालिका				डोल्पा	शे फोक्सुन्डो गाउँपालिका			
८२	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका	८२	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका				जुम्ला	कनकासुन्दरी गाउँपालिका			
८३	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका	८३	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका				जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका			
८४	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	८४	दैलेख	नारायण नगरपालिका				कालिकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका			
८५	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका	८५	दैलेख	गुराँस गाउँपालिका				कालिकोट	तिलागुफा नगरपालिका			
८६	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	८६	दैलेख	ठाँटीकाँध गाउँपालिका				कालिकोट	रास्कोट नगरपालिका			

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
८७	अछाम	साँफेबगर नगरपालिका	८७	दैलेख	डुंगेश्वर गाउँपालिका				कालिकोट	शुभ कालिका गाउँपालिका			
८८	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	८८	दैलेख	नौमुले गाउँपालिका				कालिकोट	नरहरिनाथ गाउँपालिका			
८९	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	८९	दैलेख	भगवतीमाई गाउँपालिका				कालिकोट	महावै गाउँपालिका			
९०	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	९०	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका				कालिकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका			
९१	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	९१	दैलेख	महाबु गाउँपालिका				बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका			
९२	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	९२	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका				बझाङ	खप्तडछान्ना गाँउपालिका			
९३	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	९३	डोटी	शिखर नगरपालिका				बझाङ	तालकोट गाँउपालिका			
९४	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	९४	डोटी	आदर्श गाउँपालिका				अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका			
९५	डोटी	शिखर नगरपालिका	९५	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका				अछाम	मंगलसेन नगरपालिका			
९६	डोटी	आदर्श गाउँपालिका	९६	डोटी	जोरायल गाउँपालिका				डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका			
९७	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका	९७	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका				कैलाली	कैलारी गाउँपालिका			

कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			ReAL Plan कार्यान्वयन सहजीकरण तथा विपद्को समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि कार्यक्रम					विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह (५०)	जिल्ला	स्थानीय तह (१००)	क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह
९८	डोटी	जोरायल गाउँपालिका	९८	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका				कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका			
९९	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका	९९	डोटी	बोगटान गाउँपालिका				कञ्चनपुर	लालझाडी गाउँपालिका			
१००	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका	१००	डोटी	सायल गाउँपालिका				दार्चुला	महाकाली नगरपालिका			
१०१	डोटी	बोगटान गाउँपालिका											
१०२	डोटी	सायल गाउँपालिका											

अनुसूची १७

शिक्षकको तलबमान, आव २०८०/८१

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या:- २०७९/८०
च. नं.:- ५७

मिति: २०७९/०४/३०

विषय: नयाँ तलवमान र सुविधा।

श्री सवै मन्त्रालय/आयोग/सचिवालय/कार्यालय,
।

नेपाल सरकार, (म.पं.)को मिति २०७९/४/२६ को निर्णयानुसार २०७९ साउन १ गते देखि लागु हुने गरी तलवमान, ग्रेड र प्राविधिक ग्रेडका सम्वन्धमा देहाय बमोजिम भएको व्यहोरा अनुरोध छ।

<u>तपसील</u>

१. सवै तहका निजामती कर्मचारी, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल, स्वास्थ्य सेवा, संसद सेवा, सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक र प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारीका लागि २०७९ साउन १ गते देखि लागु हुने गरी संलग्न अनुसूची १ देखि ८ सम्मको नयाँ तलवमान एवं ग्रेड कायम भएको।

२. प्राविधिक ग्रेडका सम्वन्धमा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७६/१०/२७ को निर्णयानुसारको व्यवस्था बमोजिम २०५७ साल साउन १ गतेभन्दा अगाडि नियुक्ति भएका प्राविधिक कर्मचारीहरुको हकमा २०७९ साउन १ गतेवाट बृद्धि भएको तलब समावेश गरी एक दिनको तलब वरावरको १ (एक) ग्रेडको दरले हुने प्राविधिक २ (दुई) ग्रेड वापतको रकम उपलव्ध गराउने।

(चन्द्र दहाल)
शाखा अधिकृत

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६ योजना [illegible]

२०७९ साउन १ गतेदेखि लागू हुने तलबमान

अनुसूची-१

क्र.सं.	पद/श्रेणी	शुरू तलब स्केल	ग्रेड संख्या	ग्रेड दर	कायम जम्मा	२०५७/४/१ भन्दा अघि नियुक्ति पाएका प्राविधिक वा सो सरह तलबभत्ता खाईपाई आएकाहरुका लागि विशेष व्यवस्था		
						ग्रेड संख्या	शुरुको तलबमा थप	अन्तिम तलब
	राजपत्रांकित							
१	मुख्य सचिव	७७,२११	२	२,५७४	८२,३५९			
२	रा.प. विशिष्ट	७२,०८२	२	२,४०३	७६,८८८			
३	अ.सचिव (पेन्सन प्रयोजन)	६०,४९०			६०,४९०			
४	रा.प. प्रथम	५६,७८७	७	१,८९३	७०,०३८			
५	रा.प. द्वितीय	४८,७३७	८	१,६२५	६१,७३७	२	१,६२५	६४,९८७
६	रा.प. तृतीय	४३,६८९	८	१,४५६	५५,३३७	२	१,४५६	५८,२४९
	राजपत्र अनंकित	-		-	-			
७	रा.प.अनं.प्रथम अ.मा.	३७,७४३			३७,७४३			
८	रा.प.अनं.प्रथम	३४,७३०	१०	१,१५८	४६,३१०	२	१,१५८	४८,६२६
९	रा.प.अनं.द्वितीय अ.मा.	३४,००६			३४,००६			
१०	रा.प.अनं.द्वितीय	३२,९०२	१०	१,०९७	४३,८७२	२	१,०९७	४६,०६६
११	रा.प.अनं.तृतीय	२७,६१२	७	९२०	३४,०५२	२	९२०	३५,८९२
१२	रा.प.अनं.चतुर्थ	२६,०८२	६	८६९	३१,२९६	२	८६९	३३,०३४
	हेभी सवारी चालक	-		-	-			
१३	पाँचौं स्तर	४१,५६१	४	१,३८५	४७,१०१	२	१,३८५	४९,८७१
१४	चतुर्थ स्तर	३९,८१३	२	१,३२७	४२,४६७	२	१,३२७	४५,१२१
१५	तृतीय स्तर	३७,६२८	२	१,२५४	४०,१३६	२	१,२५४	४२,६४४
१६	द्वितीय स्तर	३३,३३९	२	१,१११	३५,५६१	२	१,१११	३७,७८३
१७	प्रथम स्तर	२९,७२८	२	९९१	३१,७१०	२	९९१	३३,६९२
	हलुका सवारी चालक	-		-	-			
१८	पाँचौं स्तर	३९,८१३	४	१,३२७	४५,१२१	२	१,३२७	४७,७७५
१९	चतुर्थ स्तर	३७,६२८	२	१,२५४	४०,१३६	२	१,२५४	४२,६४४
२०	तृतीय स्तर	३३,३३९	२	१,१११	३५,५६१	२	१,१११	३७,७८३
२१	द्वितीय स्तर	२९,७२८	२	९९१	३१,७१०	२	९९१	३३,६९२
२२	प्रथम स्तर	२७,६१२	२	९२०	२९,४५२	२	९२०	३१,२९२
	हल्कारा	-		-	-			
२३	पाँचौं स्तर	३३,८७९	४	१,१२९	३८,३९५			
२४	चतुर्थ स्तर	३०,७१७	२	१,०२४	३२,७६५			
२५	तृतीय स्तर	२८,९९२	२	९६६	३०,९२४			
२६	द्वितीय स्तर	२७,४०५	२	९१३	२९,२३१			
२७	प्रथम स्तर	२६,०८२	२	८६९	२७,८२०			

सचिव (राजस्व)

क्र.सं.	पद/श्रेणी	शुरू तलब स्केल	ग्रेड संख्या	ग्रेड दर	कायम जम्मा	२०५७/४/१ भन्दा अघि नियुक्ति पाएका प्राविधिक वा सो सरह तलबभत्ता खाईपाई आएकाहरुका लागि विशेष व्यवस्था		
						ग्रेड संख्या	शुरुको तलबमा थप	अन्तिम तलब
	हुलाकी	-		-	-			
२८	पाँचौं स्तर	३३,१३२	४	१,१०४	३७,५४८			
२९	चतुर्थ स्तर	२९,९६९	२	९९९	३१,९६७			
३०	तृतीय स्तर	२७,८६५	२	९२९	२९,७२३			
३१	द्वितीय स्तर	२६,२८९	२	८७६	२८,०४१			
३२	प्रथम स्तर	२५,१८५	२	८४०	२६,८६५			
	कार्यालय सहयोगी	-		-	-			
३३	पाँचौं स्तर	३२,८५६	४	१,०९५	३७,२३६			
३४	चतुर्थ स्तर	२९,७२८	२	९९१	३१,७१०			
३५	तृतीय स्तर	२७,६१२	२	९२०	२९,४५२			
३६	द्वितीय स्तर	२६,०८२	२	८६९	२७,८२०			
३७	प्रथम स्तर	२४,७०२	२	८२३	२६,३४८			

सचिव (राजस्व)

२०७९ साउन १ गतेदेखि लागू हुने तलबमान

सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक

अनुसूची ७

क्र.सं.	पद/श्रेणी	शुरू तलब स्केल	ग्रेड संख्या	ग्रेड दर	कायम जम्मा
	माध्यामिक				
१	माध्यामिक (प्रथम श्रेणी)	५६,७८७	६	१८९३	६८,१४५
२	माध्यामिक (द्वितीय श्रेणी)	४८,७३७	८	१६२५	६१,७३७
३	माध्यामिक (तृतीय श्रेणी)	४३,६८९	८	१४५६	५५,३३७
	निम्न माध्यामिक				-
४	निम्न माध्यामिक (प्रथम श्रेणी)	४५,८६२	८	१५२९	५८,०९४
५	निम्न माध्यामिक (द्वितीय श्रेणी)	४३,६८९	८	१४५६	५५,३३७
६	निम्न माध्यामिक (तृतीय श्रेणी)	३४,७३०	८	११५८	४३,९९४
	प्राथमिक				-
७	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (प्रथम श्रेणी)	४३,६८९	८	१४५६	५५,३३७
८	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (द्वितीय श्रेणी)	३४,७३०	८	११५८	४३,९९४
९	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (तृतीय श्रेणी)	३२,९०२	६	१०९७	३९,४८४
१०	दुई विषयसम्म एस.एल.सी. अनुत्तीर्ण	२७,६१२	६	९२०	३३,१३२
११	दुई विषयभन्दा बढी एस.एल.सी. अनुत्तीर्ण	२६,०८२	६	८६९	३१,२९६

सचिव (राजस्व)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

(बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा)

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या :- ब.त.२ तलव भत्ता २०७१।७२
च. नं. :- ६८

मिति २०७१।०५।२

विषयः <u>तलव, भत्ता सम्बन्धमा ।</u>

श्री सबै मन्त्रालय/आयोग/सचिवालय

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१।३।२९ को निर्णयानुसार २०७१।४।१ देखि लागू हुने गरी स्वीकृत भएको नयाँ तलवमान, स्थानीय भत्ताको दर तथा जिल्लाको सूची समेत यस मन्त्रालयको प.सं. ब.त.२ तलव भत्ता २०७१/७२ मिति २०७१।४।२ को पत्रद्वारा प्राप्त भएकै छ।

सो सम्बन्धमा मन्त्रिपरिषदको मिति २०७१।४।२९ को निर्णबाट देहाय बमोजिम संशोधन भएको हुँदा अनुसूची १, अनुसूची २, अनुसूची ३ र अनुसूची ४ आवश्यक कार्यार्थ यसैसाथ संलग्न राखी पठाइएको ब्यहोरा अनुरोध छ ।

(क) राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणीको प्राविधिक ग्रेड २ वटाको प्रति ग्रेड रु.२४० को दरले जम्मा रु. ४८० समावेश गरी स्केल कायम गर्ने।

(ख) स्थानीय भत्ता प्रयोजनको लागि स्थान वर्गिकरणको सम्बन्धमा मिति २०७१।०३।२९ मा भएको निर्णयको सट्टा साविक बमोजिमको वर्गिकरण कायम गर्ने।

अप्सरा कार्की
शाखा अधिकृत

बोधार्थ
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, अनामनगर ।

टेलिफोन नं. :- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, स.स.म. ४२११९९३, राजस्व व्य म.४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, अनुगमन तथा मू.म. ४२००४१८, कानून तथा प म. ४२११८१३, वि.क्षे व्य.म ४२११७७०
फ्याक्स नं. ४२१११६४,४२११३४८ (बजेट म.). ४२१११६५,(अ.आ.स.स.म.)
ईमेल : admindivision@mof.gov.np वेब साईट : www.mof.gov.np

अनुसूची ४

२०७१ साउन १ गते देखि लागु हुने स्थानीय भत्ताको मासिक दर

पद	क वर्ग		ख वर्ग		ग वर्ग		घ वर्ग		ङ वर्ग	
	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र	सदरमुकामबाट ६ कोष र सो भन्दा बाहिर	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र	सदरमुकामबाट ६ कोष र सो भन्दा बाहिर	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र	सदरमुकामबाट ६ कोष र सो भन्दा बाहिर	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र	सदरमुकामबाट ६ कोष र सो भन्दा बाहिर	सदरमुकाम र ६ कोष भित्र	सदरमुकामबाट ६ कोष र सो भन्दा बाहिर
कार्यालय सहयोगी	५६३०	५९१०	४५००	४७३०	३३८०	३५५०	१७५०	२२४०	५८०	६१०
रा.प. अनंकित चतुर्थ	६१९०	६५००	४९५०	५२००	३७१०	३९००	२०००	२१००	६४०	६८०
रा.प. अनंकित तृतीय	६७५०	७०९०	५४००	५६८०	४०५०	४२५०	२२८०	२५००	७००	७४०
रा.प. अनंकित द्वितीय	७६९०	८०८०	६१५०	६४६०	४३८०	४६००	२५६०	२७६०	७९०	८३०
रा.प. अनंकित प्रथम	९१९०	९६५०	७३५०	७७१०	५२५०	५५१०	३०६०	३२१०	९३०	९५०
रा.प. तृतीय	१४०६०	१४७६०	११२५०	११८१०	८३८०	८८००	३७५०	३९४०	१२९०	१३५०
रा.प. द्वितीय	१६२३०	१७०४०	१२९८०	१३६३०	९३८०	९८५०	५०००	५२५०	१६५०	१७३०
रा.प. प्रथम	१९६९०	२०६८०	१५७५०	१६५४०	१०७५०	११२९०	६२५०	६७००	२१००	२२१०
रा.प. विशिष्ट	२४२५०	२५४६०	१८०००	१८९००	१३०००	१३६५०	१०५००	११०३०	२२८०	२४००

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

(बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा)

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या :- व.त.२ तलव भत्ता २०७१।७२
च. नं. :- ५

मिति २०७१।०४।२

विषयः नयाँ तलवमान, सुविधा सम्बन्धमा ।

श्री महालेखा नियन्त्रक कार्यालय,
अनामनगर, काडमाण्डौं

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१।३।२९ को निर्णयानुसार २०७१।४।१ देखि लागू हुने गरी स्वीकृत गरेको अनुसूची १ देखि ९ सम्मको नयाँ तलवमान, अनुसूची १० को स्थानीय भत्ताको दर तथा जिल्लाको सूची र अनुसूची ११ को फिल्ड भत्ताको दर आवश्यक कार्यार्थ यसैसाथ संलग्न गरी पठाएको छु।

२०७१ साउन देखि ग्रेडको दरमा वृद्धि गरिएकोले नयाँ तलवमानमा ग्रेड वृद्धि गर्दा हाल खाइपाइ आएको कुल ग्रेड रकमलाई नयाँ ग्रेड दरले भाग गर्दा हुन आउने भागफललाई नयाँ ग्रेड संख्या मान्ने, यसरी भाग गर्दा शेष आएमा शेष अंकलाई एक ग्रेड मानी २०७१ श्रावण १ गते देखि नै लागू हुने गरी नयाँ ग्रेड दरमा ग्रेड रकम गणना गर्ने र यसपछिका नयाँ बृद्धिहरु नयाँ ग्रेड दरमा कायम गर्ने निर्णय भएको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

कुनै पद विशेष सरह सुविधा पाउने भनी नियुक्त भएका पदाधिकारीहरुको हकमा पनि खाइपाइ आएको तलवमा १० प्रतिशत वृद्धि गर्ने गरी निर्णय भएको हुँदा सो अनुरुप हुन अनुरोध गर्दछु।

साथै, उच्च हिमाली जिल्लाहरु (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, डोल्पा, जुम्ला, हुम्ला, कालिकोट र मुगु) मा कार्यरत निजामती कर्मचारीहरुलाई पोशाक खर्च हालको सातहजार पाँचसय रुपैयाँमा सतप्रतिशत वृद्धि गरी वार्षिक पन्ध्र हजार रुपैयाँका दरले उपलब्ध गराउने निर्णय भएको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु।

०४।०२
अप्सरा कार्की
शाखा अधिकृत

बोधार्थ
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, अनामनगर ।

टेलिफोन नं. :- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, स.स.म. ४२११९९३, राजस्व व्य म.४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म ४२११८२६, अनुगमन तथा मू.म. ४२००४१८, कानून तथा प.म. ४२११८१३, वि.क्षे.व्य.म ४२११७७०
फ्याक्स नं. ४२१११६४,४२११३४८ (बजेट म.). ४२१११६५,(अ.आ.स.स.म.)
ईमेल : admindivision@mof.gov.np बेब साईट : www.mof.gov.np

१. स्थानीय भत्ता प्रयोजनको लागि स्थान वर्गीकरण

'क' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरु

डोल्पा, मुगु, हुम्ला

'ख' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरु

मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, वझाङ्ग, वाजुरा, जुम्ला, कालिकोट, दार्चुला

'ग' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरु

रुकुम, जाजरकोट, दैलेख, अछाम, ताप्लेजुङ्ग, संखुवासभा, भोजपुर, तेह्रथुम, खोटाङ्ग, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्वु, म्याग्दी, रोल्पा, सल्यान, प्यूठान, डोटी, डडेल्धुरा, बैतडी

'घ' वर्गका स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लाहरु

पाँचथर, धनकुटा, रामेछाप, दोलखा, रसुवा, गोरखा, लमजुङ्ग, बाग्लुङ्ग, पर्वत, गुल्मी, अर्घाखाँची

'ङ' उपर्युक्त बाहेकका जिल्लाहरु

स्थानीय भत्ता नपाउने

स्पष्टीकरणः माथि जिल्ला सदरमुकामका स्थानीय भत्ता सम्वन्धमा जुन सुकै दरहरु उल्लेख गरिएका भए पनि देहायमा उल्लेख भएका स्थानहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुले देहाय बमोजिमका दरले स्थानीय भत्ता पाउनेछन्।

(१) "ख" वर्गको दरले भत्ता पाउने निम्न जिल्लाका देहायका गाउँ विकास समितिहरु

१. ताप्लेजुङ्गको (१) लेलेप (२) ओलाङचुङगोला (३) पापुङ

२. संखुवासभाको (१) चेपुवा, (२) पाथिभरा (३) किमाथाङ्का, (४) हटिया (५) मकालु (६) नुम (७) याफु (८) पावाखोला

३. सोलुखुम्वुको (१) खुम्जुङ, (२) नाम्चे (३) चौरीखर्क (४) छेस्केम (५) वुङ

४. दोलखाको (१) लामावगर (२) गौरिशंकर (३) खारे (४) अलपु, (५) विगु

५. गोरखाको (१) सिर्दिवास, (२) प्रोक, (३) लोहो, (४) केरौजा (५) छेकम्पार (६) मान्बु (७) विही (८) सामागाउँ (९) लाप्राक (१०) चुमचेत

७. बाग्लुङ्गको (१) बोवाङ, (२) निसी, (३) सुनखानी, (४) वुढ्ढगोभान, (५) अधिकारीचौर

८. रुकुमको (१) रन्माकोट (२) हुकाम (३) सिस्ने (४) गौतमकोट (२) स्यालगढी

१

८. डोटी जिल्लाको खसड जडीबुटी उद्यानको ९००० (नौ हजार) फिट भन्दा उचाईको भाग।

(२) "छ" वर्गको ६ कोष भन्दा माथिको दर पाउने जिल्लाका गाउँ विकास समितिहरु

९. धादिङ्गको (१) बुढाथुम, (२) लापा, (३) फुलखर्क, (४) रिगाउँ, (५) सेर्तुङ (६) टिप्लिङ (७) झारलाङ, (८) दार्खा (९) बसेरी

१०. सिन्धुपाल्चोकको (१) हेलम्बु (२) बरुवा, (३) मोताङ (४) ग्लोचे (५) गुन्साकोट (६) लिस्तीकोट (७) थाङपालकोट, (८) किउल (९) बाराम्ची (१० पाङताङ, (११) फुल्पीङ्गकोट

२. स्थानीय भत्ता दिने आधारः

(क) राशन सुविधा पाईरहेका निजामती, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीबल एवं त्यस्तै सुविधा पाएका र कार्यरत जिल्ला भित्र स्थायी बसोबास भएका निजामती सेवाका कर्मचारीहरुले तोकिएको रकमको २५ प्रतिशतका दरले मात्र स्थानीय भत्ता पाउने छन्।

तर "क" र "ख" वर्गमा भने तोकिएको दरको ५० प्रतिशतले स्थानीय भत्ता पाउने छन्।

(ख) स्थानीय स्तरमा समितिद्वारा नियुक्ति भई सोही स्थानमा काम गर्ने कर्मचारीहरुले स्थानीय भत्ता पाउने छैनन्। स्थानीय स्तरमा नियुक्त हुने कर्मचारी भन्नाले स्थानीय निकाय वा समितिहरुले नियुक्त गरी नेपाल सरकारबाट तलब सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरुलाई बुझाउँछ।

तर "क" र "ख" वर्गमा काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई भने तोकिएको दरको ५० प्रतिशतले स्थानीय भत्ता दिइनेछ।

(ग) कुनै कर्मचारी स्थानीय भत्ता पाउने स्थानमा बसी काम गरेको भएमा मात्र त्यस्तो भत्ता पाउनेछ। कर्मचारीको पदस्थापना स्थानीय भत्ता पाउने स्थानमा भएतापनि निजामती सेवा ऐनको दफा १८(२) बमोजिम काजमा वा अन्य तवरले कुनै भत्ता नपाउने वा कम पाउने स्थानमा एक महिना भन्दा बढी समय बसी काम गरेमा निजले सो अवधिभर स्थानीय भत्ता नपाउने वा त्यस्तो स्थानको निमित्त तोकिएको भत्ता मात्र पाउनेछ।

(घ) एक वर्षमा पटक पटक वा एकपटक गरी ३० दिनसम्मको विदामा बसेको कर्मचारीलाई स्थानीय भत्ता दिइनेछ। तर सुत्केरी विदाको हकमा नियमानुसार पाउने विदा दिनमा पनि स्थानीय भत्ता दिइनेछ। अध्ययन काज तथा अध्ययन विदा र असाधारण विदामा वसेको कर्मचारीले स्थानीय भत्ता पाउने छैन। भत्ता पाउने स्थानमा पदाधिकार रहेको आधारमा मात्र स्थानीय भत्ता दिइने छैन।

(ङ) एउटै श्रेणीभित्र विभिन्न तह रहेकोमा स्थानीय भत्ता दिने प्रयोजनका लागि सबै तहकालाई सम्बन्धित श्रेणीको निमित्त तोकिएको रकम उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।